

การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี: ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสาร
และสารทางการเมือง



นายณัฐวุฒิ บุญปก

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**The Political Communication of People Leaders to Local Administrative
Organizations in Thung Yang Daeng District, Pattani Province: A Case
Study of Channels and Messages of Political Communication**

Mr. Nattawut Boonpok

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammatirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี: ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง

ชื่อและนามสกุล นายณัฐวุฒิ บุญปก

แขนงวิชา การเมืองการปกครอง

สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข

การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. นันทนา นันทวิโรก)

(รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี: ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง

ผู้ศึกษา นายณัฐวุฒิ บุญปก **รหัสนักศึกษา** 2548000039 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี และ (2) สารทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง จำนวน 20 คน ประกอบด้วยกลุ่มผู้นำประชาชนและกลุ่มการเมือง ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล และใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนใช้เป็นช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยเลือกใช้ช่องทางการไปพบปะกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง เพราะสะดวกและรู้ผลเรื่องที่สื่อสารได้ทันที แต่หากให้ผู้นำประชาชนเลือกช่องทางที่คิดว่าดีที่สุดส่วนใหญ่เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยการใช้โทรศัพท์เพราะสะดวก รวดเร็ว โดยช่วงเวลาที่ใช้ในการสื่อสารจะเลือกสื่อสารโดยไปพบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลโดยเลือกเวลาก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรมส่วนปัญหาอุปสรรคในการสื่อสารผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่พบว่าไม่มีปัญหาอุปสรรค เพราะช่องทางการสื่อสารที่เลือกไม่ว่าจะเป็นการไปพบปะด้วยตนเองและการโทรศัพท์ที่ได้อยู่แล้ว (2) สารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการสื่อสารพูดคุยในเรื่องความเดือดร้อน ความต้องการของประชาชนในส่วนของด้านงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีการพูดคุยสื่อสารในประเด็นงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้เข้าร่วมประชุมแผนประจำปีและวางแผนประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้สื่อสารเพราะว่าไกลตัว ด้านเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ พบว่าสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ได้คือ ความสามัคคีกันของทุกคนในพื้นที่เพื่อช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้มีการพูดคุยสื่อสารในเรื่องของไฟฟ้าดับ ประปา และถนนชำรุด ในส่วนของงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้พูดคุยสื่อสารในเรื่องการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบโดยผู้ใหญ่บ้านรับผิดชอบในบริเวณหมู่บ้าน และในด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีการพูดคุยสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับศาสนาซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์เกือบทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลามจึงได้พูดคุยสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับศาสนา การกวนอาชูลอ งานเมมาลิด งานฮารีรายอ

คำสำคัญ การสื่อสาร ผู้นำประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

Independent Study title: The Political Communication of People Leaders to Local Administrative Organizations in Thung Yang Daeng District, Pattani Province: A Case Study of Channels and Messages of Political Communication

Author: Mr. Nattawut Boonpok; **ID:** 2548000039; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Independent Study advisor:** Dr. Senee Comsook, Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) political communication channels used by citizens' leaders in communicating with local administrative organizations in Thung Yang Daeng District, Pattani Province; and (2) the political messages they communicated.

This was a qualitative research. The sample population consisted of 20 key informants, chosen through purposive sampling, comprising leaders of citizens' groups and political groups in Thung Yang Daeng, Pattani Province. Data were collected using in-depth interview forms and were analyzed descriptively.

The results showed that (1) the political communication channel that most of the samples used was direct face-to-face communication, because it was convenient and they could know the results immediately. When asked to choose the best communication channel, most of the key informants said they would choose telephone because it is convenient and fast. As for the time of communication, most said that they would go to meet with the chairman of the Tambol Administrative Organization before the beginning of a project. When asked about problems with communication with the local administrative organizations, the citizen leaders interviewed said they had not experienced any problems. (2) Most of the messages communicated by the citizen leaders were messages about citizens' problems and citizens' needs. As for communication about the administrative budget, the citizen leaders attended meetings about the Tambol Administrative Organization's annual budget and annual development plans, but did not communicate with the Provincial Administrative Organization about budget matters because it seemed far removed. As for the issue of political unrest in the area (terrorism in southern Thailand), the key informants said that it was important for everyone to unite to prevent and solve the problem. On the subject of infrastructure, citizen leaders communicated messages about power outages, tap water problems and roads in need of repair. Regarding quality of life, they discussed promotion of career groups, housewives groups, and areas of responsibility for safeguarding and keeping order in the communities, with the village headman in charge of keeping order in each neighborhood. As for the topic of arts and culture, local intellect and ceremonies, most of the key informants (almost all of whom were Muslim) said they communicated messages about religion, especially concerning the Aşure Rice Mixing Ceremony, Mawlid, and Hari Raya.

Keywords: Communication, People leader, Local administrative organization, Thung Yang Daeng District, Pattani Province

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ได้กรุณาให้ความรู้
คำปรึกษาชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ตรวจสอบ กลั่นกรองแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอย่างดียิ่ง
นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. นันทนา นัทวโรภาส ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ
และเป็นกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณคุณพ่อเรียง คุณแม่สมหมาย บุญปก ที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุน
ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณคุณนิภาพร บุญปก ที่คอยดูแลสนับสนุนทางการศึกษาต่อผู้วิจัยมา
โดยตลอด และขอขอบพระคุณพระเยซูคริสต์เจ้าที่ผู้วิจัยยึดมั่นเป็นกำลังใจในการศึกษาวิจัย

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทุกท่าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อีหม่อม คอเต็บ
บิหลัน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุกตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี
เขตอำเภอทุ่งยางแดง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบล ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง
จังหวัดปัตตานี ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ความสำเร็จขอขอบแต่ผู้เกี่ยวข้อง ประสบการณ์และความภาคภูมิใจขอมอบให้กับ
ตัวเองและหวังว่าผลการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าสำหรับหน่วยงานหรือ
บุคคลที่สนใจต่อไป

ฉัฐวดี บุญปก

ตุลาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร	10
ความสำคัญทางการสื่อสาร	11
องค์ประกอบของการสื่อสาร	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการการสื่อสาร	54
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	81
รูปแบบการวิจัย	81
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	81
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล	85
การวิเคราะห์ข้อมูล	86
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	90
ตอนที่ 2 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	93

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ 3 สาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	107
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	140
สรุปการวิจัย	140
อภิปรายผล	145
ข้อค้นพบจากการวิจัย	153
ข้อเสนอแนะ	153
บรรณานุกรม	156
ภาคผนวก	162
ก แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์	164
ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	167
ค ลำดับการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชน ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	171
ประวัติผู้ศึกษา	175



สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างข้อมูลทั่วไป ของผู้ให้สัมภาษณ์	90
ตารางที่ 4.2	แสดงรอยความถี่ด้านช่องทางการสื่อสารทางการเมือง	103
ตารางที่ 4.3	แสดงรอยความถี่สื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชน ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	132



สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของ ผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	93
ภาพที่ 4.2 แผนภูมิแสดงการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำ ประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	106



บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี : ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง” ในบทที่ 1 จะนำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินงานวิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี:ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การติดต่อสื่อสารเป็นพฤติกรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรและสถาบันตั้งแต่ระดับบุคคลจนถึงระดับประเทศกระบวนการติดต่อสื่อสารมีความสลับซับซ้อน และเกี่ยวข้องไปถึงกิจกรรมทุกประเภทในสังคมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร ล้วนแต่มีอิทธิพลในการเผยแพร่ข่าวสาร แนวคิดและความรู้ต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เนื่องจากได้มีโอกาสติดตามเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน สามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น (ปัทมธร สมินทรปัญญา 2541:1)

มนุษย์เป็น “สัตว์การเมือง”และเป็นสิ่งมีชีวิตเดียวที่มีความสามารถทางภาษา อริสโตเติลกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับการเมือง ว่า การสื่อสารถือว่าเป็นศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะทางการเมืองที่จำเป็นต้องใช้การสื่อสารเป็นสื่อในการถ่ายทอดนโยบายจากรัฐไปสู่ประชาชน และในขณะเดียวกันหากจะมองถึงในชีวิตประจำวันของชุมชนอาจถือได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในทางการเมือง คือการสื่อสารและหน้าที่ที่กระทำทั้งหมดในระบบทางการเมือง เช่น การกล่อมเกลางานการเมือง(Political Socialization) การเลือกสรรบุคคลทางการเมือง(Political Recruitment) การรวมผลประโยชน์ (Interest Aggregation) การแสดงผลประโยชน์ชัดเจน (Interest Articulation) การวางกฎ (Rule-Making) การใช้กฎ (Rule-Application) ต้องกระทำโดยวิธีการสื่อสาร ผู้นำประชาชน อาจจะใช้วิธีการสื่อสารความต้องการและข้อเสนอแนะด้านนโยบายไปยังหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบในระดับท้องถิ่น(เสถียร เขยประทับ 2540:6)

การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยได้ให้ความสำคัญต่อรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไป ความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย คือ ประชาชนทุกคนถือว่าเป็นองค์กรแห่งอาชีพไทย หรืออำนาจอาชีพไทยทั้งหมดนั้นเป็นของปวงชน การดำเนินการปกครองของประชาชน ซึ่งเป็นการใช้อำนาจอาชีพไทยทั้งหมดตามแบบสมัยใหม่ที่มีในทุกประเทศเสรีนั้น จะมีสถาบันทางการเมืองเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองแทนประชาชนทุกคน

การบริหารราชการท้องถิ่นเป็นการปกครองตนเอง นับเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นรูปแบบที่แสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในการกำหนดแนวทางการดำเนินชีวิตของตนด้วยตนเอง และเป็นช่องทางสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งการจัดการปกครองตนเองของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชน การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่น นอกจากนี้แล้วยังเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลที่มีอยู่อย่างกว้างขวางและไม่อาจตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงและการปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นแหล่งสร้างหรือผลิตผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคตอีกด้วย

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยตรงมากขึ้น แต่ระบบราชการไทยยังไม่ได้มีการปรับตัวอย่างจริงจังและคงติดขัดกับลักษณะความเป็นเจ้าขุนมูลนายและการทำงานแบบดั้งเดิม ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องเปิดระบบราชการเข้าสู่กระบวนการความเป็นประชาธิปไตย (Democratization) มากขึ้น โดยการยอมรับและให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอและความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติงานและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน

ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ไร้พรมแดนในการสื่อสาร โดยปัจจุบันมีการพัฒนาการสื่อสาร การรับส่งข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ประชาชนมีความรู้เพิ่มมากขึ้นทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ประชาชนมีความต้องการที่หลากหลายแตกต่างกัน ดังนั้นแนวทางการปกครองส่วนท้องถิ่นแบบกระจายอำนาจจึงเป็นทางเลือกที่สำคัญและเหมาะสมในการจัดบริการสาธารณะให้ทั่วถึงและตรงกับความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) จะต้องปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วด้วย ซึ่งต้องมีการปรับกระบวนการบริหารราชการ โดยใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางรวดเร็วและเท่าเทียมกันรวมทั้งการ

ประชาสัมพันธให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร การตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อให้หน่วยงานองค์กรท้องถิ่นประสบผลสำเร็จมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสนองต่อความต้องการของประชาชน ตามนโยบายปฏิรูประบบราชการที่มุ่งเน้นอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนให้มากที่สุด

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งในมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีหน้าที่ที่ต้องทำได้แก่ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ คุ่มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตของตนประกอบด้วยจัดทำให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร จัดให้มีและการบำรุงรักษาไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ จัดให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจสวนสาธารณะ จัดให้มีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การคุ้มครองและรักษาทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ การท่องเที่ยวและการผังเมือง

นอกจากนี้ การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ระดับต่ำสุดคือ รากหญ้า ยังถือได้ว่าเป็นหลักการอย่างหนึ่งที่ยึดถือหลักแห่งเสรีภาพและประชาธิปไตย กล่าวว่าการกระจายอำนาจทางการปกครองนั้นมีความสำคัญทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นหลักการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นถ้าเป็นไปได้ในลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและเหมาะสมกับพื้นที่และประกอบกับประชาชนมีความเข้าใจในระบอบการปกครองและคนในท้องถิ่นได้ให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจังด้วยแล้ว ก็จะทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมต่อไป

การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และวางแผนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่น เกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป (วิมล บุญรอด 2549:4)

การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือการปกครองตนเอง มิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครองตนเองคือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่างๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาท้องถิ่นตน(วิมล บุญรอด 2549:4)

นอกจากนี้ การปกครองตนเองในรูปของการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือการกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุดคือ รากหญ้า(Grass Roots) ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบ แต่องค์ประกอบสำคัญยิ่งขาดอันหนึ่งก็คือการขาดรากฐานในท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการเมืองที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด ดังนั้น องค์กรซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนนั้นๆหรือที่เรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงสามารถที่จะตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ตรงเป้าหมายรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพที่สุดและนอกจากนั้นในความสัมพันธ์กับรัฐบาลกลางจะพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลกลางได้มอบหมาย ถ่ายโอนภารกิจหลายประการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสิ่งที่เห็นได้ชัดคือ การเปลี่ยนแปลงบทบาทของราชการส่วนกลางและ

ส่วนภูมิภาค ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติ กลับกลายเป็นผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการเทคนิคให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วุฒิสาร ต้นไชย 2549:5)

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ใช้หลักการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ให้บริการสาธารณะ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารงานได้โดยอิสระ ตอบสนองเจตนารมณ์ได้ดีกว่า ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ 2 ประเภท ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาโดยทั่วไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร มีลักษณะเป็นข้าราชการการเมือง (political officials) เข้าสู่ตำแหน่งโดยได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่ง แต่หากทำงานผิดพลาดบกพร่องประชาชนไม่พอใจก็อาจถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระได้ ส่วนฝ่ายปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นข้าราชการประจำหรือเจ้าหน้าที่ในสายอาชีพ (career officials) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและว่าจ้างให้ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ

1.) การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตรงตามเจตนารมณ์ของชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น จะต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญดังต่อไปนี้ (รศคณธ์ รัตนเสริมพงศ์ 2548:73)

2.) เป้าหมายในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เพื่อปกป้อง รักษา และเสริมสร้างผลประโยชน์ของชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของท้องถิ่นซึ่งเป็นเป้าหมายในการบริหารงานอยู่ตลอดเวลา และระมัดระวังไม่ให้ท้องถิ่นต้องสูญเสียประโยชน์ในทุกๆด้าน

3.) ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนประชาชน จะต้องได้รับการยินยอมและเห็นชอบจากประชาชนให้ดำรงตำแหน่งและมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวและหากบริหารงานผิดพลาด ไม่เป็นที่พอใจหรือไม่เป็นที่ไว้วางใจของประชาชนประชาชนย่อมมีสิทธิถอดถอนออกจากตำแหน่ง

4.) การดำเนินการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีเป้าหมายและวิถีทางดำเนินชีวิต ค่านิยมหรือความพึงพอใจ ที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการบริหารงาน จัดบริการสาธารณะเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของท้องถิ่นในลักษณะที่เหมาะสมสอดคล้องกับเจตจำนงของประชาชนในท้องถิ่นนั้น

ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง โดยเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ประชาชนได้รับรู้ เช่น นโยบาย แผน โครงการ ความก้าวหน้าของกิจการ และให้โอกาสประชาชนเสนอความคิดเห็นอย่างอิสระ ไม่ว่าจะเป็นการเสนอเพื่อริเริ่ม คัดค้านหรือสนับสนุน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการควบคุมการบริหารงานของท้องถิ่น

5.) ทรัพยากรในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น บุคคล เงิน ที่ดินสิ่งก่อสร้าง วัสดุอุปกรณ์ ล้วนเป็นทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งเป็นสมบัติของชุมชนมีประชาชนในท้องถิ่นร่วมกันเป็นเจ้าของ ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) ทรัพยากรเหล่านี้จะต้องถูกนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คุ่มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่น

จากบทบาทอำนาจและภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมุ่งเน้นส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย มีการตัดสินใจทางการเมือง ร่วมวางแผนการพัฒนาของชุมชน รวมทั้งมีส่วนในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในความเป็นจริงแล้วการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตนเองยังไม่มีเท่าที่ควร ซึ่งส่วนใหญ่จะมีเพียงผู้นำประชาชนเท่านั้นที่เป็นตัวแทนประชาชนในพื้นที่เพื่อสื่อสารปัญหาความเดือดร้อน ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งในพื้นที่อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ก็เป็นอีกพื้นที่หนึ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ประสบปัญหาดังกล่าวเช่นกัน ซึ่งบริบทของอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 99 ใช้ภาษามลายูปัตตานี เป็นภาษาในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็น การสื่อสารในชีวิตประจำวันส่วนตัว และในการติดต่อสื่อสารกับทางราชการก็ใช้ภาษามลายูปัตตานีเป็นภาษาในการสื่อสาร และประชาชนวัยกลางคนอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปยังมีปัญหาในการพูดภาษาไทยไม่ได้ทำให้เป็นอุปสรรค ในการสื่อสารกับหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการอื่นๆด้วยเช่นกัน ซึ่งในด้านศาสนาวัฒนธรรมความเชื่อประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 99 ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามกว่าร้อยละ 99 รองลงมานับถือศาสนาพุทธเพียงร้อยละ 1 ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติศาสนกิจเป็นสำคัญ อาชีพส่วนใหญ่ของประชาชนในพื้นที่มีอาชีพทำสวนยางพารา และรับจ้างทั่วไป ในขณะที่ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอทุ่งยางแดง มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 4 แห่ง คือ 1.องค์การบริหารส่วนตำบลตะโล๊ะแมะนะ 2.องค์การบริหารส่วนตำบลปากู 3.องค์การบริหารส่วนตำบลพิเทน และ 4.องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำคำ และในพื้นที่ ยังอยู่เขตขององค์การบริหารส่วน

จังหวัดปัตตานี เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอทุ่งยางแดง โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 คน จากสภาพบริบทเบื้องต้น ความเป็นอยู่ของประชาชน ศาสนา ความเชื่อ ของประชาชนในพื้นที่อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยเฉพาะเป็นลักษณะสังคมที่มีความพิเศษ บางอย่างคือมีกลุ่มคนที่มีความเชื่อและนับถือศาสนาอิสลามถึงร้อยละ 99 และนับถือศาสนาพุทธ เพียงร้อยละ 1 นอกจากนั้นอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ยังเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ที่มีปัญหาเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่เกิดขึ้น เป็นระยะๆ โดยครั้งล่าสุดเกิดขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาและเหตุการณ์ยังไม่เป็นปกติถึงขณะนี้ ซึ่งมีเหตุการณ์ความไม่สงบที่สำคัญหลายครั้งที่เป็นการต่อสู้ทำร้ายกันจนเสียชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเหตุยิงกัน ซึ่งผู้ที่ถูกกระทำส่วนหนึ่งเป็นผู้นำประชาชน ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เสียชีวิตแล้วกว่า 7 คน ในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมาระหว่างกลุ่มการเมือง ไม่ว่าจะเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลูกลอบยิงบาดเจ็บสาหัสแล้ว 1 คนหรือแม้กระทั่งผู้นำทางศาสนาก็ยังโดนรอบยิงแล้ว 2 คน และที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งมีเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เฉลี่ยเกิดขึ้นเกือบทุกเดือน ทำให้เห็นว่าคงมีปัญหาด้านการสื่อสารทางการเมือง จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เพื่อที่จะได้ทราบช่องทางการสื่อสารและสาร(message) ที่ผู้นำประชาชนได้สื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) เพื่อที่จะได้นำไปสู่แนวทางการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

2.2 เพื่อศึกษาสาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

3. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี” ในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

3.1 เนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาช่องทางและเนื้อหาที่สำคัญเกี่ยวกับช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชน และ สาร(message) ที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

3.2 ประชากร ประชากรที่ใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 20 คน จากกลุ่มผู้นำประชาชน จำนวน 7 คน (กำนัน จำนวน 2 คน, ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 5 คน) กลุ่มผู้นำทางจิตวิญญาณ จำนวน 3 คน (อิหม่าม จำนวน 1 คน ,คอเต็บ จำนวน 1 คน ,บิหลั่น จำนวน 1 คน) และ กลุ่มการเมือง จำนวน 10 คน (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี เขต 1 จำนวน 1 คน, นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5 คน)

3.3 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2555 – 25 กันยายน 2555

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาเรื่อง “ การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี: ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง ” ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาไว้ ดังนี้

4.1 การสื่อสารทางการเมือง (Political communication) หมายถึง การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารในระบบการเมืองในลักษณะของการสื่อสารแบบสองทาง (two way communication) โดยมีทั้งรับและส่งสารระหว่างกันจากผู้ส่งข่าวสารคือรัฐบาล ผ่านสื่อหรือช่องทางการสื่อสารทางการเมือง ไปยังผู้รับสารคือประชาชนให้ได้รับรู้ ก่อให้เกิดความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการแสดงออกถึงความคิดเห็นและความต้องการของตนเองส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)

4.2 ผู้นำประชาชน หมายถึง บุคคลที่เป็นผู้นำของประชาชนในท้องถิ่นที่เป็นตัวแทนในการประสานงานติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ในงานวิจัยนี้ ผู้นำประชาชน คือผู้นำประชาชน (กำนัน จำนวน 4 คน, ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 18 คน ผู้นำทางจิตวิญญาณ(อิหม่าม,คอเต็บ,บิหลั่น) จำนวน 87 คน และกลุ่มการเมือง สจ. จำนวน 1 คน, นายก อบต. จำนวน 4 คน, ส. อบต. จำนวน 46 คน ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ตามบัญชีรายชื่อของทางที่ทำการปกครองอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

4.3 ผู้นำทางด้านจิตวิญญาณ หมายถึง ผู้นำทางศาสนาอันได้แก่ อีหม่าม คอเต็บบิหั่น ตามบัญชีรายชื่อของทางที่ทำการปกครองอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

4.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หมายถึง องค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอทุ่งยางแดง คือองค์กรบริหารส่วนตำบลตะโละแมะนา , องค์กรบริหารส่วนตำบลพิเทน, องค์กรบริหารส่วนตำบลน้ำดำ องค์กรบริหารส่วนตำบลปากู และองค์กรบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี

4.5 การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนข่าวสาร เกิดขึ้นโดยการถ่ายทอดสารจากผู้นำประชาชน ซึ่งทำหน้าที่ส่งสารผ่านสื่อหรือช่องทางต่างๆ ไปยังผู้รับสารคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

4.6 สาร(message) หมายถึง ข้อความ ข้อเรียกร้อง ความต้องการที่ผู้นำประชาชนสื่อไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)

4.7 ชรบ. หมายถึง ชุตริศึกษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยมีชาวบ้านที่อาสาสมัครเข้ามาช่วยในการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าชุด

4.8 อปพร. หมายถึง อาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โดยการอาสาสมัครของชาวบ้าน และอยู่ในความดูแลขององค์กรบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง

4.9 ช่องทางการสื่อสาร หมายถึง วิธีการ การสื่อสารโดยผู้นำประชาชนส่งสารให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) เพื่อให้รับรู้และหาแนวทางตอบสนองต่อสารเหล่านั้น

4.9.1 การสื่อสารซึ่งหน้า ได้แก่ การพบปะ การพูดคุย การออกเยี่ยมเยียน เป็นต้น

4.9.2 การสื่อสารโดยโทรศัพท์ โทรสาร วิทยุชุมชน เสียงตามสาย
สื่ออิเล็กทรอนิกส์บางประเภท เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4.9.3 การสื่อสารโดยทำเป็นหนังสือ, ใบปลิว แผ่นพับ โปสเตอร์

4.9.4 การสื่อสารโดยผ่านบุคคลอื่นๆ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 เพื่อจะได้ทราบช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

5.2 เพื่อจะได้ทราบสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี : ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง ผู้วิจัยจะขอเสนอ ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง (Communication theory) ที่พิจารณาแล้ว เห็นว่าจะมีความเหมาะสมและสอดคล้องที่จะนำมาใช้เป็นกรอบในการอธิบาย ดังรายละเอียดเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

1.1 ความหมายของการสื่อสาร

การสื่อสาร (Communication) เป็นพฤติกรรมขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การสื่อสารเป็นรากฐานของกิจกรรมทางสังคมและการเมืองทุกชนิดมนุษย์ต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตนเองและอาศัยการสื่อสารเพื่อให้การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมเป็นไปได้โดยปกติสุข ซึ่งการสื่อสารมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Communication อันมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Communis แปลว่าความเหมือนกัน ความร่วมกัน ดังนั้น ถ้าแปลความตามรากศัพท์จากภาษาละตินว่า Communis แปลว่า ความเหมือนกัน ความร่วมกัน ดังนั้น ถ้าแปลความตามรากศัพท์ที่เดิมย่อมาหมายความว่า เมื่อใดที่มนุษย์ทำการสื่อสาร นั้นย่อมหมายถึงว่าเขากำลังทำกิจกรรมที่มุ่งสร้างความเหมือนกันหรือความคล้ายคลึงกันให้เกิดขึ้นกับบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การสื่อสารคือ การที่มนุษย์พยายามที่จะแลกเปลี่ยน(Share) ข้อมูลข่าวสาร (Information) ความคิด (Idea) และทัศนคติ (Attitude) ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้มีนักวิชาการเกี่ยวกับการสื่อสารได้ให้แนวคิดและความหมายของการสื่อสารไว้ดังนี้ (ปรมะ สตะเวทิน,2543:65)

อริสโตเติล (Aristotle) ได้ให้คำจำกัดความของการศึกษาวิชาวาทลิลปี (rhetoric) หรือการสื่อสาร (Communication) ว่าเป็น การแสวงหา “วิธีการชักจูงใจที่พึงมีอยู่ทุกรูปแบบ”

ยอร์ช เอ มิลเลอร์ (George A. Miller) “การสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง”

เอเวอเรท เอ็ม โรเจอร์ส และเอฟ ฟลอยด์ ชูเมกเกอร์ (Everett M. Rogers and F. Shoemaker) “การสื่อสาร คือ กระบวนการของการถ่ายทอดสารจากบุคคลฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสารไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับสารโดยผ่านสื่อ

การสื่อสาร หมายถึง การติดต่อกันระหว่างมนุษย์เพื่อให้รับรู้เรื่องราวอันมีความหมายร่วมกัน และเกิดการตอบสนองต่อกัน (สวนิต ชมาภัย, 2547:7)

จากการให้ความหมายของคำว่า “การสื่อสาร” ของนักวิชาการจะเห็นได้ว่า มีความหมายสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับกระบวนการสื่อสาร จนสามารถสรุปได้ว่า การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดสาร (Message) จากผู้ส่งสาร (Sender) ไปยังผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านช่องทางสื่อ (Channel) เพื่อการรับรู้เรื่องราวอันมีความหมายร่วมกัน และเกิดการตอบสนองต่อกัน

2.ความสำคัญของการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์เรา เนื่องจากเราต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานต่างๆ ซึ่งเราจะต้องติดต่อกับบุคคลอื่นในสังคม การสื่อสารจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค ดังนี้

1.ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในระดับจุลภาค ได้แก่ ความสำคัญต่อชีวิตประจำวันต่อความเป็นสังคม ต่อการสร้างความร่วมมือ ต่อการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ต่อการให้ความบันเทิงต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาพยาบาล และต่อการทำจิตบำบัด

1.1 ความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน ในแต่ละวันมนุษย์เราจะต้องติดต่อพบกับบุคคลในครอบครัว เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งเราจะมีกิจกรรมการสื่อสารอื่นๆ เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุ การดูโทรทัศน์ การคุยโทรศัพท์ ฯลฯ ซึ่งแสดงว่ามนุษย์เรามีการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเราหลายประการ

1.2 ความสำคัญต่อความเป็นสังคม มนุษย์เราจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารเพื่อให้คนมีการคบหาสมาคมรวมกันขึ้นเป็นสังคมและมาดำรงอยู่เป็นสังคม หรืออาจมีการเปลี่ยนแปลงในสังคม นอกจากนี้การสื่อสารจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยประสานงานคนในสังคมให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข หรือแม้แต่ช่วยให้คนเราสามารถร่วมมือกันทำงานให้เกิดความสำเร็จได้ด้วย

1.3 ความสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือ เพราะการสื่อสารมีหน้าที่ในการเชื่อมโยงระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม หน้าที่ในการเสริมสร้างศักยภาพของกระบวนการทางสมองของมนุษย์ เพื่อรับมือกับเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น และสุดท้าย ทำหน้าที่ในการกำกับพฤติกรรมของบุคคลให้แสดงออกมาอย่างเหมาะสม ดังนั้น การสื่อสารจึงมีความสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างบุคคลให้สามารถประสานพลังเพื่อความสำเร็จในการผลิตหรือบริการ ซึ่งบุคคลเดียวไม่สามารถทำได้

1.4 ความสำคัญต่อการแสวงหาความรู้ การสื่อสารเพื่อแสวงหาความรู้เป็นบทบาทที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต ช่วยให้ผู้สามารถสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญาที่สำคัญของมนุษยชาติ ซึ่งมีการสั่งสมกันมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในยุคสังคมฐานความรู้ (Knowledge base) ที่ข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆมีมากมายท่วมท้น การสื่อสารช่วยให้ผู้สามารถรวบรวมความรู้จากแหล่งต่างๆมาเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ทั้งในด้านส่วนตัวและในการทำงานให้สำเร็จลุล่วง เพราะความรู้คืออำนาจและผู้ที่สามารถใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ได้คือผู้ที่กุมอำนาจอย่างแท้จริง

1.5 ความสำคัญต่อการสร้างการรับรู้กับตนเอง การรับรู้กับตนเองมีอิทธิพลและมีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมสื่อสารของบุคคล คำพูดแสดงตัวตน (What you say is what you are) และคำพูดแสดงความคิดเกี่ยวกับตัวตนที่เป็นอยู่ (What you say is what you think you are) เป็นประโยชน์ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารต่อการแสดงพฤติกรรม การที่บุคคลรับรู้ว่าเป็นคนอย่างไร เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ตอบกลับในการรับสารที่บุคคลรอบข้างส่งมาถึงตัวบุคคล และการสื่อสารอีกเช่นกันที่เป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองของบุคคลให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ได้

1.6 ความสำคัญต่อการให้ความบันเทิง การสื่อสารสามารถสร้างความบันเทิงให้บุคคล ซึ่งความบันเทิงเป็นกลไกที่มนุษย์ใช้ในการผ่อนคลายจากการทำกิจกรรมที่ต้องใช้สมองและพลังงานในการทำงาน การสื่อสารสามารถสร้างบันเทิงได้หลายรูปแบบ ผ่านสื่อหลายชนิด ซึ่งการสื่อสารเพื่อสร้างความบันเทิงเป็นพฤติกรรมเชิงคุณภาพของบุคคลที่ช่วยให้เกิดสมดุลในจิตใจของบุคคลทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

1.7 ความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาพยาบาล ความเจ็บป่วยเป็นธรรมชาติของสังขารมนุษย์ ซึ่งวิทยาการที่ก้าวหน้าและทันสมัยช่วยให้ผู้สามารถคิดค้นวิธีการรักษาโรคให้ทุเลาหรือหายขาดไปได้ ในกระบวนการรักษา นอกจากเทคโนโลยีทางการแพทย์แล้ว การสื่อสารระหว่างแพทย์พยาบาล กับผู้ป่วย ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันที่นำไปสู่ความเข้าใจระหว่างกัน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือกันทุกฝ่าย ช่วยให้การบำบัดรักษาโรคมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.8 ความสำคัญต่อการทำจิตบำบัด สาเหตุการเจ็บป่วยของมนุษย์ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการเจ็บป่วยทางกายเท่านั้น ความเครียดจากการเผชิญปัญหาต่างๆทำให้จำนวนผู้ที่มีอาการป่วยทางจิตใจเพิ่มมากขึ้น การสื่อสารเข้ามามีบทบาทต่อการรักษาโรค ที่เรียกว่าจิตบำบัด (Psychotherapy) เนื่องจากการสื่อสารเป็นกลไกที่สำคัญในการค้นหาพยาธิสภาพโรคเพื่อทำการบำบัดที่สาเหตุได้ถูกต้อง โดยอาจใช้การสื่อสารเพื่อช่วยในการทำจิตบำบัดผ่านสื่อลักษณะต่างๆเช่น การใช้เสียงเพลง

หรือดนตรี ที่เรียกว่าดนตรีบำบัด (Music Therapy) หรือการใช้การอ่านหนังสือ ที่เรียกบรรณบำบัด (Bibliotherapy) เป็นต้น

2. ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในระดับมหภาค ได้แก่ ความสำคัญต่อการเมืองการปกครอง ต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย ต่อการพัฒนาประเทศ ต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรม ต่อการศึกษา ต่อธุรกิจและอุตสาหกรรม และต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารองค์การ

2.1 ความสำคัญต่อการเมืองการปกครอง การสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญของรัฐบาล ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าใจ เพื่อให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และนโยบายที่รัฐบาลกำหนดขึ้น ในทางตรงกันข้าม รัฐบาลสามารถตรวจสอบหรือทราบความต้องการความรู้สึคนึกคิด รวมทั้งประชามติของประชาชนด้วย เพื่อใช้เป็นเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลให้สอดคล้องโดยอาศัยการสื่อสาร นอกจากนี้ รัฐยังต้องใช้การสื่อสารในการสร้างความเข้าใจและภาพลักษณ์ที่ดีต่อประชาชนอีกด้วย

2.2 ความสำคัญต่อการเมืองระหว่างประเทศ ผลในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศรวมทั้งการดำเนินนโยบายการเมืองระหว่างประเทศ รัฐต้องอาศัยการสื่อสารในการสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกปัจจุบันที่การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสารที่สะดวกรวดเร็ว ทำให้สังคมโลกแคบลง และมีการรวมกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ

2.3 ความสำคัญต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย ความสำคัญของการสื่อสารในระดับมหภาคต่อบุคคลคือ การใช้การสื่อสารเป็นกลไกในการสร้างอิสรภาพเพื่อให้สังคมเปิดกว้าง โดยการส่งเสริมให้บุคคลสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี และเปิดเผยในตลาดความรู้ (Marketplace of Ideas) ซึ่งกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆจากการที่บุคคลมีโอกาสและเปลี่ยนทัศนระหว่งกันนอกจากนั้น การสื่อสารยังมีบทบาทในการที่บุคคลสามารถเลือกสรรเอาแนวคิดที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ อริสโตเติลเชื่อว่า การสื่อสารโดยเฉพาะการโน้มน้าวใจจะช่วยให้บุคคลสามารถค้นพบสิ่งดีๆสำหรับเวลาใดเวลาหนึ่งและในสถานที่ใดสถานที่หนึ่งอย่างเหมาะสม (วัลลภ ลำพวย 2551 : 15)

2.4 ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการไม่เท่าเทียมกันในการกระจายความไม่เจริญไปสู่ชนบท การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้บริหารประเทศจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ โดยการให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการพัฒนาความกินดีอยู่ดีทางเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุข เพื่อให้ประชาชนเกิดการเปิดรับนวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชน

2.5 ความสำคัญต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลผลิตจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ (Man-made Environment) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนและการสร้างสังคมให้เจริญรุ่งเรือง วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ใช้เวลาในการสร้างและรักษาสืบต่อกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งผ่านการสื่อสาร ในยุคแรกการสืบทอดวัฒนธรรมเป็นการสืบทอดโดยผ่านการพูดคุย เล่าเรื่อง หรือมุขปาฐะ ซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนได้ ต่อมาเมื่อมีตัวอักษรที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ในการบันทึกเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ก็ย่อมสืบทอดได้ โดยมีความคงทนมากกว่า และเมื่อเกิดการสื่อสารมวลชนขึ้น การสื่อสารเพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมก็สามารถแพร่กระจายไปยังคนหมู่มากได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การพบวัสดุบันทึกสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพก็ช่วยทวีความสำคัญของการสื่อสารในการบันทึกหลักฐานทางวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้นด้วย

2.6 ความสำคัญต่อธุรกิจและอุตสาหกรรม ในการจำหน่ายสินค้าและบริการที่เป็นผลผลิตของธุรกิจและอุตสาหกรรมนั้นจำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่เรียกว่าการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลของสินค้าและบริการให้ผู้บริโภคมีความเข้าใจที่ถูกต้องและในการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนซื้อสินค้าก็จำเป็นต้องอาศัยการ โฆษณา ซึ่งทั้งสองกิจกรรมเป็นวิธีการที่สำคัญของการสื่อสารเช่นกัน

2.7 ความสำคัญต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารองค์การ การสื่อสารในองค์การถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร การสื่อสารถูกเปรียบว่าเป็นระบบประสาทที่เชื่อมโยงระบบย่อยต่างๆของระบบขององค์การ (คอนราด 1998 อ้างถึงใน วัลลภ ลำพวย 2551) เป็นซีเมนต์ที่ใช้ในการสร้างฐานรากขององค์การ เป็นเครื่องมือในการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ที่ผู้บริหารใช้ในการโน้มน้าวใจ สร้างสัมพันธภาพในการทำงานช่วยให้สมาชิกในองค์การร่วมกันคิด ร่วมกันทำงานช่วยให้เข้าถึงปัญหาซึ่งเป็นการป้องกันหรือลดความขัดแย้งได้ (เกรกอรี 2000 อ้างถึงใน วัลลภ ลำพวย 2551)

นอกจากความสำคัญของการสื่อสารที่มีผลกระทบในระดับจุลภาคและระดับมหภาคแล้ว การสื่อสารยังมีความสำคัญในภาพรวม ดังต่อไปนี้

ประการแรก การสื่อสารช่วยทำให้บุคคลเข้าใจในความหมายตรงกัน อันเนื่องมาจากการรับส่งสาร ความเข้าใจทำให้สามารถขจัดความขัดแย้งที่อาจเกิดได้จากการไม่ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน หรือมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ไม่พอเพียงต่อการทำความเข้าใจระหว่างกัน

ประการที่สอง การสื่อสารสามารถเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ในแง่กายภาพ และสร้างความสัมพันธ์จากการเชื่อมโยงในแง่ความคิดด้วย การสื่อสารในแง่นี้จึงเป็นการช่วยทำให้มนุษย์และสังคมมีความเป็นกลุ่มเป็นก้อนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่น ทำให้ครอบครัวหนึ่งๆ หรือประเทศหนึ่งๆ โยงใยและสัมพันธ์กัน โดยแตกต่างไปจากครอบครัวอื่นหรือประเทศอื่นๆ ในแง่นี้การสื่อสารช่วยทำให้วัฒนธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ประการที่สาม การเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ในข้อที่ผ่านมาช่วยทำให้ข้อมูลข่าวสารสามารถไหลเวียนไปตามช่องทางการสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงและผูกสัมพันธ์สมาชิกที่ประกอบขึ้นจากความสัมพันธ์ดังกล่าว โดยสามารถรับรู้และมีประสบการณ์ร่วมกันในการเป็นสมาชิกของสังคมข่าวสารเดียวกัน

ประการที่สี่ การไหลเวียนของข่าวสารทั้งรับและส่งช่วยทำให้ระบบการสื่อสารมีลักษณะที่สมดุลอยู่เสมอ หากข่าวสารที่ไหลเวียนไปมามีปริมาณข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าน้อยเกินไปหรือมากเกินไป รวมทั้งคุณภาพของข้อมูลที่คลาดเคลื่อนไป ย่อมทำให้ระบบการสื่อสารไร้สมดุล อันเป็นสาเหตุหนึ่งซึ่งนำมาสู่ความปั่นป่วนของระบบการสื่อสารได้

ประการที่ห้า ระบบการสื่อสารในแง่การรับส่งข้อมูลข่าวสาร รวมไปถึงเสียงสะท้อนที่เกิดจากการสื่อสาร มีส่วนทำให้การสื่อสารเปรียบเสมือนกับเส้นเลือดและใยประสาทที่หล่อเลี้ยงกลุ่มคนสังคม โดยเฉพาะประเทศชาติ เพราะทำให้ผู้ส่งสาร เช่น รัฐบาล สามารถนำนโยบายออกไปปฏิบัติ ทั้งรับรู้ถึงความต้องการและแรงสนับสนุนหรือต่อต้านจากประชาชนในสังคมได้

ประการที่หก การสื่อสารซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบมหภาค หรือเป็นอนุระบบของระบบใหญ่ ดังนั้น อนุระบบการสื่อสารจึงอาจช่วยส่งเสริมและสนับสนุนอนุระบบอื่นๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งช่วยทำให้กลไกของระบบใหญ่ดำเนินไปได้อย่างสอดคล้องกัน

ประการสุดท้าย การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำหรับมนุษย์ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างปัจเจกชน สังคม ประเทศ ตลอดจนวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง อันเป็นเหตุผลสำคัญในการทำให้มนุษย์สามารถดำรงเผ่าพันธุ์ที่เจริญแล้วแตกต่างไปจากสิ่งที่มีชีวิตอื่น ซึ่งไม่มีการสื่อสารเชิงมนุษย์ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของเผ่าพันธุ์

องค์ประกอบของการสื่อสาร

องค์ประกอบของการสื่อสารที่ประกอบกันเป็นกระบวนการสื่อสารอาจจำแนกมากน้อยได้แตกต่างกัน โดยกระบวนการสื่อสารมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นจากใครถึงผู้ใด อย่างไรก็ตาม กระบวนการสื่อสารซึ่งกล่าวเป็นครั้งแรกโดย เบอร์โร เมื่อกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 มีองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารง่ายๆ และสามารถรับรู้ได้โดยคนทั่วไป เนื่องจากเป็นความ

จริงโดยตัวของมันเอง กล่าวคือ กระบวนการสื่อสารจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ตัว คือ ผู้ส่งสาร (Sender) ข่าวสาร (Message) สื่อหรือช่องทาง (Media or channel) และผู้รับสาร (Receiver) หรือที่มักเรียกกันโดยย่อว่า S M C R กล่าวคือ การสื่อสารจะต้องเริ่มต้นจากองค์ประกอบของตัวผู้ส่งสารก่อน ซึ่งผู้ส่งสารจะส่งข้อมูลข่าวสารออกไป ไม่ว่าจะโดยการเผชิญหน้าหรือโดยการอาศัยสื่อใด เช่น จดหมายเป็นพาหนะนำสารนั้น ไปสู่ตัวผู้รับ ในภายหลังมีนักคิดทางการสื่อสารช่วยเพิ่มเติมองค์ประกอบมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการสื่อสารมีความสมบูรณ์และสามารถอธิบายได้อย่างครอบคลุม ในการสื่อสารแต่ละครั้งจะเริ่มต้นขึ้นจากการมีแหล่งสารในฐานะผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารอาจอยู่ในรูปของปัจเจกชน กลุ่มคน องค์กร หรือสถาบันก็ได้ ภูมิหลังของผู้ส่งสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รูปแบบของการสื่อสารแตกต่างกันไป แม้ว่าจะมีเป้าหมายอย่างเดียวกันก็ตาม ในทางการเมือง การปกครอง ผู้ส่งสารมักหมายถึงฝ่ายการเมือง เช่น รัฐบาล ในทางตรงข้าม ผู้รับสารก็อาจเป็นได้ตั้งแต่ปัจเจกชนไปจนถึงสถาบัน ภูมิหลังของปัจเจกชนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ส่งสารต้องส่งสารด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากภูมิหลังของผู้รับสารที่แตกต่างกัน เช่น วัย เพศ และแบบแผนการดำเนินชีวิต เป็นต้น ภูมิหลังเหล่านี้จะทำให้ผู้รับสารมีความสามารถรับสารได้ไม่เท่ากัน อันมีผลทำให้การศึกษาการสื่อสารทางการเมืองในปัจจุบันหันมาตระหนักถึงผู้รับสารในฐานะความเป็นตลาดการเมือง โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เป็นส่วนแบ่งทางการตลาด เฉกเช่นเดียวกับตลาดสินค้าและบริการ อันส่งผลกระทบให้มีการพิจารณาประชาชนในฐานะผู้รับสารหรือการเป็นตลาดผู้บริโภคมากกว่าการคำนึงถึงฐานะความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยเช่นแนวคิดแต่เดิม (วัลลภ ลำพาย 2551:10)

ทั้งการใส่รหัสและการถอดรหัสเป็นเหตุการณ์อย่างเดียวกันเพียงแต่อยู่คนละขั้น การใส่รหัสอยู่ในขั้นตอนของการส่งสาร ส่วนการถอดรหัสอยู่ในขั้นตอนของการรับสาร การรับสารอย่างตรงไปตรงมา โดยเฉพาะในการสื่อสารระหว่างบุคคลอย่างไม่ต้องใช้กระบวนการใส่และถอดรหัส แต่ในบางกรณีที่ไม่อาจเข้าใจภาษาที่สื่อสารก็จำเป็นต้องอาศัยล่ามหรือสมุครหัสลับช่วยในการแปลรหัสออกมาจนเป็นที่สามารถเข้าใจตรงกันได้ ยิ่งในการสื่อสารที่ต้องอาศัยเครื่องมือ การแปลงสัญญาณก็เป็นส่วนหนึ่งของการใส่และการถอดรหัสเช่นกัน การใส่และถอดรหัสอาจส่งผลกระทบต่อข้อมูลข่าวสารหากการใส่และถอดรหัสบิดเบือนไป

ในการสื่อสารที่มีขั้นตอนที่สลับซับซ้อนอาจต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ในการช่วยส่งรับข้อมูลข่าวสารคนเหล่านี้จึงมีส่วนในการจัดระเบียบสาร โดยอาจทำหน้าที่กรองข้อมูลข่าวสารไปโดยปริยายไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ในการสื่อสารบางประเภทอาจจำเป็นต้องจัดตั้งผู้กรองสาร

ขึ้นมาโดยตรง เช่น การสื่อสารมวลชนซึ่งมีกองบรรณาธิการเป็นผู้กรอง ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและภารกิจของสื่อมวลชนนั้นๆ

สำหรับข้อมูลข่าวสารเป็นเนื้อหาสาระที่ส่งออกมาจากแหล่งสาร เนื้อหาสาระอาจแตกต่างกันไปอันเนื่องมาจากเจตจำนงและประเภทของผู้ส่งสาร ข้อมูลข่าวสารที่ออกมาจากการสื่อสารระหว่างบุคคลย่อมแตกต่างจากการสื่อสารสาธารณะ ข้อมูลข่าวสารที่ออกมาโดยรัฐบาลมักอยู่ในรูปแบบของข่าวสารบ้านเมืองผลการตัดสินใจ วิจัย นโยบาย หรือส่งเสริมภาพลักษณ์ของรัฐบาล เป็นต้น ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวย่อมเคลื่อนที่ไปโดยอาศัยช่องทางสื่อสารเป็นสำคัญ ช่องทางการสื่อสารอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ช่องทางที่อาศัยสื่อพาไป และช่องทางที่ไม่อาศัยสื่อ หรืออาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการสื่อสารซึ่งหน้าหรือปากต่อปาก การอาศัยสื่อจะเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาเรื่องช่องทางสื่อสาร โดยเฉพาะสื่อที่เป็นสื่อมวลชน เนื่องจากสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อสังคมค่อนข้างมากและวงกว้าง

ผลกระทบจากการสื่อสารเป็นอีกองค์ประกอบที่มีความสำคัญ เนื่องจากสะท้อนถึงอิทธิพลและบทบาทของการสื่อสาร ทั้งนี้ เพราะการรับสารไม่ได้สิ้นสุดลงที่ตัวผู้รับสาร แต่อาจส่งผลกระทบต่อไปยังพฤติกรรมของบุคคลและสังคม ผลกระทบของการสื่อสารที่มาจากสื่อมวลชนเป็นหัวข้อที่นักการสื่อสารตระหนักถึง ทั้งนี้ อาจขยายไปสู่กระแสข่าว ค่านิยม และวัฒนธรรม เช่นเดียวกันกับในทางการสื่อสารการเมือง ผลกระทบทางการเมืองมักเกิดขึ้นจากสื่อมวลชนเสมอ โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องคะแนนนิยมและเสถียรภาพของรัฐบาล

เสียงสะท้อนหรือการย้อนกลับเป็นคุณลักษณะของการสื่อสารแบบทวิวิถี กล่าวคือ เมื่อมีการส่งสารออกไปจากผู้ส่งสาร ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจากตัวผู้รับสารหรือผลกระทบจะย้อนกลับไปยังผู้ส่งสารไม่ว่าทางตรงหรือโดยอ้อมที่อาจส่งผ่านสิ่งแวดล้อมของการสื่อสารก่อนไปยังผู้รับสาร การย้อนกลับสารเป็นตัวการสำคัญในการช่วยทำให้กระบวนการสื่อสารที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสื่อสารดำเนินไปอย่างสมดุล เนื่องจากช่วยในการปรับกระบวนการสื่อสารให้ดำเนินไปโดยราบรื่นด้วยการปรับทำที่ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารให้สอดคล้องกัน

สิ่งแวดล้อมเป็นสภาพภายนอกของกระบวนการรับส่งสารระหว่างผู้ส่งและผู้รับ แต่กระนั้นสิ่งแวดล้อมของการสื่อสารก็มีอิทธิพลต่อกระบวนการสื่อสาร ทั้งนี้ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมของการสื่อสารครอบคลุมทั้งระบบความเชื่อ อุดมการณ์ กระแสความคิด และวัฒนธรรม เป็นต้น กระบวนการสื่อสารอาจมีลักษณะขององค์ประกอบคล้ายคลึงกัน แต่อาจมีเนื้อหาสาระแตกต่างกันไปโดยเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ระบบการสื่อสารอันประกอบด้วยกระบวนการการย้อนกลับสารและเสียงสะท้อนอาจไม่บรรลุไปสู่เป้าหมายของการสื่อสารตามที่ตั้งใจไว้ อันทำให้การสื่อสารประสบอุปสรรคไม่ราบรื่นได้เนื่องจากมีสิ่งรบกวน

สิ่งรบกวนอาจเกิดขึ้นได้ในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารที่อาจทำให้การสื่อสารชะงักงัน คลาดเคลื่อน หรือผิดพลาดไปได้ ดังนี้ สิ่งรบกวนจึงไม่ใช่สิ่งที่พึงประสงค์ของการสื่อสาร แต่บางครั้งก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

องค์ประกอบของการสื่อสารเป็นส่วนประกอบที่ประกอบกันขึ้นเป็นระบบการสื่อสารที่ประกอบด้วยกระบวนการสื่อสารและการย้อนกลับสาร การสื่อสารเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร และสังคมอยู่ร่วมกันได้ โดยการรับรู้ความเป็นไป ความเข้าใจ และพฤติกรรมตามเป้าหมายของการสื่อสารนั้น (วัลลภ ลำพวย 2551:3-10)

รูปแบบของการสื่อสาร

การสื่อสารที่เกิดขึ้นอาจจำแนกได้หลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบก็อาจประกอบด้วยส่วนย่อยอีกหลายประเภท ซึ่งสามารถจัดการสื่อสารได้ 2 รูปแบบ คือ การจัดแบ่งตามเกณฑ์ของจำนวนคนที่มีส่วนร่วมในการสื่อสารซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมกัน และการจัดแบ่งตามเกณฑ์ของขอบเขตของสารวิชาการสื่อสาร

รูปแบบของการสื่อสารตามเกณฑ์จำนวนคนอาจจำแนกการสื่อสารแบบนี้ได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. การสื่อสารภายในบุคคล

การสื่อสารภายในบุคคลเป็นการสื่อสารภายในจิต โดยไม่มีการแสดงออกด้วยวัจนภาษาใดๆออกมา ตัวอย่างของการสื่อสารแบบนี้ เช่น การรำพึง ทศนคติ และจิตสำนึกของบุคคล เป็นต้น ตัวแทนการสื่อสารนี้จะอยู่ในรูปของสัญญาณ (sign) หรือสัญลักษณ์ ซึ่งจะสามารถสื่อความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารได้ ด้วยลักษณะดังนี้ คำพูด ภาษา ตัวหนังสือ ตัวเลข รูปภาพ เครื่องหมาย แสง สี เสียง ผู้ส่งสาร และสามารถส่งไปถึงผู้รับสารได้สะดวก ทันท่วงที และรวดเร็วที่สุด ถือว่าเป็นสารที่มีคุณภาพมากที่สุด อย่างไรก็ตาม การสื่อสารภายในบุคคลเป็นจุดเริ่มต้นของประเภทอื่น ความเข้าใจการสื่อสารภายในระหว่างบุคคลอาจจำเป็นต้องอาศัยจิตวิทยาความช่วยเหลืออธิบายเพื่อการโน้มน้าวใจบุคคลให้มีความคล้อยตามผู้ส่งสาร

2. การสื่อสารระหว่างบุคคล

การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการสื่อสารระหว่างตัวผู้ส่งสารและตัวผู้รับสารที่เป็นปัจเจกชน โดยทั่วไปการสื่อสารระหว่างบุคคลมักเป็นการสื่อสารแบบซึ่งหน้า แต่บางครั้งก็อาจมีอุปกรณ์ช่วย เช่น โทรศัพท์ การสื่อสารตามแผนภาพอาจกล่าวได้ว่าการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสื่อสารขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการสื่อสารแบบนี้เป็นการสื่อสารซึ่งแสดงออกมาให้เห็นโดยกระบวนการไม่ซับซ้อน นอกจากนี้ ยังเป็นการสื่อสารที่มีความต่อเนื่องเพราะมีการย้อนกลับสารอยู่ตลอดเวลา จึง

สามารถทำให้ประเมินเหตุผลและความรู้สึกในการสื่อสารได้ ตัวอย่างของการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ชัดเจนที่สุดคือการสนทนา แม้ว่าการสื่อสารระหว่างบุคคลจะเป็นการสื่อสารที่ง่ายและไม่ซับซ้อน แต่ก็ยังมีบ่อยครั้งที่การสื่อสารจบลงด้วยความไม่เข้าใจกัน ทั้งนี้ เนื่องจากว่าแต่ละฝ่ายเลือกที่จะเชื่อถ้อยคำที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเองจนเกินไป อันที่จริงการสื่อสารแบบนี้จะมีผู้มีส่วนร่วมในการสื่อสารไม่มากนัก แต่ปากต่อปากก็อาจทำให้การสื่อสารแบบนี้กระจายไปได้ไกลดังเช่นข่าวลือ

3. การสื่อสารกลุ่มเล็ก

การสื่อสารกลุ่มเล็ก เป็นการสื่อสารที่มีจำนวนคนมากกว่าสองคน แต่ไม่สามารถระบุจำนวนคนที่แน่นอนได้ จำนวนคนเป็นไปตราบเท่าที่สามารถสื่อสารกันได้ซึ่งหน้า ดังนั้น ขนาดของการสื่อสารกลุ่มย่อยจะขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้รับสาร จึงทำให้ขนาดของกลุ่มย่อยในแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน แต่โดยส่วนมากจะอยู่ระหว่าง 3-7 คน การสื่อสารกลุ่มย่อยมีบทบาทสำคัญในปัจจุบัน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบการประชุมกลุ่ม ห้องเรียน การประชุมคณะกรรมการ และกลุ่มที่รับประทานอาหารด้วยกัน เป็นต้น การสื่อสารกลุ่มย่อยช่วยส่งเสริมการทำงานแบบกลุ่ม แต่กระนั้นการสื่อสารกลุ่มย่อยจะเป็นไปด้วยดีขึ้นอยู่กับภูมิหลังของสมาชิกและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของกลุ่ม

4. การสื่อสารกลุ่มใหญ่

การสื่อสารกลุ่มใหญ่ จะมีผู้มีส่วนร่วมในการสื่อสารเป็นจำนวนมาก สมาชิกต้องติดต่อกันโดยมีช่องทางสื่อสารเป็นตัวช่วย แม้ว่าผู้สื่อสารอาจจะไม่รู้จักกันทั้งหมดเนื่องจากสมาชิกในกลุ่มใหญ่แต่สมาชิกก็อาจจะผูกพันต่อกันด้วยความรู้สึกต่อสถาบันหรือบรรยากาศที่ตนอยู่ เนื้อหาของการสื่อสารมักเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่ทำให้ผู้รับสารต้องมารวมกลุ่มกัน ภูมิหลังของผู้สื่อสารอาจแตกต่างกันแต่ต้องไม่มากเกินไป หากแตกต่างกันมากเกินไปก็ไม่อาจเป็นสมาชิกในกลุ่มได้ การที่กลุ่มยังคงดำเนินอยู่แสดงให้เห็นว่าการสื่อสารกลุ่มใหญ่ต้องใช้การโน้มน้าวใจค่อนข้างมากในการรักษากลุ่มและเป้าหมายกลุ่มตัวอย่างของการสื่อสารกลุ่มใหญ่ เช่น พนักงานของบริษัท สหพันธ์กรรมกร การปลูกระดมมวลชน เป็นต้น

5. การสื่อสารมวลชน

การสื่อสารมวลชน เป็นการสื่อสารที่สำคัญมากที่สุดเนื่องจากส่งผลกระทบต่อสังคม ไม่ว่าจะแง่ของความผาสุก ความวุ่นวาย และระเบียบวินัย เป็นต้น จุดสำคัญของการสื่อสารมวลชนอยู่ที่สื่อสารมวลชนในฐานะที่เป็นช่องทางของการสื่อสารที่ครอบคลุมมวลชน การสื่อสารมวลชนมีคนเป็นจำนวนมากว่าการสื่อสารกลุ่มใหญ่ ทั้งนี้ เพราะว่าการกลุ่มเป้าหมายของการสื่อสารมวลชนอยู่ที่มวลชนในสังคมซึ่งเป็นระบบเปิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารห่างไกลกัน โดยไม่มีความสัมพันธ์หรือความผูกพันต่อกันในแง่ส่วนตัวแต่อย่างใด แต่กระนั้นการสื่อสารมวลชนก็

สามารถปลูกกระแสในบางครั้งได้ หากเรื่องที่ประ โคมออกไปนั้นตรงกับความรู้ร่วมกันของประชาชน ทั้งๆที่ประชาชนก็ไม่ค่อยมีโอกาสย้อนกลับสารต่อสื่อมวลชนโดยตรงได้อย่างง่าย นอกจากการแสดงออกซึ่งกระแสดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ สังคมจึงมักกังวลใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชน เนื่องจากสามารถส่งผลกระทบต่อความคิดและพฤติกรรมของมวลชนจึงมักมีเสียงเรียกร้องให้สื่อมวลชนมีจิตสำนึกในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่อสังคม ด้วยการรับผิดชอบควบคู่ไปกับความมีอิสระที่สังคมมอบให้ทำหน้าที่ให้สื่อมวลชนเพื่อรักษาเสรีภาพของประชาชน

การจัดแบ่งรูปแบบการสื่อสารข้างต้นเป็นที่นิยมโดยทั่วไป เนื่องจากสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมต่อกระบวนการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม อาจมีการแบ่งรูปแบบการสื่อสารในลักษณะอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลักษณะเฉพาะ ไม่เป็นที่แพร่หลายในกลุ่มประชาชนทั่วไป ดังเช่นการจัดแบ่งรูปแบบตามขอบข่ายวิชา ดังนี้

1. การสื่อสารมวลชน มุ่งศึกษาการสื่อสารในฐานะวิชาการและทฤษฎีที่ว่าด้วยการสื่อสารระหว่างมนุษย์ โดยเฉพาะสื่อสารมวลชนและผลกระทบของสื่อสารมวลชน

2. วารสารศาสตร์ เป็นการศึกษาบทบาทของสื่อมวลชน การประกอบกิจการด้านสื่อสารมวลชน และการกำหนดเป้าหมายของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ หรือภาพยนตร์

3. การสื่อสารระหว่างประเทศ เป็นการศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนในแต่ละประเทศ การเปรียบเทียบระบบสื่อมวลชน เทคโนโลยี และการจัดระเบียบการสื่อสาร เป็นต้น

4. การสื่อสารสาธารณะ ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการนำเสนอสื่อสารเพื่อการบริหารสาธารณสุข โดยเฉพาะกิจการ โทรคมนาคม รวมไปถึงการสื่อสารเฉพาะกิจ เช่น การสื่อสารเพื่อการเกษตร การสื่อสารเพื่อการแพทย์ เป็นต้น

5. การสื่อสารทางการเมือง เป็นการนำการสื่อสารเพื่อไปวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมือง เช่น การประชาสัมพันธ์ทางการเมือง การสื่อสารเพื่อการพัฒนา และการหาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

6. การสื่อสารองค์กร เป็นการสื่อสารเพื่ออธิบายองค์กร โดยเฉพาะในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางการบริหารให้ประสบความสำเร็จทั้งภายในและภายนอกองค์กร เช่น การประชาสัมพันธ์ และการโฆษณา เป็นต้น

7. การสื่อสารกลุ่มย่อย เนื่องจากการสื่อสารกลุ่มย่อยเป็นรูปแบบการสื่อสารที่เป็นพลวัต จึงค่อนข้างสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน ไม่ว่าจะจัดสัมมนา การระดมสมอง หรือแม้กระทั่งการจัดทำประชาพิจารณ์

8. การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นพื้นฐานของการสื่อสารทุกประเภทที่กล่าวมา เช่น การโน้มน้าวใจ คู่สนทนา การใช้จิตวิทยาเพื่อการสื่อสาร และการปรับทัศนะให้สอดคล้องกับคู่สนทนา เป็นต้น

รูปแบบของการสื่อสารจึงอาจจัดแบ่งได้หลายลักษณะการเลือกรูปแบบในการจัดแบ่งว่าจะจะเป็นรูปแบบใดขึ้นอยู่กับว่าจะนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ประเภทไหน

บทบาทและหน้าที่ของการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างบุคคล การแลกเปลี่ยน หมายถึงการส่งและการรับข่าวสาร ส่วนบุคคลที่รับส่งข่าวสารกันนั้นต่างมีความนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์ของตัวเองเป็นพื้นฐานในการรับรู้ข่าวสาร เพื่อการตีความหมาย และการสนองตอบข่าวสารที่ตนได้รับมา

บทบาทของการสื่อสาร โดยเฉพาะการสื่อสารมวลชนมีหลากหลายแตกต่างกันไปสุดแต่มุมมอง แต่บทบาทของการสื่อสารมวลชนมักจะรับรู้ตรงกันในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมผู้คนในสังคม การขยายความข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการชี้นำเพื่อให้ผู้คนเห็นคล้อยตาม การสื่อสาร การชวนเชื่อเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้รับสารมีแบบแผนการดำเนินชีวิตตามรูปแบบที่ผู้ส่งสาร (รัฐบาล) ต้องการ และการโฆษณาซึ่งเป็นการสื่อสารที่ชัดเจนที่สุดในการตระหนักถึงผู้รับสารในแง่ความต้องการและนิยมชมชอบในสินค้า บริการ และภาพลักษณ์ที่สื่อออกไป

บทบาทของการสื่อสารมวลชนดังกล่าวทำให้รัฐบาลในฐานะผู้ส่งสารอาจใช้เพื่อสร้างอิทธิพลในสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากว่าสื่อมวลชนดังกล่าวทำให้รัฐบาลในฐานะผู้ส่งสารอาจใช้เพื่อสร้างอิทธิพลในสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากว่าสื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่พื้นฐานถึง 4 ประการ ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อผู้รับสารที่เป็นมวลชน

1. การสอดส่องแจ้งข้อเท็จจริงให้กับสังคม ในส่วนนี้เป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นข้อเท็จจริงให้กับประชาชนได้รับทราบ เช่น การนำเสนอข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์และจอโทรทัศน์ เป็นต้น

2. การวิพากษ์วิจารณ์สังคม ในส่วนนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นส่วนที่ขยายจากข้อที่แล้ว กล่าวคือนอกจากสื่อมวลชนจะนำเสนอแล้ว สิ่งที่น่าเสนอซึ่งอาจเจอคุณค่าลงไปโดยการวิจารณ์ วิเคราะห์ และประเมินข่าวสารเหล่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้รับสารมีความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งตลอดจนความชอบและไม่ชอบต่อข่าวสารนั้น โดยปกติสื่อมวลชนจะนำเสนอแยกการวิพากษ์วิจารณ์สังคมออกจากการนำเสนอข้อเท็จจริงที่อยู่ในรูปแบบข่าวสาร ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้รับสารแยกแยะออกได้ว่าสิ่งใดเป็นความจริงและสิ่งใดเป็นความเห็น

3. การถ่ายทอดมรดกให้กับสังคม การนำเสนอการสื่อสารมวลชนเป็นการศึกษาไม่โดยตรงก็โดยอ้อมแก่ประชาชน โดยใช้ให้เห็นถึงสิ่งดีและสิ่งที่ไม่ดี ทั้งนี้ เพื่อจรรโลงวัฒนธรรมของสังคมให้ดำรงอยู่ไว้

4. ความบันเทิง แม้ความบันเทิง เช่น ละคร นิยาย หรือการแสดงต่างๆ อาจเป็นสิ่งไร้สาระเมื่อเทียบกับการนำเสนอในสามลักษณะข้างต้น แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าเมื่อสื่อมวลชนมีการนำเสนอในส่วนนี้มากกว่าส่วนอื่นๆ ด้วยซ้ำ และการทำหน้าที่ส่วนนี้จะส่งผลกระทบต่อผู้รับสารได้อย่างลึกซึ้งเมื่อเทียบกับการนำเสนอส่วนอื่น ทั้งนี้ เนื่องจากว่าความบันเทิงเป็นที่ชื่นชอบของผู้รับสารส่วนใหญ่โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น

การทำหน้าที่ทั้ง 4 ประการของสื่อมวลชนทำให้สื่อมวลชนมีบทบาทต่อสังคมและผู้รับสารอย่างกว้างขวาง หากเนื้อหาสาระทางการเมืองเข้าไปผสมกับการทำหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้สื่อมวลชนเป็นช่องทางการสื่อสารที่มีบทบาทอย่างกว้างขวางทั้งต่อรัฐและสังคม

หากผู้นำในระบบการเมืองสามารถสื่อสารกับประชาชนในระบบการเมืองอย่างใกล้ชิดหรือเข้าใจตรงกันได้ ก็แน่ใจได้ว่าเขาจะได้รับการร่วมมือเป็นอันดีในการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จตามแบบเป้าหมายของส่วนรวม ในลักษณะเช่นนี้ สมรรถนะของการสื่อสารในระบบการเมืองจึงเปรียบได้กับระบบประสาทในร่างกายของมนุษย์ หรือระบบนำร่องอัตโนมัติของอากาศยาน หรือระบบปฏิบัติการของเครื่องคอมพิวเตอร์ การสื่อสารดังกล่าวทำหน้าที่สำคัญของระบบในด้านการนำทาง (Steering Function) โดยการรวบรวมข่าวสารที่จำเป็นเพื่อทำให้ระบบสามารถบรรลุเป้าหมายได้ หน้าที่ดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ที่ป้อนเข้าสู่ตัวระบบ (Inputs) ในกรณีของระบบการเมืองนั้น มนุษย์จะนำเอาข่าวสารข้อมูลมาประกอบในการตัดสินใจ ต่อจากนั้นการตัดสินใจดังกล่าวจะถูกถ่ายทอดไปสู่หน่วยงานที่จะทำงานตามข้อตัดสินใจดังกล่าว ซึ่งมักจะมีผลกระทบจากผลย้อนกลับ (Feedback) ในลักษณะของปัจจัยนำเข้ามาใหม่ โดยที่การนำเข้าสู่ระบบใหม่นี้ อาจจะมีการปรับแก้ข้อตัดสินใจนั้นใหม่ให้มีความเหมาะสมขึ้นด้วย กระบวนการดังกล่าวมานี้ ในระบบเครื่องจักรกลมักจะสังเกตเห็นได้โดยง่าย แต่ในระบบการเมืองนั้นมีความซับซ้อนยิ่งนัก อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในแง่ของกระบวนการ โดยยังไม่คำนึงถึงระดับของความซับซ้อนแล้ว ก็จะมีลักษณะอย่างเดียวกัน

คาร์ล คอยซ์ (อ้างถึงใน วัลลภ ลำพวย 2551) ได้เปรียบเทียบไว้ว่า “การสื่อสาร” เปรียบเสมือน “เส้นประสาท” ของการปกครอง เขาได้ให้ข้อสังเกตไว้ต่อว่าสภาพของพัฒนาการทางการเมืองของประเทศต่างๆ นั้นสามารถประเมินได้จากสภาพแบบแผนของการติดต่อสื่อสาร หากยอมรับความสำคัญทั้งหลายของการติดต่อสื่อสารที่มีต่อระบบการเมืองดังกล่าวมาข้างต้นนั้นแล้ว ก็มีเครื่องชี้ที่น่าสังเกตอยู่หลายประการ กล่าวคือ

ประการแรก เราสามารถจะวัดสมรรถนะของ “ช่องทางส่งสาร” ในระบบการเมืองได้ โดยการวัดจากสมรรถนะของช่องทางส่งสารที่เป็นเครื่องจักรกล เช่น ถนน โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

ประการที่สอง เราสามารถที่จะสร้างเครื่องมือสื่อสารที่ติดต่อที่มีสมรรถนะสูง และฝึกฝนอบรมบุคลากรทางด้านการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญได้

ประการที่สาม การที่ผู้นำและผู้ตามมี “กรอบอ้างอิง” ร่วมกันนั้นเกี่ยวข้องกับจำนวนการบิดเบือนของข่าวสาร ซึ่งเกิดขึ้นจากกระบวนการลงรหัสและการถอดรหัสของข่าวสาร

ความรู้ที่ได้จากองค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้เราสามารถประเมินความสามารถของข้าราชการที่จะร่วมมือกับสังคม นำสังคม ปรับทิศทางของสังคม ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขภายในภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปและหากข้าราชการตระหนักถึงความคิดเห็นของประชาชนและปฏิบัติให้เหมาะสมก็จะสามารถกำหนดนโยบายสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

การสื่อสารทางการเมือง

การสื่อสารทางการเมือง(Political Communications)เป็นกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ทศนคติ ความคิดเห็น ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆทางการเมืองระหว่างบุคคล ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมือง การสื่อสารทางการเมืองยังเป็นกลไก และกระบวนการในการสื่อสารข้อมูล และข่าวสารทางการเมืองจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนด (Shaping) และเปลี่ยนแปลง(Changin) ความคิดเห็น และทัศนคติทางการเมือง รวมทั้งค่านิยม และการแสดงออก หรือพฤติกรรมทางการเมือง ของปัจเจกบุคคล และคณะบุคคล

กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การสื่อสารทางการเมืองมีผลสำคัญต่อการกำหนดลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง ของปัจเจกบุคคล และคณะบุคคล การสื่อสารทางการเมืองจึงมีบทบาทสำคัญในการนำมาซึ่งการสนับสนุนของประชาชนในรูปของการให้การยอมรับ และศรัทธาจากประชาชน(วิริญ ดอนสุวรรณ 2552:1-2)

ในระบบการเมืองไทย การสื่อสารทางการเมืองมีอิทธิพลสำคัญอีกอย่างหนึ่งในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ในขณะที่เดียวกัน ข้อมูล และข่าวสารทางการเมืองอันเป็นผลมาจากกระบวนการสื่อสารทางการเมือง จึงเป็นเนื้อหาสาระ หรือบริบท(essence) ที่สำคัญยิ่งในการกำหนด และเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ทางการเมืองของปัจเจกบุคคล/คณะบุคคล เมื่อเป็นเช่นนี้จึงอนุมานได้ว่าข้อมูล และข่าวสารทางการเมือง ที่เป็นบริบท/เนื้อหาสาระ ของกระบวนการในการสื่อสารทางการเมือง จะหมายถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ซึ่งอยู่ในรูปของข้อเท็จจริงในลักษณะที่พิจารณาว่าเป็นการใช้ “วาทกรรมทางการเมือง” (Political Discourses) ได้ในลักษณะหนึ่ง

กระบวนการสื่อสารทางการเมือง ที่นำเสนอผ่านสื่อสารมวลชน ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ มีอิทธิพลความสำคัญต่อผู้รับสาร ที่สื่อมวลชนจะต้องทำหน้าที่สอดส่องดูแลให้ประชาชนผู้รับสาร ได้รับทราบข้อเท็จจริง ของเนื้อหาสาระ และการถ่ายทอดความรู้ในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง (นิริญ คอนสุวรรณ 2552:1-2)

สรุปได้ว่า การสื่อสารทางการเมือง เป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นเรื่อง ของการถ่ายทอดข้อมูล และข่าวสารทางการเมืองระหว่างสมาชิกในระบบการเมือง ทั้งในแง่ของปัจเจกบุคคล และคณะบุคคล กับรัฐบาล(และ/หรือในทางกลับกัน) การสื่อสารทางการเมืองจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญ ที่มีผลต่อการรักษาสถานภาพ และการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมือง และ โครงสร้างทางการเมืองในระบบการเมืองนั้นๆ(นิริญ คอนสุวรรณ 2552:15)

ความหมายของการเมือง

เมื่อกล่าวถึงคำว่า “การเมือง” แม้จะเป็นคำที่ผู้คนโดยทั่วไปมีความคุ้นเคยกันดี แต่เมื่อตั้งคำถามว่า การเมืองมีความหมายอย่างไร พบว่า คำตอบนี้มีความหลากหลายมาก และหาข้อสรุปของนิยามความหมายที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจงจริง ๆ ได้ยาก อย่างไรก็ตามจากการศึกษาทบทวนเอกสารพบว่า “การเมือง” (Politics) มีความหมายในหลายนัยยะตามความเห็นของนักวิชาการหลายท่าน ดังกล่าวต่อไปนี้

ชลธิศ ชีระจิตติ (2551: 278-280) อธิบายถึงความหมายของ “การเมือง” ว่า ในความหมายที่ผูกติดกับระบบการเมืองและ/หรือรัฐ การเมือง คือ การจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าหรือทรัพยากร โดยมีอำนาจที่เป็นที่ยอมรับกันมาทำให้เกิดการปฏิบัติตาม หรือการเมืองเป็นเรื่องของการที่มีคนกลุ่มหนึ่งใช้อิทธิพลต่อคนอีกกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคม สิ่งที่มีคุณค่าทางสังคมในที่นี้มีได้หลายอย่าง เช่น อำนาจ ความศรัทธา นับถือ ความยุติธรรม ความนิยมชมชอบ ความอยู่ดีกินดี ความมั่งคั่ง ความรอบรู้ ทักษะ เป็นต้น ในความหมายนี้ การเมืองจะถูกตีกรอบเอาไว้ว่า เป็นความสัมพันธ์ของมนุษย์ในระบบการเมือง ซึ่งสามารถแยกออกจากความสัมพันธ์ของมนุษย์ในระบบย่อยอื่นๆ ของสังคมได้ โดยที่ระบบการเมืองจะมีเป้าหมายในตัวเองที่แตกต่างจากระบบย่อยอื่น ๆ ของสังคม เช่น ระบบวัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ ระบบการศึกษา

ดังนั้น การเมืองจึงเป็นกิจกรรมและกระบวนการที่เกิดขึ้นในระบบการเมือง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สังคมบรรลุถึงข้อตกลงทางผลประโยชน์ร่วมกัน นั่นก็คือ เป้าหมายในการจัดสรรทรัพยากร และสิ่งที่มีคุณค่าร่วมกันในสังคม ซึ่งเป็นมิติหนึ่งของพฤติกรรมความสัมพันธ์หรือสถาบันของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม การใช้อิทธิพล การใช้อำนาจและอำนาจหน้าที่ภายในระบบการเมือง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การเมืองเป็นเรื่องของการก่อร่างสร้างและแบ่งปันอำนาจ

ภายในระบบการเมืองหรือภายในรัฐ ซึ่งจากมิติของการแสวงหาและแบ่งปันอำนาจดังกล่าวนี้ การเมืองจะมีความหมายแคบลงมาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง (Government) แต่การจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคมโดยรัฐหรือผู้มีอำนาจและอิทธิพลนั้น ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใด อาจมองได้ว่าเป็นเรื่องของการครอบงำ หรือการมีอำนาจเหนือผู้อื่น ผ่านสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ สะท้อนให้เห็นลักษณะของรัฐซึ่งเป็นชุมชนของมนุษย์ในพื้นที่อันมีเขตแดนที่แน่นอน สามารถใช้กำลังและความรุนแรงบนพื้นฐานของการอ้างความชอบธรรม หรือเป็นที่ยอมรับได้

หากจะมองการเมืองให้กว้างขึ้นจากขอบเขตที่ผูกอยู่กับระบบการเมืองหรือขอบเขตของความป็นรัฐแล้ว เราอาจมองการเมืองว่าผูกติดกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในมิติของชนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งการเมืองจะหมายถึง ปฏิบัติการทางชนชั้นประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการรักษาหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของพลังทางชนชั้นต่าง ๆ ที่เข้ามาต่อสู้กัน ในพื้นที่ของรัฐแต่ละรูปแบบ (รัฐมีได้หลายรูปแบบ ตามพัฒนาการทางประวัติศาสตร์) กล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นการมองการเมืองว่าเป็นกิจกรรมของการต่อสู้ทางชนชั้นชนิดหนึ่ง ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของตัวกำหนดทางเศรษฐกิจและสังคม ที่เน้นการวิเคราะห์ชนชั้นในสังคมที่สามารถแบ่งออกเป็นชนชั้นต่าง ๆ บนฐานของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และชนชั้นต่าง ๆ เหล่านี้จะมีความขัดแย้งกันบนพื้นฐานของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แนวคิดนี้เห็นว่า ประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาของมนุษยชาติเป็นประวัติศาสตร์ของความขัดแย้งและการต่อสู้กันทางชนชั้น โดยทุกสังคมจะมีชนชั้นที่เป็นผู้ครอบงำกับชนชั้นที่ถูกครอบงำ หรือชนชั้นที่เป็นผู้กดขี่กับชนชั้นที่เป็นผู้ถูกกดขี่ กล่าวคือ ในแต่ละยุคสมัยจะมีชนชั้นหนึ่งที่สามารถยึดกุมอำนาจรัฐเอาไว้ได้ และนำอำนาจรัฐนั้นมาใช้เพื่อธำรงรักษาวิถีการผลิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ รัฐจึงเป็นพื้นที่ของการต่อสู้ทางการเมือง และการเมืองก็เป็นกิจกรรมของการต่อสู้ทางชนชั้น ระหว่างชนชั้นที่มีอำนาจครอบงำทางเศรษฐกิจกับชนชั้นที่ถูกครอบงำซึ่งต้องการเปลี่ยนแปลงอำนาจแห่งการครอบงำนั้น การเมืองเป็นหน้าต่างที่แสดงให้เห็นว่าชนชั้นที่เสียเปรียบนั้นจะไม่ปล่อยให้ระบบของการครอบงำและกดขี่นั้นดำรงอยู่ต่อไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งแสดงให้เห็นนัยทางทฤษฎีที่ว่า ความคิดและความสัมพันธ์ของมนุษย์ไม่ได้ถูกกำหนดจากตัวกำหนดทางการผลิตเพียงอย่างเดียว และรัฐก็ไม่ได้ถูกกำหนดจากฐานเศรษฐกิจเท่านั้น

ในความหมายเชิงมานุษยวิทยาอาจกล่าวได้ว่า การเมืองเป็นกิจกรรมทุกอย่างของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือและความขัดแย้ง ซึ่งเกิดขึ้นในที่ใดก็ได้ที่มีประเด็นของทรัพยากรเข้ามาเกี่ยวข้อง การเมืองจะผูกพันอยู่กับลักษณะของธรรมชาติแห่งความเป็นสัตว์สังคมของมนุษย์ กล่าวคือ ที่ใดที่มีสังคม มนุษย์ก็จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบการผลิต ระบบการกระจายทรัพยากร ระบบอำนาจ ระบบองค์การสังคมต่าง ๆ ระบบวัฒนธรรม ระบบความคิด

ความเชื่อ เป็นต้น และระบบต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะมีความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรอื่นเป็นที่ต้องการของมนุษย์อยู่เสมอ และเมื่อใดที่มีทรัพยากรเข้ามาในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ก็จำเป็นที่จะต้องมีการกิจกรรมอย่างหนึ่งที่เป็นเรื่องของความร่วมมือและความขัดแย้ง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือและความขัดแย้งในสังคมมนุษย์นี้ก็คือ การเมือง

ในความหมายเชิงสังคมวิทยาความรู้สามารถมองได้ว่า การเมืองคือการใช้ความรู้มาสร้างอำนาจ ดังที่มีการกล่าวไว้ว่า ความรู้คืออำนาจ การเมืองในความหมายนี้จึงเป็นมิติหนึ่งของกิจกรรมทางด้านความรู้ กล่าวคือ เป็นการใช้ความรู้เข้ามาวางกรอบการแก้ไขปัญหาในสังคมโดยมีระบบเหตุผลชุดใดชุดหนึ่งซึ่งนำพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปอย่างสอดคล้องในทางเดียวกันเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ความรู้จึงเป็นสิ่งที่วางกรอบความคิดความเชื่อให้มนุษย์ต้องใช้เหตุผลในการตัดสินใจความขัดแย้ง รวมทั้งกำหนดกรอบของพฤติกรรมของคนในสังคม ในแง่นี้ การเมืองจึงเป็นเรื่องของกลไกและกลยุทธ์ในการนำความคิดและความรู้มาสร้างเป็นอำนาจขึ้นมา ใช้ในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ผลลัพธ์ก็คือ การที่ปัจเจกบุคคลถูกรอบงำโดยชุดของความคิดต่างๆ และไม่อาจเป็นอิสระจากชุดความคิดนั้น ๆ ได้ สังคมหนึ่ง ๆ จึงมีการผลิตความรู้จากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ๆ ก็ตาม และผันเอาความรู้ชุดนั้น ๆ มาใช้ในการกำหนดและควบคุมมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ทางอำนาจ

การเมือง อาจมีความหมายที่ผูกติดกับประชาสังคมสมัยใหม่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การเมืองเป็นกิจกรรมที่อารยชนหรือเสรีชนใช้ในการประนีประนอม และแบ่งปันผลประโยชน์ ภายในหน่วยการปกครองหนึ่งๆ นั่นก็คือ การเมืองเป็นกิจกรรมของอิสระชนหรือเสรีชน ในสังคมหรือชุมชนเสรี โดยการเมืองจะเป็นวิธีการในการไกล่เกลี่ย ประนีประนอม ความแตกต่างหรือความขัดแย้งในพื้นที่สาธารณะของอิสระชนหรือเสรีชนเหล่านั้น โดยพื้นที่สาธารณะ หมายถึง ขอบเขตหรือพื้นที่ของชีวิตทางสังคม ที่ซึ่งความเห็นสาธารณะสามารถก่อตัวขึ้นมาได้ ทั้งนี้ พื้นที่สาธารณะดังกล่าว อาจเป็นได้ทั้งพื้นที่ทางกายภาพ เช่น การมาพบปะกันของผู้คนในรูปแบบของชมรม สมาคม กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มผลักดัน กลุ่มอาชีพ สัมชมา หรือที่ประชุมต่างๆ และพื้นที่เสมือน เช่น การสื่อสาร ไร้สาย คลื่นวิทยุ การสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น การที่จะเข้าถึงพื้นที่สาธารณะโดยหลักการของสังคมอารยชนเสรีแล้ว ก็คือการเปิดให้พลเมืองทุกคนสามารถเข้าไปเมื่อต้องการ หรือเมื่อรู้สึกว่าจะอยากจะเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในประเด็นสาธารณะนั้นๆ แต่ละส่วนของพื้นที่สาธารณะดังกล่าวจะก่อตัวขึ้นจากชุมชนสาธารณะ อันเริ่มจากจุดที่ผู้คนได้มาพบปะพูดคุยสนทนากันในลักษณะที่เป็นส่วนตัว โดยที่การกระทำของผู้คนดังกล่าวไม่ได้เป็นไปเพื่อธุรกิจหรือการประกอบอาชีพส่วนตัวและก็ไม่ได้เป็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่พลเมืองจะแสดงตนเป็นสาธารณชนเมื่อพวกเขาาร่วมกันกระทำการที่

เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทั่วไป โดยปราศจากการบังคับซึ่งต้องมีการรับประกันว่าพวกเขาจะพบปะกันอย่างเสรี และสามารถแสดงออกเผยแพร่ หรืออรรถรงค์ความคิดเห็นของตนได้อย่างอิสระ ทั้งนี้เมื่อนำขนาดของชุมชนสาธารณะขยายใหญ่ขึ้น ก็จำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยทั่วไปแล้ว พื้นที่สาธารณะจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ อันหลากหลาย ส่วนพื้นที่สาธารณะทางการเมืองก็คือพื้นที่สาธารณะของผู้คนที่พบปะ พูดคุย ถกเถียงกันในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง ซึ่งในกรณีที่พื้นที่สาธารณะทางการเมืองจะสามารถมีอิทธิพลในการส่งต่อประเด็นไปยังรัฐบาล โดยผ่านช่องทางของฝ่ายนิติบัญญัติได้นั้น ก็ต่อเมื่อเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายใต้ความประสงค์ของสาธารณะบนวิถีทางของประชาธิปไตย ความเห็นสาธารณะจึงมีความหมายรวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์และการเฝ้าระวังการใช้อำนาจของหน่วยงานภาครัฐ ภายใต้ความเป็นสาธารณะ ทั้งที่ไม่เป็นทางการและที่เป็นทางการเช่นการเลือกตั้ง เป็นต้น

นอกเหนือจากที่กล่าวมา หากพิจารณาในแง่ของบทบาทของการสื่อสารมวลชนหรือสื่อมวลชนที่มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการรับรู้และทัศนคติของมวลชน ซึ่งส่งผลให้สื่อมวลชนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างมากกับการเมืองและ/หรือรัฐ ทั้งนี้สื่อมวลชนเกี่ยวข้องสัมพันธ์โดยตรงกับการเมืองและรัฐใน 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือ

1. การมีอิทธิพลทางอุดมการณ์ในการสร้างรูปแบบของชีวิตและรูปแบบทางความคิด หรือการสร้างความคิด ความเชื่อ การรับรู้ให้ผู้รับสื่อคล้อยตามนั่นเอง (เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา 2551: 290)

2. การส่งผลต่อการเมืองในระบบประชาธิปไตยผ่านการจัดวาระนโยบาย (Agenda-setting) การบิดเบือนข่าว การสร้างข่าวเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจของสาธารณะจากปัญหาที่เป็นอยู่ และการใช้โทรทัศน์เพื่อเป็นเครื่องมือในการโฆษณาหาเสียงให้ได้รับความนิยม (มาร์แชลล์, 1998, น. 397 อ้างใน บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ: 2551)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า สื่อและเสรีภาพของสื่อมีความสำคัญต่อการเมืองเป็นอย่างมาก โดยในทางรัฐศาสตร์แล้วถือว่า สื่อมวลชนต้องมีเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี สิ่งนี้ถือเป็นเสาหลักหนึ่งของประชาธิปไตย (เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา 2551:291) แต่อย่างไรก็ตาม ปรากฏอยู่เสมอว่า ผู้กุมอำนาจรัฐ หรือรัฐบาลมักไม่สามารถทนต่อการที่สื่อมวลชนมีเสรีภาพและทำการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลได้ จึงมักมีแนวคิดว่า ต้องควบคุมการสื่อสารมวลชนไว้ให้ได้มากที่สุด บางครั้งก็มีการใช้กลไกทางเศรษฐกิจและธุรกิจเข้าไปครอบงำหรือแทรกแซงสื่อเพื่อกำกับทิศทางหรือนำเสนอข่าวสารให้เป็นไปในลักษณะที่รัฐต้องการ

ฉะนั้น จึงเกิดการใช้กลยุทธ์ กลไกหรือมาตรการต่างๆ ในการควบคุม ครอบงำ หรือ แทรกแซงสื่อมวลชนเพื่อควบคุมหรือแย้งชิงพื้นที่สาธารณะ (Public Sphere) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พื้นที่สาธารณะในสื่อมวลชนที่ส่งผลต่อการมีอำนาจครอบงำหรือมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ และการรับรู้ของมวลชนหรือสาธารณชน ดังนั้น หากพิจารณาในแง่มุมดังกล่าวนี้ การเมืองจึงมีความหมายถึง การใช้วาทกรรมอันเป็นปฏิบัติการเชิงอำนาจ เพื่อครอบงำมวลชนหรือผู้หนึ่งผู้ใด หรือเพื่อควบคุมพื้นที่สาธารณะ (Public Sphere) โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่สาธารณะในสื่อมวลชน

ดังนั้น ความหมายของการเมืองจึงสามารถสรุปได้ใน 7 นัยยะดังต่อไปนี้ คือ

1. การเมืองคือเรื่องของการก่อร่างสร้างและแบ่งปันอำนาจภายในรัฐ
2. การเมืองคือเรื่องของการแจกแจง หรือจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าหรือทรัพยากรในสังคม โดยมีอำนาจที่เป็นที่ยอมรับกันมาทำให้เกิดการปฏิบัติตาม
3. การเมืองคือปฏิบัติการทางชนชั้นประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการรักษา หรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของพลังทางชนชั้นต่างๆ ที่เข้ามาต่อสู้กันในพื้นที่ของรัฐแต่ละรูปแบบ
4. การเมืองคือกลไกและกลยุทธ์ในการนำความคิดและความรู้มาสร้างเป็นอำนาจขึ้นมา เพื่อใช้ในการความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน
5. การเมืองคือกิจกรรมทุกอย่างของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือและความขัดแย้ง ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร
6. การเมืองคือกิจกรรมที่อารยชนหรือเสรีชนใช้ในการประนีประนอม และแบ่งปันผลประโยชน์ภายในหน่วยปกครองหนึ่งๆ
7. การเมืองคือการใช้วาทกรรมเพื่อปฏิบัติการเชิงอำนาจในการครอบงำผู้ใดผู้หนึ่งหรือ เพื่อควบคุมพื้นที่สาธารณะ

กระบวนการสื่อสารกับการตัดสินใจทางการเมือง

การเมืองและการปกครองเป็นกระบวนการชี้้นำและการสร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนในชาติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ กลไกที่สำคัญในกระบวนการชี้้นำและการสร้างความร่วมมือนี้ คือ การตัดสินใจ (Decision) ด้วยเหตุนี้ จึงมีนักรัฐศาสตร์จำนวนไม่น้อยที่สนใจศึกษากระบวนการตัดสินใจในแง่มุมของกระบวนการสื่อสาร (แต่ให้ความสนใจผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจน้อยกว่าการศึกษาว่าคนเรามีกระบวนการตัดสินใจในกรณีต่างๆอย่างไร) คาร์ล ดอยซ์ นักรัฐศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงในด้านการสื่อสารทางการเมืองได้เสนอตัวแบบของการตัดสินใจของบุคคลคล ในแง่ของการสื่อสารไว้ว่า

“ระบบต่างๆไม่ว่าจะเป็นระบบการเมือง ระบบสังคม หรือระบบวัฒนธรรม ฯลฯ ต่างมีผู้รับสารเอาข่าวต่างๆจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของระบบ ผู้รับสารของระบบรับรู้เลือก และรับเอาข่าวสารที่ต้องการ ต่อจากนั้นก็จะนำเอาข่าวสารไปประมวลตามกรอบอ้างอิงของแต่ละบุคคล แล้วข่าวสารส่วนหนึ่งจะถูกส่งไปยังศูนย์การตัดสินใจโดยไม่ผ่านหน่วยกรองข่าวสาร แต่ข่าวสารอีกส่วนหนึ่ง จะถูกส่งผ่านเข้าไปยังศูนย์ความจำและค่านิยมก่อนส่งต่อไปยังศูนย์การตัดสินใจ ศูนย์ความจำจะตรวจสอบความเกี่ยวข้องของข่าวสารที่ได้รับกับประสบการณ์ที่มีอยู่ โดยเฉพาะพิจารณาในแง่กระบวนการและผลที่จะเกิดขึ้นจากการที่บุคคลจะปฏิบัติต่อข่าวสารนั้น ส่วนค่านิยมที่อยู่ในหน่วยเดียวกันนี้จะกระทำหน้าที่ในการกำหนดความชอบไม่ชอบต่อข่าวสารนั้น จากนั้นจึงส่งข่าวสาร ไปยังศูนย์การตัดสินใจ ตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะมีผลกระทบเกิดขึ้น และในที่สุดข่าวสารก็จะถูกป้อนกลับเข้าสู่ตัวระบบอีกครั้งหนึ่ง”

ในกระบวนการตัดสินใจในแง่การไหลของข่าวสารในตัวบุคคลข้างต้นมีองค์ประกอบที่ คาร์ล คอยซ์ เสนอให้พิจารณาความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบอยู่หลายอย่าง เช่น ภาวะการบรรจุข่าวสาร (Load) และสมรรถนะในการบรรจุ (Load Capacity) เป็นต้น สมรรถนะในการบรรจุในที่นี้ หมายถึง อัตราสูงสุดที่ช่องทางข่าวสารในระบบสามารถจะรับข่าวสารได้ ส่วนภาวะการบรรจุข่าวสาร หมายถึง จำนวนและประเภทของข่าวสารในระบบ มีข่าวสารอยู่ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในขณะที่จะทำการตัดสินใจในทางการเมือง ภาวะการบรรจุข่าวสารและสมรรถนะในการบรรจุข่าวสารแตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงเวลาและในแต่ละประเภทของระบบการเมือง สมรรถนะในการบรรจุข่าวสารของระบบว่าจะมีข่าวสารจำนวนมากน้อยเท่าใด หรือมีข่าวสารประเภทใดบ้างนั้น ขึ้นอยู่กับความไม่ผิดเพี้ยนของการรับข่าวสาร (Fidelity) สิ่งรบกวนข่าวสาร (Noise) และการบิดเบือนข่าวสาร (Distortion) เป็นสำคัญ

ผลที่ได้จากการตัดสินใจจะมีผลกระทบในแง่ของการยอมตาม (Compliance) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) และอำนาจหน้าที่ (Authority) กล่าวอย่างสั้นๆ ก็คือ การตัดสินใจมีผลในแง่การควบคุม (Control) โดยเฉพาะการควบคุมบุคคลอื่นๆ ให้ทำตามสิ่งที่ผู้ตัดสินใจพึงประสงค์ การที่จะบอกว่าการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใดนั้น คาร์ล คอยซ์ เสนอแนะว่าควรพิจารณาดูที่กระบวนการป้อนกลับในทางลบ (Negative Feedback) การป้อนกลับในทางลบ หมายถึงการเกิดข่าวสารที่จะส่งผลไปให้เกิดในทางตรงกันข้ามกับผู้ตัดสินใจ (หรือระบบ) มุ่งที่จะให้เกิดขึ้น เปรียบเทียบได้กับขณะที่อุณหภูมิของกาต้มน้ำไฟฟ้าอัตโนมัติ กำลังร้อนมากขึ้น เมื่อถึงระดับหนึ่งเทอร์โมสแตตจะตัดกระแสไฟฟ้าให้อุณหภูมิของน้ำลดหรือไม่ร้อน มากขึ้นไปกว่านั้น การตัดกระแสไฟฟ้าเพื่อไม่ให้เกิดอุณหภูมิขึ้นกว่านั้นเปรียบได้กับ

การป้อนกลับในทางลบของข่าวสารของกระบวนการตัดสินใจของระบบ ซึ่งมุ่งที่จะทำให้เกิด “ภาวะควบคุม” ที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน

องค์ประกอบที่น่าพิจารณาในกระบวนการป้อนกลับในทางลบของการสื่อสารการตัดสินใจ ได้แก่ ภาวะการฉับรุดข่าวสาร (Load) ความล่าช้า (Lag) การได้ข่าวสาร (Gain) และการนำข่าวสาร (Lead)

ภาวะการฉับรุดข่าวสาร หมายถึงจำนวนหรือประเภทของข่าวสารที่บุคคลหรือระบบมีเพื่อป้อนกลับเข้าสู่ระบบอีกครั้งหนึ่ง ความล่าช้า คือระยะเวลาของการรับรู้ข่าวสารและกระทำการตามการตัดสินใจบนพื้นฐานของข่าวสารนั้น การได้ข่าวสาร หมายถึงปฏิภานสนองตอบข่าวสารบุคคล หรือระบบ ส่วนการนำข่าวสาร หมายถึงความสามารถที่จะทำการสนองตอบต่อความคาดการณืถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันเนื่องมาจากข่าวสารนั้น

ปัจจัยทั้ง 4 ประการนั้นเป็นองค์ประกอบที่น่านำมาพิจารณาสภาพของกระบวนการป้อนกลับในทางลบ คาร์ล คอยซ์ ให้ข้อสังเกตว่าโอกาสที่จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับจำนวนการบรรจุข่าวสารและความล่าช้า และมีความสัมพันธ์ในทางบวก(ไปทิศทางเดียวกัน) กับการได้ข่าวสารในช่วงจำนวนหนึ่ง แต่ถ้าได้ข่าวสารจำนวนมากเกินไปก็อาจทำให้ความสัมพันธ์ในทางลบ (ในทางตรงกันข้าม) เกิดขึ้นได้เช่นเดียวกัน โอกาสที่จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของผู้ตัดสินใจนั้นยังมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการนำข่าวสารด้วย จากสภาพการณ์ดังกล่าวนี้เราสามารถวัดประสิทธิภาพของกระบวนการป้อนกลับในทางลบได้จากจำนวนหรือขนาดของการพลาดเป้าหมาย ซึ่งอาจจะเป็นการทำเกินเลยเป้าหมายหรือต่ำกว่าเป้าหมายก็ได้

ประสิทธิภาพของกระบวนการการป้อนกลับในทางลบขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น มีปัญหาที่ความผิดเพี้ยนของข่าวสาร ความล้มเหลวหรือการหยุดชะงักของข่าวสารจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง กระบวนการตัดสินใจที่ขาดเป้าหมายที่เหมาะสม หรือไม่ได้รับข่าวสารย้อนกลับในปริมาณที่เพียงพอ หรือเกิดการนำข่าวสารที่ได้รับจำนวนเล็กน้อยนั้นไปขยายจนเกินสภาพที่เป็นจริงเกิดการคัดเลือกเอาเฉพาะส่วนที่ระบบต้องการ เป็นต้น การคัดเลือกเอาข่าวสารเฉพาะส่วนที่ระบบต้องการไปขยายข่าวสารนั้นขึ้นในกระบวนการตัดสินใจของระบบ มักจะกระทบกระเทือนระบบต่อความปลอดภัยของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง และบ่อยครั้งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง หรืออาจเป็นผลทำให้กระบวนการตัดสินใจทั้งหมดหยุดชะงักได้

กระบวนการสื่อสารกับการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง

ความมีเสถียรภาพทางการเมืองใดๆ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางเศรษฐกิจเท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับประสิทธิผลและความชอบธรรมของระบบการเมืองด้วย ความมีประสิทธิผล หมายถึงปฏิบัติการจริงซึ่งระบบการเมืองสามารถสร้างความพอใจในหน้าที่พื้นฐานของระบบแก่ ประชาชนและกลุ่มพลัง เช่น กลุ่มธุรกิจ กลุ่มทหาร เป็นต้น ส่วนความชอบธรรมทางการเมืองนั้น หมายถึงสมรรถนะของระบบการเมืองในอันที่ทำให้ประชาชนและกลุ่มพลังทั้งหลายในระบบเชื่อว่าสถาบันทางการเมืองทั้งหลายของระบบมีความเหมาะสมแล้ว

ในขณะที่ความมีประสิทธิผลเป็นวิธีการ ความชอบธรรมนั้นมีลักษณะเป็นการประเมินค่าของกลุ่มต่างๆที่จะยอมรับระบบการเมืองว่ามีความชอบธรรมหรือไม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าค่านิยมของกลุ่มสอดคล้องกับระบบการเมืองนั้นเพียงใด ในประเด็นดังกล่าวนี้ การสื่อสารในระบบเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความสอดคล้องต้องกัน (Consensus) ของประชาชนหรือกลุ่มต่างๆ ในแต่ละระบบกันเองหรือระหว่างการเมือง

กล่าวอย่างเฉพาะเจาะจงขึ้นก็คือ ความชอบธรรมทางการเมือง หมายถึงการยอมรับของมวลชนหรือกลุ่มพลังต่อการใช้อำนาจ (Power) ของนักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ว่าเป็นอำนาจหน้าที่ (Authority) หรืออำนาจหน้าที่ถูกต้อง ความชอบธรรมมีพื้นฐานมาจากการที่คนในชาติซึ่งประกอบด้วยบุคคลกลุ่มต่างๆมีความสอดคล้องต้องกันในความรู้ ความรู้สึก และการประเมินค่าสิ่งต่างๆ เช่น มีความเห็นสอดคล้องกันในด้านกาได้มาซึ่งผู้นำ การมีสถาบันทางการเมือง และ ปทัสถานของพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งทำให้กล่าวได้ว่าผู้นำทางการเมือง สถาบันการเมือง และการแสดงออกทางการเมืองดังกล่าวนี้มีความชอบธรรม

กฎหมายจะมีความชอบธรรมได้ก็ต่อเมื่อคนส่วนมากในชาติยอมรับกฎหมายนั้น สถาบันนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ จะมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจหน้าที่ก็ต่อเมื่อคนส่วนมากในชาติยอมรับสถาบันเหล่านั้น

นักรัฐศาสตร์ยอมรับว่าความชอบธรรมเป็นรากฐานที่สำคัญของความเป็นระเบียบเรียบร้อยในทางการเมือง หากปราศจากเสียซึ่งความชอบธรรมแล้ว ผู้นำทางการเมืองมักใช้กำลังบังคับเพื่อที่จะทำให้ระบบการเมืองมีเสถียรภาพหรือความสงบเรียบร้อย แต่นั่นหมายถึงความสิ้นเปลืองทรัพยากรที่นำมาบังคับ และมีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงทางการเมืองโดยตรง การใช้กำลังบังคับทางการเมืองเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยนั้นจึงกระทำเฉพาะกรณีจำเป็น ในทางตรงกันข้าม ผู้นำทางการเมืองมักจะแสวงหาอำนาจบังคับหรือการควบคุมด้วยการสร้างชอบธรรมทางการเมือง ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนในชาติยอมรับปฏิบัติทางการเมืองของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ กุศโลบายในการดำเนินดังกล่าวคือการสร้างค่านิยมทางการเมืองของชาติเท่าที่จะมากได้ ซึ่งได้แก่

การสร้างค่านิยมหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของชาติขึ้น และแน่นอน การดำเนินงานดังกล่าวจะสำเร็จได้ก็โดยการมีการสื่อสารระหว่างผู้นำทางการเมืองและมวลชนของชนชาติอย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น

ในการสื่อสารทางการเมืองนั้น การใช้สัญลักษณ์แทนอุดมการณ์ร่วมกันระหว่างกลุ่มต่างๆ ในระบบการเมืองเป็นเครื่องช่วยในการสื่อสารระหว่างกลุ่มได้ด้วยดี เช่น ธงชาติ หรือสัญลักษณ์พรรคการเมือง เพลง ผ้าโพกหัว ป้าย วัตถุต่างๆ กล่าวได้ว่า แม้ในสังคมที่ค่อนข้างจะเป็นเอกภาพที่มีขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือมีการสืบต่อทางประวัติศาสตร์ร่วมกันมา ก็ยังมีกลุ่มผลประโยชน์ที่มีเป้าหมายหรือค่านิยมของกลุ่มแตกต่างกันอยู่ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ แต่ละกลุ่มจะมีกรอบอ้างอิงที่แตกต่างกัน ฉะนั้น การสร้างค่านิยมร่วมของคนในชาติจะเป็นแนวทางนำไปสู่การตีความหมายของความต้องการและผลประโยชน์ร่วมกันภายใต้กรอบอ้างอิงอุดมการณ์

กระบวนการสื่อสารกับการสร้างบูรณาการทางการเมือง

ในทางการเมืองนั้น แต่ละระบบการเมืองต่างแสวงหาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายมักจะมีปัญหาในด้านความไร้บูรณาการ (disintegration) ของชาติ กล่าวคือ ประเทศเกิดใหม่ทั้งหลายมักจะเกิดขึ้นจากกลุ่มชนหลายเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา หรือมีวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน คุณลักษณะดังกล่าวนี้ทำให้คนกลุ่มต่างๆ มีกรอบอ้างอิงแตกต่างกัน มีสมรรถนะในการสื่อสารระหว่างบุคคลต่ำ ทำให้มีปัญหาให้การทำความเข้าใจตรงกัน อยู่เสมอ วิกฤตการณ์ทางการเมืองบูรณาการทางการเมืองดังกล่าวนี้ บางครั้งมีความสำคัญยิ่งกว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจเสียอีก ระบบการเมืองที่ไม่มีปัญหาด้านวิกฤตการณ์ทางการเมืองมักจะสามารรถแก้ปัญหาด้านต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

บูรณาการในระบบการเมืองอาจพิจารณาได้ 5 แง่มุม คือ บูรณาการทางวัฒนธรรม บูรณาการทางดินแดน บูรณาการทางชนชั้น บูรณาการทางค่านิยม และบูรณาการทางพฤติกรรม

1. บูรณาการทางวัฒนธรรม (Cultural Integration) หมายถึงกระบวนการเชื่อมโยงกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างกันทางสังคมและวัฒนธรรมให้สามารถอยู่ร่วมในระบบการเมืองเดียวกันได้ ทั้งนี้ โดยการสร้างเอกลักษณ์ของชาติขึ้น

2. บูรณาการทางดินแดน (Territorial Integration) หมายถึงการสร้างอำนาจหน้าที่รวมศูนย์ในระดับชาติ ให้ศูนย์กลางมีอำนาจหน่วยการปกครองรองๆ ลงไปพื้นที่ แม้ว่าแต่ละกลุ่มจะมีความรู้สึกเฉพาะกลุ่มดินแดนของตน แต่ก็มีความรู้สึกร่วมกันว่าเป็นชาติเดียวกัน และต่างยอมรับอำนาจหน้าที่จากศูนย์กลางว่ามีอำนาจเหนือดินแดนของตน

3. บูรณาการทางชนชั้น (Class Integration) หมายถึงการสร้างความผูกพันกันระหว่างชนชั้นในระบบการเมือง โดยเฉพาะความผูกพันของชนชั้นผู้ปกครองและผู้อยู่ใต้ปกครอง ซึ่งปกติมักจะเกิดช่องทางห่างออกจากกันเสมอ

4. บูรณาการทางค่านิยม (Value Integration) หมายถึงการสร้างค่านิยมขั้นต่ำสุดของประชาชนต่อการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของระบบการเมือง ค่านิยมที่สำคัญ ได้แก่ ความยุติธรรมและความเท่าเทียมกัน ค่านิยมในการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ ความสำนึกร่วมในทางประวัติศาสตร์ การแก้ไขความขัดแย้งในสังคม ปทัสถานของกฎหมาย เป็นต้น

5. บูรณาการทางพฤติกรรม (Behavioral Integration) หมายถึงการสร้างสมรรถนะของประชาชนในการสร้างสถาบันของการเมืองและสังคมร่วมกันขึ้น นั่นคือ การทำให้มวลชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมและการเมืองให้กว้างขวางขึ้น แทนที่จะเป็นกิจกรรมที่เป็นเพียงพฤติกรรมของชนชั้นนำกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น

ประสิทธิผลของการสื่อสารในแต่ละระบบการเมืองเป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนในชาติเกิดความซึ้งซาบในอุดมการณ์ของชาติ ในนโยบายสาธารณะพื้นฐานที่สำคัญของระบบ ด้วยเหตุนี้กิจกรรมของการพัฒนาการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ก็คือ การเสริมสร้างประสิทธิผลของการสื่อสารคมนาคมในระบบการเมือง เช่น การจัดให้มีวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ โทรเลข ถนนหนทาง การไปรษณีย์ ฯลฯ ยิ่งคนในชาติมีการสื่อสารคมนาคมติดต่อระหว่างคนในชาติมาก ยิ่งทำให้เกิดอำนาจในการควบคุมจากศูนย์กลางการปกครองมากยิ่งขึ้น และสร้างบูรณาการของชาติในด้านต่างๆ ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นตามไปด้วย

กระบวนการสื่อสารกับกระบวนการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง

เพื่อที่จะทำองค์การ สถาบัน และรูปแบบความเชื่อต่างๆ ในระบบการเมืองดำเนินต่อเนื่องกันไปอย่างไม่ขาดตอน แต่ละระบบการเมืองจำเป็นต้องมีแนวทางที่จะทำให้มีสมาชิกใหม่ยอมรับสถาบันและความเชื่อทางการเมืองต่างๆ นั้น

กล่าวอย่างเฉพาะเจาะจงนั้นคือ แต่ละระบบการเมืองจำเป็นต้องอบรมกล่อมเกลาเด็กรุ่นใหม่หรือผู้ที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่ให้เกิดความซาบซึ้งในรูปแบบพื้นฐานของแนวคิดและแนวทางการปฏิบัติตน ว่าพฤติกรรมที่เหมาะสมคืออะไร ปทัสถานของแนวคิดหรือการปฏิบัติตนดังกล่าวได้จากปทัสถานส่วนรวมของคนในระบบ

กระบวนการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองของสังคมดังกล่าวนี้ไม่ได้เป็นไปตามยถากรรมเสมอไป หากแต่ถ้าสังคมหรือระบบการเมืองใดต้องการให้ประชาชนรุ่นใหม่ในระบบมีแนวความคิดพื้นฐานมีความเชื่อ และแนวทางการปฏิบัติตนทางการเมืองใด จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็น

ตัวนำ (Agents) สื่อสารแนวคิด ความเชื่อ ปทัสถาน และแนวปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับตัวนำของระบบ ด้วยเหตุนี้ คนรุ่นใหม่ของระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์หรือของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยต่างก็จะรับเอาความคิด ความเชื่อ ปทัสถาน และแนวปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับตัวนำของระบบ ซึ่งจะสร้างภาระผูกพัน (Obligations) และการผูกติด (Attachment) อยู่กับระบบการเมืองนั้นๆ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การมีความคิด ความเชื่อ ปทัสถาน และแนวปฏิบัติตนตามแนวที่ระบบประสงค้อย่างนั้นเรียกว่า มีความเป็น “พลเมืองดี” เกิดขึ้น

ในกระบวนการที่สร้างความคุ้นเคยให้แก่สมาชิกใหม่ของระบบดังกล่าวนี้ แท้ที่จริงก็คือกระบวนการสื่อสารทางการเมืองอย่างหนึ่ง กล่าวคือ สถาบันหรือตัวนำ เช่น ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อนฝูง กลุ่มอาชีพ ฯลฯ ในระบบการเมืองจะทำหน้าที่เป็นผู้ส่งข่าวสาร แนวความคิด ความเชื่อ ค่านิยม แบบแผนของการปฏิบัติตน เป็นเสมือนตัวข่าวสารที่ถูกถ่ายทอดไปสู่คนรุ่นใหม่ ผู้ที่อพยพมาใหม่ หรือผู้ที่อยู่ห่างไกลออกไปจากแก่นนำของระบบ เช่น ในชนบทหรือป่าเขาอันห่างไกล เป็นต้น เมื่อกลุ่มคนเหล่านั้นรับสิ่งเหล่านั้นมาก็จะมีการป้อนกลับไปสู่ตัวระบบอีกครั้งหนึ่ง โดยมีการปฏิบัติตนตามที่ระบบต้องการ ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบสามารถดำรงอยู่ได้

กระบวนการสื่อสารดังกล่าวนำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละระบบ เป็นกระบวนการติดต่อหรือส่งผ่านวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนแต่ละกลุ่มแต่ละรุ่น เป็นกระบวนการที่ช่วยผดุงวัฒนธรรมเดิมไว้ ในกรณีของการปฏิวัตินั้น หมายถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ แนวความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และแนวทางปฏิบัติใหม่ให้พลเมืองของระบบยอมรับเป็นวิถีชีวิตตน

การสื่อสารทางการเมืองมีหน้าที่ในการประสานหน่วยต่างๆ ในทำนองเดียวกันกับการอบรมกล่อมเกลாதองการเมืองของสังคม (Political Socialization) เมื่อถูกอบรมกล่อมเกลาดพลเมืองก็จะให้การสนับสนุนระบอบการปกครองของตนเอง และเมื่อหน้าที่ทางการสื่อสารถูกเร่งยิ่งขึ้นก็จะสร้างความร่วมมือของพลเมืองในระบบการเมืองมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ระบบการเมืองหรือสังคมเป็นกลุ่มก้อน มีความร่วมมือของพลเมืองในระบบการเมืองมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ระบบการเมืองหรือสังคมเป็นกลุ่มก้อน มีความร่วมมือร่วมแรงกันก็ยิ่งยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากเกิดความไม่ต่อเนื่องของการอบรมกล่อมเกลาทองการเมืองของสังคมหรือขาดความต่อเนื่องในด้านการสื่อสารกัน การปฏิบัติงานของผู้นำทางการเมืองก็จะประสบความยุ่งยากอย่างยิ่งขึ้น อาจจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในระบบการเมือง ประเด็นสำคัญของหน้าที่ในการบูรณาการคนในชาติคือการสร้างแบบแผนและทัศนคติของคนในกลุ่มต่างๆ ในชาติ หากคนในชาติมีทัศนคติทางการเมืองที่ค่อนข้างจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกระบวนการอบรมกล่อมเกลาทองการเมืองก็จะกระทำการรักษาสถานภาพเดิมด้วยการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งใหม่ที่ละน้อยอย่างนุ่มนวล ในทำนองเดียวกัน คนใน

ชาติจะมีความเห็นสอดคล้องต้องกันในอุดมการณ์ของชาติพอสมควร หากกระบวนการสื่อสารไม่บิดเบือน โดยเฉพาะในขั้นตอนของการลงรหัสและถอดรหัสของข่าวสาร ด้วยบทบาทของทัศนคตินี้เองที่ทำให้กลุ่มมีบทบาทมีความสำคัญในกระบวนการอบรมกลุ่มেলাทางการเมืองของสังคมและกระบวนการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม โดยเฉพาะในกลุ่มปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มหลัก เช่น ครอบครัว เกือบจะอยู่นอกเหนือการควบคุมของทางราชการเสียทั้งหมดปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะทำให้บุคคลได้มาซึ่งความคุ้นเคยในการรับรู้ ในด้านการเกิดความรู้สึก และในด้านการประเมินสิ่งต่างๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการรับรู้ การประเมินค่า และพฤติกรรมในทางการเมืองหรือที่เกี่ยวข้องกับการเมือง แม้ในสมัยปัจจุบันที่สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญก็ตาม กลุ่มก็มีบทบาทสำคัญอย่างน้อยในแง่ของแรงหนุนต่อทัศนคติของบุคคลให้หนักแน่นยิ่งขึ้น การสื่อสารพูดคุยระหว่างสมาชิกของกลุ่มก็จะนำมาซึ่งความเห็นพ้องต้องกัน และเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากยิ่งขึ้น

กระบวนการทางการเมืองทำหน้าที่เชื่อมระบบการเมืองเข้ากับสิ่งแวดล้อมคล้ายๆกับกระบวนการอบรมกลุ่มেলাทางการเมืองของสังคม ฝ่ายข้าราชการจะรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับสังคมเพื่อนำมาประมวลเป็นนโยบายดังกล่าวให้ประชาชนเข้าใจ เพื่อสนับสนุนและสร้างความชอบธรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในลักษณะดังกล่าวกระบวนการสื่อสารจะทำหน้าที่เป็นหางเสือที่มีประสิทธิภาพของระบบการเมืองและสังคม ความบกพร่องในกระบวนการสื่อสารอาจเกิดขึ้นจากการขาดแคลนช่องทางส่งสารขาดแคลนบุคลากรที่มีสมรรถภาพ หรือเกิดจากการบิดเบือนข่าวสารในขั้นตอนการส่งและการรับข่าวสารการทำให้มีช่องทางส่งสารและบุคลากรที่สมรรถภาพเพียงพอ นั้นส่วนใหญ่เป็นปัญหาเทคนิค นอกจากนั้นอาจเกิดสภาพข่าวสารล้นช่องส่งสารไหลบ่าไปสู่ศูนย์การตัดสินใจและออกไปจากศูนย์การตัดสินใจ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากสาเหตุมากมายหลายประการ การบิดเบือนข่าวสารในการลงรหัสและการถอดรหัสมักจะเกิดขึ้นจากการที่ผู้ส่งกับผู้รับสาร หรือกลุ่มที่ส่งสารกับกลุ่มผู้รับสารมีกรอบอ้างอิงเป็นสำคัญ

การกระทำหน้าที่ทางการเมืองของการสื่อสาร

กว่าห้าสิบปีของการพัฒนางานวิชาการการสื่อสารทางการเมืองที่ดำเนินไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้ว่าการศึกษาและการประยุกต์ใช้การสื่อสารทางการเมืองในทั่วโลกอาจจะไม่ได้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกันก่อนที่กระแสโลกาภิวัตน์จะเกิดขึ้นในช่วงสองทศวรรษสุดท้ายก่อนที่ก้าวพันคริสต์ศตวรรษที่ 20 แต่ความแตกต่างกันในการกระทำหน้าที่ทางการเมืองของการสื่อสารทำให้แนวความคิดในเรื่องการสื่อสารทางการเมืองลักษณะ โดยเด่นอยู่ 2 ประการ คือ กรอบความคิดการกระทำหน้าที่ทางการเมืองของการสื่อสาร และความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอันเนื่องมาจากการประยุกต์ใช้การสื่อสารในทางการเมืองเมืองที่แตกต่างกัน

กรอบความคิดการกระทำหน้าที่ทางการเมืองของการสื่อสาร

กรอบความคิดการกระทำหน้าที่ทางการเมืองของการสื่อสารอาจแยกการศึกษาได้เป็น 3 ลักษณะ คือ กระบวนการสื่อสารทางการเมืองในฐานะพื้นฐานของความคิด การชวนเชื่อ และสาธารณสมบัติในฐานะที่เป็นกลยุทธ์สำคัญในการสื่อสารทางการเมือง

กระบวนการสื่อสารทางการเมือง จากหัวข้อข้อมูลที่ผ่านมาจะพบว่ากระบวนการสื่อสารมีความซับซ้อนแตกต่างกันไปขึ้นกับความลึกซึ้งในการนำไปอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม โดยทั่วไป แต่หากนำมาอธิบายเฉพาะทางการเมืองแล้ว ก็อาจกล่าวได้ว่าสามารถนำขั้นตอนเหล่านี้ไปอธิบายการกระทำหน้าที่ทางการเมืองได้ เพียงแต่เชื่อมสาระทางการเมืองเข้ากับองค์ประกอบการสื่อสาร

กระบวนการสื่อสารทางการเมืองจึงประกอบด้วย แหล่งสารหรือผู้ส่งสารทางการเมือง ข่าวสารทางการเมือง ช่องทางการสื่อสารทางการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง การทำหน้าที่ทางการเมือง

แม้ว่าแหล่งสารทางการเมืองอาจมีหลายประการ แต่ก็อาจกล่าวได้ว่าแหล่งสารทางการเมืองที่สำคัญที่สุดในทางการสื่อสารทางการเมืองคือ รัฐบาล และองค์การทางการเมืองการปกครอง เช่น รัฐสภา พรรคการเมือง หรือระบบราชการ เป็นต้น หากแหล่งสารหมายถึงรัฐบาลแล้ว ข่าวสารทางการเมืองก็จะหมายถึงนโยบายและผลงานของรัฐบาล ส่วนช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่เป็นหลักก็คือสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อมวลชนที่อยู่ในมือของรัฐบาล เช่น กรมประชาสัมพันธ์ หรือ อ.ส.ม.ท. เป็นต้น ทั้งนี้ โดยการนำสารออกไปยังผู้รับสารอันได้แก่ประชาชน เพื่อหวังคะแนนนิยมจากประชาชนในฐานะที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การนำสารตามนัยยะนี้จึงกระทำหน้าที่ทางการเมือง อย่างไรก็ตาม การสื่อสารทางการเมืองดังกล่าวสะท้อนถึงความพร้อมของแหล่งที่จะติดต่อสื่อสารไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดการยอมรับต่อผู้ส่งสาร การยอมรับเป็นการรับรู้ถึงข้อมูลข่าวสาร การรับรู้ถึงข้อมูลข่าวสาร การมีทัศนคติที่ดีต่อข้อมูลข่าวสารนั้น และถึงที่สุดพฤติกรรมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสาร ในทางการเมืองการปกครองหากประชาชนในฐานะผู้รับสารยอมรับรัฐบาลในฐานะผู้ส่งสารแล้ว ก็จะทำให้การบริหารงานบ้านเมืองเป็นไปโดยราบรื่นเนื่องจากประชาชนเข้าใจและการยอมรับ

การที่รัฐบาลได้รับการยอมรับดังกล่าวก็ต้องขึ้นอยู่กับศักยภาพหรือความพร้อมของรัฐบาลด้วย กล่าวคือ ข้อมูลข่าวสารที่นำส่งไปนั้นต้องเข้าใจได้ไม่ยากนัก มีระบบสื่อสารที่มีประสิทธิภาพรองรับ และมีความชอบธรรม รวมทั้งความน่าเชื่อถือของรัฐบาลเองด้วย อย่างไรก็ตาม การสื่อสารดังกล่าวรัฐต้องเข้าใจความพร้อมของประชาชนอีกด้วย ความพร้อมในที่นี้หมายถึงภูมิหลังของประชาชน การเข้าถึงพื้นที่ของสื่อ และการมีสื่อที่สามารถเปิดรับได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว

ในบางครั้งรัฐบาลจำเป็นต้องจัดการกับข้อมูลข่าวสารเป็นส่วนๆ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสื่อและการครอบคลุมพื้นที่โดยตระหนักถึงภูมิหลังของผู้รับสารกลายเป็นประเด็นที่น่าสนใจในระยะหลัง ทั้งนี้ เพราะความสำเร็จของการสื่อสารอยู่ตรงที่สามารถนำข้อมูลข่าวสารไปถึงมือผู้รับสารได้เป็นผลสำเร็จ เนื่องจากข้อมูลข่าวสารตรงกับธรรมชาติของผู้รับสาร ไม่ว่าจะเป็นภูมิหลังด้านประชากรศาสตร์ เช่น เพศ วัย หรือการศึกษา เป็นต้น ภูมิหลัง ด้านจิตวิทยา หรือวิถีชีวิตของผู้รับสาร เช่น การเป็นคนเปิดเผย การชอบมีส่วนร่วมกับกิจกรรมชุมชนหรือวิตกกังวล เป็นต้น ภูมิหลังด้านการเปิดรับสื่อ เช่น ชื่นชอบรายการอะไร สถานีไหน หรือเวลาที่เปิดรับเป็นช่วงใด เป็นต้น

การโฆษณาชวนเชื่อ กระบวนการนี้มีมานานแล้ว แต่การนำโฆษณาชวนเชื่อมาใช้อย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจังมาจากคณะผู้สอนศาสนา การโฆษณาชวนเชื่อกลายเป็นที่ติติปากผู้คนเมื่อช่วงสงครามโลกและหลังจากนั้น ทั้งนี้ เพราะการโฆษณาชวนเชื่อกลายเป็นเครื่องมืออันทรงพลังในการทำให้ประชาชนจำนวนมากเห็นคล้อยและปฏิบัติตามผู้นำ การโฆษณาชวนเชื่อเป็นความเคลื่อนไหวหรือกิจกรรมของผู้นำโดยเฉพาะรัฐบาลหรือพรรคการเมือง เพื่อผลักดันให้ประชาชนยอมรับแนวทางความเชื่อหรืออุดมการณ์ รวมไปถึงตัวผู้นำ การชวนเชื่อจึงถูกมองว่ารับใช้เผด็จการทางการเมือง ทั้งนี้ เนื่องจากการชวนเชื่อรองรับการอธิบายด้วยทฤษฎีเข้มงวดที่เชื่อว่าการส่งสารด้วยการชวนเชื่อไม่แตกต่างไปจากการลิดลาให้กับคนไข้เมื่อคนไข้ได้รับยาเหล่านี้โดยตรงจะสามารถส่งผลในการรักษาคนไข้หายเจ็บป่วยได้ การส่งสารด้วยวิธีการชวนเชื่อก็เช่นเดียวกัน ในการส่งผลกระทบต่อผู้รับสารอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สามารถส่งผลกระทบต่อผู้รับสารตามความเชื่อของนักการสื่อสาร ดังนั้น การโฆษณาชวนเชื่อจึงมิได้นำมาใช้แต่เผด็จการทางการเมืองเท่านั้น ในทางปฏิบัติการโฆษณาชวนเชื่อถูกนำมาใช้ไม่ว่าในสังคมประชาธิปไตย เช่น วิทยุ สื่อสารอเมริกา หรือแม้กระทั่งกิจการที่มีใช้ทางการเมือง เช่น การขายสินค้า เป็นต้น

การโฆษณาชวนเชื่อในชั้นเดิมอาจใช้วิธีปลุกฝังศรัทธาที่มาจากการใช้ภาคของอารมณ์ในการโน้มน้าวผู้คน ซึ่งไม่แตกต่างไปจากนักวาทศิลป์ที่ใช้เล่ห์เหลี่ยมสารพัดเพื่อชักจูงผู้คนอันมีส่วนที่ทำให้สังคมมองว่าวิธีการชวนเชื่อเป็นสิ่งเลวร้าย ในปัจจุบันการโฆษณาชวนเชื่อยังได้รับการนำไปปฏิบัติ แต่อยู่ในรูปที่ปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสมัยนิยมมากขึ้น เช่น การชวนเชื่อที่สมเหตุสมผลและใช้สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย ซึ่งสอดคล้องกับสังคมและปัจเจกชนในการจูงใจมิใช่การโฆษณาชวนเชื่อที่บีบบังคับและกวาดไปทั้งสังคมเช่นแต่เดิม

การโฆษณาชวนเชื่อในแบบดั้งเดิมสามารถส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างและในระดับสากล ดังเช่น การชวนเชื่อของลัทธินาซี ฟาสซิสต์ และคอมมิวนิสต์ ลักษณะการโฆษณาชวนเชื่อดังกล่าวทำให้เกิดความไม่มั่นใจในข่าวสาร แม้ว่าข่าวสารนั้นจะเป็นข้อเท็จจริงของตนแปรเปลี่ยนให้เป็นความจริงที่สะท้อนผ่านข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชน ยิ่งกว่านั้นยังทำให้มายาคติ

ของผู้นำเป็นกรอบความคิดที่นำไปอ้างความชอบธรรมต่อไป เช่น การทำลายล้างเผ่าพันธุ์ด้วยข้ออ้างของชาติพันธุ์ที่ด้อยกว่าทั้งที่เป็นเรื่องของเหตุผลทางเศรษฐกิจ การที่มาคาดคิดเหล่านี้มักประสบความสำเร็จในการเป็นเครื่องมือให้กับชนชั้นปกครองทั้งที่ในบางครั้งมายาคติดังกล่าวอาจอ่อนเหตุผลเกินกว่าที่จะยอมรับได้ ทั้งนี้ ก็เพราะว่าการ โฆษณาชวนเชื่อมักเกิดขึ้นในระบบปิดที่สกัดกั้นข้อเท็จจริงอันมาบดบังความเชื่อตามมายาคตินั้นได้ โดยให้ประชาชนเปิดรับข่าวสารอย่างเบ็ดเสร็จจากรัฐบาล กล่าวคือรัฐบาลเป็นผู้คุมช่องทางการสื่อสารมวลชนทั้งปวงไว้ในมือ ทำให้ประชาชนไม่มีช่องทางการสื่อสารอื่นเป็นทางเลือกหรือทำให้ข่าวสารอื่นหมดความน่าสนใจลงไป ดังนั้น เมื่อเปิดรับข่าวสารที่มาจากรัฐบาลนานเข้าก็จะหล่อหลอมให้ผู้รับสารยอมรับข้อมูลข่าวสารจากรัฐบาลโดยปริยาย วิธีการนี้จึงทำให้การ โฆษณาชวนเชื่อกลายเป็นกระบวนการกล่อมเกลาสังคมเชิงครอบงำ

กระบวนการกล่อมเกลาสังคมอย่างยาวนานจะทำให้ประชาชนในฐานะผู้รับสารในขณะนั้นมีความเชื่อถือต่อกระบวนการสื่อสารที่เป็นของรัฐบาล โดยไม่รู้ตัว ยิ่งรัฐบาลอาศัยบริบทในการครอบงำความเชื่อทุกทางด้วยแล้ว ก็จะยิ่งทำให้ประชาชนยอมรับการ โฆษณาชวนเชื่อจากผู้นำหรือรัฐบาลโดยเต็มใจ ดังเช่นการขอมุทิตชีวิตเพื่อผู้ปกครองหรือเจ้าสิทธิ แม้ว่าการ โฆษณาชวนเชื่อจะมีบทบาทในการหล่อหลอมการรับรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมของผู้รับสาร แต่กระนั้นการ โฆษณาชวนเชื่อก็มีใช้สิ่งยั่งยืน เนื่องจากเนื้อหาของการชวนเชื่อถูกรองรับด้วยมายาคติ ในที่สุดสังคมก็คงลงเอยด้วยอุดมการณ์ ความเชื่อและ ค่านิยมที่แตกต่างกันเช่นเดิมตามธรรมชาติของมนุษย์ อันมีผลทำให้ต้องทวิการชวนเชื่อมากขึ้น การทวิความชวนเชื่ออาจมีการใช้ความรุนแรงทางการเมืองซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความขัดแย้งทางการเมืองเมื่อมีการระดมพลจากฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน ซึ่งทำให้ยังมีการใช้เทคนิคการชวนเชื่อที่ซับซ้อน แต่เนื่องจากการชวนเชื่อมักไม่ได้มีพื้นฐานจากหลักของเหตุ สุกท้ายมักตัดสินด้วยอารมณ์และความรุนแรงทางการเมืองดังเหตุการณ์ ตุลาคม 2519 หากการชวนเชื่อเป็นไปอย่างพรั้มหรือ ระหว่างนั้นก็ทำให้ผู้คนแปลกแยกไปจากการเมืองอันเนื่องมาจากความเบื่อหน่ายที่ไม่ได้รับทราบสถานการณ์ทางการเมืองที่แท้จริง

ในปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมที่ทันสมัย แต่กระนั้นการ โฆษณาชวนเชื่อก็ได้หายไป กลับได้รับการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง พลอยทำให้การ โฆษณาชวนเชื่อมีความน่าเชื่อถือจนบางครั้งอาจแยกไม่ออกจากการ โน้มน้าวด้วยเหตุผล การปรับปรุงการ โฆษณาชวนเชื่อเพื่อให้เกิดความยึดหยุ่นและน่าเชื่อถือมากขึ้นก็โดยการไม่ทำให้การ โฆษณาชวนเชื่อเป็นลักษณะที่เป็นการเมืองและการศาสนาอย่างเคร่งครัด แต่นำการ โฆษณาชวนเชื่อแฝงไปกับกิจกรรมของสังคมทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นการ โฆษณาการขายสินค้า การรณรงค์ด้านสาธารณสุข หรือการหาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น การนำเสนอเหล่านี้มิได้มีลักษณะเช่นการ โฆษณาชวนเชื่อในอดีตที่ยกย่องตนเอง

และกล่าวโจมตีผู้อื่น แต่เป็นการนำเสนอเฉพาะข้อดีที่เป็นความจริงเท่านั้น การโฆษณาชวนเชื่อดังกล่าวจึงไม่ใช่เป็นการหลอกลวง แต่เป็นการนำเสนอความจริงเพียงส่วนเดียวมากกว่า การชูประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนของสหรัฐอเมริกาเป็นการโฆษณาชวนเชื่อที่น่าพิจารณาหากไม่แฝงลัทธิของการปกครองความเป็นเจ้าไว้ด้วย

แม้ว่าการโฆษณาชวนเชื่อจะมีลักษณะที่เน้นข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่าแต่เดิม แต่นั่นก็มีใช้จุดเน้นของการโฆษณาชวนเชื่อมากไปกว่าการมุ่งไปสู่ประสิทธิผลของการชวนเชื่อที่ต้องการครอบครองผู้รับสารจำนวนมากที่มีความผูกพันภักดีไว้ในมือ การนำทฤษฎีเชิงจิตวิทยามาใช้ในการโฆษณาชวนเชื่อจึงยังจำเป็น แต่เป็นข่าวสารที่แตกต่างไปจากข่าวสารการชวนเชื่อลักษณะเดิม กล่าวคือ การอ้างอิงแหล่งสารที่เปิดเผยหรือมีความน่าเชื่อถือมากกว่าข่าวสารคลุมเครือเช่นแต่ก่อน ที่อาจนำมาซึ่งผลเสียในการโฆษณาชวนเชื่อมากกว่า แม้ว่าอาจจะมีการปรุงแต่งข้อมูลข่าวสารไปบ้างก็ตาม นอกจากนั้น การโฆษณาชวนเชื่อในยุคใหม่ยังอาจอาศัยเทคนิคและเทคโนโลยีเพื่อให้ถึงมือผู้รับสารอย่างมีประสิทธิภาพเพราะเทคนิคและเทคโนโลยีช่วยทำหน้าที่เป็นลิ่งเร้า และการวางใจให้การโฆษณาชวนเชื่อทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ในการเข้าถึงประชาชนผู้รับสาร ในที่นี้มีได้หมายถึงประชาชนทั้งหมดของสังคมที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หากว่าการโฆษณาชวนเชื่อจะมีรูปแบบและเนื้อหาที่แตกต่างกันในการเข้าสู่ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม การโฆษณาชวนเชื่อจะมีรูปแบบและเนื้อหาที่แตกต่างกันในการเข้าสู่ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม การโฆษณาชวนเชื่อจะมีรูปแบบและเนื้อหาที่แตกต่างกันในการเข้าสู่ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม การโฆษณาชวนเชื่อยุคใหม่จึงจำเป็นต้องรู้จักกลุ่มเป้าหมายของตัว ทั้งนี้เพื่อหาหนทางชวนเชื่อที่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายของตนเอง หากกลุ่มเป้าหมายมีธรรมชาติที่แตกต่างกันก็จำเป็นต้องมีการโฆษณาชวนเชื่อในรูปแบบและเนื้อหาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ทั้งผู้รับสารจำนวนมากที่สุดสัมฤทธิ์ผลของการชวนเชื่อจึงอยู่ที่พิจารณากลุ่มเป้าหมายต่างๆ เพื่อนำข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมผ่านช่องทางการสื่อสารที่สอดคล้องไปยังกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ ภาษาในการโฆษณาชวนเชื่อก็มีใช้เป็นเป้าหมายของความสำเร็จ แต่เป็นเพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งของการชวนเชื่อ การเลือกใช้ภาษาที่แข็งยิ่งแสดงอำนาจหรือการโฆษณาชวนเชื่ออย่างชัดเจนมักจะไม่ได้รับการยอมรับ แต่รูปแบบภาษาที่นุ่มนวล เรียกร้องและขยายความคิดจะเป็นแบบภาษาที่ถูกเลือกใช้ในการโฆษณาชวนเชื่อในปัจจุบันมากกว่า

สาธารณสมบัติ หรือมติมหาชน เป็นการแสดงเจตจำนงของประชาชนเพื่อให้รัฐบาลหรือผู้นำรับทราบถึงความต้องการ ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐบาลกำหนดนโยบายหรือแก้ปัญหาหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับประชาชน สาธารณมติในปัจจุบันไม่ได้มีความหมายเพียงแค่ว่าเป็นส่วนใหญ่ของสังคมหรือประเทศ หรือแสดงฐานะของความเป็นอธิปไตยของประชาชนเท่านั้น แต่สาธารณมตียังอาจรวม

หมายถึงเสียงสะท้อนของประชาชนหรือกลุ่มประชาชนที่จำแนกตามภูมิหลัง ไม่ว่าจะเป็นภูมิหลังทางประชากรศาสตร์ จิตวิทยา และการเปิดรับสื่อ สาธารณมิติในความหมายนี้ถูกนำมาใช้ในทางตลาดการเมือง

สาธารณมิติเป็นทัศนคติหรือความคิดเห็นที่แสดงออกมาให้ปรากฏเป็นที่รู้แก่ผู้อื่น การปรากฏซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวอาจปรากฏโดยการแสดงออกของกลุ่มชน ในการสำรวจประชามติเพื่อรับผลการวิจัยไปดำเนินการจึงต้องกระทำอย่างรัดกุมเพื่อให้มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และตรวจสอบได้ว่าการสำรวจประชามตินั้นไม่มีอคติ เพราะผลของการวิจัยจะถูกนำไปใช้อย่างผิดพลาด ในต่างประเทศการหยั่งเสียงสาธารณมิติโดยการวิจัยสำรวจเกิดขึ้นเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 และได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในเวลาต่อมา ทั้งนี้ เพราะการหยั่งเสียงโดยการวิจัยจากนักสำรวจประชามติจะทำให้สาธารณมิติเป็นรูปธรรม ซึ่งมีผลของการวัดที่แน่นอน มิใช่เกิดขึ้นจากการประมาณการตามความนึกคิดของรัฐบาล หากได้มีการสำรวจสาธารณมิติอย่างต่อเนื่องก็จะยิ่งช่วยทำให้เห็นถึงทิศทางประชาชนและสังคมอย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม สาธารณมิติในทางการสื่อสารอาจกล่าวได้ว่าเป็นทั้งการส่งสารและย้อนกลับสารของประชาชน ในฐานะของการส่งสารย่อมสะท้อนให้เห็นถึงเจตนารมณ์และความต้องการของประชาชนในฐานะของการย้อนกลับสารเป็นสะท้อนการปรับสมดุลของสังคมตามเสียงเรียกร้องของประชาชน เพื่อให้รัฐบาลปรับท่าทีให้สอดคล้องกับทิศทางของสังคม การแข่งขันของรัฐบาลต่อเจตนารมณ์ และการปรับสมดุลของสังคมดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อคะแนนนิยมของรัฐบาลและเสถียรภาพของรัฐบาลหากมีการเลือกตั้งต่อไป ด้วยเหตุนี้ สาธารณมิติเป็นเครื่องมือซึ่งเป็นวิธีการที่แนบแน่นกับระบอบประชาธิปไตย และมักถูกนำไปใช้ประกอบการประชาสัมพันธ์ทางการเมือง เนื่องจากโดยตัวของมันเองแล้วมีความชอบธรรมมากกว่าการอิงวิธีการชวนเชื่อ แม้ว่า จะได้มีการปรับรูปแบบของการชวนเชื่อไปแล้วก็ตาม การสะท้อนอำนาจอธิปไตยของปวงชนที่มีความเสมอภาคและคำนึงถึงเสียงส่วนใหญ่ เป็นหลักการที่ทำให้สาธารณมิติได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในทางการสื่อสารทางการเมือง

สาธารณมิติแตกต่างไปจากการชวนเชื่ออย่างสิ้นเชิง ทั้งนี้ เพราะสาธาณมิติให้ความสำคัญกับประชาชนซึ่งเคยถูกมองว่าเป็นผู้ได้ปกครองที่ทำได้เพียงการรับสาร ในขณะที่การชวนเชื่อให้ความสำคัญกับรัฐบาล ซึ่งยอมรับกันว่าเป็นศูนย์กลางของอำนาจซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารมาโดยตลอด ในทางการเมืองอาจมองว่าสาธารณมิติยังยึดติดอยู่กับทฤษฎีประชาธิปไตยแบบดั้งเดิม ที่มองว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน แต่ในทางการสื่อสารทางการเมืองแล้ว สาธารณมิติเป็นทฤษฎีประชาธิปไตยแบบใหม่ที่มองว่าการสำรวจมติเหมือนการทดสอบตลาดในทางการค้าของผู้ประกอบการที่มีรัฐบาลเป็นผู้ประกอบรายใหญ่ และมองนโยบายหรือกิจกรรมของรัฐบาล

เสมือนสินค้าที่ผู้รับสารในฐานะผู้บริโภคจะเลือกซื้อ ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องฟังเสียงผู้รับสารในฐานะผู้บริโภคเพื่อสนองต่อทิศทางของตลาดการเมือง การสำรวจสาธารณมตจึงต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ครอบคลุมตลาดส่วนใหญ่ไว้ ในแง่นี้การมองลูกค้าเป็นผู้ที่ต้องเสมอในทางการตลาดจึงไม่แตกต่างไปจากการมองประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยทางการเมืองแต่อย่างใด

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้สาธารณมตได้ถูกนำมาเป็นเครื่องมือของการประชาสัมพันธ์ทางการเมือง ทั้งนี้ เพราะที่สาธารณมตเป็นทั้งการแสดงออกของเสียงเรียกร้องและเป็นทั้งการสนับสนุนรัฐบาล กล่าวคือสาธารณมตเป็นเสียงสะท้อนของความต้องการที่ทำให้รัฐบาลเข้าใจปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง และสามารถดำเนินนโยบายและกิจกรรมที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน ดังนั้น การบริหารงานของรัฐบาลจึงเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน อันสะท้อนได้จากแรงสนับสนุนของประชาชน หากรัฐบาลสามารถสนองต่อความต้องการของพวกเขาได้ แรงสนับสนุนจะเป็นกำลังใจให้กับรัฐบาลในการปฏิบัติงานทั้งเสียงสะท้อนของความต้องการและแรงสนับสนุนมักปรากฏในชั้นต้นจากข่าวสารที่ปรากฏตามสื่อมวลชนซึ่งทำหน้าที่สอดส่องดูแลกระแสของสังคม

อย่างไรก็ตาม สาธารณมตอาจไม่จำเป็นต้องเป็นเสียงใหญ่ที่เป็นเอกภาพ แม้ว่าสิ่งนี้จะเป็นที่ต้องการตามความหมายทางการเมือง แต่ในแง่ตลาดทางการเมืองแล้วสาธารณมตไม่จำเป็นต้องเป็นเอกภาพเช่นนั้น และมักไม่เป็นเช่นนั้นในทางปฏิบัติ แต่สาธารณมตอาจแตกเป็นสองกลุ่มหรือหลายกลุ่มที่มีขนาดของกลุ่มใกล้เคียงกันหรือแตกต่างกัน ในแง่นี้รัฐบาลจำเป็นต้องใคร่ครวญอย่างละเอียดต่อการตัดสินใจในกรณีที่เกี่ยวข้องของสาธารณมตไม่ใช่เสียงส่วนใหญ่ที่เป็นเอกภาพ รัฐบาลจำเป็นต้องพิจารณาถึงสาธารณมตในแง่คุณค่า ความเข้มแข็ง และความต่อเนื่องของประเด็นในการนำเสนอของกลุ่มต่างๆ ประกอบด้วย ทั้งนี้ เพื่อมิให้การตัดสินใจดำเนินไปบนกระแสหรือสมัชชานิยมที่ฉาบฉวย

กรอบความคิดในการทำหน้าที่ทางการเมืองของการสื่อสารจำเป็นต้องเข้าใจถึงกระบวนการสื่อสารทางการเมืองที่ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆของการสื่อสารทางการเมืองและวิธีการของการสื่อสารทางการเมืองที่ผลักดันให้กระบวนการสื่อสารทางการเมืองเคลื่อนไหวไม่ว่าในแง่ของการชวนเชื่อที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้ส่งสาร และสาธารณมตเพื่อให้ความสำคัญกับตัวผู้รับสาร

การประยุกต์ใช้การสื่อสารในทางการเมือง

การประยุกต์ใช้การสื่อสารในทางการเมือง หมายถึงการนำเอาการสื่อสารไปอธิบาย เหตุการณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะการรณรงค์ทางการเมือง เนื่องจากการรณรงค์ทางการเมืองเป็น การสื่อสารทางการเมืองที่มีความชัดเจนในความเป็นสาขาของวิชาทั้งสอง

แม้ว่าในหลายๆครั้งการรณรงค์ทางการเมืองอาจไม่มีผลกระทบต่อสังคมและประชาชน มากอย่างที่ควรจะเป็น เนื่องจากประชาชนยังไม่ตระหนักในคุณค่าของการรณรงค์ทางการเมือง ทั้งนี้ เพราะว่าการรณรงค์ทางการเมืองมักไม่ได้ใส่ใจอย่างแท้จริงถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ทางการเมืองที่คำนึงถึงการจัดข่าวสาร การวางกรอบความคิดที่เป็นระบบ และผลกระทบต่อ การรับรู้ความจริงมาพิจารณาประกอบด้วย แต่การรณรงค์ทางการเมืองมักมุ่งไปสู่ผลกระทบของ การสื่อสารเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมือง อันเนื่องมาจากการ รณรงค์ทางการเมืองในเวลานั้นหรือในระยะเวลาดังกล่าวหลังการรณรงค์ทางการเมือง

ปัจจัยสำคัญในการรณรงค์ทางการเมืองก็คือ ความพยายามในการโน้มน้าวใจไม่ว่าด้วย การชวนเชื่อหรือการรับฟังสาธารณมติ ฉะนั้น การศึกษาในเรื่องการโน้มน้าวใจในการสื่อสารจึง เป็นเรื่องที่น่าสนใจที่นักวิชาการด้านการสื่อสารทางการเมืองจะให้ความสนใจว่าการรณรงค์ทางการเมือง โดยเฉพาะการหาเสียงเลือกตั้งจะส่งผลกระทบต่อคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างไรมากกว่าการพิจารณาใน ประเด็นของการพัฒนาทางการเมือง ยิ่งกว่านั้น ยังมีความพยายามที่จะค้นหาประสิทธิภาพผลของ การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง ไม่ว่าเรื่องเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร ช่องทางการสื่อสาร และพลังในการก่อ ความคิดท่ามกลางสภาพทางการเมืองในระยะการเลือกตั้ง แต่สิ่งเหล่านี้ก็ชี้ให้เห็นเพียงการหวังผล ต่อชัยชนะในการเลือกตั้งเท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงว่ากลยุทธ์ในการหาเสียงบางอย่างที่อาจจะส่งผล กระทบระยะไกลต่อสภาพการเมือง ในระยะการเลือกตั้ง แต่สิ่งเหล่านี้ก็ชี้ให้เห็นเพียงการหวัง ผลกระทบระยะไกลต่อสภาพการเมือง

ถ้าเช่นนั้นแล้วการรณรงค์ทางการเมืองและการหาเสียงเลือกตั้งจึงมีความสำคัญมาก เพียงพอต่อการสร้างอิทธิพลทางการเมืองทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม (ฮอลบรูค 1996 อ้างถึงใน วัลลภ ลำพวย 2551) เห็นว่าแม้การหาเสียงเลือกตั้งจะทรงอิทธิพลในช่วง ที่มีการแข่งขันทางการเมือง แต่มันกลับมีอิทธิพลค่อนข้างน้อยต่อผลของความนิยมหรือคะแนน เสียงเลือกตั้ง คนส่วนใหญ่มักคิดว่าการสื่อสารมวลชนสามารถส่งผลกระทบต่อคะแนน รุนแรงต่อคะแนนนิยม แต่ในข้อเท็จจริงแล้วก็ไม่สามารถยืนยันถึงประสิทธิผลอย่างแท้จริงของการ หาเสียงเลือกตั้งที่ผ่านสื่อมวลชนเท่านั้นได้ อันที่จริงแล้วผลคะแนนเสียงเลือกตั้งซึ่งไม่ได้ขึ้นกับ สื่อมวลชนนั้นกลับขึ้นอยู่กับตัวแปรทางการเมืองและเศรษฐกิจมากกว่า เนื่องจากข้อมูลข่าวสาร

การเมืองเรื่องการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนจะมีปริมาณและคุณภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผู้สมัครที่เป็นคู่แข่งคนสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่ามีการนำเสนอเรื่องราวเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ซึ่งทำให้การรับรู้ของข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งดังกล่าวในหมู่ผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งไม่มีความแตกต่างกันด้วย แม้ว่าข่าวสารหาเสียงตามสื่อมวลชนจะมีอิทธิพลต่อสาธารณชนและการประเมินผู้สมัครตาม แต่ที่อยู่ในสภาพสมดุลระหว่างผู้สมัครดังได้กล่าวมาแล้ว สิ่งที่ทำให้ความนิยมต่อตัวผู้สมัครเบี่ยงเบนแตกต่างกันออกไปกลับกลายเป็นตัวแปรทางการเมืองและเศรษฐกิจ เงื่อนไขหรือสภาพปัญหาในระดับชาติจึงมีผลกระทบต่อคะแนนเสียงของผู้สมัครมากกว่าการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ฉะนั้น ความสำเร็จของการหาเสียงเลือกตั้งจะต้องหดยิบยกประเด็นทางการเมืองและเศรษฐกิจมาใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งด้วย(อัลวาเรซ 1997 อ้างถึงใน วัลลภ ลำพวย 2551) กลับมีทัศนคติตรงข้ามกับฮอลบรูค เขาให้ความสำคัญกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้วยเหตุผลที่ว่า การเปลี่ยนแปลงความนิยมชมชอบต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งอาจเป็นเรื่องยากเกินไปในการชิงชัย การหาเสียงเลือกตั้งซึ่งผ่านสื่อมวลชนจะสามารถช่วยลดความไม่แน่นอนต่อสถานะของผู้สมัครเลือกตั้งได้ ยิ่งสถานะของผู้สมัครรับเลือกตั้งมีความไม่มั่นคงในสายตาของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งด้วยแล้ว ก็ยิ่งจำเป็นที่จะต้องใช้ยุทธศาสตร์การหาเสียงเลือกตั้งเป็นเครื่องมือทำให้สถานะของตนเองดีขึ้น จนทำให้แตกต่างไปจากผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นคู่แข่งรายอื่นๆ ทั้งนี้ โดยการทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้กระบวนการสรรหาข้อมูลข่าวสารภายในตนคัดเลือกรับข้อมูลข่าวสารของผู้สมัครที่ตน ชื่นชอบจากสื่อมวลชนที่ตนเชื่อถือมากกว่าผู้สมัครรายอื่น

งานของ (มูทซ์, สไนเดอร์แมน และ โบรดี 1996 อ้างถึงใน วัลลภ ลำพวย 2551) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าประสิทธิภาพของการหาเสียงเลือกตั้งไม่อาจวัดคะแนนเสียงได้ ทั้งนี้เนื้อหาของ การหาเสียงและตัวแปรอื่นของการหาเสียงก็ไม่อาจนำมาประเมินผลการเลือกตั้งได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากคู่แข่งต่างก็พยายามสื่อข้อมูลข่าวสารด้วยปริมาณและคุณภาพไม่แตกต่างกัน ฉะนั้น ความแตกต่างจึงมิใช่อยู่ที่ผู้ส่งสาร แต่อยู่ที่ตัวผู้รับสารต่างหาก ทั้งนี้ เพราะใช้อัตราการบริโภคข้อมูลข่าวสารของแต่ละคนทำให้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีระดับทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ความรู้ในเรื่องข่าวสารการเมืองเรื่องการเลือกตั้งที่ขึ้นอยู่กับกระบวนการคัดเลือกข้อมูลข่าวสาร ซึ่งประกอบด้วย การเปิดรับสื่อการรับรู้และการยอมรับในข้อมูลข่าวสารจากตัวผู้รับสารกลับกลายเป็นประเด็นหรือหัวข้อที่นักวิชาการสื่อสารทางการเมืองให้ความสนใจ และขยายให้เห็นถึงความถูกต้องของผลกระทบการสื่อสารอันตรงพลัง การสำรวจและวิเคราะห์ถึงกระบวนการความรู้ในเรื่องการเลือกตั้งจึงเป็นประเด็นที่ผู้คนสนใจ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบของการสื่อสารอย่างชัดเจน

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาการสื่อสารทางการเมืองจึงหันมาเน้นความสามารถในการโน้มน้าวใจ และการตัดสินใจวินิจฉัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในห้วงเวลาที่มีการหาเสียง ปัญหาในระดับมหภาคทางเศรษฐกิจการเมือง และสังคมจึงถูกลดระดับความสำคัญลง โดยหันมาให้ความสนใจต่อประเด็นปัญหาในระดับจุลภาคแทนเนื่องจากง่ายต่อการสอบถามความคิดเห็นของผู้คนทั่วไป โดยเฉพาะการสัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจากสื่อมวลชน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะไม่ได้แสดงความคิดเห็นต่อการเมืองเรื่องการเลือกตั้ง แต่เสียงส่วนใหญ่ที่เงียบดังกล่าวยังเป็นเสียงเงียบที่เกิดจากการสนทนาภายในตนกับสื่อมวลชน เพื่อกำหนดแนวทางความคิดเห็นในการเลือกตั้งให้กับตัวเองที่อาจเปลี่ยนแปลงขึ้นลงได้จากการสนทนาภายในตน (Intrapersonal Communication) แนวทางการศึกษาของนักวิชาการดังกล่าวเปลี่ยนแปลงแนวทางการศึกษาแบบดั้งเดิมของสำนักมิชชันและโคลัมเบียที่มุ่งเน้นพลังของรัฐบาลกลางและปัญหาที่เป็นวาระแห่งชาติ ด้วยการหันมาใช้ความสนใจตลาดทางการเมืองและการบริโภคข่าวสารการเลือกตั้งแทนที่การมีส่วนร่วมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อประชาคม การรับรู้ข่าวสารการเมืองเรื่องการเลือกตั้งและการออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในโลกส่วนตัวเลือกภายใน โดยจะไปแสดงออกในโลกภายนอกในลักษณะของการไปใช้สิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ต้องการ

การสื่อสารกับการควบคุมทางการเมือง

การสื่อสารในรูปแบบต่างๆถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองตามเป้าหมายที่วางไว้ ในทำนองเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจะต้องดำเนินไปอย่างมั่นคง ดังนั้นการสื่อสารที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือจึงต้องทำหน้าที่ควบคุมทางการเมืองเพื่อให้กิจกรรมทางการเมืองดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นก็จำเป็นต้องเข้าใจกลไกของการสื่อสารด้วย

การนำการสื่อสารมาใช้ในการควบคุมทางการเมืองอาจเป็นไปได้ใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. การใช้กระบวนการสื่อสารในการชี้แนะและตรวจสอบพลังทางการเมืองเพื่อให้การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ในแง่การสื่อสารทางการเมืองจึงไม่ใช่เรื่องชะตาชีวิต และกระบวนการสื่อสารเป็นผลพลอยได้จากกิจกรรมทางการเมือง การสื่อสารในลักษณะแรกเพียงทำหน้าที่เป็นตัวปรับสมดุลทางการเมืองเพื่อมิให้กิจกรรมทางการเมืองอยู่ในสภาพสับสนอลหม่าน การสื่อสารจึงมิได้มาจากมนุษย์เป็นผู้กำหนดโดยตรง หากเป็นผลพวงของระบบที่คอยกำกับตัวของมันเอง การสื่อสารในแง่จึงถูกพิจารณาในฐานะที่เป็นการย้อนกลับสารและ

2. หากเป็นการคำนึงถึงพลังของมนุษย์ที่สามารถที่จะกำหนดทิศทางของระบบการเมืองและแสวงหาผลประโยชน์จากธรรมชาติของการเมือง ในแง่การสื่อสารจะถูกพิจารณาในฐานะปัจจัยนำเข้าอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะการสื่อจะเป็นความพยายามชี้แนะของมนุษย์หรือมาจากการปรับสมดุลของ

ระบบเองก็เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารทางการเมืองทั้งสิ้น กล่าวคือ เป็นการอาศัยการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารสำหรับคัดท้ายความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสถาบันเพื่อไปสู่เป้าหมายของการเมืองการปกครองอย่างไรก็ตาม การคัดท้ายการเมืองด้วยระบบการสื่อสารดังกล่าวอาจไม่ได้เกิดอย่างฉับพลัน แต่ค่อยเป็นค่อยไปตามขั้นตอนของการสะสมพลังงานเพียงพอที่จะให้เกิดเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

การนำกระบวนการสื่อสารสำหรับการควบคุมทางการเมืองจะประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน

ขั้นที่หนึ่ง การเตรียมพร้อม ซึ่งเป็นขั้นตอนของความพร้อมทางการเมืองการสื่อสารด้วยการรับและส่งข้อมูลจนทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในระดับหนึ่ง ปริมาณข้อมูลข่าวสารที่มากเพียงพอจะนำไปสู่ความสามารถในการตัดสินใจที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางคุณภาพต่อไป ตัวอย่างของการเตรียมความพร้อมของข้อมูลข่าวสาร เช่น ในประเด็นที่เกี่ยวกับการสะสมอำนาจบารมี การข่มขู่ และการแถลงนโยบายการเตรียมพร้อมที่มีศักยภาพโดยผ่านช่องทางการสื่อสารที่สอดคล้องกันในการไปสู่เป้าหมาย

ขั้นที่สอง การแสดงออก เมื่อมีการสะสมข้อมูลข่าวสารที่มากพอจนมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนจะนำไปสู่การแปรสภาพเป็นพฤติกรรมทางการเมืองที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการควบคุมระบบการเมือง เช่น การแสดงออกโดยการประท้วง การยุบสภา หรือการปฏิวัติ เป็นต้น การแสดงออกทางการเมืองที่มาจากความเตรียมพร้อมที่ดีพอในเชิงข้อมูลข่าวสารก็จะทำให้การแสดงออกทางการเมืองดังกล่าวได้รับการยอมรับด้วย ในทางตรงกันข้าม หากมิได้มาจากความพร้อมของข้อมูลข่าวสารก็จะทำให้การแสดงออกทางการเมืองไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม

ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าข้อมูลข่าวสารเปรียบเสมือนเชื้อเพลิงที่ทำให้กระบวนการสื่อสารขับเคลื่อนและผลักดันให้กระบวนการทางการเมืองดำเนินต่อไป หากกระบวนการเมืองปราศจากข้อมูลข่าวสารก็จะทำให้ระบบขาดความเคลื่อนไหว หยุดนิ่ง และเสื่อมสลายไป ในทางตรงกันข้าม หากข้อมูลข่าวสารมีปริมาณมากเกินไปก็อาจทำให้ระบบการเมืองมีความเคลื่อนไหวรวดเร็วเกินกว่าที่ควบคุมได้ยิ่งกว่านั้นข่าวสารที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปก็จะทำให้ระบบการเมืองไม่ไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นต่อการควบคุมระบบ

การวิเคราะห์กระบวนการข้อมูลข่าวสารในปรากฏการณ์ทางการเมืองจะนำไปสู่ทางออกของแนวทางการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งกล่าวได้อีกนัยหนึ่งได้ว่า ข้อมูลข่าวสารเป็นตัวการในการควบคุมกลไกของระบบการเมือง การควบคุมการเมืองด้วยข้อมูลข่าวสารอาจทำได้โดยพิจารณาจากการสื่อสาร ซึ่งเริ่มต้นที่การวิเคราะห์ โครงสร้างที่เป็นจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของ

ระบบการเมือง โครงสร้างดังกล่าวแม้จะเป็น โครงสร้างทางการเมืองแต่ก็จะทำหน้าที่เป็นช่องทางการสื่อสารด้วย โดยโครงสร้างดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสำหรับการตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการทางการเมือง โดยโครงสร้างดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสำหรับการตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการทางการเมือง การที่โครงสร้างทางการเมืองเป็นช่องทางการสื่อสารจึงสามารถศึกษากระบวนการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารไปตาม โครงสร้างทางการเมืองจึงเป็นตัวทำหน้าที่เสมือนเป็นกลไกควบคุมทางการเมือง

ฉะนั้น คุณภาพในการควบคุมในทางการเมืองอันเนื่องมาจากกระบวนการสื่อสารจึงอาจดำเนินการ ได้ดังนี้ การกำหนดปริมาณข้อมูลข่าวสารที่ไหลผ่าน โครงสร้างทางการเมืองในฐานะที่เป็นช่องทางสื่อสาร โดยปริมาณข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพในการไหลเวียนผ่านจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆเช่น อัตราการตอบสนองของผู้รับสารตามจุดต่างๆของโครงสร้าง ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสาร ปริมาณสิ่งรบกวนที่เป็นอุปสรรคต่อการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร และการบิดเบือนใดๆที่ทำให้ข้อมูลข่าวสารคลาดเคลื่อน ปริมาณของข้อมูลข่าวสารที่ไหลเวียนผ่าน โครงสร้างนอกจากจะขึ้นอยู่กับปริมาณข้อมูลข่าวสารที่ส่งเข้าไปแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความสามารถของ โครงสร้างทางการเมืองในการรับข้อมูลข่าวสาร หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า โครงสร้างทางการเมืองมีความจุข้อมูลข่าวสารได้มากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น โครงสร้างที่มีความแปลกแยกทางการเมืองย่อมมีความหลากหลายของข้อมูลข่าวสารไหลเวียนมีมากขึ้นด้วย ซึ่งทำให้รัฐบาลและผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองมีข้อมูลข่าวสารมากพอในการตัดสินใจวินิจฉัยทางเลือกทางการเมือง

สิ่งที่ต้องระมัดระวังในการสื่อสารกับการควบคุมทางการเมืองคือการป้องกันไม่ให้เกิดภาวะไร้เสถียรภาพของระบบ หากการทำงานของ การสื่อสารบกพร่องอันเนื่องมาจากปริมาณข้อมูลข่าวสารไหลเวียนมากหรือน้อยเกินไป ในขณะที่โครงสร้างทางการเมืองไม่อาจตอบสนองได้จะทำให้ระบบการเมืองการปกครองอ่อนแอและไม่อาจทนอยู่ได้ ดังเช่น ปริมาณข่าวสารที่น้อยเกินไปในช่วงสมัยเผด็จการจนทำให้บ้านเมืองล้าหลัง หรือปริมาณข้อมูลข่าวสารที่ไหลบ่าในระหว่าง พ.ศ. 2516-2518 ในขณะที่โครงสร้างการเมืองรับไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจนนำมาซึ่งเหตุการณ์ ตุลาคม พ.ศ. 2519 นอกจากภาวะที่ไร้เสถียรภาพอันเนื่องมาจากข้อมูลข่าวสารแล้ว ยังต้องระมัดระวังมิให้ข้อมูลข่าวสารขาดความชัดเจน โดยเฉพาะการรักษาข้อมูลข่าวสารให้มีความเป็นรูปธรรม เนื่องจากการสื่อสารทางการเมืองที่เชื่อมโยงช่องทางสื่อสารระหว่างรัฐบาลในฐานะที่เป็นศูนย์กลางกับประชาชน ในฐานะที่เป็นผู้ได้ปกครองจะต้องรักษาการเชื่อมโยงของเครือข่ายโครงสร้างทางการเมืองไว้อย่างแน่นหนา เนื่องจากว่าช่องทางสื่อสารจะทำหน้าที่เป็นใยประสาททางการเมืองในการรับและส่งข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง ซึ่งทำให้ระบบการเมืองสามารถทำงานทางการเมืองได้อย่างประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ การระมัดระวังดังกล่าวจะเป็นกลไกควบคุมการเมืองในทาง

หนึ่งด้วย โดยเฉพาะการบำรุงรักษาช่องทางการสื่อสารทางการเมืองไม่ว่าที่อยู่ในรูปวงสนทนาสมาคมต่างๆองค์การทางการเมือง หน่วยราชการ และสื่อมวลชน เป็นต้น โดยการทำให้ช่องทางการสื่อสารเหล่านี้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย และนำมาซึ่งการย้อนกลับสารให้แก่โครงสร้างทางการเมือง

อย่างไรก็ตาม การกล่าวว่าช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่มีคุณภาพในการควบคุมการเมืองนั้นนอกเหนือจากปริมาณข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมแล้ว ปริมาณข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องเป็นประโยชน์ต่อโครงสร้างทางการเมือง เป็นเสมือนเชื้อเพลิงที่ให้พลังงานต่อระบบ และทำให้ระบบเคลื่อนไหวไปสู่เป้าหมายได้อย่างสอดคล้องประสานกัน หากข้อมูลข่าวสารที่นำเข้าสู่ช่องทางการสื่อสารของโครงสร้างทางการเมืองเป็นไปอย่างล่าช้าหรือล่าหน้าต่อการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ได้จริง นอกจากโครงสร้างทางการเมืองจะไม่ได้ประโยชน์แล้ว ยังอาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อโครงสร้างทางการเมืองจากระบบมีการตัดสินใจฉับพลัดไปได้ เพราะไม่ได้ข้อมูลที่ตรงกับสถานการณ์ที่ต้องการ จังหวะในการรับส่งข้อมูลข่าวสารจึงเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสนใจเพราะสามารถควบคุมการปฏิบัติการทางการเมืองได้ตรงกับสถานการณ์

การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

กลไกการสื่อสารทางการเมืองอาจมีหลายประเภท แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยตรงกับระบอบการเมืองการปกครองเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เนื่องจากสะท้อนถึงหลักการที่ดี การปฏิรูปทางการเมืองหลัง พ.ศ. 2540 เป็นความพยายามส่งเสริมการปกครองที่ดีโดยสนับสนุนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการผ่านช่องทางการสื่อสารของประชาชนซึ่งเป็นตัวเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่ออำนาจของรัฐสามารถทำได้อย่างน้อย 3 ระดับ ดังต่อไปนี้

1. ปัจเจกชน ประชาชนในฐานะที่เป็นปัจเจกชนสามารถใช้อำนาจอธิปไตยของตนเพื่อสนองต่ออุดมการณ์และความเชื่อของตน เช่น การประกอบกิจกรรมทางศาสนา อุดมการณ์ทางการเมือง และการขอทราบข้อมูลข่าวสารโดยความเป็นธรรมเพื่อให้รู้เท่าทันผู้อื่น เป็นต้น

2. การรวมพลัง ประชาชนสามารถรวมกลุ่มเพื่อกดดันรัฐบาลให้สนองต่อความต้องการของกลุ่มประชาคม และท้องถิ่นของตน การรวมพลังเป็นกลไกการเมืองที่สำคัญ เช่น การเดินขบวนประท้วง การจัดตั้งพรรคการเมือง และการจัดให้มีการประชามติ เป็นต้น

3.การลงคะแนนเสียง ประชาชนสามารถใช้อำนาจที่เป็นทางการเพื่อแสดงถึงความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยของตนกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประเทศชาติโดยส่วนรวม การลงคะแนนเสียงอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง และการจัดให้มีการลงประชามติ เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐซึ่งมีรัฐบาลเป็นผู้ใช้อำนาจในฐานะที่เป็นศูนย์รวมในการตัดสินใจในการบริหารบ้านเมืองกับประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยจะเข้ามาใกล้ชิดกันมากขึ้น อันเนื่องมาจากอิทธิพลของโลกแห่งการสื่อสาร บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงไม่ใช่เป็นบทบาทเฉพาะปัจเจกชนเข้าและเป็นผู้รับจากปัจเจกชนออกเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการมีส่วนร่วมต่อกลไกในการกำหนดการตัดสินใจที่มีอิทธิพลในระดับหนึ่งต่อการบริหารงานรัฐบาล

ช่องทางการสื่อสารทางการเมือง

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนจำเป็นต้องอาศัยกลไกในการติดต่อสื่อสาร เครื่องมือการสื่อสารที่สำคัญสำหรับรัฐหรือรัฐบาลในฐานะผู้ส่งสาร ได้แก่ ระบบราชการ และสื่อสารมวลชน ในขณะที่การสื่อของประชาชนต่อรัฐบาลค่อนข้างจำกัด ทั้งที่รัฐธรรมนูญบัญญัติกลไกของการสื่อสารให้กับประชาชนในหลายมาตรา (สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. 2543) เช่น ประชาชนย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทั้งที่ไม่ผ่านสื่อ เช่น การพูด และการเขียน และที่ผ่านสื่อมวลชน เช่น การพิมพ์ การโฆษณา ตลอดจนการสื่อสารโดยวิธีการอื่น (มาตรา 39) รวมถึงบุคคลยังมีเสรีภาพในชุมชนโดยสงบ (มาตรา 44) ด้วยเหตุนี้ ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองจึงอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การสื่อสารโดยตรง การสื่อสารโดยตรงเป็นกลไกการสื่อสารที่ประชาชนส่งสารให้กับรัฐบาล เพื่อให้รัฐรับรู้และหาแนวทางตอบสนองต่อสารเหล่านั้น ช่องทางเหล่านี้ เช่น

1.1 การสื่อสารซึ่งหน้า ได้แก่ การพบปะ การออกเยี่ยมเยียน เวทีสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การแถลงข่าว รวมไปถึงการกระทำ เช่น การเดินขบวน และการประท้วง เป็นต้น

1.2 การร้องทุกข์ เช่น จดหมายเปิดผลึก การเขียนคำร้อง และการร้องเรียนผ่านหนังสือพิมพ์

1.3 โทรศัพท์ โดยติดตั้งโทรศัพท์สายด่วน ระบบตอบรับอัตโนมัติทางโทรศัพท์ และการเข้ารายการ (Call – in)

1.4 การตีพิมพ์เอกสาร ไม่ว่าจะในรูปแบบฟอร์ม กติกา และคำสั่ง

1.5 รายการโทรทัศน์ เช่น สารคดี การโฆษณา และประชาสัมพันธ์

1.6 ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ผ่าน โสตทัศนอุปกรณ์

1.7 คอมพิวเตอร์ ทั้งในรูปแบบของแผ่นข้อมูล และอินเทอร์เน็ต

1.8 การสื่อสารผ่านสถาบัน เช่น พรรคการเมือง หรือสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค

2. การสื่อสารโดยอ้อม ต่างจากการสื่อสารทางการเมืองประเภทแรกที่มีจังหวะของการสื่อสารมากกว่า 1 จังหวะ หรือถ้าเป็นการสื่อสารจังหวะเดียวกันไม่ได้มุ่งเน้นโดยตรงต่อผลของการสื่อสาร เช่น

2.1 การรายงานข่าวจากสื่อมวลชน ทั้งในรูปแบบของการรายงานข่าวทั่วไป การรายงานข่าวแบบเกาะติดสถานการณ์ การรายงานข่าวแบบสืบสวน การเขียนสารคดี และบทบรรณาธิการ

2.2 รายงานการวิจัย โดยเฉพาะการสำรวจทัศนคติ และการห้วงเสียงประชาชน

กลไกการสื่อสารทางการเมืองจึงอาศัยช่องทางการสื่อสารที่แตกต่างกันต่อเนื้อหาของ การเรียกร้องกระบวนการสื่อสาร และความคาดหวังในผลที่เกิดขึ้น ประชาพิการณ์ได้รับการยอมรับมากขึ้นเนื่องจากการสื่อสารโดยตรงที่สามารถสื่อเจตนารมณ์ได้ซึ่งหน้าระหว่างประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเจ้าของอำนาจธิปไตยกับรัฐบาลในฐานะผู้ใช้อำนาจที่ได้รับมอบอำนาจจากประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ผ่านช่องทางการสื่อสารทางการเมือง

ประชาชนอาจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้หลายฐานะขึ้นอยู่กับบทบาทที่สวมอยู่ แต่ในฐานะประชาชนที่เป็นคนธรรมดาสามัญแล้ว รัฐธรรมนูญ (สำนักงานเลขาธิการ พ.ศ. 2543) ซึ่งเป็นกฎหมายแม่ได้ให้หลักประกันคุ้มครองไว้ เพราะเป็นที่เข้าใจกันว่าแม้ประชาชนจะเป็นเจ้าของอำนาจธิปไตยที่ทรงพลังในทางทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติประชาชนได้รับความเอาใจใส่ผ่านสิทธิขั้นมูลฐานและสิทธิพิเศษ

1. สิทธิขั้นมูลฐาน เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้ามาอยู่ในสังคมตามพันธกรณีของสัญญาประชาคม อันประกอบด้วยสิทธิทั่วไป และสิทธิทางการเมือง

1.1 สิทธิทั่วไปเป็นสิทธิที่สนองต่อธรรมชาติเดิมของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเสถียรภาพของบุคคลที่สามารถสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย(มาตรา37)เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณาและการสื่อความหมายโดยวิธีการอื่น(มาตรา39)เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ(มาตรา44)เสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน หรือหมู่คณะอื่น(มาตรา45) สิทธิอนุรักษหรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (มาตรา 46) รวมทั้งเสรีภาพในการถือศาสนา นิิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อของตน (มาตรา 38)

1.2 สิทธิทางการเมือง เป็นสิทธิที่สนองต่อความเป็นสังคมภายหลังที่บุคคลเข้ามาอยู่ในสังคมตามพันธกรณีของสัญญาประชาคม อันเป็นการยอมรับอำนาจของผู้ทำสัญญาประชาคม ดังเช่น เสรีภาพในการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อดำรงเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน และเพื่อดำเนินการในเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ (มาตรา 47) ตลอดจนสิทธิต่อต้านโดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใดๆที่เป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามสัญญาประชาคม (วิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ) (มาตรา 65)

2. สิทธิพิเศษ เป็นสิทธิของประชาชนอันเนื่องมาจากการพัฒนาการของสังคมการเมืองที่มีกลไกการเมืองซึ่งสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนในแต่ละรัฐอาจมีสิทธิพิเศษแตกต่างกันไปอันเนื่องมาจากการพัฒนาการดังกล่าว สิทธิพิเศษจึงมีความสำคัญแต่อาจไม่ใช่สิ่งจำเป็นของทุกรัฐ การปฏิรูปทางการเมืองของไทยใน พ.ศ. 2540 ทำให้มีการบัญญัติสิทธิพิเศษไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อรองรับการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทั้งในระดับปัจเจกชนในเรื่องข้อมูลข่าวสาร ระดับประชาชนในเรื่องประชาธิปไตยและระดับชาติในเรื่องการลงคะแนนหาเสียง ทั้งในแง่ของการออกเสียงเลือกตั้งและการลงประชามติดังรายละเอียด เช่น

2.1 สิทธิบุคคลในการได้รับข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น(มาตรา 58) สถานภาพของกฎหมายที่รองรับสิทธิดังกล่าวเป็นพระราชบัญญัติ

2.2 สิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงอยู่อย่างปกติและต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิตของตน การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมไม่อาจทำได้ เว้นแต่เมื่อได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมรวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมรวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ให้ความเห็นชอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว (มาตรา 56) นอกจากนี้ ยังรวมถึงสิทธิที่จะได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่มีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขอนามัยคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวกับตนเองหรือ

ชุมชนท้องถิ่น โดยมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 59) สถานะกฎหมายเป็นเพียงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่ว่าด้วยประชาพิจารณ์

2.3 การจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ (มาตรา 144) สถานะของกฎหมาย เป็นถึงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่บัญญัติในเรื่องพรรคการเมือง การออกเสียงประชามติ และการออกเสียงเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม การออกเสียงประชามติตามมาตรานี้ก็กลับมีผลเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี

ในบรรดาสหสิทธิพิเศษทั้ง 3 ประการข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าประชาพิจารณ์เป็นสิทธิที่ทรงพลังสามารถนำไปปฏิบัติได้ไม่ยากนัก ยิ่งกว่านั้น ยังสะท้อนอำนาจในการรวมพลังของประชาชนอันแตกต่างไปจากความต้องการในเรื่องข้อมูลข่าวสารอันเป็นเรื่องปัจเจกภาพที่อาศัยช่องทางของกฎหมายเป็นเครื่องต่อรอง ในขณะที่การออกเสียงลงมติแม้จะเป็นเรื่องทางการเมืองแต่นำมาปฏิบัติได้โดยยากและเป็นเพียงบางโอกาส กระนั้นผลของการออกเสียง เช่น การลงประชามติ ก็ยังไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ตลอดเวลา อันสอดคล้องกับการเป็นเครื่องมือทางการเมืองสำหรับการปกครองที่ดี (Good Governance) ที่ประสานความต้องการระหว่างการเมืองที่เป็นโครงสร้างระดับบนและโครงสร้างที่เป็นระดับล่าง

การสื่อสารกับการกำหนดนโยบายสาธารณะและการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ

การสื่อสารโดยตัวของมันเองมิได้เป็นกระบวนการโดยตรงในการกำหนดนโยบายสาธารณะและการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ แต่การสื่อสารเป็นเพียงการเกี่ยวพันในส่วนของปัจจัยนำเข้าและปัจจัยนำออกในฐานะที่เป็นการระดมความคิดเห็นหรือการรับฟังประชาชน และการเผยแพร่ นโยบายหรือเผยแพร่ผลนโยบายไปปฏิบัติในส่วนที่เรียกว่าการประชาสัมพันธ์ทางการเมือง ความหมายของการประชาสัมพันธ์หมายถึงการโน้มน้าวใจและเป็นการนำเสนอ (นโยบายหรือการปฏิบัติตามนโยบาย) ต่อผู้รับสาร เพื่อให้ผู้รับสารรับรู้ เข้าใจ และยอมรับผู้ส่งสารในการสร้างความรู้สึกร่วมกันของสังคม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรักษาภาพลักษณ์ของผู้ส่งสารได้ ในทางกลับกัน สำหรับการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองก็มีความหมายมิได้แตกต่างกัน เพียงแต่ผู้ส่งสารหมายถึงผู้ปกครองหรือรัฐบาลสื่อสาร ไปยังผู้รับสาร ซึ่งหมายถึงสาธารณชนหรือผู้ได้ปกครองเป็นสำคัญ

การประชาสัมพันธ์ทางการเมืองจึงเป็นเรื่องที่รัฐบาลส่งสารสารสนเทศทางการเมืองอันได้แก่นโยบายซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาหรือแนวทางของรัฐบาลไปยังประชาชนเพื่อหวังผลในความสำเร็จ นโยบายและภาพลักษณ์ของรัฐบาลในประเทศที่มีระบอบการปกครองซึ่งแตกต่างกัน

แนวทางการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองในภาพกว้างก็จะแตกต่างกันไปตามอุดมการณ์ของรัฐที่ไม่เหมือนกัน การประชาสัมพันธ์ทางการเมืองในประเทศที่เป็นประชาธิปไตยจะคำนึงถึงสาธารณมติเป็นสำคัญ

กระบวนการในการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองจะเริ่มต้นขึ้นจากการระดมความคิดเห็นของประชาชนเพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารอันเป็นส่วนประกอบที่รัฐบาลจะนำไปวางแผนผ่านองค์กรของรัฐการระดมความคิดเห็นซึ่งเป็นที่กล่าวขวัญเป็นพิเศษในปัจจุบันคือการจัดทำประชาพิจารณ์ เมื่อรัฐบาลสามารถกำหนดนโยบายได้แล้วก็จะนำนโยบายนั้นไปแปลงเป็นข่าวสารทางการเมืองประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ เพื่อให้อยู่ในรูปที่ง่ายต่อการสื่อสารกับประชาชนซึ่งเป็นคนธรรมดาๆ การแปลงนโยบายให้อยู่ในรูปข่าวสารทางการเมืองประชาสัมพันธ์จะต้องผ่านทางกระบวนการประชาสัมพันธ์ที่พิถีพิถัน ทั้งนี้ เพราะข่าวสารการประชาสัมพันธ์ที่จะประสบความสำเร็จต้องใช้ยุทธศาสตร์การสื่อสาร ไม่ว่าลักษณะของข่าวสารจะอยู่ในรูปแบบใด เช่น ข้อความ ภาพ และเสียง หรือเนื้อหาสาระจะเป็นกลุ่มเป้าหมาย เมื่อได้แผนการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองที่เรียบร้อยแล้วจึงนำแผนการดังกล่าวไปปฏิบัติการเพื่อเผยแพร่สารประชาสัมพันธ์ที่วางแผนไว้ การปฏิบัติงานตามแผนการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองมีหลายวิธี ตั้งแต่การใช้สื่อมวลชนสัมพันธ์ ชุมชนสัมพันธ์ การเผยแพร่โดยตรง และการให้คำปรึกษา เป็นต้น

การดำเนินกิจกรรมของการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองข้างต้นจำเป็นต้องได้รับการประเมินผลของการประชาสัมพันธ์ เพราะผลสำเร็จของการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองจะส่งผลถึงความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณะและนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจากประชาชนในฐานะผู้รับสารรับรู้ เข้าใจ และมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายเหล่านั้น เนื่องด้วยนโยบายของรัฐบาลมีจุดเริ่มต้นมาจากประชาชนและผู้แทนประชาชน ดังนั้น การประเมินการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองจึงต้องติดตามดูว่าการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์นั้นเป็นไปตามขั้นตอนของแผนประชาสัมพันธ์หรือไม่ ยุทธวิธีของการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองที่ปฏิบัติอยู่จริงเหมาะสมเพียงใด และวิเคราะห์การประชาสัมพันธ์ทางการเมืองทั้งระบบว่ามีภาพรวมที่ต้องปรับปรุงในส่วนใดหลังจากที่การบริหารงานประชาสัมพันธ์ทางการเมืองมักนิยมอาศัยการวิจัยประกอบตามขั้นตอนต่างๆ เท่าที่มีความจำเป็นเพื่อตรวจสอบความมั่นใจในการดำเนินนโยบายและปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ

การประชาสัมพันธ์ทางการเมืองจะต้องเข้าใจนโยบายสาธารณะเพื่อนำนโยบายสาธารณะมากำหนดนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ โดยวางยุทธศาสตร์ของแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อนำไปปฏิบัติจริงตามแผนที่วางไว้ อย่างไรก็ตาม การประชาสัมพันธ์ทางการเมืองอาจมีหลายระดับตั้งแต่ต้นนโยบายในระดับสากล ประเทศภูมิภาคและท้องถิ่น ซึ่งระดับที่แตกต่างกันไปอาจจะมี

การประชาสัมพันธ์ทางการเมืองที่ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ ความสำเร็จของการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองอยู่ที่การยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยนักวิชาการการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการวิจัยประเมินผลการประชาสัมพันธ์ทางการเมือง

สำหรับการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองในประเทศไทยอาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การประชาสัมพันธ์ของรัฐ โดยจัดให้มีคณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานคณะกรรมการ มีบุคคลอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งในจำนวนที่เหมาะสมเป็นกรรมการ มีอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ทำหน้าที่เสนอนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับแผนประชาสัมพันธ์แห่งชาติ คู่มือแนะนำ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานสื่อมวลชนของหน่วยงานของรัฐ ประสานงานการประชาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับงานประชาสัมพันธ์ของเอกชน ศึกษาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อกำหนดมาตรการด้านการประชาสัมพันธ์ และระบบการบริหารสื่อมวลชนให้เหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์ สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการอบรม ประชุม หรือสัมมนาเพื่อความเข้าใจและประสานที่ถูกต้องในการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชน ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย อย่างไรก็ตาม การกิจดังกล่าวครอบคลุมงานประชาสัมพันธ์ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นขึ้นมาจนถึงระดับชาติ แม้ว่าบทบาทของการประชาสัมพันธ์แห่งชาติจะกว้างขวาง แต่ในทางปฏิบัติแล้วขอบเขตของบทบาทมิได้รุढ़หน้าไปเท่าที่ควรจะเป็น

การประชาสัมพันธ์ทางการเมืองอีกลักษณะหนึ่งคือ การประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล การประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลแตกต่างจากการประชาสัมพันธ์ของรัฐ การประชาสัมพันธ์ของรัฐเป็นการประชาสัมพันธ์ของชาติในลักษณะที่การประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการทำงานของฝ่ายบริหารที่มาของนักการเมืองซึ่งได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องแยกการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลที่ดำเนินการโดยโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีออกจากการประชาสัมพันธ์ของรัฐที่ดำเนินงานโดยกรมประชาสัมพันธ์เป็นแกนกลาง คณะโฆษกของรัฐบาลจึงทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้กับนักการเมืองที่เป็นรัฐบาล โดยมีสำนักโฆษกในสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินการให้ คณะโฆษกมาจากนักการเมืองซึ่งดำเนินนโยบายของรัฐบาลของแต่ละชุด โดยปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีเป็นสำคัญ เช่น แถลงข่าว คำสั่ง ประกาศ การประชุมและผลงานของรัฐบาลและคณะรัฐมนตรี ประเมินสถานการณ์และความนิยมของประชาชนที่มีต่อรัฐบาลชี้แจงนโยบายและท่าทีของรัฐบาลทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้รับสารภายในและภายนอกประเทศเข้าใจอย่างถูกต้อง ประสานงานกับนักสื่อสารมวลชน

ในการนำเสนอข่าว รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของรัฐบาล

โดยสรุป การประชาสัมพันธ์ทางการเมืองเป็นการสื่อสารทางการเมืองเพื่อรักษาภาพลักษณ์ของประเทศที่มาจากความสำเร็จในการดำเนินงาน อันประกอบด้วยผลการดำเนินงานที่มาจากรัฐและรัฐบาล ทั้งนี้ โดยอาศัยความร่วมมือจากงานสื่อสารมวลชนที่เป็นของภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดการรับรู้และยอมรับทั้งจากบุคคลภายในและภายนอกประเทศ การประชาสัมพันธ์ทางการเมืองจึงเป็นการรักษาระเบียบและค่านิยมของประชาชนต่อนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการการสื่อสาร

1.2 แบบจำลองกระบวนการการสื่อสาร

การสื่อสารซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งนั้น มีรูปแบบและขั้นตอนต่างๆซึ่งสามารถเขียนเป็นแบบจำลองได้ดังนี้



ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงแบบจำลองกระบวนการสื่อสาร (จิริทีปต์ ทองสุข, 2549:2)

จากการจำลองดังกล่าวข้างต้น เราสามารถอธิบายขั้นตอนต่างๆในกระบวนการการสื่อสารได้ดังนี้

เมื่อผู้ส่งสารต้องการจะทำการสื่อสาร ผู้ส่งสารก็ต้องนำเอาสิ่งที่ตนต้องการจะสื่อสารมาผลิตให้ปรากฏเป็นสารแล้วถ่ายทอดผ่านสื่อเพื่อส่งไปยังผู้รับสาร

1.3 องค์ประกอบของการสื่อสาร

การสื่อสารประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญๆ 4 องค์ประกอบคือ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร

1.3.1 ผู้ส่งสาร หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องการจะทำการสื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ข่าวสาร และวัตถุประสงค์ของตน

1.3.2 สาร หมายถึง ความถึง ผลผลิตของผู้ส่งสารที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ข่าวสาร และวัตถุประสงค์ของตนที่ปรากฏออกมาในรูปของผู้ส่ง

1.3.4 ผู้รับสาร หมายถึง ความถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่รับสารของผู้ส่งสาร ดังนั้นผู้รับสารจึงอาจเป็นคนเดียว หรือคนหลายคน

องค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิดมีผลกระทบซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีผลต่อการสื่อสารด้วย ดังนั้นหากผู้ส่งสารมีประสิทธิภาพ แต่สื่อและผู้รับสารด้อยประสิทธิภาพก็จะทำให้ประสิทธิภาพของการสื่อสารด้อยลงไป ในทำนองเดียวกันหากผู้ส่งสารด้อยประสิทธิภาพ หากสารไม่ชัดเจน แม้จะมีสื่อและผู้รับสารที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารก็ยังด้อยประสิทธิภาพ หากสารไม่ชัดเจน แม้จะมีสื่อและผู้รับสารที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารก็ยังด้อยประสิทธิภาพ และยังหากทั้งผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสารด้อยประสิทธิภาพแล้ว การสื่อสารก็มีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จน้อยที่สุด การสื่อสารจะมีประสิทธิผลมากที่สุดก็ต่อเมื่อองค์ประกอบมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 กระบวนการติดต่อสื่อสาร

กระบวนการติดต่อสื่อสารประกอบไปด้วย (อ้างถึงในวาสนา พุทธิพงษ์สิทธิ์ ,2544:14)

1.4.1 แหล่งสาร (Source) หรือผู้ส่งสาร แหล่งสารอาจเป็นใครคนหนึ่งหรือหลายคน ที่ทำงานร่วมกันเป็นองค์การที่พูด เขียน หรือแสดงกิริยาท่าทางให้บุคคลอื่นหรือองค์การอื่นทราบ มีปัจจัยที่สำคัญที่สำคัญอย่างน้อย 4 ประการด้วยกัน ในตัวของแหล่งสารที่กำหนดความสามารถของแหล่งสารในการสื่อสาร ปัจจัยสำคัญเหล่านี้ ได้แก่ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระดับของสังคมและวัฒนธรรม

1.4.2 สาร (Message) หมายถึง สิ่งเร้าที่แหล่งสารส่งออกไปยังผู้รับสาร อาจนึกถึงสารโดยกล่าวถึงรูปธรรมของสาร เช่น หมึกที่พิมพ์ลงบนแผ่นกระดาษ คลื่นเสียงในอากาศหรืออาจกล่าวถึงสารในลักษณะของสัญญาณ (Signal) ที่ผู้รับสารสามารถแปลหรือเข้าใจได้องค์ประกอบของสาร ได้แก่ สัญญาณหรือรหัส (Symbol or Code) เนื้อหาสาร (Content) การปฏิบัติต่อสาร (Treatment) และโครงสร้างของสัญลักษณ์ของสาร (Structure)

1.4.3 ช่องสาร (Channel) อาจคิดถึงช่องสารในแง่ของคลื่นแสง คลื่นเสียงหรือสื่อในการสื่อสาร เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ หรือลักษณะของประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การเห็น การได้ยิน การสัมผัส การลิ้มรส และการดมกลิ่น

1.4.4 ผู้รับสาร (Receiver) อาจเป็นใครคนหนึ่ง คนกลุ่มหนึ่งหรือองค์การก็ได้การที่ผู้รับสารจะได้รับสารดีแค่ไหนขึ้นอยู่กับปัจจัยในตัวผู้รับสาร อันได้แก่ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระดับของสังคมและวัฒนธรรมของผู้รับสาร

1.4.5 ผลการสื่อสาร (Effects) การสื่อสารอาจมีผลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความรู้ ทักษะคิด หรือพฤติกรรมในตัวของผู้รับสาร

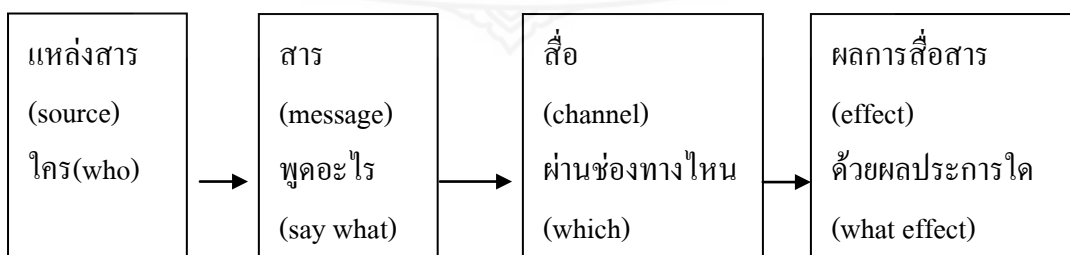
1.4.6 กระบวนการในการส่งสาร (Action) การโต้ตอบสารที่ส่งมา (Reaction) และการโต้ตอบซึ่งกันและกัน (Interaction) ก็คือ การตอบกลับหรือปฏิกิริยาตอบสนอง

จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการติดต่อสื่อสาร อาจสรุปได้ว่าผู้ส่งสารอาจเป็นคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ ที่พูด เขียน หรือแสดงกริยาท่าทางให้บุคคลหรือองค์การอื่นทราบ โดยมีปัจจัยที่สำคัญอย่างน้อย 4 ประการ ได้แก่ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระดับของสังคมและวัฒนธรรม เพื่อทำหน้าที่ส่งสารผ่านช่องทางไปยังผู้รับสาร ซึ่งอาจเป็นบุคคลหนึ่งหรือองค์การก็ได้ การที่ผู้รับสารจะได้รับสารครบถ้วนแก่ไหนขึ้นอยู่กับปัจจัยในตัวของผู้รับสารอัน ได้แก่ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระดับของสังคมและวัฒนธรรมของผู้รับสาร โดยที่ผู้ส่งสารกับผู้รับสารมีปัจจัยที่ส่งผลสำคัญในการทำหน้าที่ของตนเหมือนกัน และมีการส่งสารไปยังผู้รับสารแล้วย่อมเกิดผลของการสื่อสารมีผลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความรู้ ทักษะคิด หรือพฤติกรรมในตัวของผู้รับสารได้ ขั้นตอนสุดท้ายคือ เกิดการโต้ตอบสารที่ส่งมาก็คือ การตอบกลับ หรือปฏิกิริยาตอบสนองนั่นเอง

การสื่อสารทางการเมือง (Political communication) เป็นกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ทักษะความคิดเห็น ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ทางการเมืองระหว่างบุคคล ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมือง โดยที่ระบบการเมืองหรือรัฐบาลจะได้หาช่องทางให้ประชาชนได้ทราบนโยบาย และกิจกรรมของรัฐบาลกับการที่ประชาชนจะได้เรียนรู้ถึงนโยบายและกิจกรรมต่างๆอันมีผลกระทบต่อประชาชนโดยที่

- 1.เกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปหรือมากกว่านั้น
- 2.เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมือง
- 3.เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันทางการเมือง(พฤทธิสถาน ชุมพล,2535:181)

ลาสเวลล์ (1954) ได้ให้คำนิยามของการสื่อสาร(Communication) ว่า “ใคร (who) พูดอะไร (say what) ผ่านช่องทางไหน (which channel) กับใคร (to whom) ด้วยประการใด (what effect)” ซึ่งแสดงได้ในแผนภาพที่ 1 ดังนี้



ที่มา: (ฮาโรลด์ ลาสเวลล์ , 1954 อ้างถึงใน ปักษรร สมินทรปัญญา 2541)

(พาย 1963 อ้างถึงในปีกษร สมินทรปัญญา 2541) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองว่า การสื่อสารเป็นเส้นใยที่ผูกพันมนุษย์เข้าด้วยกันเป็นสังคม มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กันด้วยการสื่อสาร การไหลเวียนของการสื่อสารจึงเป็นตัวกำหนดทิศทางและความฉับไวของการเปลี่ยนแปลงในสังคม อีกทั้งแพร่กระจายไปยังสังคมต่างๆก่อให้เกิดการพัฒนาทางการเมือง โดยแบ่งลักษณะการสื่อสารในสังคมออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1.) สังคมดั้งเดิม กระบวนการสื่อสารรวมอยู่ในกระบวนการทางสังคม โดยชนชั้นนำจะเป็นตัวกำหนดการไหลเวียนและเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร

2.) ระยะแปรเปลี่ยน ด้านหนึ่งใช้ระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสื่อสาร ภายในศูนย์กลางของสังคมที่มีความเป็นสมัยใหม่และเป็นสังคมเมือง แต่ในอีกด้านหนึ่ง เป็นการสื่อสารแบบพบหน้ากัน (Face to face)

3.) สังคมใหม่ (โดยเฉพาะที่เป็นประชาธิปไตย) การสื่อสารโดยสื่อมวลชน (mass media) มีความเป็นวิชาชีพ มีโครงสร้างเฉพาะในการทำหน้าที่เป็นอิสระจากรัฐบาล มีจรรยาบรรณ และความเป็นกลาง แต่จะเชื่อมโยงกับการสื่อสารโดยผู้นำความคิดเห็นไม่เป็นทางการ (informal opinion leader) ที่มีอิทธิพลต่อสมาชิกในสังคมที่พบปะสนทนาอยู่ด้วยเป็นประจำ และจะมีการไหลเวียนป้อนกลับข่าวสารกันอยู่อย่างต่อเนื่อง (อ้างจากพฤทธิฐาน ชุมพล, 2535:183)

(คาร์ล ดับเบิลยู คอยทซ์ (1969:76-97) อ้างถึงในปีกษร สมินทรปัญญา 2541) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง โดยอธิบายถึง โครงสร้างของระบบการเมืองว่ามีลักษณะเป็นเครือข่ายของระบบการสื่อสาร (communication network) ที่มีกระบวนการทำงาน ที่คล้ายคลึงกับการตั้งงานของระบบประสาทมนุษย์ และระบบเครื่องกลอัตโนมัติโดยที่เครือข่าย (network) จะครอบคลุมและเชื่อมโยงทุกๆส่วน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบกับสภาพแวดล้อมนั้นเกิดขึ้นได้ด้วยการมีระบบสื่อสาร ทั้งในระบบกับสภาพแวดล้อม การที่จะทำความเข้าใจกับระบบใดๆก็ตาม จะต้องทำความเข้าใจต่อระบบทั้งหมด จะขาดหายส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ได้ และส่วนประกอบต่างๆของระบบจะต้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความเป็นคุณภาพของระบบ

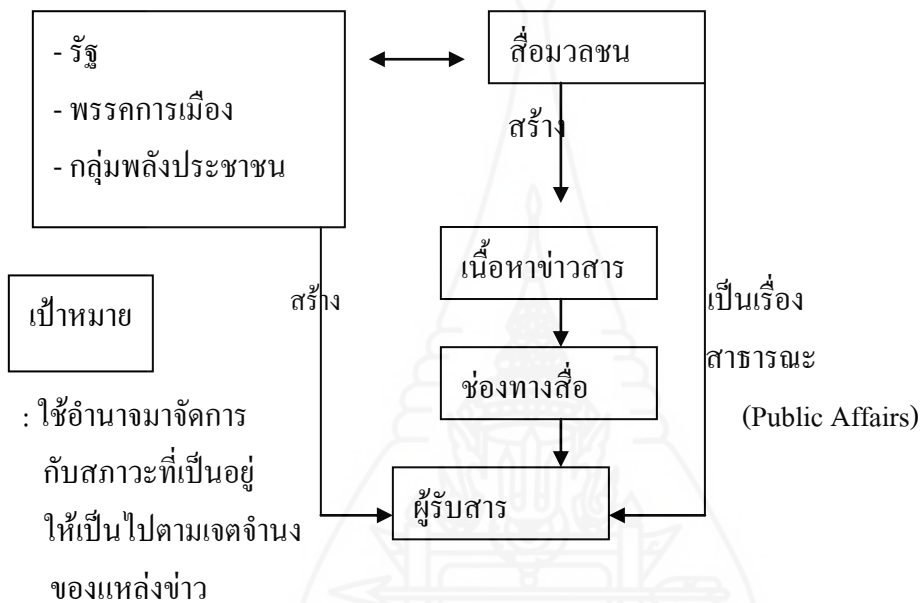
การควบคุม เผยแพร่และวิเคราะห์ข่าวสารด้วยการที่ระบบ สามารถรับเอาข่าวสารมาบันทึกและวิเคราะห์ ตลอดจนสามารถรับรู้กระบวนการส่งข่าวกลับมายังระบบ แล้วจึงนำเอาข่าวสารเหล่านี้มาเป็นข้อมูลในการปรับตัวเองให้อยู่ในสภาวะดุลยภาพ เพื่อความอยู่รอดของระบบการเมือง หรือ ความร่วมมือประสานงานซึ่งกันและกันระหว่างมนุษย์ในสังคม

ในระบบเครือข่าย(networks) ของการสื่อสาร บุคคลทั้งหลายจะถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ในลักษณะของวงจรที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยมีการป้อนกลับ (feed back) ของข้อมูล การสื่อสารทางการเมืองจึงเป็นช่องทางในการเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและ นโยบายของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับรู้ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นกระบวนการนำเอาข้อเรียกร้อง ความต้องการของประชาชนไปให้รัฐบาลได้รับรู้เช่นกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนนโยบายของรัฐบาลให้ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนด้วยการ (1) รับข่าวสารที่ไหลเข้าสู่ระบบให้ผ่านไปยัง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ตีความและแปรข่าวสาร (2) มีจุดมุ่งหมายของตัวเอง ซึ่งจุดมุ่งหมายนี้อาจผัน แปรได้ตามสภาพแวดล้อม (3) มีหน่วยทำหน้าที่เก็บข่าวสารและมีศูนย์กลางการตัดสินใจ โดยนำ ข่าวสารที่ระบบได้ตีความแล้วมาประมวลเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจที่มีเหตุผลตรงกับข่าวสาร ที่ไหลเข้าสู่ระบบ

คุณสมบัติพิเศษเหล่านี้ จะทำให้ระบบการเมืองสามารถดำรงสภาวะดุลยภาพของตัวเอง เอาไว้ได้ภายใต้กระบวนการทำงานทางโครงสร้างของระบบ ซึ่งประกอบไปด้วยกลไกที่สำคัญๆ ดังนี้ (1) กลไกที่เป็นตัวรับข่าวสาร หรือ “receptom” (2) กลไกที่เป็นตัวบันทึกข้อมูลและประเมินผล หรือ “memory and value complexes” (3) กลไกที่เป็นตัวทำหน้าที่ตัดสินใจหรือ “decision center” (4) กลไกที่เป็นตัวปฏิบัติการหรือ “effectors” และ (5) กลไกที่เป็นตัวควบคุมและป้อนกลับข่าวสาร หรือ “control mechanism and feedback” กล่าวคือ กลไกที่เป็นตัวรับข่าวสาร (receptors) จะทำ หน้าที่กวาดข่าวสารทั้งหลายจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกเข้าสู่ระบบโดยตัวรับข่าวสารนี้จะ ทำการคัดเลือกตรวจสอบข่าวสารสำคัญๆ เพื่อป้อนต่อไปยังกลไกที่เป็นตัวบันทึกข้อมูลและ ประเมินผล (memory and value complexes) หน่วยบันทึกข้อมูลจะทำหน้าที่แจกแจงข่าวสารที่ รับเข้ามาใหม่กับประสบการณ์ในอดีตจากข้อมูลเก่าว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างไรบ้าง ใน ขณะเดียวกันหน่วยประเมินผลจะทำหน้าที่ชี้แนะถึงแนวทางเลือกที่ควรจะเป็นกับข้อมูลข่าวสารที่ ได้วิเคราะห์แล้ว เมื่อกระบวนการสื่อสารดำเนินมาถึงในส่วนที่เป็นกลไกการตัดสินใจ (decision center) และได้มีการตัดสินใจทางการเมืองออกมาแล้ว กลไกที่เป็นตัวปฏิบัติการ (effectors) ก็จะนำ ผลการตัดสินใจทางการเมืองออกมาแล้ว กลไกที่เป็นตัวปฏิบัติการ (effectors) ก็จะนำผลการ ตัดสินใจนั้นไปดำเนินการโดย ระบบการเมืองจะมีกลไกควบคุมและป้อนกลับข่าวสาร (control mechanism and feedback) คอยทำหน้าที่รายงานผลลัพธ์ของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวกลับสู่กลไก ที่เป็นตัวข่าวสารอีกวาระหนึ่ง (คาร์ล ดับเบิลยู คอยทซ์, 1969:146-147 อ้างถึงใน ปีกษร สมินทรปัญญา 2541)

แผนภาพที่ 2 แสดงกระบวนการสื่อสารทางการเมือง (ในทัศนะของ กูเรวิช และบรูมเลอร์,1977) ที่เลียนเอาแบบจำลององค์ประกอบการสื่อสารมาใช้ในการอธิบายการสื่อสารทางการเมืองครั้งนี้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2547:238-242)

แหล่งข่าว



จากแผนผังที่แสดงไว้สามารถอธิบายดังนี้

2.1.1 ในระดับผู้ส่งสาร จะประกอบด้วยกลุ่มบุคคล 2 กลุ่มใหญ่ ๆ กลุ่มแรกคือ แหล่งข่าว ซึ่งอาจจะเป็นรัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มผลักดันฝ่ายประชาชน ฯลฯ และอีกกลุ่มหนึ่งคือ สื่อมวลชนเอง ในบางกรณีสื่อมวลชนอาจทำหน้าที่เป็นเพียงช่องทางนำเสนอข่าวสารข้อมูลที่แสดงข่าวส่งมาให้ แต่ในหลายกรณีสื่อมวลชนเองก็สามารถจะแสดงบทบาทเป็นผู้ส่งข่าวสารทางการเมืองได้ เช่น ในรูปแบบของบทวิเคราะห์ทางการเมืองการตั้งฉายานาม เป็นต้น

2.1.2 สำหรับเนื้อหาของข่าวสาร จะมีลักษณะพิเศษเฉพาะคือ เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในความหมายของการจัดสรร การต่อสู้ แข่งชิง ปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงอำนาจ คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของเนื้อหาทางการเมืองก็คือ เป็นเรื่องราวที่อยู่ในปริมณฑลของสาธารณะ(Public Affairs) เช่น เรื่องการเลือกตั้ง การแก้ไขกฎหมาย การทำงานของหน่วยงานของ

รัฐ ฯลฯ ตัวบุคคลที่อยู่ในข่าวสารจึงเป็นบุคคลสาธารณะ (Public Figures) และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นผลประโยชน์ของส่วนรวม (Public Interest)

2.1.3 ช่องทางสำหรับการได้มาซึ่งข่าวสารและการเผยแพร่ข่าวสาร เป็นไปตามหลักการสื่อมวลชน โดยทั่วไปกล่าวคือ มีทั้งรูปแบบที่เป็นแบบฉบับเป็นทางการ เช่น พรรคการเมืองเปิดเผยข่าวนายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์ ฯลฯ รวมทั้งรูปที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งสื่อมวลชนสามารถควบคุมช่องทางได้มากขึ้น เช่น การเจาะข่าวด้วยการค้นหาเอกสารหรือเลือกสัมภาษณ์ข้าราชการชั้นผู้น้อยที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับเหตุการณ์ เป็นต้น

2.1.4 คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของการสื่อสารทางการเมืองก็คือ เป้าหมายของการส่งข่าวสาร ดังที่กล่าวมาแล้วว่า “การเมือง” เป็นเรื่องของการใช้อำนาจมาจัดการกับสภาวะที่เป็นอยู่ให้เป็นไปตามเจตน์จำนงของผู้กระทำการ ดังนั้น การสื่อสารทางการเมืองย่อมเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้อำนาจ เช่นนั้นลักษณะของการสื่อสารทางการเมืองจึงต้องเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ” (Persuasive Communication)

2.1.5 ด้วยลักษณะดังกล่าว ทำให้ภาพลักษณะของการสื่อสารทางการเมืองในสายตาของประชาชนทั่วไปมักมีลักษณะเป็น “การสื่อสารที่มีเป้าหมายเพื่อการครอบงำ” (Manipulative Purpose) ซึ่งคิดต่อไปยิ่งกว่าการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวเสียอีก และอาจจะเนื่องมาจากคุณลักษณะดังกล่าวนี้เองทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งมีปฏิกิริยาตอบโต้กับการสื่อสารทางการเมืองอยู่ 2 แบบแบบแรกคือ กลัวและหลีกเลี่ยงที่จะสื่อสาร (เช่นกลุ่มผู้หญิงที่ไม่อยากยุ่งกับการเมืองเพราะเป็นเรื่องโหดร้าย สกปรก) อีกแบบหนึ่งคือทำให้คนเบื่อ และเลิกติดตามข่าวสารทางการเมือง ปฏิกิริยาทั้งสองแบบนี้ นับว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีเงื่อนไขเบื้องต้นก็คือ ประชาชนต้องตัดสินใจเองและปกครองตัวเองด้วยการติดตามข่าวสารการเมืองอย่างเพียงพอ

2.2 หน้าที่ของการสื่อสารทางการเมือง

เสรี วงษ์มณฑา ได้รวบรวมหน้าที่ของการสื่อสารในกระบวนการทางการเมืองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ดังนี้ (เสรี วงษ์มณฑา, 2537 อ้างถึงใน บุญจิระ พุทธิศรี, 2541:13-16)

2.2.1 สร้างทัศนคติทางการเมือง การพูดคุย การเผยแพร่ การประชุม การอบรม การแจกใบปลิว การคิดป้ายประกาศ การแจกแผ่นพับ ข่าว และบทความทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สามารถที่จะช่วยสร้างสำนึกทางการเมือง ค่านิยมทางการเมืองและทัศนคติทางการเมืองให้แก่ประชาชนได้

2.2.2 สร้างความสนใจในการเมือง ในปัจจุบันนี้ข่าวคราวของรัฐบาลมีให้อ่านกันประจำ นักการเมืองจะเป็นข่าวให้เห็นทั้งในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพราะฉะนั้นคนยุคนี้ก็จะสนใจ ข่าวสารการเมืองเพิ่มขึ้น

2.2.3 สร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การสื่อสารยังถูกนำมาใช้สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองได้อย่างมาก

2.2.4 สร้างบทบาททางการเมือง ความสนใจที่ก่อให้เกิดความรู้ทัศนคตินั้น ได้นำไปสู่ การกำหนดบทบาททางการเมือง

2.3 ข่าวสารทางการเมือง

ในแง่ของการสื่อสาร ข่าวสารมีลักษณะเป็นสาร (message) อย่างหนึ่งซึ่งส่งมาตาม สื่อต่างๆ ในรูปลักษณะของสัญลักษณ์หรือสัญลักษณ์ (Symbol or Sign) ดังนั้น ข่าวสารจึงหมายถึง “เนื้อหา” ของสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร วิลเบอร์ แชมมม์ อธิบายว่า ข่าวสาร หมายถึง เนื้อหาอะไรก็ได้ ที่จะช่วยลดความไม่แน่ใจ หรือจำนวนทางเลือกที่อาจเป็นไปได้ในสถานการณ์หนึ่ง ช่วยให้บุคคล สามารถสร้างภาพที่ชัดเจน ขยายภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและช่วยกำหนดพฤติกรรมที่เขาควรจะทำ ในสถานการณ์นั้น ๆ (Wilbur Schramm and Donald F. Robert, 1971 อ้างถึงใน ปีกษร สมินทรปัญญา 2541)

ทางด้านสตีเวน แชนฟี (Steven Chaffee) ได้ให้คำนิยามที่ชี้เฉพาะเจาะจงลงไปถึง “ข่าวสารการเมือง” โดยอาศัยแนวคิดการวิเคราะห์ระบบของ เดวิส อิสตัน ว่าข่าวสารการเมืองเป็น ความรู้ของสมาชิกในระบบการเมืองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวใดๆ ในสภาวะของระบบ (สตีเวน แชนฟี), 1975 อ้างถึงใน ปีกษร สมินทรปัญญา 2541)

จะเห็นได้ว่า วิลเบอร์ แชมมม์ และสตีเวน แชนฟี ต่างก็ให้ความหมายของข่าวสารทางการเมืองไว้ใกล้เคียงกัน ซึ่งแชมมม์ เน้นว่า ข่าวสารจะทำให้เกิดความชัดเจนในอันที่จะช่วยกำหนด พฤติกรรมที่ควรทำในสถานการณ์นั้นๆ โดยที่แชนฟี เน้นถึงความรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ใน ระบบการเมือง จากแนวคิดทั้งสองนี้ ทำให้ผู้วิจัยสรุปความหมายของข่าวสารในการวิจัยครั้งนี้ว่า สาร (message) ที่ผู้นำประชาชนในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ได้สื่อไปยังองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ว่ามี สาร (message) ใดบ้างที่สื่อออกไปยัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นักรัฐศาสตร์หลายท่านจัดเอา “ข่าวสาร” เป็นทรัพยากรทางการเมืองอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็น ตัวกำหนดอำนาจ หรืออิทธิพลทางการเมืองของบุคคล ข่าวสารจะช่วยลดความไม่แน่ใจและช่วยให้ การตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ความ ไม่รู้สึกแน่ใจทางการเมือง ความรู้สึกว่าตนเองมีความรู้ น้อยเกี่ยวกับการเมือง เป็นที่มาสำคัญของความนิ่งเฉยทางการเมือง ระบบการเมืองแบบ

ประชาธิปไตยจึงไม่สามารถจะเป็นไปได้ ถ้าประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้ถึงความเป็นไปของการเมืองการปกครองบ้างเลย(เจมส์ ดี บาร์เบอร์, 1969 อ้างถึงใน ปักษิณ สมินทรปัญญา 2541) แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ อัลมอนต์และเพาเวลล์ ที่พบว่าความรู้ทางการเมืองสามารถทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยซึ่งเป็นความรู้ทางการเมือง ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการมีข้อมูลข่าวสารที่เที่ยงตรงเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและกระบวนการทางการเมือง (อ้างถึงใน พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2523) รวมทั้งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้ข้อมูลข่าวสารในการวิเคราะห์ ทำความเข้าใจกับปัญหาต่างๆ การที่บุคคลมีข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นจะทำให้บุคคลมีการประเมินคุณค่าและกำหนดข้อตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ได้อย่างมั่นคงยิ่งขึ้น

ข่าวสารทางการเมือง จึงนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการกล่อมเกลากการเรียนรู้ทางการเมืองกล่าวคือ ข่าวสารทางการเมืองจะมีผลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชน โดยอ้อม การทราบข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองจะมีผลให้เกิดความเชื่อ ความรู้สึก ความต้องการทัศนคติ ความคิดเห็น ตลอดจนพฤติกรรมต่างๆ ในกระบวนการกล่อมเกลากการเรียนรู้ทางการเมืองได้ ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้นำแนวคิดนี้มาประกอบในการศึกษา สาร (message) ที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)ของผู้นำประชาชนในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

พงษ์เทพ วรกิจ โภคาทร (2537) ได้อธิบายว่า เมื่อปัจเจกบุคคลได้รับเหตุการณ์ภายนอกมาซึ่งตัวตนเองนั้น เหตุการณ์ยังไม่สามารถจะสร้างให้เป็นภาพได้ทันที แต่กลับต้องมีขั้นตอนซึ่งพอจัดแบ่งได้ดังนี้

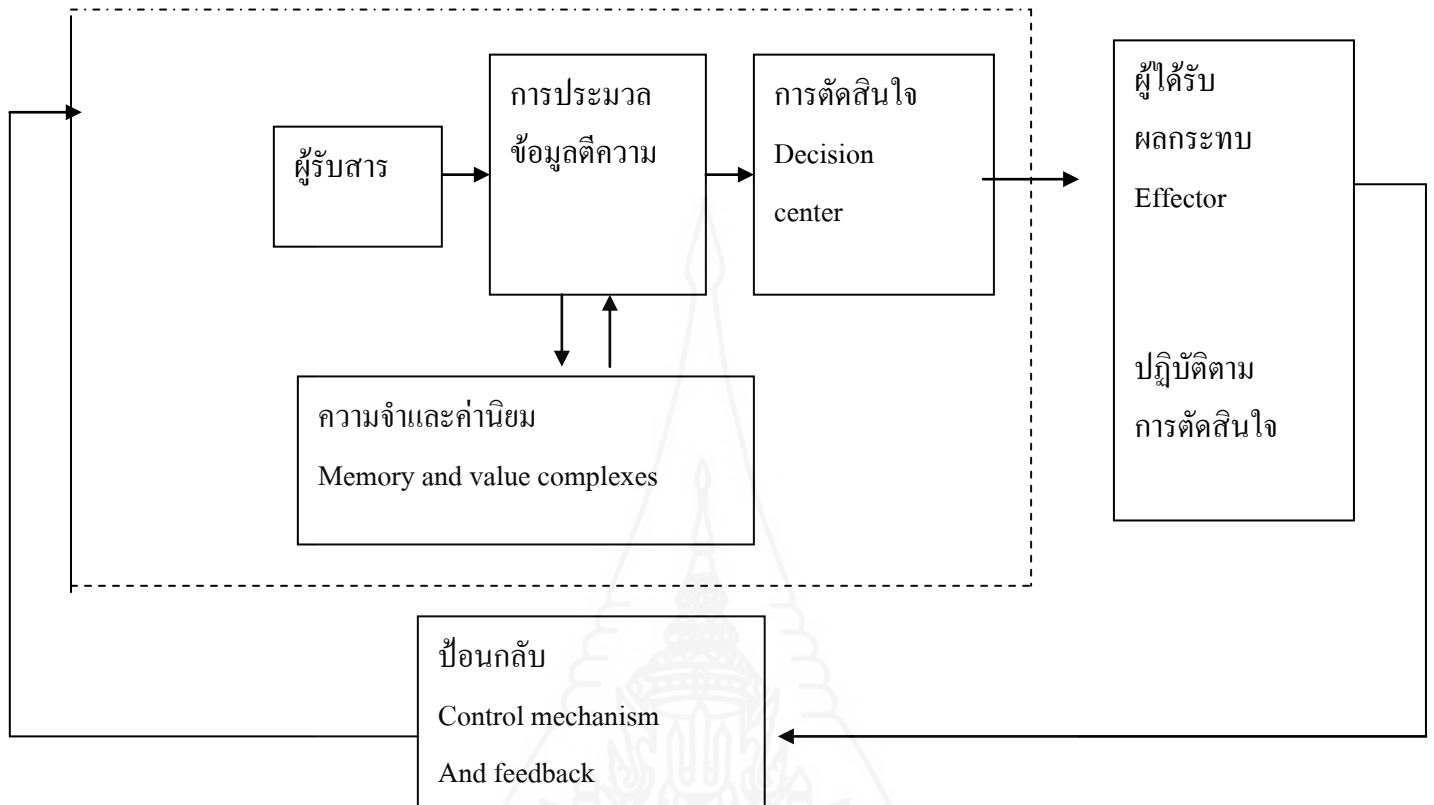
1. เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม (event and environment) คนเรานั้นเป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งสังคมนี้ก็มีเหตุการณ์ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษาและอื่นๆ เกิดขึ้นมากมาย แต่มีเพียงบางส่วนของเหตุการณ์เท่านั้นที่คนเราจะรับเข้ามายังตัวเราได้และในบรรดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหลายนี้จะมีคุณค่าด้านดีหรือเลว จะสำคัญหรือไม่ จะมีความหมายอย่างไร คงจะไม่เกิดขึ้นจากตัวของเราเพียงอย่างเดียว แต่สภาพแวดล้อมที่อยู่กับเหตุการณ์ และอยู่โดยรอบเรากลับมีอิทธิพลในการกำหนดคุณค่าเหล่านั้นทั้งก่อนและหลังการรับรู้ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความสมบูรณ์ หรือการหดหายและระยะเวลาของความจำในเหตุการณ์นั้นๆ ด้วย

2. ช่องทางการสื่อสาร (communication channel) ในบรรดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหลาย จะสามารถเข้ามาสู่เราได้โดยช่องทางการสื่อสาร ซึ่งได้แก่ การได้ยิน ได้เห็น ได้สัมผัส ได้ลิ้มรส และได้กลิ่น ซึ่งแต่ละช่องทางเหล่านี้ก็ยังมีประสิทธิภาพทางการรับความสมบูรณ์ของเหตุการณ์แตกต่างกัน ยิ่งไปกว่านี้ตัวเนื้อหาสาระ วิธีการจัดข่าวสารและโครงสร้างของเหตุการณ์ ซึ่งมีผู้จัดส่ง มาก็มีความสัมพันธ์กับช่องทางการสื่อสารด้วย กล่าวโดยสรุป ช่องทางการสื่อสารจะเป็นประตูด่านแรกของการรับรู้เหตุการณ์ ซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในขั้นตอนนี้ คุณสมบัติของ “ข่าวสาร” และตัว “สื่อ” ย่อมมีความสำคัญที่สุด

3. องค์ประกอบเฉพาะบุคคล (personal elements) เกี่ยวกับคุณสมบัติและประสิทธิภาพของการสื่อสาร โดยเฉพาะการรับรู้ข่าวสารนั้น (เบอร์โต้, 1960 อ้างถึงในปีภยธร สมินทรปัญญา 2541) ได้กล่าวว่างค์ประกอบทั้ง 5 ของแต่ละบุคคลคือ ทักษะของการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระบบสังคม และวัฒนธรรมต่างก็มีอิทธิพลต่อการสื่อสาร เราจะมองเห็นภาพเป็นรูปร่างเช่นไร จะเป็นภาพที่มีความหมายไม่เหมือนคนอื่น หรือมีความนิยมชมชอบหรือไม่สนใจ หรืออะไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 5 นี้ ดังนั้น ถึงแม้ว่าเหตุการณ์จากภายนอกจะผ่านช่องทางการสื่อสาร และเข้ามาสู่เราแล้วก็ตามจะมีความหมายอะไรหรือไม่ องค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นคำตอบที่ดีมากกว่าอย่างอื่น

4. การรับรู้และความประทับใจ (Perception and Impression) ภาพลักษณ์จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ทันทีเมื่อเหตุการณ์ได้ผ่านเข้ามาทางช่องทางการสื่อสารและองค์ประกอบเฉพาะบุคคลทั้ง 5 จะเป็นตัวที่พิจารณาเหตุการณ์นั้นก่อน โดย “การรับรู้” (Perception) ซึ่งเป็นตัวแปลงเหตุการณ์ให้เป็นไปใน “ความหมายตามความคิดของบุคคลนั้น” (หรือเรียกว่า เป็นไปตามความลำเอียงเฉพาะบุคคลก็ไม่ผิดนัก) ส่วนความประทับใจ (Impression) มีความสำคัญในการรับรู้อีกลักษณะหนึ่ง โดยจะเกี่ยวข้องกับคุณภาพและปริมาณของความทรงจำ ถ้าประทับใจมาก (ไม่ว่าจะบวกหรือลบ) ก็จะมี ความทรงจำ จดจำได้มากและนาน และเมื่อสร้างเป็นภาพลักษณ์อะไรขึ้นได้แล้ว ก็จะเป็นภาพลักษณ์ที่เจือจางได้ช้ากว่าการที่มีความประทับใจน้อย หรือไม่มีความประทับใจเลยซึ่งอาจมีผลต่อการสื่อสารได้

แผนภาพที่ 3 แสดงตัวแบบของการสื่อสารทางการเมืองของ Deutsch ได้ดังนี้



ที่มา : (Karl W. Deutsch, The Nerves of Government. 1969, p. 258 อ้างถึงใน ปีกษร สมินทร์ปัญญา 2541)

กล่าวคือ ผู้รับสาร (receptors) ทำหน้าที่กวาดข่าวสารจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกกระบวนการเมืองให้เข้ามาอยู่ในระบบ แล้วทำหน้าที่คัดเลือกข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ไปยังส่วนทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลตีความหรือแปลข่าวสาร ที่รับเข้ามาใหม่กับประสบการณ์ในอดีตจากส่วนที่ทำหน้าที่บันทึกความจำเพื่อใช้ประโยชน์เป็นส่วนประกอบ หรือข้อมูลในการอ้างอิงเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์และชี้แนะแนวทางที่ควรจะเป็น จากนั้นข่าวสารจะถูกส่งผ่านไปยังศูนย์กลางตัดสินใจที่ทำหน้าที่วิเคราะห์ และแปรสภาพข่าวสารเป็น จากนั้นข่าวสารจะถูกส่งผ่านไปยังศูนย์กลางตัดสินใจที่ทำหน้าที่วิเคราะห์ และแปรสภาพข่าวสารเป็นนโยบายหรือคำสั่งต่างๆ โดยข่าวสารที่ไหลเข้าสู่ receptors และ input มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับช่องทางในการติดต่อสื่อสาร (channels of communication) ได้แก่ ตัวบุคคล กลุ่มผลประโยชน์ หน่วยราชการ สื่อมวลชน เป็นต้น และเมื่อมีการตัดสินใจทางการเมืองออกมาแล้ว ผู้รับนโยบายไปปฏิบัติหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบ (effectors) ทำหน้าที่รับเอาผลการตัดสินใจของกระบวนการเมืองหรือนโยบายคำสั่งต่างๆ ไปปฏิบัติ

เป็น output ของระบบได้แก่ กลไกต่างๆ ของรัฐ เช่นสถาบันราชการต่างๆ ตลอดจนถึงประชาชนทั่วไป ซึ่งระบบการเมืองจะมีกลไกควบคุมการส่งข่าวกลับสู่ระบบ (feedback control) อีกทีหนึ่งที่ทำหน้าที่ รายงานแจ้งผลของการปฏิบัติตามนโยบายกลับสู่ receptors ว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหนถ้าได้ผลดีจะรายงานเป็น positive feedback แต่ถ้าไม่บรรลุเป้าหมาย จะเป็น negative feedback ที่จะช่วยให้ระบบได้รับทราบปัญหาและสถานการณ์ที่ระบบเผชิญอยู่ว่ามีสภาพอย่างไรเพื่อระบบจะได้นำมาปรับให้อยู่ในภาวะดุลยภาพมากที่สุด (คาร์ล ดับเบิลยู คอยทซ์, 1969:171-172 อ้างถึงใน ปักษิณ สมิทรปัญญา 2541)

(คาร์ล ดับเบิลยู คอยทซ์ 1969:181-183 อ้างถึงใน ปักษิณ สมิทรปัญญา 2541) กล่าวว่า กลไกที่เป็นผู้รับสารจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับลักษณะของ (1) ช่องทางเดินข่าวสาร (channels of communication) ได้แก่ บุคคล กลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพลการเมือง หน่วยราชการ สื่อมวลชน เป็นต้น (2) ปริมาณข่าวสาร (load) หมายถึง จำนวนของข้อมูลข่าวสารที่จะรายงานให้ระบบได้รับรู้ และสมรรถนะในการรับข่าวสารของระบบจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพและความรับผิดชอบของช่องทางเดินข่าวสารที่จะยอมเปิดรับให้ข่าวสารสามารถไหลเข้าสู่ระบบได้อย่างรวดเร็วและไม่บิดเบือน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อกลไกการตัดสินใจในอันที่จะได้รับข้อมูลที่เที่ยงตรงและสามารถตัดสินใจของระบบก็คือ นโยบายหรือคำสั่งต่างๆ ของระบบการเมือง แม้กลไกการตัดสินใจจะสามารถกำหนดนโยบายหรือคำสั่งที่สนองเป้าหมายของระบบได้อย่างถูกต้อง ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกลไกที่เป็นตัวนำเอานโยบายของระบบไปดำเนินการ โดยกลไกควบคุมและการป้อนกลับข่าวสารจะรายงานให้ระบบได้รับรู้ถึงผลลัพธ์ของการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ

จะเห็นได้ว่า การสื่อสารทางการเมืองเป็นตัวกลางหรือสื่อกลางระหว่างสมาชิกของระบบการเมือง กล่าวคือเป็นช่องทางในการเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับรู้ในขณะเดียวกันก็จะเป็นกระบวนการในการนำเอาข้อเรียกร้องและความต้องการของประชาชนไปให้รัฐบาลได้รับรู้ด้วยเช่นกัน

(อัลมอนต์ กับ เพาเวลล์ 1978:144-149 อ้างถึงใน ปักษิณ สมิทรปัญญา 2541) ให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องโครงสร้างการสื่อสารทางการเมืองโดยให้ความเห็นว่า ทุกรูปแบบแห่งการปฏิสัมพันธ์เป็นการสื่อสาร เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ระบบการเมือง สามารถจำแนกโครงสร้างตามหน้าที่ในการสื่อสารหรือช่องทางการสื่อสารทางการเมือง ได้ 5 ช่องทางดังนี้

1. การสื่อสารแบบพบหน้ากันอย่างไม่เป็นทางการ หรือการสื่อสารแบบปฐมภูมิ (informal face to face contact) หมายถึง การสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการถึงข้อมูลข่าวสารและแสดงความคิดเห็นหรือการสนทนากับเพื่อน เพื่อนบ้าน ผู้ร่วมงาน โดยเป็นวิธีการที่คนๆหนึ่งเล่าเรื่อง ให้ความเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์บ้านเมืองให้อีกคนหนึ่งฟัง และผู้ที่รับฟังนั้นได้รับเอาเรื่องราวเหล่านั้นและเห็นด้วยกับความคิดของบุคคลผู้นั้น โดยทั่วไปมักเกิดสภาพการสื่อสารเช่นนี้ในระบบการเมืองหรือสังคมที่ยังไม่มีวิวัฒนาการมากพอ แต่อย่างไรก็ตาม แม้ในสังคมที่พัฒนาแล้ว การสื่อสารในลักษณะเช่นนี้ยังมีความสำคัญอยู่ในรูปของการที่บุคคลที่เป็นที่ยกย่องนับถือของคนในกลุ่มแสดงความคิดเห็นออกมา ตลอดจนชี้แนะเรื่องอย่างนี้สมควรเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ คนอื่นที่ได้รับฟังเอาความเห็น ทั้งนี้เพราะมีความเชื่อถือในตัวบุคคลผู้นั้นอยู่แล้ว บุคคลเช่นนี้มักเรียกกันว่า ผู้นำทางความคิดเห็น ทั้งนี้เพราะมีความเชื่อถือในตัวบุคคลผู้นั้นอยู่แล้ว บุคคลเช่นนี้มักเรียกกันว่า ผู้นำทางความคิดเห็น (opinion leader) ผู้ที่จะเป็นผู้นำความคิดเห็นได้มักจะมีสถานภาพทางสังคมและบุคลิกภาพที่ดี โดยเป็นเสมือนตัวกลางหรือสื่อในการแปลความคิดเห็นและจะแปรความหมายของข้อมูลที่ได้รับจากสื่อในการพบปะ ตามความรู้และเชื่อถือของตน จากการศึกษาของนักสังคมรุ่นใหม่ เช่น (แคทซ์และลาซาเฟล 1955:78 อ้างถึงในปีกษร สมินทรปัญญา 2541) ที่ให้ความสำคัญกับช่องทางนี้ว่า สามารถพัฒนาและเกิดประโยชน์ได้มากในการสื่อสาร สื่อมวลชนไม่ได้มีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชน หากแต่สื่อทางปากหรือสื่อไม่เป็นทางการ ได้แก่ สื่อบุคคลที่มีบทบาทสำหรับประชาชนในการเรียนรู้ นโยบายและระบบสังคมแม้จะมีได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อการเรียนรู้ทางการเมือง หากแต่มีอิทธิพลโดยทางอ้อม กล่าวคือ ผ่านตัวกลางที่มีความรู้สึกร่วมกัน มีความเชื่อมโยงกันทางวัฒนธรรมและจิตใจกันพอสมควร โดยเฉพาะในสังคมชนบท หรือผู้ที่ไม่มีการศึกษาจะพบว่าการสื่อสารแบบพบหน้ากันค่อนข้างมากและชัดเจน จะเห็นว่าช่องทางการสื่อสารทางการเมืองนี้คือ การสนทนาแบบไม่เป็นทางการ

2. การสื่อสารแบบสังคมที่ไม่ใช่ระบบการเมือง (non - political social structures) หมายถึง การสื่อสารในสังคม จารีตประเพณี และกำลังพัฒนา โดยผ่านตัวกลางคือ หัวหน้าเผ่า ผู้นำชุมชน ผู้นำอาวุโสในครอบครัวขยาย ผู้นำทางศาสนา เป็นรูปแบบที่มีอิทธิพล โดยมีบทบาทในการเป็นผู้ริเริ่ม (initiators) และแปลผลข้อมูลข่าวสารสำหรับสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมและเป็นผู้ตีความเปรียบเสมือนตัวกลางที่อยู่ระหว่างรัฐกับประชาชน ในการส่งผ่านข่าวสาร เพราะจะเป็นบุคคลที่รับรู้ข่าวสารและมีความเข้าใจ เป็นเครือข่ายที่ทำให้เกิดการต่อรองระหว่างสมาชิกในสังคมระบอบประชาธิปไตยได้ง่ายขึ้น

โครงสร้างสังคมจารีต ประเพณี ยังคงมีความสำคัญในสังคมสมัยใหม่ที่ยังได้รับการซึมผ่านด้วยประเพณีและระบบสังคมที่ไม่เป็นทางการรวมทั้งครอบครัว ศาสนา อาชีพ และระบบการศึกษา ที่ผู้นำและประชาชนก็ยังคงต้องแสดงบทบาทในชีวิตส่วนบุคคล การมีปฏิสัมพันธ์จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนกันทั้ง ปัญหาและ โอกาสที่ไม่ใช่เฉพาะทางการเมืองเท่านั้นหากแต่ก่อให้เกิดการต่อรองกับฝ่ายบริหาร เพราะเมื่อมีความสนใจติดตามเหตุการณ์ต่างๆ จะทำให้เกิดความสนใจในระบบการเมืองที่ต้องการจะเข้าไปหรือเกิดความเคลื่อนไหวในจุดมุ่งหมายทางการเมืองอื่นอันเป็นการริเริ่มการพัฒนาทางการเมืองให้มากขึ้น

ผู้นำทางศาสนาในสังคมจารีต ประเพณี นี้จะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อความคิดทางโลกรวมทั้งทางการเมืองอีกด้วย เช่น พระสงฆ์ ในประเทศที่นับถือศาสนาพุทธ รวมทั้งประเทศไทยผู้นำทางศาสนามุสลิม ในตะวันออกกลาง บาทหลวงในศาสนาคริสต์ ในขณะที่ (กิน กอตชูล์ 1964:chap9 อ้างถึงในปีภษร สมินทรปัญญา 2541) ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้นำชุมชนจารีตประเพณี (traditional community leaders) ในแง่ของการมีภาษาเป็นเครื่องคิดขวางการสื่อสารโดยตรง

จะเห็นว่าช่องทางการสื่อสารทางการเมืองรูปแบบนี้ได้แก่ หัวหน้าเผ่า (tribal head) ผู้อาวุโสในครอบครัวขยาย (councils of elders in the extended family) ผู้นำชุมชนแบบจารีต (traditional community leaders) ผู้นำทางศาสนา (religious leaders)

3. การสื่อสารในปัจจุบันนำเข้าสู่ของระบบการเมือง (political input structures) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่สามารถเป็นตัวแทนเข้าสู่ระบบการเมือง โดยผ่านสมาคมการเมือง (political associations) กลุ่มผลประโยชน์ (interest groups) พรรคการเมือง (political parties) เพื่อถ่ายทอดข้อเรียกร้องความต้องการ ความคิดเห็นของประชาชนผู้นำทางการเมืองหรือการที่ผู้นำทางการเมืองกระจายข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับรู้ผ่านช่องทางสำคัญคือ พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ในทางตรงกันข้ามกับพรรคฝ่ายค้านก็สามารถเป็นช่องทางที่จะเปิดเผยถึงความผิดพลาดและไม่เหมาะสมของผู้มีหน้าที่ในการบริหาร การสื่อสารประเภทนี้ต้องมีการจัดตั้งองค์กรที่เป็นอิสระ มีระเบียบวินัยและความเข้มแข็ง การเรียกร้องจึงจะเป็นไปอย่างได้ผลอีกทั้งยังต้องพยายามสร้างเครือข่ายในการสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

4. การสื่อสารในปัจจัยส่งออกของระบบการเมือง (political output structures) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการ ได้แก่ หน่วยราชการ เป็นเครือข่ายสำคัญในการที่ผู้นำทางการเมืองใช้ในการติดต่อกับข้าราชการ และเป็นตัวประสานระหว่างผู้นำทางการเมืองกับประชาชนด้วยการกระจายข้อมูลข่าวสารไปให้ทั่วถึงทั้งระบบ โดยเฉพาะด้านนโยบายทั้งในชุมชนเมืองและชนบท ด้วยทิศทางขึ้นและลง ทำให้เกิดความร่วมมือ และเกิดความเคลื่อนไหวในสังคม อีกทั้งช่องทางนี้ยังเป็นการเชื่อมระหว่างผู้นำทางการเมืองกับประชาชน โดยเป็นเครื่องมือที่ประชาชนจะสามารถแสดงความไม่พอใจ การร้องทุกข์หรือขอความช่วยเหลือได้

5. สื่อมวลชน (mass media) หมายถึง การสื่อสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมืองจากรัฐบาลถึงประชาชนหรือจากคนกลุ่มหนึ่งสู่อีกกลุ่มหนึ่ง โดยผ่านช่องทางการสื่อสารคือ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสารและหนังสือ สิ่งเหล่านี้มีขึ้นมาก็ด้วยจุดประสงค์เฉพาะเพื่อให้ข่าวสารแก่ประชาชน หากประชาชนมีการศึกษาสูงพอและการสื่อสารมีประสิทธิภาพพอการใช้สื่อมวลชนในการให้ข่าวสารต่างๆ แก่ประชาชนนับว่าเป็นวิธีการที่ประหยัดมาก

(อัลมอนต์ กับ เพาเวลล์ 1978 : 141 – 144 อ้างถึงในปีภษร สมินทรปัญญา 2541) กล่าวว่าการสื่อสารทางการเมือง เป็นหน้าที่พื้นฐานหนึ่งของระบบการเมืองเพื่อการดำรงไว้ซึ่งโครงสร้างของระบบการเมือง และเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมือง ในกระบวนการกล่อมเกลாதองการเมืองแม้จะไม่ได้เปลี่ยนแปลงทัศนคติแต่ก็ก่อให้เกิดความร่วมมือและการควบคุมจากปัจเจกบุคคล โดยจะเป็นตัวกำหนดความต้องการข้อมูลข่าวสารภายใต้บทบาทขององค์กรต่างๆ เนื่องจากทุกคนต้องพึ่งพาข้อมูลข่าวสารที่รับและมีผลต่อข้อมูลข่าวสารที่เปลือออกมา อันเป็นปัจจัยในการทำความเข้าใจในหน้าที่อื่นของระบบการเมือง โดยเราสามารถพุ่งจุดสนใจไปที่การไหลของข้อมูลข่าวสารในระบบการเมือง วิเคราะห์และเปรียบเทียบ โครงสร้างที่แสดงถึงหน้าที่ของการสื่อสาร เพราะประชาชนต้องการรู้ความเป็นจริงที่เพียงพอต่อการตัดสินใจ ในการอธิบายถึงสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น ต้องการทราบว่าผู้นำคนใดมีแนวโน้มนโยบายอย่างไร รวมทั้งการกระทำของรัฐบาล เพื่อประเมินและควบคุมการทำงาน รวมทั้งพยายามที่จะมีอิทธิพลและควบคุมผู้นำ ภายใต้บทบาทของกลุ่มต่างๆและประสานงานกับกลุ่มอื่นๆเพื่อแสดงความต้องการถึงผู้นำ อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยเป็นลักษณะของวงจรจากปัจจัยนำเข้าสู่ปัจจัยส่งออกและการป้อนกลับ ในสังคมสมัยใหม่ได้มีการพัฒนาองค์การการสื่อสารขึ้นมา และมีผลในทางที่จะเอื้อต่อการควบคุมระบบราชการ กลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง ที่ทำหน้าที่อื่นๆ ในทางการเมืองอันเป็นประโยชน์ในการสร้างความสามารถของประชาชนในการแสดงออก ซึ่งความคิดเห็น ข้อวิพากษ์วิจารณ์การทำงานขององค์กร อีกทั้งยังเอื้อต่อการที่จะมีการไหลเวียนอย่างคล่องตัวของข้อมูลข่าวสารจากสังคมสู่ระบบการเมือง จากโครงสร้างทางการเมืองหนึ่งไปสู่อีกโครงสร้างหนึ่ง

โดยมีแหล่งข้อมูลข่าวสารอันเป็นตัวกำหนดและเป็นผู้ส่งสาร (sender) ผ่านช่องทางหรือสื่อ (channels) ในการนำข้อมูลข่าวสารไปถึงผู้รับสาร (receiver) และอาจจะมีการส่งข้อมูลป้อนกลับ (feedback) โดยผู้รับข่าวสาร (receiver) จะกลายสภาพมาเป็นผู้ส่งสาร (sender) ส่งข้อมูลข่าวสารป้อนกลับไปยังผู้ส่งสารเดิมที่ได้กลายมาเป็นผู้รับสารก็ได้ (อัลมอนต์ กับ เพาเวลล์, 1980: 6-10)

ในระบบการเมืองที่เปิดด้วยการมีโครงสร้างและช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่หลากหลาย ทั้งผู้นำและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งข่าวสารต่างๆ ได้อย่างมากมายแต่ก็ยังมีข้อจำกัดของการสื่อสารอยู่ (อัลมอนต์ กับ เพาเวลล์, 1978: 156-166 อ้างถึงในปีกษร สมินทรปัญญา 2541) ดังเช่น

1) ช่องทางการสื่อสาร ที่อาจเกิดการบิดเบือนได้ด้วยคุณภาพของเสียง เวลา ความคาดหวังของผู้นำ ต้นทุน แผนการทางการเมือง การผ่านเข้าออกของข่าวสารในแต่ละช่วงเวลา การแปรผล และวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญที่จะแปรความหมายสู่ความหมายที่เข้าใจง่ายๆ วิจารณ์ของข้าราชการ สายการบังคับบัญชา การประสานงาน ความรับผิดชอบความสนใจและแปรผลให้ตรงกันตามความต้องการของผู้นำและประชาชนที่เป็นเสียงสะท้อนกลับที่เป็นข้อมูลลักษณะไหลขึ้น (upwords) ที่อาจถูกลบหรือข่าวสารหายไปโดยเฉพาะในชนบท

2) กระบวนการและระบบการเมือง ขึ้นกับความซับซ้อนของระบบเทคโนโลยี การหันเหความสนใจของประชาชนที่จะเข้าถึงข่าวสารได้ทันเวลาสำหรับการตัดสินใจในเรื่องสำคัญๆ ซึ่งหากช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้างและมีการแข่งขันกันทำงาน โดยใช้แหล่งสารเดี่ยวแต่เจาะลึกอย่างได้ผล การไหลของข้อมูลข่าวสารมากหรือน้อย รวมทั้งความยืดหยุ่นของผู้นำที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชน

3) นโยบายการบิดเบือนของข่าวสารอาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากสภาพแวดล้อมและความสามารถของระบบการเมืองที่ใช้ตัวแทนคือ ระบบราชการที่สกดกัน ควบคุม หรือแพร่กระจายข่าวสาร ด้วยการผ่านสายการบังคับบัญชา การรวมศูนย์อำนาจของระบบราชการ ทำให้นโยบายต่างๆ ที่ออกมาย่อมไม่สามารถสนองความต้องการได้

4) ผู้รับสารภายใต้รูปแบบการเลือกรับสารหรืออิทธิพลอันจำกัดของการสื่อสาร นักการสื่อสารมองเห็นว่าคุณสมบัติต่างๆของผู้รับสารเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดรูปแบบของปฏิริยาตอบสนองกลับของประชาชน การที่จะเสนอข่าวสารใดต้องศึกษาวิเคราะห์เพราะหากข่าวสารใดๆ ไม่สอดคล้องกับความรู้ความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ หรืออุปัทสถาน ของกลุ่มชาวนั้น จะไม่ได้รับความสนใจ ประชาชนจะปิดการรับสารหรือถ้าเปิดรับก็จะไม่สนใจอย่างแท้จริง มีผลกระทบต่อการศึกษาข่าวสารที่ได้รับด้วย โดย

4.1) สิ่งที่ประชาชนสะสมไว้ดั้งเดิม คือ ความรู้ ความคิดเห็น ทศนคติ ถ้าข่าวสารต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการสิ่งเหล่านี้จะได้รับความสนใจ

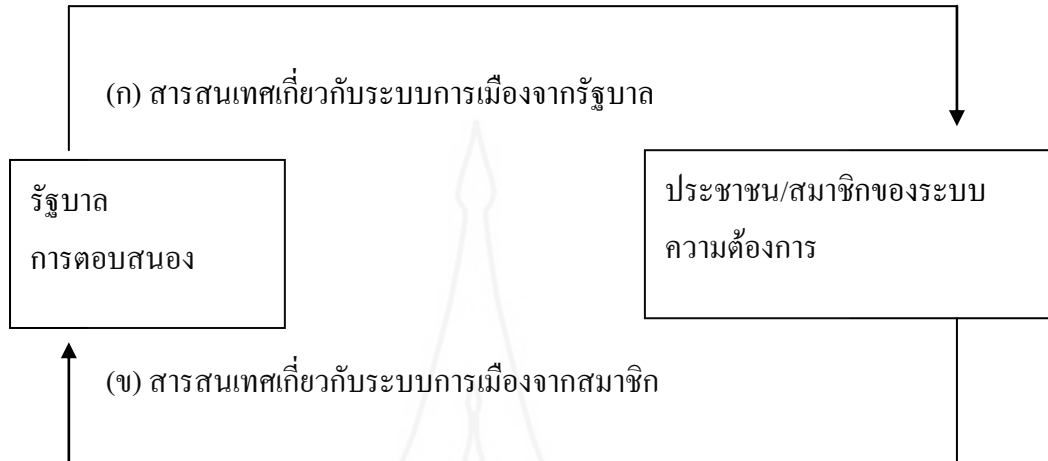
4.2) การสื่อสารระหว่างบุคคล จากการเข้าอบรม ประชุมสัมมนา จากการฟัง การดู จากสื่อมวลชน เขาจะนำเอาข่าวสารไปสนทนากับบุคคลอื่น

4.3) อิทธิพลของผู้นำ ประชาชนมักจะฟังความคิดเห็นของผู้นำของเขา

4.4) ภาพพจน์ของรัฐบาลและสื่อมวลชน ความน่าเชื่อถือ นำไว้วางใจของรัฐบาลและความเป็นกลาง หรือความอิสระเสรีในการเผยแพร่ของสื่อมวลชน

รวิวรรณ ประกอบผล (2537:775) ได้เสนอแบบจำลองที่จะแสดงการสื่อสารในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยไว้ ดังนี้

แผนภาพที่ 4 แสดงแบบจำลองของการสื่อสารในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยวีวรรณ ประกอบผล

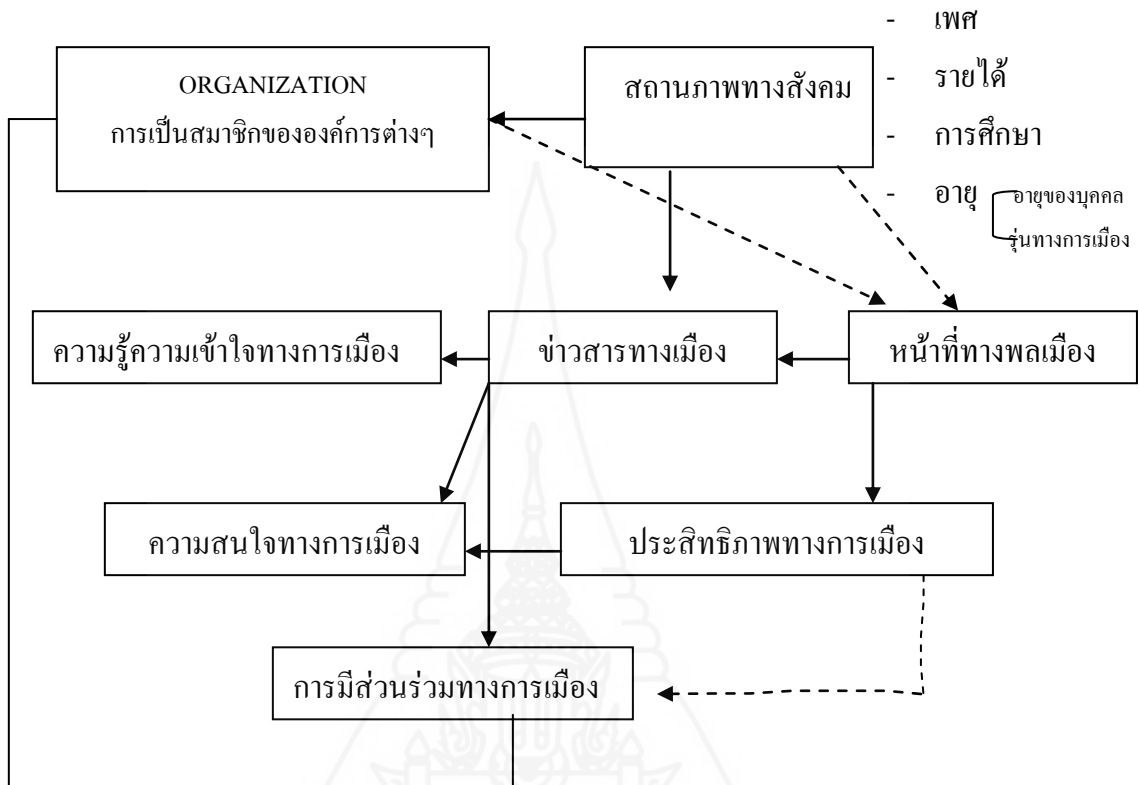


ช่องทางการสื่อสารหลักในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย

แบบจำลองนี้ แสดงถึงสิทธิที่จะรู้ของประชาชนในระบบประชาธิปไตย ซึ่งรัฐบาลสนองตอบด้วย การให้สารสนเทศเกี่ยวกับระบบการเมือง แสดงโดยเส้น ก เป็นหน้าที่ของรัฐบาลใน อันที่จะแจ้งข้อมูลข่าวสารอันจำเป็นสำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขณะที่เส้น ข แสดงให้เห็น ถึงสิทธิ เสรีภาพของสมาชิกในระบบการเมืองในการแสดงออกถึงทัศนะ ความรู้สึก ที่อาจจะออกมาใน รูปของการพูดแสดงความคิดเห็น การ ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งต่างๆ อันเป็นปฏิกิริยาที่สมาชิกของ ระบบการเมืองป้อนกลับ

อาจกล่าวได้ว่า ในระบบการเมืองจะสนองตอบต่อความต้องการของสมาชิกในระบบ ได้ต่อเมื่อสมาชิกของระบบการเมืองมีสิทธิเข้าร่วมกับกระบวนการทางการเมือง และสามารถ สื่อสารความต้องการของตนออกมา ภายใต้สถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ รายได้ การศึกษา อายุ ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นหรือทัศนคติของ ประชาชน ตลอดจนอาจทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและแบบแผนแห่งความเป็นอยู่ นอกจากนี้ยังทำให้ประชาชนได้รับรู้และเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆทางการเมือง ก่อให้เกิดความ สนใจทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ก่อให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชน ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญและจำเป็นต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตย ดังนั้น การสื่อสารทางการเมืองจึงก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ดังแผนภาพที่ 4 อ้างอิงจากบทบาท ของข่าวสารทางการเมืองดังนี้

แผนภาพที่ 5 แสดงแนวคิดเรื่องบทบาทของข่าวสารทางการเมืองของ Norman Nie



(Source: Norman Nie, G. Bingham Powell, K. Prewitt, "Social Structure and Political Participation: Developmental Relationships-II" *American Political Science Review* 63 (September) 1969, P 809. อ้างถึงใน ปัทมาธิ สมินทรปัญญา 2541)

จากทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองที่กล่าวมาข้างต้น การศึกษาถึงเรื่องการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่อยู่ในระยะแปรเปลี่ยนตามแนวทางของ พายุก้าวคือ การสื่อสารแบบพบหน้ากัน(face to face) โดยเฉพาะสังคมชนบท ในบริบทของอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี จึงต้องทำความเข้าใจถึงระบบการสื่อสารที่มีความเกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยงมีการไหลเวียนในลักษณะของวงจรที่สามารถและเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารโดยมีการไหลย้อนกลับ ลักษณะการไหลของข้อมูลข่าวสารจะมีการไหลจากผู้มีข้อมูลข่าวสารมากหรือเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ได้แก่ รัฐบาล ฝ่ายบริหาร มายังประชาชนโดยผ่านกลไกการสื่อสารหลายระดับและในขณะที่เดียวกันก็จะมี การไหลของข้อมูลข่าวสารระหว่างประชาชนกับประชาชน ตลอดจนเจ้าหน้าที่กลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมือง ในลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนกันและไหลย้อนกลับ

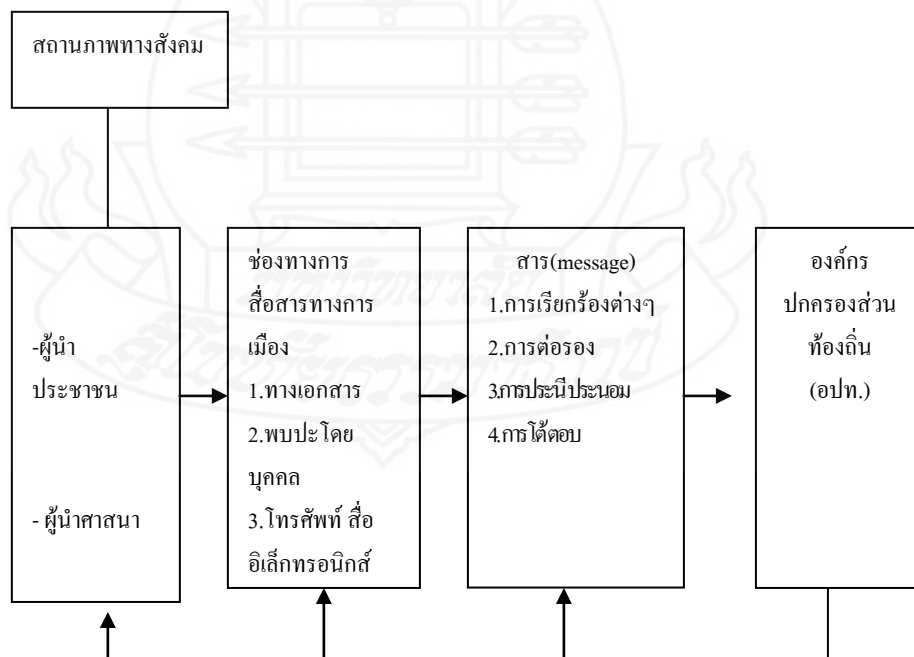
เนื่องจากระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการที่จะสื่อสารความต้องการของตนไปยังรัฐบาล และให้การป้อนกลับอย่างเสรีต่อการกระทำหรือผลงานของรัฐบาล

แต่ในความเป็นจริงการสื่อสารทางการเมือง ของประเทศไทยการไหลของข้อมูลข่าวสารมักจะเป็นไปในแนวตั้ง หรือ แนวคิ่งมากกว่าแนวนอน เพราะผู้มีอำนาจหรือมีข้อมูลข่าวสารจะเป็นผู้กระทำสื่อสารทางการเมือง กล่าวคือ รัฐบาลจะเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองไปยังประชาชนมากกว่า จะเป็นฝ่ายได้รับข้อมูลข่าวสารจากประชาชน จึงควรที่ประชาชนผู้เป็นสมาชิกของระบบการเมืองย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการที่จะสื่อสารความต้องการ เมื่ออยู่ในฐานะผู้รับสารย่อมต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นปัญหา สถานการณ์ทางการเมือง นโยบายการวางแผน การนำนโยบายไปปฏิบัติ ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อที่จะนำข้อมูลตีความภายใต้ความจำและค่านิยม แล้วจึงปฏิบัติตามการตัดสินใจนั้น เช่น การเลือกผู้แทนที่เข้าไปทำหน้าที่ควบคุมรัฐบาล หรือเลือกผู้นำในการบริหารประเทศ โดยผ่านตัวกลางหรือสื่อกลางคือช่องทางการสื่อสารทางการเมือง เพราะใน ระบบการเมืองที่มีความซับซ้อนนั้น รัฐบาลกับประชาชนย่อมไม่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยตรงทั้งหมด หากแต่ต้องอาศัย “สื่อกลาง” ผ่านช่องทางการสื่อสารทางการเมืองนอกจากการส่งกลับโดยตรง เช่น การเขียนจดหมายถึงผู้นำโดยตรงหรือการเข้าพบตัวต่อตัว ย่อมเป็นการยากและไม่สะดวก จึงมีการส่งกลับผ่าน หน่วยราชการ สื่อมวลชนหรือช่องทางอื่นในรูปของการวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงความคิดเห็น การร้องทุกข์ เป็นต้น ภายใต้สถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกันได้แก่ เพศ รายได้ การศึกษา อายุ ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นหรือทัศนคติของประชาชน ตลอดจนอาจทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและแบบแผนแห่งความเป็นอยู่

นอกจากนี้การสื่อสารทางการเมืองทำให้ประชาชนได้รับรู้และเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆทางการเมือง ก่อให้เกิดความสนใจทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ก่อให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนซึ่งนับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญและจำเป็นต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทางด้านประชาชนเองก็จะสามารถส่งข้อมูลป้อนกลับต่อการกระทำของผู้มีอำนาจทางการเมืองได้ง่ายและรวดเร็วว่าตนมีความพอใจหรือไม่ อย่างไร เมื่อมีการย้อนกลับและเป็นผู้ส่งสารจะทำให้รัฐบาลสามารถรับรู้ถึง ความต้องการและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงในการดำเนินการ นโยบายและการนำข้อบังคับนโยบายไปปฏิบัติ อันจะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน ผู้มีอำนาจทางการเมืองทั้งรัฐสภาและรัฐบาล ก็จะสามารถปรับท่าทีหรือนโยบายให้ตรงกับความต้องการของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่สอดคล้องกันในทางการเมือง โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่ผู้นำความคิดเห็นหรือการสื่อสาร

แบบไม่เป็นทางการยังมีบทบาทและอิทธิพลเป็นอย่างมาก ประชาชนอาจถูกชักจูง โน้มน้าวได้ง่าย หรืออาจมีการบิดเบือนข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ของกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลในการถ่ายทอด ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสังคมไทยมีความไวต่อ “ข่าวลือ” อันเป็นการคาดคะเนถึงสิ่งที่จะเกิดในอนาคต จนอาจมีการแสดงออกก่อนหน้าที่จะได้รับข้อมูลที่แท้จริง อันเป็นการควั่นตัดสินวินิจัย ก่อนหน้าที่จะเข้าใจสภาวะปัญหาที่แท้จริงอันจะก่อให้เกิดความวุ่นวาย และความรู้ ความเข้าใจที่ไม่ ตรงกัน จนรัฐไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้ (negative feedback) จึงจำเป็นที่ จะต้องพัฒนาประสิทธิภาพของปริมาณข่าวสาร (load) ที่จำนวนและสมรรถนะของข่าวสารภายใต้ ช่องทางการสื่อสาร (channels of communication) ที่เหมาะสมเพราะในระบบการเมืองซึ่งมีความ ซับซ้อนนั้น รัฐบาลกับประชาชนย่อมไม่อาจติดต่อสื่อสารกันได้โดยตรง หากแต่จะยังมี “สื่อกลาง” ที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารความต้องการและการสนองตอบของทั้งสองฝ่ายเพื่อที่จะได้ ทราบว่าระบบการเมืองมีการตอบสนองที่ตรงกับความต้องการหรือไม่อย่างไร โดยอาศัยช่อง ทางการสื่อสารทางการเมือง ได้แก่ ผู้นำประชาชน ผู้นำศาสนา ผู้อาวุโส ผู้นำชุมชน หน่วยราชการ สื่อมวลชน เป็นต้น

จากแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยได้ดังนี้



การศึกษาค้นคว้าได้ ทำการศึกษาการสื่อสารของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ทั้งในส่วนของช่องทางสื่อสารทางการเมือง และ สาร(message) ตลอดจนการส่งกลับความคิดเห็นหรือการตอบสนองต่อสาร(message) ที่ ผู้นำประชาชนได้ส่งไปยัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่ามีการส่งกลับหรือตอบสนองต่อสาร(message) นั้นอย่างไร

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบันเอกสารการศึกษาที่เกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองโดยตรงนั้นมีจำนวนยังไม่มากเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม จะได้นำเอาผลการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง ที่มีความสัมพันธ์กับเรื่องที่ทำการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2526) ได้ทำการวิจัยข่าวสารการเมืองของคนไทยได้ชี้ให้เห็นว่า สื่อมวลชนประเภท วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งที่หล่อหลอมความรู้สึกรักของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมืองเป็นอย่างมาก พบว่าคนไทยให้ความสนใจต่อข่าวสารการเมืองจากวิทยุ และโทรทัศน์ มากกว่าสื่อประเภทอื่น รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ ส่วนการสนทนาในประเด็นทางการเมือง ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนและพิจารณาถึงอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ที่อยู่ เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนที่มีต่อความสนใจในข่าวสารทางการเมือง ช่องทางการสื่อสารต่างๆพบว่า ระดับการศึกษาและรายได้มีอิทธิพลต่อความสนใจ ในข่าวสารทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยระดับทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจข่าวสารการเมืองสูงสุด เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์เฉพาะส่วน เปรียบเทียบกับความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น ซึ่งผู้มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะมีความสนใจต่อข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และการสนทนาในประเด็นทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำกว่า ผู้มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 40 ติดตามข่าวสารการเมืองจากวิทยุและโทรทัศน์ทุกวันร้อยละ 43 อ่านข่าวสารการเมืองจากหนังสือพิมพ์ทุกวัน ซึ่งเป็นจำนวนสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำกว่า และมีความสนใจข่าวสารทางการเมืองในระดับเดียวกัน ในด้านรายได้ เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลของปัจจัยเหล่านี้ต่อความสนใจในข่าวสารทางการเมืองจากค่าสหสัมพันธ์เฉพาะส่วน พบว่าปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์กับความสนใจข่าวสารทางการเมือง รองลงมาจากปัจจัยด้านระดับการศึกษา โดยให้ความสนใจกับข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และการสนทนาในประเด็นทางการเมืองตามลำดับ โดยผู้ที่มีรายได้สูงกว่ามีแนวโน้มที่จะติดตามข่าวสารทางการเมือง

จากช่องทางการสื่อสารต่างๆ ในความถี่ที่สูงกว่าผู้มีรายได้น้อยกว่า เช่น ร้อยละ 42 ของผู้ที่มีรายได้สูงกว่า 6,000 บาทต่อเดือน เพียงร้อยละ 22 ติดตามข่าวสารการเมืองจาก วิทยุ และ โทรทัศน์ทุกวัน และ ร้อยละ 12 เท่านั้น ที่ติดตามข่าวสารการเมืองจากหนังสือพิมพ์ทุกวัน ผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มที่จะมีความสนใจข่าวสารทางการเมือง เช่นกัน โดยผู้ชายมีความสนใจข่าวสารการเมืองจากทุกช่องทางการสื่อสารสูงกว่าผู้หญิง

โดยสรุปว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความรู้อาสาสมัครทางการเมืองของคนไทย ได้แก่ การศึกษา รายได้ และเพศ มีรายละเอียดคือ

1. บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีแนวโน้มที่จะมีระดับความสนใจข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า
2. บุคคลที่มีระดับรายได้สูงกว่า มีแนวโน้มที่จะมีระดับความสนใจข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่มีระดับรายได้น้อยกว่า
3. เพศชายมีแนวโน้มที่จะมีระดับความสนใจข่าวสารการเมืองสูงกว่าเพศหญิง

บทสรุป สมิทธรปัญญา(2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยช่องทางการสื่อสารทางการเมืองระหว่างประชาชนในพื้นที่ชนบทและพื้นที่เมืองได้ชี้ให้เห็นว่าช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ชนบทมีความแตกต่างจากประชาชนในพื้นที่เมือง กล่าวคือ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ชนบทมีการรับรู้และให้ความเชื่อถือในทุกช่องทางการสื่อสารมากกว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เมือง ส่วนในด้านการส่งกลับความคิดเห็นและความต้องการนั้น ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เมือง ส่วนในด้านการส่งกลับความคิดเห็นและความต้องการนั้น ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ชนบทให้ความสำคัญกับช่องทางที่เป็นสื่อบุคคล อันได้แก่ ผู้นำความคิดผู้นำชุมชน ตัวแทนพรรคและข้าราชการ ในขณะที่ประชาชนอำเภอเมืองมีการรับรู้และให้ความเชื่อถือในช่องทางสื่อมวลชนมากที่สุดแต่ไม่ให้ความสำคัญกับการส่งกลับผ่านช่องทางการสื่อสารเหมือนกับในกรณีของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอชนบทและปัจจัยด้านสถานภาพทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีอิทธิพลต่อการใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมือง กล่าวคือ ในส่วนของการรับรู้ เพศหญิง วัยหนุ่มสาว ผู้ที่มีระดับการศึกษาน้อย ให้ความสำคัญกับ ช่องทางผู้นำทางความคิดเห็นและผู้นำชุมชนในด้านการส่งกลับของเพศหญิงในการแสดงความคิดเห็นด้วยวิธีการเขียน ส่วนผู้สูงอายุใช้ช่องทางตัวแทนพรรคและข้าราชการในการพูดคุยแสดงความคิดเห็น และผู้ที่มีระดับการศึกษาน้อยให้ความสำคัญกับช่องทางผู้นำชุมชน ตัวแทนพรรค และข้าราชการในการส่งกลับความต้องการร้องทุกข์ ในขณะที่เพศชายและผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีความต้องการเรียกร้องต่อรัฐบาลด้วยการชุมนุมประท้วงผ่านช่องทางสื่อมวลชน

อรรถพร กงวิไล (2547) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ในองค์ประกอบหลักของกระบวนการสื่อสารทางการเมือง อันได้แก่ ผู้ปกครอง (หมายรวมทั้งรัฐบาล สถาบันทางการเมือง พรรคการเมือง และนักการเมือง) สื่อ และประชาชน ต่างมีจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดเป็นการสื่อสารทางการเมืองขึ้นได้ โดยฝ่ายปกครองก็พยายามที่จะสื่อสารโน้มน้าวใจให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้นำ นโยบาย หรือในระบอบการปกครองผ่านการกล่อมเกลாதทางการเมืองหรือการโฆษณาชวนเชื่อ ซึ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่นักการเมืองหรือพรรคการเมืองต้องได้รับอำนาจอธิปไตยจากประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้งก่อนที่จะมาบริหารประเทศจำเป็นต้องให้อำนาจยังที่นักการเมืองหรือพรรคการเมืองต้องอาศัยการสื่อสารผ่านสื่อไปยังประชาชน เพื่อให้ประชาชนลงคะแนนเสียงให้ รวมทั้งยังต้องพยายามให้ประชาชนสนับสนุนในระหว่างการบริหารงาน และให้ความไว้วางใจในการเลือกตั้งครั้งต่อไป การสื่อสารดังกล่าวอาจกระทำในรูปแบบของการรณรงค์ทางการเมืองและการโฆษณาหาเสียง การสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ทางการเมือง การสร้างเครือข่ายทางการเมือง

นภินทร ศิริไทย (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสื่อสารทางการเมืองของภาคประชาชนโดยศึกษากรณีคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย(ครป.) พบว่า ผู้ให้ข้อมูลคาดหวังว่า ครป.ควรจะต้องเพิ่มรูปแบบ และวิธีการสื่อสารทั้งที่เข้าถึงประชาชนระดับต่างนั้น ครป.ยังไม่มีนโยบายและแบบแผนที่ชัดเจน ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นของประชาชนระดับต่าง ส่วนการสื่อสารที่มีต่อองค์กร สถาบันทางการเมืองและรัฐบาลนั้น ส่วนใหญ่ ครป. สื่อสารโดยผ่านช่องทางสื่อสารมวลชน และสื่อเฉพาะของ ครป. ซึ่งนับได้ว่า มีประสิทธิภาพและผลงานดีในระดับหนึ่ง โดย ครป. มีบทบาทในการเสนอและวิพากษ์วิจารณ์ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่า การสื่อสารทางการเมืองของภาคประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร โดยผ่านช่องทางใดหรือรูปแบบใด ไม่ได้มีความแตกต่างกันในสองช่วงเวลา คือ ช่วงก่อนและช่วงหลังที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยภาคประชาชน และ ครป.ยังไม่สามารถเข้าถึงหรือใช้ช่องทางต่างๆ ในการสื่อสารทางการเมืองเพื่อตอบสนองต่อปัญหา การเรียกร้อง ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจนและมีผลในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบแล้ว ปรากฏว่า ในช่วงหลังปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา ครป.ทำหน้าที่ในการสื่อสารทางการเมืองได้ดีมากขึ้น ครป.สามารถ สื่อสารถ่ายทอด การให้ความรู้ทางการเมือง โดยเฉพาะการเมืองของภาคประชาชน รวมทั้งสนับสนุน กระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย และทำหน้าที่ในการริเริ่ม นำเสนอสิ่งใหม่ๆที่

สร้างสรรค์ให้กับสังคมการเมืองได้อย่างน่าพอใจ เมื่อพิจารณาจากข้อจำกัดของ ครป. ทั้งในเรื่องของงบประมาณ ทรัพยากรและบุคลากร ยุทธวิธีในการสื่อสาร รวมไปถึงสภาพแวดล้อมทางการเมือง ส่วนในเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองของ ครป. จากการศึกษาพบว่า ครป. ไม่มีแผนในการสื่อสารอย่างเป็นระบบชัดเจนแต่ ครป. ได้นำการสื่อสารทางการเมืองโดยผ่านช่องทาง 4 ช่องทาง ดังต่อไปนี้ การสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่ง ครป. ใช้การสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อระหว่างบุคคลมากที่สุด ได้แก่ การสัมมนา เสวนา การชุมนุม การทำประชาพิจารณ์ การยื่นหนังสือหรือเข้าพบผู้เกี่ยวข้อง การสื่อสารโดยผ่านสื่อมวลชน ครป. ใช้การสื่อสารในรูปแบบของการแถลงข่าวหรือการออกแถลงการณ์โดยผ่านช่องทางสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์มากที่สุด การสื่อสารโดยใช้ช่องทางพิเศษเพื่อแสดงหรือรวมผลประโยชน์ เช่น ช่วงที่มีการรณรงค์การร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ครป. ใช้การจัดเวทีประชาพิจารณ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน การสื่อสารผ่านเครือข่าย ได้แก่ การสร้างชุมชนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งผ่านข้อมูลข่าวสาร การสร้างเครือข่ายชุมชนด้วยกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การจัดทำจดหมายข่าว ครป. เป็นต้น

อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี (2542) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการสื่อสารของนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า รูปแบบการสื่อสารของนักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ การสื่อสารแบบเผชิญหน้ากันระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นกับชาวบ้าน การสื่อสารโดยผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ และการประชุมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่วนปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ ปัจจัยเรื่องงบประมาณ ประสิทธิภาพของสื่อ ข้อดีและข้อเสียของสื่อ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่นความเหมาะสมของเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของชาวบ้าน ความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมหรือความพร้อมของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมาย และการเป็นสื่อที่สร้างความจดจำที่ดีให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ส่วนอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการสื่อสารของนักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ อุปสรรคที่เกี่ยวกับผู้สื่อสาร และผู้รับสาร

บุญเลิศ สุกดิกล (2528) ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมการรับข่าวสารของประชาชนชนบท โดยเน้นการไหลเวียนข่าวสารจากสื่อมวลชนไปยังประชาชนทั่วไป พบว่าประชาชนไทยในชนบทมีโอกาสรับทราบข่าวสารจากแหล่งสารคือ สื่อมวลชน พอสมควร โอกาสเปิดรับสื่อมวลชนของประชาชนในชนบทนั้น ขึ้นอยู่กับการกระจาย แพร่หลายของสื่อมวลชน ที่จะมีโอกาสเข้าถึงและทำให้มีส่วนร่วมในการรับสาร

วงศ์ รุ่งรุจีไพศาล (2527) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสื่อสารกับความตื่นตัวทางการเมือง ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านหาดสูง อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี และหมู่บ้านนิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึก เชียงราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า

1. เพศชายมีแนวโน้มที่จะมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิง
2. ประชาชนที่มีวัยสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีแนวโน้มที่จะมีการตื่นตัวทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ
4. ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่า มีแนวโน้มที่จะมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงกว่าผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า
5. ประชาชนในชนบทโดยเฉลี่ยมีระดับการสื่อสาร และระดับความตื่นตัวทางการเมืองค่อนข้างต่ำ
6. ประชาชนในชนบทที่มีระดับการสื่อสารสูงกว่า มีแนวโน้มที่จะมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงกว่าประชาชนที่มีการสื่อสารต่ำกว่า

เสน่ห์ นนทะโชติ (2524) ได้ทำการวิจัย เรื่องการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนชนบทไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านวังคล้า อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า

1. ในด้านการสื่อสารทางการเมือง ประชาชนในชุมชนชนบทส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากการเปิดรับสื่อมวลชนมากกว่าการสื่อสารระหว่างบุคคล
2. ประชาชนในชุมชนชนบท ที่ได้รับข่าวสารทางการเมือง จากช่องทางการเปิดรับสื่อมวลชนจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ในระดับที่สูงกว่า ผู้ที่ได้รับข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล
3. ประชาชนในชุมชนชนบท ที่ได้รับข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางการเปิดรับสื่อมวลชนจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยความสำเร็จของตนเองมากกว่าผู้ที่ได้รับข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลและในทางตรงกันข้ามประชาชนที่ได้รับข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลมีแนวโน้มที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ในลักษณะของการถูกชักจูงระดมพลังมากกว่าผู้ที่ได้รับข่าวสารทางการเมืองจากการเปิดรับสื่อมวลชน

ผู้วิจัยได้ศึกษาและประยุกต์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสื่อสาร เพื่อนำมาปรับและประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยมีปัจจัยทางสถานภาพได้แก่ การศึกษา รายได้ เพศ อายุ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชากรชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี : ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีและสาร (message)ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีรายละเอียดด้านระเบียบวิธีวิจัยประกอบด้วยรูปแบบการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) อย่างเป็นระบบตามประเด็นเนื้อหาที่ศึกษา โดยผู้วิจัยจะแปลภาษาเป็นข้อมูลแบ่งแยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหา และประเด็นหลัก คัดสรรข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป จากนั้นนำมาทำการวิเคราะห์ และแสดงข้อมูลในรูปของการบรรยาย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้นำประชาชน จำนวน 22 คน , ผู้นำทางจิตวิญญาณ (อิหม่าม,คอเต็บ,บิหลั่น) จำนวน 87 คน และกลุ่มการเมือง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี เขต 1 จำนวน 1 คน, นายกององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 46 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน 20 คน จาก กลุ่มผู้นำประชาชน จำนวน 7 คน (กำนัน 2 คน, ผู้ใหญ่บ้าน 5 คน) กลุ่มผู้นำทางจิตวิญญาณ จำนวน 3 คน (อิหม่าม 1 คน ,คอเต็บ 1 คน,บิหลั่น 1 คน) และ กลุ่มการเมือง 10 คน (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี เขต1 จำนวน 1 คน, นายกององค์การบริหารส่วนตำบล 4 คน, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 5 คน)

ตารางที่ 3.1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	ประสบการณ์ จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง	อาชีพ	รายได้ ต่อเดือน (บาท)	สถานะตำแหน่ง
1.	นายอนุวัฒน์คอกลวิ บัณฑิต	48	ป.โท	3ปี	ธุรกิจส่วนตัว	19,440	สมาชิกสภา อบจ. ปี ต.ค. นี้
2.	นายศอภี ฝะชู	43	ป.ตรี	8ปี	ธุรกิจส่วนตัว	21,860	นายก อบ. น้ำคำ
3.	นายเกษกร หวัง	43	ป.ตรี	8ปี	ธุรกิจส่วนตัว	21,860	นายก อบ. พึงเท
4.	นายเชษฐ โสภะเสนา	54	ป.6	3ปี	ธุรกิจส่วนตัว	21,860	นายก อบ. ต. ตะโพน
5.	นายกรีฑา โส	41	ป.ตรี	8ปี	ธุรกิจส่วนตัว	21,860	นายก อบ. ปากู
6.	น.ส.อุไรระดมิง	41	อนุปริญญา	3ปี	ทำสวน	6,630	สมาชิก อบ. ต. ม. 4 ตะโพน
7.	นายอู๋ซึ่งตา	39	ม.3	8ปี	ทำสวน	9,000	สมาชิก อบ. ต. ม. 2 ปากู
8.	นายธานี วาลี	40	ม.6	1ปี	ทำสวน	9,000	สมาชิก อบ. ต. ม. 2 ปากู
9.	นายอัครอนิงยา	51	ป.6	8ปี	ทำสวน	7,000	สมาชิก อบ. ต. ม. 4 ปากู
10.	นายอานันท์ วาลี	40	ม.6	8ปี	ทำสวน	8,000	สมาชิก อบ. ต. ม. 3 ปากู
11.	นายกรีฑา เวทีอิจิ	40	ป.6	1ปี	ทำสวน	15,000	กำนัน ต. น้ำคำ
12.	นายณัฐ โส	51	ม.3	2ปี	ทำสวน	15,000	กำนัน ต. ปากู
13.	นายภาวเวียง	49	ม.3	10ปี	ทำสวน	10,000	ผู้ใหญ่บ้าน บ. บึงหนองม. 4 น้ำคำ
14.	นายอภิชาต สุวรรณ	43	ป.6	1ปี	ธุรกิจส่วนตัว	50,000	ผู้ใหญ่บ้าน ต. หนองมิสม. 5 น้ำคำ
15.	นายมะภู	56	ป.6	5ปี	ทำสวน	10,000	ผู้ใหญ่บ้าน ต. หนองม. 7 ปากู
16.	นายอัครดะมะซึ่ง	40	อนุปริญญา	2ปี	ทำสวน	10,000	ผู้ใหญ่บ้าน ต. ภูไม้ไผ่ ม. 2 ตะโพน
17.	นายอัครดะมะซึ่ง	42	ร.ร. ป. 6	12ปี	ทำสวน	10,000	ผู้ใหญ่บ้าน ต. หนองม. 2 ปากู
18.	นายสาเม บัณฑิต	73	ร.ร. ป. 6	30ปี	ทำสวน	7,000	อ. หนองม. ตะโพน
19.	นายชกร หะตั้ง	45	ร.ร. ป. 6	13ปี	ทำสวน	7,000	อ. หนองม. ตะโพน
20.	นายอนุวัฒน์คอกลวิ ระ	39	ร.ร. ป. 6	3ปี	ทำสวน	6,000	บ. หนองม. ตะโพน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จะมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย

3.1.1 แบบสัมภาษณ์ แบบมีการกำหนดโครงสร้างคำถาม ซึ่งสามารถแบ่งประเด็นออกเป็น 4 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 การศึกษา
- 1.4 อาชีพ
- 1.5 ประสบการณ์ทางการเมือง

ตอนที่ 2 การวางแผนการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมือง

2.1 มีการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือไม่อย่างไร

ตอนที่ 3 แนวคำถามช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

- 3.1 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองมีช่องทางอะไรบ้าง
- 3.2 เพราะเหตุใดจึงใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองแบบนี้
- 3.3 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองมีรายละเอียดอะไรบ้าง
- 3.4 ช่องทางการสื่อสารที่คิดว่าดีที่สุด เพราะอะไร
- 3.5 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองดำเนินการในช่วงเวลาใด
- 3.6 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง
- 3.7 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่เลือกมีประเด็นที่ควร

ปรับปรุงแก้ไขอย่างไรบ้าง

ตอนที่ 4 แนวคำถามเกี่ยวกับสาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

4.1 สาร(message) ที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีประเด็นอะไรบ้าง

4.2 สาร(message) ที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีประเด็นเหล่านี้หรือไม่

4.2.1 ประเด็นการบริหารงานบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.2 ประเด็นงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.3 ประเด็นความขัดแย้ง การทำร้ายกัน เหตุระเบิด เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ การเรียกร้องถึงเหตุการณ์ไม่สงบในพื้นที่

4.3 ประเด็น สาร (message) ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

4.3.2 ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

4.3.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

4.3.4 ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว

4.3.5 ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.3.6 ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตอนที่ 5 แนวคำถามเกี่ยวกับการตอบสนองหลังจากได้สื่อสาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

5.1 มีการตอบสนองอย่างไรบ้างหลังได้สื่อสารและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับสาร(message)

5.2 ระยะเวลาของการตอบสนองหลังจากได้สื่อสาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับสาร(message)

5.3 ข้อเสนอแนะของการตอบสนองจากการสื่อสาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ก่อนที่จะนำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของเครื่องมือที่สร้างขึ้นก่อนนำไปใช้ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด และตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งการสร้างเครื่องมือได้รับคำแนะนำจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข อาจารย์ที่ปรึกษาหลักคั่นคว้าอิสระ แล้วนำแนวทางของแบบ สัมภาษณ์ที่ได้รับนั้น ไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญคือ ดร.บุญสิทธิ ไชยชนะ ผู้อำนวยการสำนัก บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา พร้อมทั้ง ผศ.สมศักดิ์ คำนเดชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และ ดร.ชาติ ไตรจันทร์ อาจารย์ประจำภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อตรวจสอบความ เทียบตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ พร้อมทั้งทำการแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสัมภาษณ์ให้ สมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

ข้อมูลขั้นปฐมภูมิ คือ การสัมภาษณ์ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีดังต่อไปนี้

4.1 การสัมภาษณ์ ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

4.1.1 ทำการติดต่อกับประสานงานกับผู้ให้สัมภาษณ์โดยการติดต่อ ผ่านโทรศัพท์ ไปยังที่อยู่ของผู้ให้สัมภาษณ์ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการขอเข้าสัมภาษณ์ จากนั้นทำการนัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4.1.2 สำหรับแนวทางของคำถาม จัดพิมพ์เป็นเอกสารแนบไปพร้อมกับจดหมายนัดหมายขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

4.1.3 เมื่อถึงวันนัดหมาย ขออนุญาตบันทึกข้อมูลจากการสนทนาด้วย เครื่องมือบันทึกเสียง โดยอธิบายให้ผู้ให้สัมภาษณ์รับทราบว่า ข้อมูลที่ได้รับนั้นจะนำไปใช้ในการ ศึกษาและเป็นข้อมูลในคั่นคว้าอิสระเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อลดความกังวลของผู้ให้สัมภาษณ์ พร้อมกัน นี้ก็ได้เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ซักถามผู้วิจัยก่อนเพื่อสร้างความไว้วางใจและเป็นกันเอง

4.1.4 เตรียมความพร้อมของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยจะต้องทำความเข้าใจ และ จดจำแนวทางการสัมภาษณ์และซักซ้อมการสัมภาษณ์

4.1.5 แจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบว่า จะนำข้อมูลที่บันทึกไว้ด้วยการจด บันทึกและจากเครื่องบันทึกเสียงไปถอดความ สรุปประเด็น จากนั้นจะนำเสนอในส่วนของการ อภิปรายผลต่อไป

4.2 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.2.1 การแนะนำตัว ผู้วิจัยจะแนะนำตัวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งชื่อสถานที่ศึกษา หัวข้อที่ทำการศึกษา วัตถุประสงค์ที่ทำการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับจากผู้ให้สัมภาษณ์

4.2.2 ใช้ประเด็นคำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้าเป็นแนวทางสัมภาษณ์ และเปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์ตอบคำถามได้อย่างอิสระ โดยไม่มีการชี้นำคำตอบจากผู้สัมภาษณ์ เป็นลักษณะของการสนทนาเพื่อให้ได้ข้อมูลให้มากที่สุด ในระหว่างการสัมภาษณ์ ถ้าไม่เข้าใจในคำตอบต้องรอจังหวะที่จะซักถามเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน

4.2.3 ในระหว่างการซักถาม เมื่อผู้วิจัยตั้งคำถามแล้ว ต้องคอยฟังคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์ไปพร้อมๆ กับการเก็บข้อมูล โดยการจดบันทึกและเตรียมตัวที่จะตั้งคำถามใหม่ต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลที่จดบันทึกจะเป็นประเด็นหลัก รายละเอียดทั้งหมดให้ถอดความจากเครื่องบันทึกเสียง

4.3 ขั้นตอนปิดการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องของข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ตอบครบทุกคำถามหรือไม่ และคำตอบที่ได้รับชัดเจนมากน้อยเพียงใด ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ หากไม่ตรงวัตถุประสงค์หรือไม่ครบถ้วน ก็ได้ตั้งคำถามใหม่ให้ชัดเจนและครบถ้วนถูกต้อง จากนั้นกล่าวขอบคุณในความร่วมมือของผู้ให้สัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา อย่างเป็นระบบตามประเด็นเนื้อหาที่ศึกษา โดยผู้วิจัยจะแปลภาษาเป็นข้อมูล แบ่งแยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหาและประเด็นหลัก คัดสรรข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป จากนั้นนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล และแสดงข้อมูลในรูปแบบของการบรรยาย แสดงข้อมูลโดยใช้ตารางแสดงความถี่และการจัดอันดับตามการรวบรวมข้อมูลมาตามแหล่งที่มาของข้อมูล ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล

1. การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้เพื่อการศึกษา หลังจากผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้
2. การตรวจสอบข้อมูล ซึ่งเริ่มตั้งแต่การตรวจสอบว่า ข้อมูลที่ได้มานั้นเพียงพอหรือไม่ ข้อมูลนั้นตอบปัญหาของการวิจัยหรือไม่ จากนั้นทำการแปลภาษาเป็นข้อมูล และแบ่งแยกข้อมูลนั้นเป็นกลุ่มตามเนื้อหาและประเด็นหลัก โดยทำการวิเคราะห์ตามประเด็นที่ต้องการศึกษาอย่างเป็นระบบ และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้
 - 2.1) ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชน ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
 - 2.2) สาร(message)ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ขั้นตอนที่ 2 จัดระบบข้อมูล

โดยการทำให้ข้อมูลอยู่ในลักษณะที่จะช่วยให้การสร้างข้อสรุปได้ง่ายด้วยการแสดงในลักษณะของเครือข่ายเหตุและผล เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ที่ถูกลำหนดด้วยตัวแปรว่าเป็นเหตุและผลของกันและกันอย่างไร

1. เมื่อผ่านการตรวจสอบข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะลดทอนข้อมูลด้วยการคัดสรรข้อมูลที่ต้องการ และตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป โดยทำการเลือกปรับข้อมูลให้อยู่ในลักษณะที่จะเขียนบันทึกให้ชัดเจนเข้าใจง่าย แต่สามารถจับแต่ละประเด็นสำคัญได้
2. ผู้วิจัยจะทำการสร้างข้อสรุป โดยใช้กรอบความคิดเชิงทฤษฎีเป็นฐานหลักในการวิเคราะห์เพื่อนำข้อค้นพบเบื้องต้นมาพิจารณาว่า สอดคล้องกับทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งในกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ศึกษาไว้ตั้งแต่ต้นหรือไม่ อย่างไร กระบวนการและเงื่อนไขต่างๆ ในข้อค้นพบเหล่านั้นเป็นไปตามกรอบความคิดเชิงทฤษฎีหรือไม่ แล้วจึงอภิปรายผลตามข้อค้นพบที่ได้จากการเปรียบเทียบ และยืนยันข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอข้อมูลที่จัดระบบไว้ในเชิงพรรณนาใน บทที่ 4

ในการนำเสนอผลการวิจัยนั้น เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำให้การแสดงผลออกมาในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Description Analysis) และแสดงข้อมูลโดยใช้ตารางความถี่เพื่อแสดงผล โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวคำถามช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 3 แนวคำถามเกี่ยวกับสาร (message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี : ศึกษากรณีช่องทางสื่อสารและสารทางการเมือง” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาช่องทางสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ เพื่อศึกษาสาร(message)ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเลือกด้วยวิธีแบบเจาะจงเลือก จาก กลุ่มผู้นำประชาชนจำนวน 7 คน (กำนัน 2 คน, ผู้ใหญ่บ้าน 5 คน), ผู้นำทางจิตวิญญาณ (อิหม่าม 1 คน ,คอเต็บ 1 คน,บิหลั่น 1 คน และ กลุ่มการเมือง 10 คน (สจ. 1 คน, นายก อบต. 4 คน, ส.อบต. 5 คน) โดยแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 3 สาร(message)ทางการเมืองของผู้นำประชาชนที่ส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	19 คน	95
หญิง	1 คน	5
รวม	20 คน	100
อายุ		
30 – 40 ปี	6 คน	30
41 – 50 ปี	9 คน	45
51 ปีขึ้นไป	15 คน	75
รวม	20 คน	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	5	25
มัธยมศึกษา	6	30
อนุปริญญา	2	10
ปริญญาตรี	3	15
ปริญญาโท	1	5
อื่นๆ	3	15
รวม	20 คน	100

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

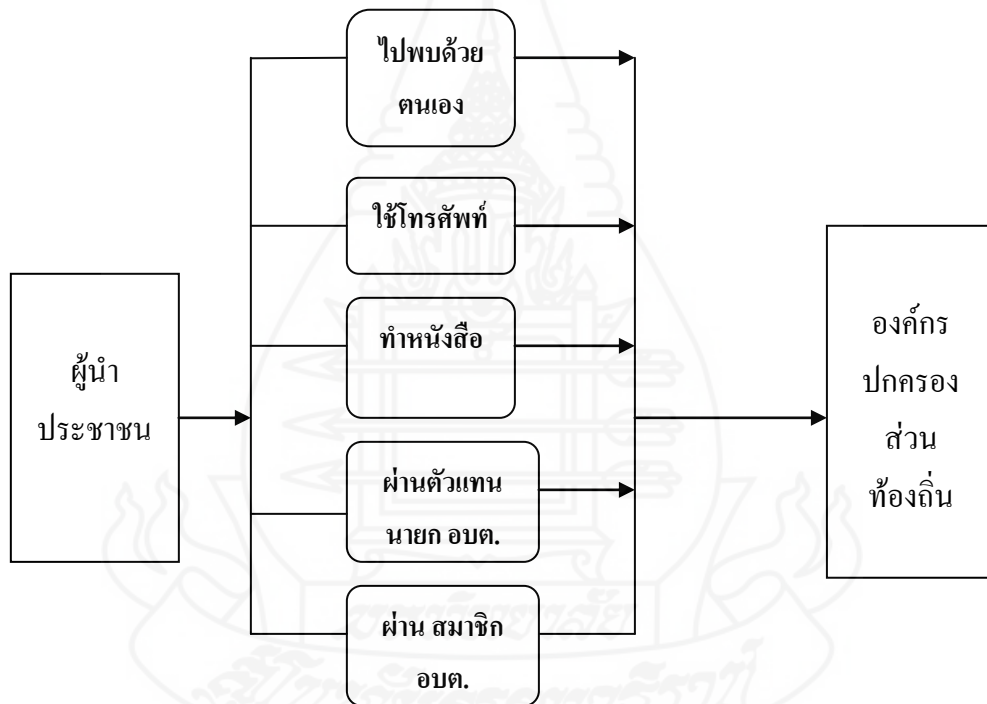
	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
สมาชิกสภา อบจ.	1	5
นายก อบต.	4	20
ส อบต.	5	25
กำนัน	2	10
ผู้ใหญ่บ้าน	5	25
อิหม่าม	1	5
คอเต็บ	1	5
บิหลั่น	1	5
รวม	20 คน	100
ประสบการณ์ทางการเมือง (การดำรงตำแหน่ง)		
มี น้อยกว่า 1 ปี	0 คน	0
1-3 ปี	9 คน	45
มากกว่า 3 ปี – 5 ปี	1 คน	5
5 ปีขึ้นไป	10 คน	50
รวม	20 คน	100

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปด้านเพศ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นผู้ชายมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 95 ผู้หญิงมีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ข้อมูลทั่วไปด้านอายุ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 41-50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45 และกลุ่มอายุ 30-40 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ข้อมูลทั่วไปด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ตามด้วยระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ระดับอนุปริญญาและระดับอื่น(สถาบันปอเนาะ) จำนวน 2 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20 และระดับปริญญาโทมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ข้อมูลทั่วไปด้านสถานะตำแหน่งผู้นำประชาชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 5 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมานายกององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตามด้วยกำนัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น จำนวนน้อยที่สุด คือจำนวนละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ข้อมูลทั่วไปด้านประสบการณ์ทางการเมือง พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางการเมืองที่ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 1-3 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และน้อยที่สุดคือดำรงตำแหน่ง มากกว่า 3-5 ปีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5

สรุปผลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 90) มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 75) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 30)สถานะดำรงตำแหน่งผู้นำประชาชนมากที่สุดเท่ากันคือดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้าน (ร้อยละ 50) ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางการเมืองที่ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป(ร้อยละ 50)

ตอนที่ 2 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี : ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง” วัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่งคือ เพื่อศึกษาช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ศึกษาตามแนวคิดของกระบวนการสื่อสาร ประกอบด้วยผู้ส่งสาร สาร และผู้รับสาร โดยอาจสามารถสรุปตามแผนภูมิได้ดังนี้



ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงช่องทางการสื่อสารของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 ช่องทางการสื่อสารทางการเมือง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ช่องทางสำคัญในการสื่อสารทางการเมืองระหว่างผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี คือ การพูดคุยกันเป็นการส่วนตัว การสื่อสารโดยใช้โทรศัพท์ การสื่อสารโดยทำเป็นหนังสือ และการสื่อสารผ่านบุคคล (personal communication) ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

กานีอา อาแวกือจิ กล่าวว่า “ทำหนังสือบ้าง พูดคุยโทรศัพท์บ้าง ขึ้นอยู่กับความเร่งด่วนและเรื่องที่จะพูดคุยประสานงานกัน โดยส่วนมากผมจะประสานกับนายก อบต. โดยตรง ถ้าเป็นเรื่องที่สำคัญที่นายก อบต. ต้องการหนังสือก็จะทำเป็นหนังสือ แต่ถ้าไม่ต้องการและเร่งด่วนก็โทรศัพท์ไป”(สัมภาษณ์ กานีอา อาแวกือจิ, กำนันตำบลน้ำดำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

มุฮัมมัดอาลาวิ บือแน กล่าวว่า “ส่วนมากทางผู้นำประชาชนได้ประสานงานมายังผม ซึ่งจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะนิยมใช้โทรศัพท์เป็นส่วนใหญ่และก็มาพบปะเป็นบางครั้ง เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่ค่อยถนัดเรื่องหนังสือ ไม่ทำหนังสือ”(สัมภาษณ์ มุฮัมมัดอาลาวิ บือแน, สมาชิกสภา อบจ.ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

มะการิง หวัง กล่าวว่า “ส่วนมากจะเป็นการนัดพบมากกว่า ต้องคุยกันเรื่อยๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องความสัมพันธ์กัน การติดต่อประสานงานส่วนมากก็พบปะ โทรศัพท์ ส่วนมากจะเชิญมากกว่าเนื้อหากจริงจะต้องได้คุยปรึกษาหารือกัน”(สัมภาษณ์ มะการิง หวัง, นายก อบต.พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่า “ใช้วิธีการใช้โทรศัพท์มากกว่าโทรไปก่อนแล้วค่อยนัดพบกัน หนังสือไม่ได้ใช้เท่าไร” (สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแลมะ, นายก อบต.ตะโละแมะนา วันที่ 29 กันยายน 2555)

ชอบริ เปาะชู กล่าวว่า “มีการพบปะกัน พูดกันปากต่อปาก เลือกรวิธินี้เพราะมีความสนิทสนมเกิดความชัดเจน สร้างความสัมพันธ์กัน กรณีทำหน้าที่ไปส่วนมากจะเป็นเกี่ยวกับ โครงการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ สถานีดับเพลิง และในทางกลับกันกันนั้น ผู้ใหญ่บ้านก็ให้ความร่วมมือกันตลอด ผมขึ้นไปเขาก็ขึ้นกลับเช่นกัน”(สัมภาษณ์ ชอบริ เปาะชู, นายก อบต.น้ำดำ วันที่ 27 กันยายน 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “ การคุยกัน เข้าไปพูดคุยกัน พูดตามที่ทั่วไป เจอแถวบ้านตลาดก็สามารถพูดคุยได้ตลอด โทรศัพท์ที่พอมีบ้าง ทำหนังสือไม่ค่อยมี พบปะตามสถานที่ต่างๆ ส่วนวิธีการอื่นๆ ไม่นิยมไม่สะดวก ยิ่งเรื่องเคเบิลทีวียิ่งไม่มี หอกระจายข่าวก็ไม่มีในหมู่บ้านของผม ไม่มีเพราะในพื้นที่ไม่มีสิ่งเหล่านี้”(สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัดฆอมิส ม.5 ต.น้ำดำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

ยูนิ ยูโชะ กล่าวว่า “ส่วนมากจะทำหนังสือเป็นส่วนใหญ่ และก็มีโทรศัพท์บ้าง บางทีก็ไปเอง ไม่เคยฝากใครไป ส่วนใหญ่จะไปเอง โทรศัพท์ไปตามก่อนว่าอยู่ไหน อยู่ที่ไหน จะเป็นเรื่องของงบประมาณ งบประมาณ งบประมาณและที่จัดมีการจัดการแข่งขันกีฬาส่วนมากเรื่องสำคัญจะทำหนังสือไป”(สัมภาษณ์ ยูนิ ยูโชะ, กำนันตำบลปากู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

ชาคาริยา หะเต็ง กล่าวว่า “ พูดคุยกัน ที่ร้านน้ำชาหรือที่บ้าน กับนายก อบต.เพราะที่ร้านน้ำชามันสะดวก และที่บ้านก็ไปมาหาสู่กันอยู่แล้วจะพบปะพูดคุยกันอยู่บ่อยๆ”(สัมภาษณ์ ชาคาริยา หะเต็ง, คอเต็บมัสยิดบูเกตาเนาะ ต.ปากู วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

มุฮัมหมัดดาวูด ดือเระ กล่าวว่า “ พูดคุยกันทางโทรศัพท์ ส่วนมากจะไม่ค่อยได้พูดคุยประสานงานกันเท่าไรและบางครั้งก็ฝากผ่านสมาชิก อบต. ไปยังนายก อบต. ในปัญหาต่างๆ ในหมู่บ้าน”(สัมภาษณ์ มุฮัมหมัดดาวูด ดือเระ, บิหลันมัสยิดคารุลนาอิม ต.ปากู วันที่ 16 ตุลาคม 2555)

อาหมัด วาจิ กล่าวว่า “ จะมีการสื่อสารกับอบต. โดยการบอกกล่าวผ่านสมาชิก อบต. ถึงปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการ โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหนทาง ไฟฟ้าข้างทาง ท่อระบายน้ำ”(สัมภาษณ์ อาหมัด วาจิ, สมาชิก อบต. ม.3 ต.ปากู วันที่ 5 ตุลาคม 2555)

อับดุลรอญิง ขายา กล่าวว่า “มีโทรศัพท์ พุศคุยกันเองที่บ้านนายกหรือสำนักงาน อบต. แต่โทรศัพท์ที่ไปจะสะดวกรวดเร็ว แต่ไปที่สำนักงานได้เห็นหน้าเห็นตากันแต่ก็ไม่ค่อยได้ผล” (สัมภาษณ์ อับดุลรอญิง ขายา, สมาชิก อบต. ม.4 ต.ป่าภู วันที่ 4 ตุลาคม 2555)

มะอูเซ็ง ตาเยะ กล่าวว่า “พุศคุยใน อบต.เพราะเข้าไปติดต่อ อบต.ตลอด สะดวกได้เห็นหน้ากัน ได้สัมผัสหรือ ได้รู้พฤติกรรมได้เลยและทางโทรศัพท์คือสะดวกและรวดเร็ว”(สัมภาษณ์มะอูเซ็ง ตาเยะ, สมาชิก อบต. ม.2 ต.ป่าภู วันที่ 2 ตุลาคม 2555)

2.2 เหตุผลที่ผู้นำประชาชนเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองในแต่ละแบบ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า เหตุผลที่ผู้นำประชาชนเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองระหว่างผู้นำประชาชน ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ในแต่ละแบบไม่ว่าจะเป็น การพุศคุยกันเป็นการส่วนตัว การสื่อสารโดยใช้โทรศัพท์ การสื่อสารโดยทำเป็นหนังสือและการสื่อสารผ่านบุคคล (personal communication) ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้มีเหตุผลในการเลือกช่องทางการสื่อสาร ในแต่ละแบบโดยเหตุผลในการเลือกช่องทางการสื่อสารในแต่ละแบบส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า สะดวกในการเดินทางไปพบผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อไปพบปะกับผู้บริหารส่วนท้องถิ่นแล้วสามารถพุศคุยสื่อสารแจ้งความต้องการของประชาชนในพื้นที่และได้คำตอบจากเรื่องที่ต้องการจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เลยโดยไม่ต้องรอ และยังมีผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านให้เหตุผลว่าสาเหตุที่เลือกช่องทางการสื่อสารในการทำหนังสือหรือจัดทำเป็นเอกสารส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเนื่องจากในบางโอกาสหรือในบางเรื่องที่จะติดต่อประสานงานขอการสนับสนุนจากทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องมีหนังสือหรือเอกสารเพื่อเป็นหลักฐานในการติดต่อประสาน เพื่อทางที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถสนับสนุนได้ ก็จำเป็นต้องจัดทำเป็นหนังสือหรือเอกสารส่งไปทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

การिया อาเวกือจิ กล่าวว่า “สาเหตุที่ทำหนังสือไปเพราะต้องทำตามขั้นตอน นายกอบต.ถึงจะสามารถสั่งการได้ เพราะบางครั้งนายกก็ต้องการหนังสือประกอบด้วย”(สัมภาษณ์ การिया อาเวกือจิ,กำนันตำบลน้ำคำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

มะอุเซ็ง ตาเยะ กล่าวว่า “ถ้าหากไปคุยที่ อบต.ก็เพราะว่าจะได้เห็นหน้ากันได้สัมผัสหรือรู้พฤติกรรมได้เลย ได้คำตอบเลย และหากคุยทางโทรศัพท์ก็เกิดความสะดวกรวดเร็ว”(สัมภาษณ์ มะอุเซ็ง ตาเยะ,สมาชิก อบต. ม.2 ต.ปาภู วันที่ 2 ตุลาคม 2555)

สามแม บือเนะ กล่าวว่า “การพบปะที่มีสยิดสะดวกกว่า ส่วนมากจะพบกันเรื่อยๆเพราะนายก อบต.ก็จะมาละหมาดที่มีสยิดทุกวันศุกร์อยู่แล้ว ” (สัมภาษณ์ สามแม บือเนะ, อิหม่ามมีสยิดตะโละบูโละ วันที่ 15 ตุลาคม)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่า “ที่เลือกใช้โทรศัพท์ เพราะรู้ผลทันที เพราะจะโทรไปถามว่ามีธุระเรื่องอะไร มีปัญหาอย่างไร ถ้าจำเป็นที่จะต้องพบกันก็ค่อนข้างเจอกันเพื่อปรึกษาหารือถ้าเป็นเรื่องที่ตัดสินใจทางโทรศัพท์ได้ก็ตัดสินใจได้เลย”(สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแลมะ,นายก อบต. ตะโละแมนา วันที่ 29 ตุลาคม 2555)

สอบริ เปาะชู กล่าวว่า “กรณีการพบปะ พูดกันปากต่อปาก ที่เลือกวิธีนี้เพราะมีความสนิทสนมกันเกิดความชัดเจน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้ ส่วนกรณีที่ทำเป็นหนังสือก็จะเป็นเรื่องที่เป็นทางการเช่น เกี่ยวกับสภาพสันติสุข โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และหากเป็นกรณีของสมาชิก อบต.ก็เลือกวิธีพบปะกันเพราะ สมาชิก อบต.ก็ต้องมาที่ อบต.ทุกเดือนเพื่อเข้าร่วมประชุมประจำเดือน แต่หากมีเรื่องเร่งด่วนก็เข้าพบพบปะคุยกันที่อบต.ได้”(สัมภาษณ์ สอบริ เปาะชู,นายก อบต.น้ำคำ วันที่ 27 กันยายน 2555)

ยูนุ้ ยูโซะ กล่าวว่า “ส่วนมากจะตามความสะดวกในแต่ละเรื่อง ในแต่ละเรื่อง ต้องดูว่าเรื่องไหนเหมาะสำหรับแบบไหนด้วยส่วนตนเองไปได้ตลอดเวลา ”(สัมภาษณ์ ยูนุ้ ยูโซะ, กำนันตำบล ปาภู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “ส่วนมากเลือกรูปปะติดปะติดกัน เพราะสะดวกได้คำตอบได้พูดคุยกัน และอยู่ใกล้ อดบ. ใกล้กับบ้านนายก ส่วน อดบ. ไม่ได้ประสานงานกัน”(สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัดชมมิต ม.5 ต.น้ำคำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

มะการิง หวัง กล่าวว่า “วิธีที่นิยมมากที่สุดคือการเชิญมาพบปะพูดคุยกันเพราะทุกคนได้ได้มีการออกความคิดเห็นแสดงวิสัยทัศน์ ไม่ใช่ให้ อดบ.เป็นคนกำหนดเองต้องให้ทุกคนช่วยกันระดมความคิดเห็น ซึ่งจะเชิญมาหรือเข้ามาช่วงวางแผนงบประมาณหรือก่อนเริ่มปีงบประมาณ”(สัมภาษณ์ มะการิง หวัง, นายก อดบ.พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง กล่าวว่า “การเข้าไปพบปะสะดวกกว่าเพราะบ้านอยู่ใกล้ อดบ. โดยจะเข้าไปพบนายก อดบ.และในการวางแผนงบประมาณประจำปีก็จะเข้าไปร่วมประชุมเสนอแผนงานในองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย และในบางครั้งก็มีการติดแผ่นป้ายโปสเตอร์ แผ่นพับเพื่อรณรงค์ให้ชาวบ้านปฏิบัติตามกฎหมายเช่นการเสียภาษี การขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุ และข้อราชการของรัฐปิดประกาศให้ทราบเพื่อให้ผู้สนใจได้อ่าน”(สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังนัง ยง ม.2 ต.ปากู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

อุรีะ เจะมิง กล่าวว่า “ส่วนมากก็จะโทร. ไปด้วยบางครั้งถ้าเป็นเรื่องเร่งด่วนเพราะเดินทางไปไม่ทัน ส่วนเรื่องที่ต้องไปพบก็เข้าไปพบที่ อดบ.เพราะต้องเข้าประจำประจำเดือนอยู่แล้วและหากเรื่องเร่งด่วนที่ต้องเข้าพบก็เข้าไปพบได้เพราะสะดวกซึ่งบ้านก็อยู่ใกล้ อดบ. สามารถเข้าไปหาได้”(สัมภาษณ์ อุรีะ เจะมิง, สมาชิก อดบ. ม.4 ต.ตะโละมะนะนา วันที่ 2 ตุลาคม 2555)

ชาคาริยา หะเต็ง กล่าวว่า “ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารทางโทรศัพท์ หรือ สื่อสารผ่านทางสมาชิก อดบ. ที่สำคัญคือสะดวกรวดเร็ว จึงเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับเรื่องที่จะพูดคุย ร้องขอต่อทาง อดบ. ให้เหมาะสมด้วย”(ชาคาริยา หะเต็ง, คอเต็บมัลยิดนูเกะตานาะ ต.ปากู วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

2.3 ช่วงเวลาที่ผู้นำทางการเมืองสื่อสารผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ช่วงเวลาที่ผู้นำทางการเมืองสื่อสารผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในแต่ละแบบไม่ว่าจะเป็น การพูดคุยกันเป็นการส่วนตัว การสื่อสารโดยใช้โทรศัพท์ การสื่อสารโดยทำเป็นหนังสือและการสื่อสารผ่านบุคคล (personal communication) ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้เลือกช่วงเวลาในการสื่อสาร โดยผู้นำประชาชนได้เลือกช่วงเวลาในการสื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล และช่วงเวลาที่เลือกในการสื่อสารคือ ช่วงเวลาก่อนเริ่มกิจกรรม ช่วงเวลาที่วางแผนกิจกรรมงบประมาณประจำปีของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วงเวลาที่ผู้นำประชาชนสะดวกสามารถไปพบได้ตลอด ช่วงเวลาในวันราชการที่เปิดให้บริการโดยจะโทรศัพท์ไปพูดคุย และในช่วงวันศุกร์ ซึ่งส่วนใหญ่ทั้งผู้นำประชาชนและตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล และนายกองกิจการบริหารส่วนจังหวัด หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะต้องไปร่วมละหมาดทุกวันศุกร์ ที่มีสยิดใกล้บ้านก็จะเป็นโอกาสที่ได้พบปะพูดคุยกันในเรื่องการพัฒนาและปัญหาต่างในพื้นที่ ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

มุฮัมหมัดอาลาวี บือแน กล่าวว่า “ การติดต่อประสานงานมาโดยตลอดส่วนมากก็จะเป็นช่วงเวลาก่อนดำเนินงานและตามกรอบงบประมาณของข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีของอบจ.” (สัมภาษณ์ มุฮัมหมัดอาลาวี บือแน, สมาชิก อบจ.ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

การียา อาแวก็อจี กล่าวว่า “ช่วงเวลาทำงาน เวลาราชการ หรือก่อนเปิดประชุมสภา ก่อนเสนอข้อบัญญัติ เพราะอำเภอทำได้เฉพาะส่งเสริมอาชีพ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ส่วนที่เหลือด้านบริการพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลทำจึงต้องประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบล”(สัมภาษณ์ การียา อาแวก็อจี, กำนันตำบลน้ำดำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

อับดุลรอนิง ยาซา กล่าวว่า “ ในช่วงเวลาเร่งด่วนหรือเกิดปัญหาที่จะไปพบนายก อบต. ที่บ้านเพื่อพูดคุยปรึกษาส่วนมากที่มีปัญหาจะเป็นปัญหาอินเตอร์เน็ตในหมู่บ้าน บางครั้งตอนกลางคืนก็ไปหาที่บ้านนายกก็มี”(สัมภาษณ์ อับดุลรอนิง ยาซา, สมาชิก อบต. ม.4 ต.ปาตู วันที่ 4 ตุลาคม 2555)

มะอุเซ็ง ตาเยะ กล่าวว่า “ในการพูดคุยกับนายก อบต.สามารถที่จะติดต่อประสานงาน ได้ตลอด 24 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นเวลาราชการก็จะไปพบที่ อบต.วันจันทร์ถึงวันศุกร์”(สัมภาษณ์ มะอุเซ็ง ตาเยะ, สมาชิก อบต. ม.2 ต.ป่าภู วันที่ 2 ตุลาคม 2555)

สาแม บือแน กล่าวว่า “ใช้เวลาพบกันที่มีสยิด ซึ่งจะเป็นทุกบ่ายของวันศุกร์หลังเวลา ละครหกโมงก็จะพูดคุยปรึกษาหารือกันในเรื่องความต้องการของมัสยิดและของชาวบ้าน”(สัมภาษณ์ สาแม บือแน, อีหม่ามมัสยิดตะโละนูโละ ต.ตะโละแมะนา วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่า “ส่วนมากในการพูดคุยกันเลือกพูดคุยก่อนที่จะจัดกิจกรรม หรือในระหว่างจัดกิจกรรม หรือหากมีปัญหาระหว่างจัดกิจกรรมหรือการดำเนินการต่างๆก็มีการพูดคุยกันซึ่งผู้นำประชาชนไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา ก็จะมีการมาพบปะพูดคุยกัน”(สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแลมะ, นายก อบต.ตะโละแมะนา วันที่ 29 กันยายน 2555)

สอบริ เปาะชู กล่าวว่า “ ในส่วนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.จะเป็นการพูดคุย มากกว่าทำหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการรักษาความสงบ ส่วนสมาชิก อบต. ต้องเข้าไปอยู่แล้วเพราะต้องประชุมประจำเดือนอย่างน้อยเดือนละครั้ง ผู้ที่ไม่ติดธุระก็จะแวะเวียน เข้า อบต. ประเด็นที่ต้องดำเนินการต้องจะเสนอเขาอยู่ในแผนงบประมาณประจำปีอยู่แล้ว ส่วนที่จะคุยกันเป็นเรื่องที่ชาวบ้านเดือนร้อนเป็นปัจจุบัน ไม่จำกัดเวลาสามารถพูดคุยได้ตลอด”(สัมภาษณ์ สอบริ เปาะชู, นายก อบต. น้ำคำ วันที่ 27 กันยายน 2555)

การิยา ยูโซะ กล่าวว่า “ส่วนมากจะทำเป็นหนังสือไป ถ้าไปหาด้วยตนเองจะเป็นเรื่อง งบประมาณ งบประมาณเอามาจัดกีฬา ศูนย์ยาเสพติดส่วนมากจะตามความสะดวก ไปได้ ตลอดเวลา มีการวางแผนก่อนเริ่มดำเนินการหลักๆที่เคยประสานไป คือ ทำถนน พัฒนาคอนกรีต กีฬา และของงบประมาณสนับสนุนเยาวชน”(สัมภาษณ์ การิยา ยูโซะ, นายก อบต.ป่าภู วันที่ 1 ตุลาคม 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “เลือกวิธีการพบปะกันคือเจอกันง่าย ได้คำตอบเร็ว การพบปะกัน จะคุยกันเรื่องถนน ไฟฟ้า ไฟฟ้าไม่สว่าง บางจุด ตอนนี้นำไปปรับปรุงแล้วสว่างแล้ว ช่วงเวลาที่พบปะ เจอกันเรื่อยๆไม่มีกำหนดการ แต่จะบอกกับนายก อบต.ว่าถนนชำรุดตรงไหน ” (สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัสหมอมิส ม.5 ต.น้ำคำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

มะการิง หวัง กล่าวว่า “ส่วนมากจะประชุมกันสามเดือนหนึ่งครั้ง วิธีที่นิยมที่สุดคือการเชิญมาพบปะ ซึ่งทุกคนจะได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ไม่ใช่เรากำหนดทิศทางแล้วให้ทำอย่างนี้ อย่างนั้นไม่ใช่ แต่เป็นการเชิญมาแล้วตั้งประเด็นระดมความคิด ส่วนมากจะเป็น ช่วงก่อนเริ่มงบประมาณ มีข้อบัญญัติอยู่แล้ว”(สัมภาษณ์ มะการิง หวัง, นายก อบต.พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง กล่าวว่า “ส่วนมากหากมีข้อราชการก็เข้าไปพบปะพูดคุยปรึกษากัน และจะเข้าไปร่วมวางแผนงบประมาณประจำปีของ อบต.ประจำ”(สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง, ผู้ใหญ่มะนังยง ม.2 ต.ปากู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

มะยูโซะ สาแหมะ กล่าวว่า “ส่วนมากในการพูดคุยปรึกษากันจะดำเนินการก่อนที่จะเริ่มกิจกรรม โดยมีการประสานนัดหมายพูดคุยกันกับกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นหลัก”(สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแหมะ, นายก อบต.ตะ โละแหมะนา วันที่ 29 กันยายน 2555)

2.4 ช่องทางการสื่อสารต่างๆไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ช่องทางการสื่อสารต่างๆไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในแต่ละแบบไม่ว่าจะเป็น การพูดคุยกันเป็นการส่วนตัว การสื่อสารโดยใช้โทรศัพท์ การสื่อสาร โดยทำเป็นหนังสือและการสื่อสารผ่านบุคคล (personal communication) ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่กล่าวว่าไม่มีปัญหาในการสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆเหล่านี้ จะมีเพียงแต่ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนเท่านั้นที่มีปัญหาในการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางที่ใช้โทรศัพท์ในการสื่อสาร โดยปัญหาคือสัญญาณโทรศัพท์ไม่มีในบางครั้งซึ่งจากสภาพภูมิศาสตร์ในพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นภูเขาซึ่งจะมีปัญหาสัญญาณโทรศัพท์ไม่ค่อยมี และผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนมีปัญหาในการสื่อสารผ่านบุคคล (personal communication) โดยปัญหาที่พบคือสื่อสารผ่านสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีการตอบสนองใดในเรื่องที่เป็นปัญหาของประชาชนในพื้นที่ ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

การียา อาแวก็อจี กล่าวว่า “ปัญหาอุปสรรคมีปัญหาเรื่องสัญญาณโทรศัพท์ที่ไม่มีวิธีการแก้ไขก็ดูจ้อโทรศัพท์เมื่อมีสัญญาณก็โทร. ไปใหม่ ตำบลน้ำคำมีการประสานงานกันดีทุกอย่างกับนายก อบต. น้ำคำกับกำนันตำบลน้ำคำ ต้องประสานงานกันถึงจะพัฒนาดีขึ้นซึ่งก็มีการประสานกันคืออยู่แล้ว”(สัมภาษณ์ การียา อาแวก็อจี, กำนันตำบลน้ำคำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

มะยูโชะ สาแลมะ กล่าวว่า “ปัญหาอุปสรรคมีปัญหาในเรื่องการทำหนังสือไปจะช้ากว่าจะตอบกลับและดำเนินการไม่ทันเหตุการณ์ โทรศัพท์ไปไม่มีปัญหา การไปพบปะกันก็สะดวกไม่มีปัญหา”(สัมภาษณ์ มะยูโชะ สาแลมะ, นายก อบต. ตะโละแมะนา วันที่ 29 กันยายน 2555)

สอบริ เปาะชู กล่าวว่า “ ปัญหาอุปสรรคในการสื่อสารโดยช่องทางการใช้โทรศัพท์ไปเป็น เป็นเรื่องภารกิจของแต่ละคนอาจไม่ตรงกันอาจไม่ได้รับตรงกับที่โทรไป อย่างอื่นไม่มีปัญหา”(สัมภาษณ์ สอบริ เปาะชู, นายก อบต. น้ำคำ วันที่ 27 กันยายน 2555)

ชาการียา หะเต็ง กล่าวว่า “ไม่ว่าจะสื่อสารทางโทรศัพท์ หรือสื่อสารผ่านทางสมาชิก อบต. ไม่มีปัญหาแต่กลับไม่ได้รับการตอบสนองเท่าไร น่าจะมีช่องทางโทรศัพท์ที่คอยรับสารจากประชาชนเพื่อรับเรื่องราวร้องทุกข์สำหรับให้ความช่วยเหลือประชาชน”(สัมภาษณ์ ชาการียา หะเต็ง, คอเต็บมัสยิดบุญเกาะตานาะ ต.ปากู วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

มะอุเซ็ง ตาเยะ กล่าวว่า “มีปัญหาอุปสรรค เช่น ถ้าไป อบต. แล้วนายกไปราชการที่อื่น ก็เกิดปัญหาได้เลยเพราะจะต้องคุยกับนายก อบต. คนเดียว โทรศัพท์ก็ปิดเครื่อง จึงไม่สามารถติดต่อได้ทันเวลา”(สัมภาษณ์ มะอุเซ็ง ตาเยะ, สมาชิก อบต. ม.2 ต.ปากู วันที่ 2 ตุลาคม 2555)

ตอนที่ 2 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 4.2 แสดงรอยความถี่ด้านช่องทางการสื่อสารทางการเมือง

วัตถุประสงค์	ประเด็น	คำสำคัญ(keyword)	รอยความถี่	รวม
ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	- ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองมีช่องทางอะไรบ้าง	-ไปพบปะกัน	//////////	10
		- โทรศัพท์มากกว่า	//////	5
		-ทำหนังสือ	//	2
		-ผ่านตัวแทนนายกอบต.	//	2
		-ผ่าน ส.อบต	/	1
	- เพราะเหตุใดจึงใช้ช่องทางการสื่อสารแบบนี้	-สะดวกผู้ผลเลย	//////////	12
		-สะดวก	//////	6
		-ทำเป็นขั้นตอน	//	2
	- ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองมีรายละเอียดอะไรบ้าง	-พบปะเป็นเรื่องสำคัญ	//	2
		-ถ้าไปด้วยตัวเองเป็นเรื่องงบประมาณ	///	3
		-ทำหนังสือไปเป็นทางการ	///	3
		-โทรศัพท์เป็นเรื่องทั่วไปงานพัฒนา	//////	6
-โทรศัพท์ไปพูดคุยนัดแนะก่อนไปเจอ		//////	6	
- ช่องทางการสื่อสารที่คิดว่าดีที่สุด เพราะอะไร	-โทรศัพท์ สะดวกรวดเร็ว	//////////	12	
	-สะดวก ได้คำตอบ ได้เห็นหน้าพูดคุยกัน	////////	8	

ตอนที่ 2 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 4.2 แสดงรอยความถี่ด้านช่องทางการสื่อสารทางการเมือง (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ประเด็น	คำสำคัญ(keyword)	รอยความถี่	รวม	
ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	-ช่องทางการสื่อสารทางการเมือง ดำเนินการใน ช่วงเวลาใด	-ไปพบได้ตลอด	////	4	
		-โทรหาวันทำงาน	///	3	
		-ก่อนเริ่มกิจกรรม	////	5	
		-ช่วงวันศุกร์	/	1	
		-ช่วงวางแผน	////	4	
		-งบประมาณประจำปี			
	-ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองมีปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง	-ช่วงที่เกิดปัญหา	///	3	
		-ไม่มี	//////////	14	
		-มีบ้างโทรศัพท์ไม่มีสัญญาณ	///	4	
		ผ่าน ส.อบต.ไปหานายก	//	2	
		อบต.แล้วไม่ดำเนินการ			
		-ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่เลือก มีประเด็นที่ควร ปรับปรุงแก้ไข อย่างไรบ้าง	-ไม่มีดีแล้ว	//////////	16
-ปรับปรุงสัญญาณโทรศัพท์ให้ดีขึ้น	///	4			

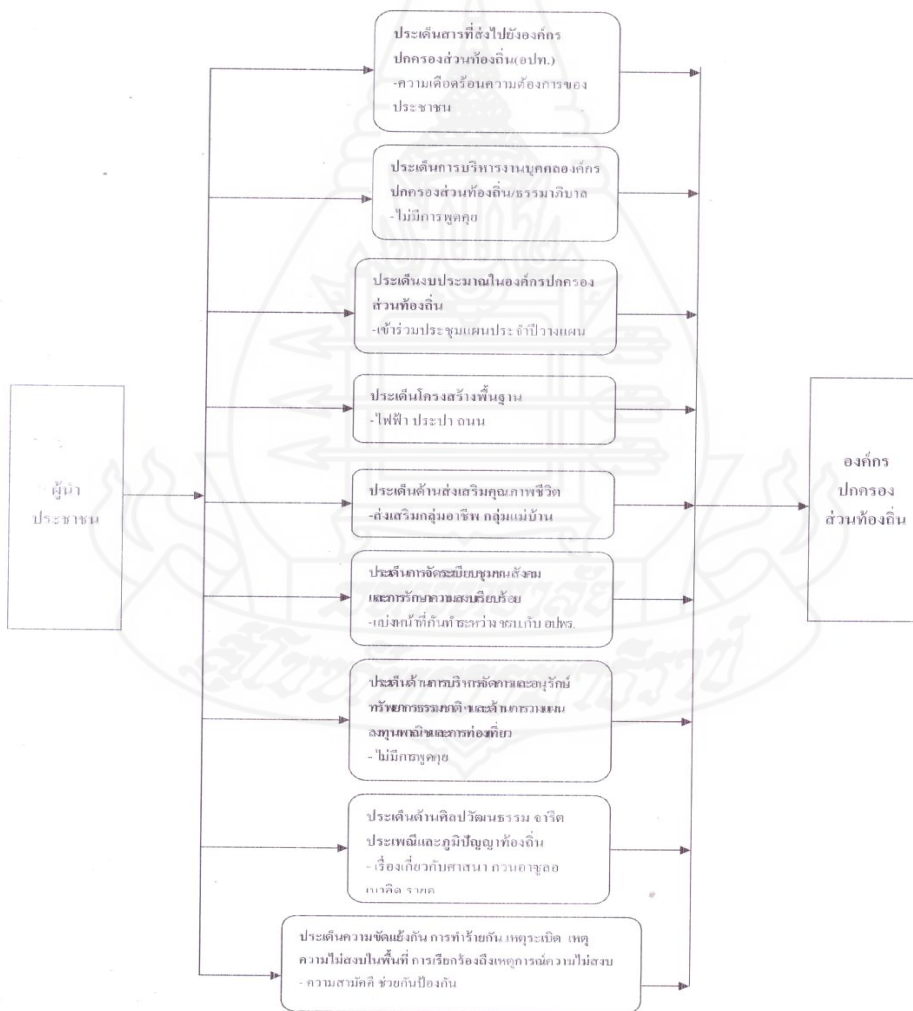
จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เลือกช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยเลือกช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยการไปพบปะพูดคุยด้วยตัวเองมากที่สุด รองลงมาเป็นการเลือกใช้โทรศัพท์ การทำหนังสือ และ ผ่านตัวแทนนายก อบต. และน้อยที่สุดคือ ผ่านสมาชิก อบต. ตามลำดับ และประเด็นเหตุผลที่เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารดังกล่าว โดยมีเหตุผลคือมีความสะดวก

รวดเร็วกว่าที่เพราะได้พูดคุยปรึกษาหารือกันโดยตรง และในบางครั้งจำเป็นต้องเป็นระเบียบขั้นตอนในการปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการจำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ ซึ่งโดยทั่วไปหากเป็นการไปพบปะด้วยตัวเองจะเป็นเรื่องที่สำคัญและต้องการคำตอบซึ่งหากเป็นโทรศัพท์ไปส่วนมากจะเป็นการโทร. ไปนัดแนะเพื่อพูดคุยหรือเป็นการปรึกษาหารือในเรื่องทั่วไปในงานพัฒนาและหากให้ผู้สัมภาษณ์เลือกว่าช่องทางการสื่อสารทั้งหมดที่เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองช่องทางใดเป็นช่องทางการสื่อสารที่คิดว่าดีที่สุดผู้ให้สัมภาษณ์เลือกการสื่อสารทางการเมืองโดยการใช้โทรศัพท์มากที่สุดเพราะสะดวกรวดเร็ว รองลงมาการไปพบปะด้วยตัวเองซึ่งสะดวกและได้เห็นหน้าพูดคุยกันและสามารถได้คำตอบรู้ผลได้เลย ในส่วนของประเด็นช่วงเวลาที่เลือกในการสื่อสารผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เลือกใช้เวลาก่อนการเริ่มดำเนินกิจกรรมในการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองลงมาเป็นช่วงวางแผนและไปพบได้ตลอดเวลา ช่วงวันทำงานในเวลาราชการ และในช่วงวันศุกร์ในเวลาละหมาด ตามลำดับ ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารทางการเมืองผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาอุปสรรค รองลงมาเป็นการสื่อสารโดยใช้โทรศัพท์มือถือเกิดปัญหาในบางครั้งโทรศัพท์ไม่มีสัญญาณทำให้การสื่อสารวิธีนี้ไม่สามารถทำได้ต้องรองานกว่าโทรศัพท์มือถือจะมีสัญญาณ ตามด้วยในการสื่อสารโดยผ่านช่องทางตัวแทนคือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไปยังนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วไม่มีการดำเนินการตามที่ร้องขอ ส่วนในประเด็นช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่เลือกที่ควรปรับปรุงแก้ไข พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพราะคืออยู่แล้ว รองลงมาผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่าควรมีการปรับปรุงสัญญาณโทรศัพท์ให้ดีขึ้น

สรุป จากการสัมภาษณ์ประเด็นช่องทางการสื่อสารทางการเมือง พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยเลือกใช้ช่องทางการไปพบปะ เพราะสะดวกและรู้ผลประเด็นที่ต้องการสื่อสารได้ทันทีเลย และในส่วนของทางเลือกใช้ช่องทางการโทรศัพท์จะเป็นการติดต่อสื่อสารโดยเป็นเรื่องทั่วไปและเรื่องพัฒนาเป็นหลัก ซึ่งหากจะให้ ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกช่องทางที่คิดว่าดีที่สุดผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยการใช้โทรศัพท์เพราะสะดวก รวดเร็ว โดยช่วงเวลาที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เลือกในการสื่อสารจะเลือกสื่อสารโดยไปพบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเลือกเวลา ก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรมแต่ละอย่าง ส่วนปัญหาอุปสรรคในการสื่อสารผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่พบว่า ไม่มีปัญหาอุปสรรค เพราะช่องทางการสื่อสารที่เลือกไม่ว่าจะเป็นการไปพบปะด้วยตนเองและการโทรศัพท์คืออยู่แล้ว

ตอนที่ 3 สาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี” วัตถุประสงค์ข้อที่สองคือ เพื่อศึกษาสาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ศึกษาตามแนวคิดของกระบวนการสื่อสาร ประกอบด้วยผู้ส่งสาร สาร และผู้รับสาร โดยอาจสามารถสรุปตามแผนภูมิได้ดังนี้



ภาพที่ 4.2 แผนภูมิแสดงสารทางการเมืองผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

3.1 ประเด็นสาร(message) ทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ได้สื่อสารผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองและแก้ปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. หรือผู้นำศาสนา จะประสานหรือขอความช่วยเหลือแทนประชาชนในพื้นที่ในเรื่องที่เป็นประเด็นความเดือดร้อนเร่งด่วนของประชาชนในประเด็นความต้องการพื้นฐาน ซึ่งประเด็นสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมจะเป็นความต้องการของประชาชนรวมถึงเดือนร้อนของประชาชนในพื้นที่ ประเด็นการพัฒนาของพื้นที่ในส่วนที่ยังขาดเหลือที่ประชาชนต้องการและผู้นำประชาชนเห็นว่าน่าจะมีการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น ประเด็นงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้าน ประเด็นปัญหาความขัดแย้งความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ประเด็นปัญหาน้ำท่วมบ้านเรือนของประชาชนในพื้นที่ ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง กล่าวว่า “ส่วนมากจะเป็นเรื่องการแก้ไขปัญหาของประชาชนและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ที่รับผิดชอบ ความเดือนร้อนของประชาชน ความต้องการของประชาชน”(สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม.2 ต.ปากู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

ฮานาฟี วาลี กล่าวว่า “ผู้นำท้องถิ่นจะสื่อสารกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการบอกกล่าวผ่านสมาชิก อบต. ถึงปัญหาความเดือนร้อนและความต้องการ โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหนทาง ไฟฟ้าข้างทาง ท่อระบายน้ำ”(สัมภาษณ์ ฮานาฟี วาลี, สมาชิก อบต.ม.2 วันที่ 3 ตุลาคม 2555)

มะอูเซ็ง ตาเยะ กล่าวว่า “มีการพูดคุยทุกครั้งที่ได้ไป อบต. เช่น คุยในเรื่องโครงสร้างต่างๆ ที่จะลงไปหมู่บ้าน หรือไปหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านว่าจะแก้ไขอย่างไร และยังคุยในเรื่องการสนับสนุนเด็กเยาวชน เล่นกีฬาฟุตบอล”(สัมภาษณ์ มะอูเซ็ง ตาเยะ, สมาชิก อบต. ม.2 ต.ปากู วันที่ 2 ตุลาคม 2555)

อาหมัด วาจิ กล่าวว่า “เรื่องให้ปรับปรุงเน็ต ในเมื่อจัดทำโครงการแล้วก็จะให้มันดำเนินการให้ถึงที่สุด ณ ปัจจุบันปัญหาเล่นอินเทอร์เน็ตไม่ได้และไม่ทั่วถึง และยังมีปัญหาภาระส่วนต่างๆจะให้เฉพาะคนที่มีบ้านอยู่ใกล้กับถนนเท่านั้น ส่วนคนที่อยู่ข้างในจะไม่ให้มันก็เป็นประเด็นที่ไม่ค่อยดีนัก เพราะชาวบ้านไม่พอใจ และเกิดคำถามขึ้นมาว่าทำไมต้องให้เฉพาะคนที่มีบ้านใกล้ถนนเท่านั้น”(สัมภาษณ์ อาหมัด วาจิ, สมาชิก อบต. ม. 3 ต.ปาตู วันที่ 5 ตุลาคม 2555)

การิยา อาแวก็อจิ กล่าวว่า “จะประสานเรื่องการพัฒนาเป็นส่วนมาก ส่วนในประเด็นการบริหารงานบุคคล ของ อบต.และเรื่องธรรมาภิบาล ไม่เกี่ยวข้องให้ อบต.จัดการเอง”(สัมภาษณ์ การิยา อาแวก็อจิ, กำนันตำบลน้ำคำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่า “เรื่องกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เรื่องปัญหาความขัดแย้ง ความสงบเรียบร้อยในท้องที่ อบต. และในประเด็นธรรมาภิบาลก็จะพูดถึงที่เราทำไปแล้วว่าไม่มีอะไรบ้างก็จะเรียกส่วนที่เกี่ยวข้องมาคุยกัน เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป”(สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแลมะ, นายก อบต. ตะโละแมะนา วันที่ 29 กันยายน 2555)

สาแม บือแน กล่าวว่า “คุยกับนายก อบต.ในวันศุกร์ในเรื่อง ไฟฟ้า ประปา ก็เคย จะเป็นเรื่องไฟฟ้าตามถนนเสีย ส่วนเรื่องถนนก็ให้นายก อบต.มาซ่อมแซมถนนที่ชำรุดในหมู่บ้าน”(สัมภาษณ์ สาแม บือแน, อีหม่ามมัสยิดดารุลนาอิม วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

ซาคาริยา หะเค็ง กล่าวว่า “ได้พูดคุยกับสมาชิก อบต.ให้ไปบอก นายก อบต.หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ช่วยแก้ไขความเดือดร้อนเรื่องปัญหาน้ำท่วมในหมู่บ้าน ภัยธรรมชาติ และก็ยังมีปัญหาเรื่องถนนชำรุด และเรื่องโทรคมนาคม โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ตในหมู่บ้าน”(สัมภาษณ์ ซาคาริยา หะเค็ง,คอเต็บมัสยิดบูเกตาเนาะ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

มุฮัมหมัดดาวูด คือระ กล่าวว่า “ได้พูดคุยกับ สมาชิก อบต.ว่าประปาในหมู่บ้านจะเสร็จเมื่อไหร่ อินเทอร์เน็ตจะดำเนินการอย่างไร ถ้าอินเทอร์เน็ตเสียใครจะรับผิดชอบ และถนนสายบ้านเขาดิน โตะโน จะทำให้เมื่อไหร่ จะดำเนินการใหม่ เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน”(สัมภาษณ์ มุฮัมหมัดดาวูด คือระ,บิหลันมัสยิดดารุลนาอิม วันที่ 16 ตุลาคม 2555)

มุฮัมหมัดอาลาวิ บือแน กล่าวว่า “มีการประสาน ส่วนมากจะเป็นงานทั่วไป ความสงบ สุขความร่วมมือในอำเภอทุ่งยางแดง โดย สจ.จะเป็นผู้ประสานไปยัง อบจ. และเรื่องไฟฟ้า ไม่พอ ไฟฟ้าดับ โดยผู้นำประชาชนจะมาประสานผม ผมได้ประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางครั้งก็ ینگเฉย”(สัมภาษณ์ มุฮัมหมัดอาลาวิ บือแน,สมาชิกรัฐสภา อบจ.ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

มะการิง หวัง กล่าวว่า “ส่วนมากจะเป็นเรื่องความสัมพันธ์กัน โดยจะเชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง มาปรึกษาหารือกัน เพราะจะได้เนื้อหามากกว่า อย่างผู้นำศาสนาก็จะเป็นชมรม ชมรมผู้นำศาสนา ตำบลพิเทน พอมีการกิจก็ประชุม กิจกรรมในแต่ละเดือนก็มีกิจกรรมแต่ละเดือนอยู่แล้ว เช่น รอมฎอน เดือนศีลออก ปีนี้จะจัดลักษณะแบบไหน”(สัมภาษณ์ มะการิง หวัง,นายก อบต.พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

อับดุลรอญิง ยายา กล่าวว่า “พบปะพูดคุยในบางครั้ง และตอนที่ไป อบต.เท่านั้น และที่ ไปอบต.จะคุยกับนายก อบต.เรื่องอินเทอร์เน็ต (สัมภาษณ์ อับดุลรอญิง ยายา, สมาชิก อบต.ม.4 ต.ปา กู วันที่ 4 ตุลาคม 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “มีการประสานไป อบต.เป็นบางครั้ง เรื่องงบประมาณ ต่างๆ ในการพัฒนาส่วน อบจ. ไม่มีไม่ได้ประสานเพราะไกลเกินไปและไม่สะดวกในการเดินทางไปพบ” (สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัดฆอมมีส ม.5 ต.น้ำดำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

ยูนิ ยูโซะ กล่าวว่า “ได้มีการประสานไปยัง อบต. โดยได้ประสานพูดคุยกับ นายก อบต. ในเรื่องงบประมาณ เพื่อนำมาจัดกีฬา ศูนย์ยาเสพติด และทำถนน พัฒนาถนน ส่วนของ อบจ.ได้ทำ หนังสือไปประสานโดยตรงกับทาง อบจ.ในการขุดบ่อน้ำในหมู่บ้านให้มีขนาดใหญ่ขึ้น”(สัมภาษณ์ ยูนิ ยูโซะ,กำนันตำบลปากู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

อุรี๊ะ เจะมิง กล่าวว่า “ถ้ามีเรื่องปัญหาต่างๆของหมู่บ้าน ก็จะขับรถไป อบต. ไปคุยกับ นายกอบต. ส่วนมากจะเป็นเรื่องงานพัฒนาในหมู่บ้าน กิจกรรมต่างๆหรือโครงการที่จะทำใน หมู่บ้านก็จะไปประสานกับอบต.ก่อนเพื่อมาชี้แจงให้ชาวบ้านได้ฟังหรือหากมีเรื่องที่ชาวบ้านเดือน ร้อนหรือต้องการก็จะไปพบ นายก อบต.ที่อบต.เพื่อแจ้งให้อบต.ได้ทราบและแก้ไข ต่อไป”(สัมภาษณ์ อุรี๊ะ เจะมิง, สมาชิก อบต. ม.4 ต.ตะโละแะมะนา วันที่ 2 ตุลาคม 2555)

การิยา ยูโษะ กล่าวว่า “ส่วนมากจะเป็นเรื่องงานพัฒนาทั่วไปในตำบล หากมีเรื่องที่จะดำเนินกิจกรรมก็จะเชิญกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำศาสนามาปรึกษาหารือกัน จะร่วมกันในพื้นที่ก็จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของ อบต. ส่วนในการประสานไปยัง อบจ. ไม่ได้ดำเนินการจะทำเฉพาะในขอบเขตอำนาจของ อบต.เท่านั้น” (สัมภาษณ์ การิยา ยูโษะ,นายกอบต.ปากู วันที่ 1 ตุลาคม 2555)

3.2 ประเด็นการบริหารงานบุคคลและธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้นำประชาชน ส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. หรือผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลัน ไม่ได้มีการประสานพูดคุยหรือสื่อสารในประเด็นเรื่องการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น อบต.หรือ อบจ. ก็ตาม โดยทั้งผู้นำประชาชนหรือผู้นำศาสนามองว่าเป็นเรื่องภายในขององค์กร ไม่ยากเข้าไปยุ่งเกี่ยวและวางเฉยโดยอาจมองได้ในหลายมิติและอาจจะเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้นำประชาชนหรือผู้นำศาสนาซึ่งสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่อาจส่งผลกระทบต่อการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการบริหารงานบุคคลหรือธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และยังมีผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนน้อยที่กล้าจะแสดงความคิดเห็นในการแนะนำการให้บริการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการให้บริการที่ดีกับประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบล และมีเพียงผู้นำศาสนาคืออิหม่ามเพียงคนเดียวเท่านั้นที่มีการชมเชยให้กำลังใจแก่ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชมเชยการปฏิบัติงานของพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

อับดุลอาซิ เจะหลง กล่าวว่า “ไม่ได้พูดคุยกันเรื่องการบริหารงานบุคคลของ อบต.เป็นบทบาทของ อบต.เองไม่เกี่ยวข้องกับเรา”(สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม.2 ต.ปากู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

การิยา อาแวก็อิจิ กล่าวว่า “ประเด็นการบริหารของ หรือธรรมาภิบาล ไม่ได้พูดคุยกับทางอบต. หรือ อบจ.เพราะ ไม่เกี่ยวข้องกับเรา เป็นเรื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง” (สัมภาษณ์ การิยา อาแวก็อิจิ, กำนันตำบลน้ำคำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

สบรี เปาะชู กล่าวว่า “ประเด็นธรรมาภิบาล การปฏิบัติงานให้รู้จักหน้าที่ไม่ล้ำเส้นกัน แต่ที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทาง อบต. จะบูรณาการ โดยช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้รู้จักหน้าที่ว่าแต่ละคนมีหน้าที่อย่างไรบ้าง โดยกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนาจะไม่ค่อยเข้ามาพูดคุยเรื่องนี้ เพราะ”ถือว่าอบต.ต้องดูแลใน อบต.เอง” (สัมภาษณ์ สบรี เปาะชู, นายก อบต.น้ำคำ วันที่ 27 กันยายน 2555)

ซาการิยา หะเต็ง กล่าวว่า “ไม่ได้พูดคุยกับนายก อบต.ถึงเรื่องบริหารงานบุคคลหรือเรื่องธรรมาภิบาลเพราะไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง”(สัมภาษณ์ ซาการิยา หะเต็ง, คอเต็บมัศยิดนูเกะดาเนาะ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

सानาฟี วาลี กล่าวว่า “ไม่ได้พูดคุยหรือประสานงานในเรื่องการบริหารงานบุคคลใน อบต. หรือเรื่องธรรมาภิบาล เพราะคิดว่าเป็นเรื่องภายในของ อบต.และหากเป็น อบจ.ก็ไม่มีการพูดคุยเลย”(สัมภาษณ์ สานาฟี วาลี,สมาชิก อบต.ม.2 ต.ปาตู วันที่ 3 ตุลาคม 2555)

สาแม บือแน กล่าวว่า “ได้พูดคุยกับนายก อบต. โดยชมเชยให้กำลังใจว่าให้บริการประชาชนดีอยู่แล้ว โดยได้บริการประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี”(สัมภาษณ์ สาแม บือแน,อิหม่าม มัสยิดตะโละบูละ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

มุฮัมหมัดดาวูด คือระ กล่าวว่า “ไม่ได้พูดคุยหรือประสานงานกับทาง อบต.หรือ อบจ. ในเรื่องการบริหารงานบุคคลหรือเรื่องธรรมาภิบาลเลย เพราะผมไม่สามารถรู้เรื่องการบริหารงานบุคคลภายในอบต.ได้เลย หรือแม้แต่เรื่องธรรมาภิบาลก็ไม่ได้เข้าไปก้าวก่าย” (สัมภาษณ์ มุฮัมหมัด ดาวูด คือระ,บิลันมัศยิดคารุลนาอิม วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่า “ประเด็นธรรมาภิบาลก็จะพูดคุยกับพนักงานในอบต.ว่า สิ่งที่เราทำไปไม่มีอะไรบ้าง จะเรียกคนที่เกี่ยวข้องมาคุย หรือในกรณีผู้นำ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านประสานมากก็จะพูดคุยกับคนที่เกี่ยวข้อง” (สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแลมะ, นายก อบต.ตะโละแมะนา วันที่ 29 ตุลาคม 2555)

มุฮัมมัดอาลาวิ บือแน กล่าวว่า “การบริหารงานบุคคลหรือธรรมาภิบาลในส่วนของ อบต. ไม่ได้พูดคุยและไม่ไปเกี่ยวข้องกับ ส่วน อบจ. ก็ไม่ได้พูดคุยเรื่องนี้จะเน้นเรื่องการพัฒนาโครงการต่างๆมากกว่า” (สัมภาษณ์ มุฮัมมัดอาลาวิ บือแน, สมาชิกสภา อบจ. ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “เรื่องธรรมาภิบาลและเรื่องการบริหารงานบุคคลไม่เคยถาม เพราะคิดว่าไม่เกี่ยวข้องกับเราก็รับผิชอบเฉพาะในหมู่บ้านเราเท่านั้น” (สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัดหมอมิส ม.5 ต.น้ำดำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

ยูนิ ยูโซะ กล่าวว่า “ประเด็นธรรมาภิบาลของบุคลากร เคยคุยกับนายก อบต. เช่น ชาวบ้านไปจ่ายภาษีอยากให้เจ้าหน้าที่ต้อนรับให้ดี ยิ้มแย้มให้ชาวบ้าน เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงต่อไป” (สัมภาษณ์ ยูนิ ยูโซะ, กำนันตำบลปากู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

อับดุลอนิง ยาฮา กล่าวว่า “การบริหารงานบุคคลคิดว่านายกไม่สามารถบริหารคนในองค์กรได้ แต่ไม่ได้เข้าไปพูดคุยเนื่องจากเป็นเรื่องภายในองค์กรเพียงแต่รับรู้เท่านั้น” (สัมภาษณ์ อับดุลอนิง ยาฮา, สมาชิก อบต. ม.4 ต.ปากู วันที่ 4 ตุลาคม 2555)

อาหมัด วาจิ กล่าวว่า “ผมว่าการบริหารบุคคลในองค์กรก็ोनายก อบต. ยังไม่สามารถบริหารบุคคลทำงานให้เป็นระบบยังไม่ได้เลย แต่ผมไม่ไปประสานหรือพูดคุยกับ นายก อบต.” (สัมภาษณ์ อาหมัด วาจิ, สมาชิก อบต. ม. 3 ต.ปากู วันที่ 5 ตุลาคม 2555)

มะอูเซ็ง ตาเยะ กล่าวว่า “ผมคิดว่าบุคคลในองค์กรยังไม่ลงลึกกัน ไม่คุยกัน ทะเลาะกัน ผมว่ามีปัญหา แต่ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับ” (สัมภาษณ์ มะอูเซ็ง ตาเยะ, สมาชิก อบต. ม. 4 ต.ปากู วันที่ 2 ตุลาคม 2555)

3.3 ประเด็นงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นผู้นำประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกอบต. หรือ สมาชิก อบจ. และผู้นำศาสนา อิหม่าม กอเด็บ บิห์ลัน ได้มีโอกาสเข้าร่วมวางแผนงบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล และใน ส่วน องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี มีเพียงสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี เขตอำเภอทุ่งยางแดงเท่านั้นที่ได้เข้าร่วมวางแผนงบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และยังมีผู้นำ

ประชาชนหรือผู้นำศาสนา บางส่วนที่มองว่าในส่วนของงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง จะมีเพียงได้เสนอความต้องการของประชาชนไปให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่านั้น ส่วนการจะดำเนินการตามที่ประสานไปหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่ไปก้าวท้าวในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

มุฮัมหมัดอาลาวิ บือแน กล่าวว่า งบประมาณมีบ้างแต่ต้องเสนอเข้าในข้อบัญญัติของ อบจ. ซึ่งจะได้เสนอและเข้าร่วมในการเสนอแผนและวางแผนงบประมาณประจำปีของ อบจ.” (สัมภาษณ์ มุฮัมหมัดอาลาวิ บือแน, สมาชิกสภา อบจ.ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

อับดุลอาซิ เจะหลง กล่าวว่า “มีโอกาสที่จะได้ไปร่วมประชุมวางแผนงบประมาณประจำปีของ อบต. ซึ่งได้เสนองบประมาณให้มีการส่งเสริมในด้านสตรี เยาวชน ด้านอาชีพ และกีฬาเยาวชน” (สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม.2 ต.ปาตู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

การิยา อาแวก็อจิ กล่าวว่า “งบประมาณสมมุติอยากได้สองอย่างแต่ได้อย่างเดียวเพราะงบประมาณไม่พอ เช่นอยากได้ถนนลาดยางเข้าหมู่บ้าน อบต. ไม่ได้เพราะงบประมาณไม่พอ ต้องประสานกับ อบต. เพื่อเอาเข้าสภา และบางครั้งก็เคยเข้าร่วมทำประชาคมหรือเข้าร่วมวางแผนงบประมาณประจำปี” (สัมภาษณ์ การิยา อาแวก็อจิ, กำนันตำบลน้ำดำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “เรื่องงบประมาณไม่ได้ตามทางอบต. หรือ อบจ. เพราะคิดว่าเป็นเรื่องของ อบต. เราไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว (สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านน้ดนมอมิส ม.5 ต.น้ำดำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

ยูนิ ยูโซะ กล่าวว่า “ประเด็นงบประมาณของ อบต. เราจะไม่ไปยุ่งเกี่ยวเพียงแต่ไปประสานกิจกรรมต่างๆ ที่ทางหมู่บ้านต้องการสนับสนุนเข้าไปยัง อบต. เท่านั้น และก็สอบถามว่ากิจกรรมต่างๆ ที่เสนอเข้าไปได้หรือยัง” (สัมภาษณ์ ยูนิ ยูโซะ, กำนันตำบลปาตู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

มะการัง หวัง กล่าวว่า “ในเรื่องงบประมาณผู้นำกลุ่มต่างๆ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มสตรี กลุ่มอาชีพ จะรู้ช่วงเวลาในการวางแผนงบประมาณประจำปี ก็จะเข้ามาประสานกับทาง อบต.ซึ่งทาง อบต.ก็จะเชิญผู้นำกลุ่มต่างๆ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมวางแผนงบประมาณประจำปี และหากเป็นกลุ่มต่างๆก็จะง่ายต่อการพิจารณา”(สัมภาษณ์ มะการัง หวัง, นายก อบต.พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

อับดุลรอญิง ยาซา กล่าวว่า “เราไม่สามารถรับรู้เรื่องงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ จึงไม่ได้เข้าไปประสานพูดคุยกับทาง อบต. (สัมภาษณ์ อับดุลรอญิง ยาซา, สมาชิก อบต. ม.4 ต.ปากู วันที่ 4 ตุลาคม 2555)

ซาคารียา หะเต็ง กล่าวว่า “ไม่ได้มีการพูดคุยเรื่องงบประมาณของอบต.หรืออบจ.เพราะจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย แล้วแต่ทาง อบต.จะบริหาร”(สัมภาษณ์ ซาคารียา หะเต็ง, คอเต็บมัศยิดนุ เกะตานาะ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

อาหมัด วาจิ กล่าวว่า “เรื่องงบประมาณยิ่งแล้วใหญ่เลย ไม่ได้ไปพูดคุยและไม่รู้เรื่องว่าเขาบริหารกันอย่างไร ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้อง”(สัมภาษณ์ อาหมัด วาจิ,สมาชิก อบต.ม.3 ต.ปากู วันที่ 5 ตุลาคม 2555)

มะอูเซ็ง ตาเยะ กล่าวว่า “ประเด็นงบประมาณใน อบต.หรืออบจ.ไม่สามารถรู้ได้ จึงไม่ได้ไปพูดคุยเพียงแต่เสนอความต้องการของชาวบ้านผ่านสภาเท่านั้นหรือบางครั้งก็คุยกับนายก อบต.(สัมภาษณ์ มะอูเซ็ง ตาเยะ,สมาชิก อบต. ม.2 ต.ปากู วันที่ 2 ตุลาคม 2555)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่า “ในเรื่องงบประมาณจะเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมวางแผนงบประมาณประจำปี ไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา ก็จะมีการปรึกษาหารือกันตลอด ในส่วนของ อบต. แต่ในส่วนของ อบจ.ไม่ได้เข้าไปประสานเรื่องงบประมาณเพราะจะมีนายก อบต.ที่เป็นตัวแทนของอำเภอเข้าไปประสานอยู่แล้ว” (สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแลมะ,นายก อบต.ตะ โละแมะนา วันที่ 29 กันยายน 2555)

มุฮัมหมัดคาอูด คือเระ กล่าวว่า “ประเด็นงบประมาณเท่าที่รู้เรื่องติดตั้งเน็ตในหมู่บ้าน ทั้ง 7 หมู่บ้าน อบต.บอกว่า หยอดไปเกือบ 500,000 บาทแต่ไม่มีใครกล้าไปตรวจสอบ และก็ไม่ได้ไปพูดคุยจึงอยู่เฉยๆ”(สัมภาษณ์ มุฮัมหมัดคาอูด คือเระ,บิหลันมัศยิดคารุลนาอิม วันที่ 16 ตุลาคม 2555)

สามแม บือแน กล่าวว่า “เรื่องงบประมาณไม่ได้พูดคุยกับอบต.หรืออบจ.แล้วแต่ อบต.จะจัดสรรให้เพียงแต่เสนอความต้องการของหมู่บ้านของมัศยิดไปเท่านั้น”(สัมภาษณ์ สามแม บือแน ,อิหม่ามมัศยิดตะโละบุโละ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

ฮานาฟี วาลี กล่าวว่า “ไม่ได้ประสานเรื่องงบประมาณเพราะเป็นอำนาจหน้าที่ของ อบต.หรือของ อบจ. จึงไม่ได้ประสานเรื่องดังกล่าวไป (สัมภาษณ์ ฮานาฟี วาลี,สมาชิก อบต. ม. 2 ต. ปากู วันที่ 3 ตุลาคม 2555)

3.4 ประเด็นความขัดแย้ง การทำร้ายกัน เหตุระเบิด เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ การเรียกร้องถึงเหตุการณ์ไม่สงบในพื้นที่

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นผู้นำประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกอบต. หรือ นายก อบต. สมาชิก อบต. สมาชิก อบจ. และผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเด็บ บิหลัน ได้มีการพูดคุยกันเป็นการทั่วไปในการร่วมมือกันป้องกันเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ของตน โดยให้ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นผู้นำประชาชนหรือผู้นำศาสนาช่วยกัน สอดส่องดูแลความไม่สงบในพื้นที่ร่วมกัน และผู้นำประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่ได้คือความสามัคคีกันของคนในพื้นที่เพื่อช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาคือความไม่สงบในพื้นที่ ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

อับดุลเลาะ มะเซ็ง กล่าวว่า “มีการจัดประชุมกันทุกเดือน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายก อบต. ผู้นำศาสนา ในตำบลตะโละแมะนา ได้จัดสภากาแฟ เวียนสลับไปทุกหมู่บ้านในตำบล ตลอดให้ช่วยกันสอดส่องบุคคลแปลกหน้าที่เข้ามาในพื้นที่ บางครั้งก็ไปคุยกันที่บ้านนายหรือผู้พูดคุยปรึกษาที่บ้านผู้ใหญ่ ซึ่งหากมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น ก็ต้องมาหาแนวทางป้องกัน และตรวจสอบสาเหตุว่ามาจากอะไร เช่นกลุ่มก่อการร้ายมาจ้วงมือปืนมาทำร้ายคนในพื้นที่ เราก็จะเรียกคนที่สงสัยว่า จ้วงมาคุยว่าเพราะอะไร ถึงทำ ได้ทำจริงไหม ซึ่งก็ได้คำตอบว่าไม่มี ไม่ได้ทำ ซึ่งต้องเช็ดให้ชัดเจนหากเป็นคนในพื้นที่เราที่ผ่านๆมาไม่มี และสาเหตุความไม่สงบในพื้นที่ส่วนมากก็จะเชื่อมโยงสาเหตุติดกับกลุ่มก่อความไม่สงบ แต่ในส่วนของตะโละแมะนา เหตุการณ์เกิดขึ้นน้อยมาก ” (สัมภาษณ์ อับดุลเลาะ มะเซ็ง, ผู้ใหญ่บ้านลูกไม้ไผ่ ม.2 ต.ตะโละแมะนา วันที่ 12 ตุลาคม 2555)

อุรีะ เจะมิง กล่าวว่า “ เคยมีการร่วมจัดทำเวทีประชาคมของหมู่บ้าน โดยได้เสนอเรื่อง ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านและนำเอาปัญหาดังกล่าวไปประสานให้นายก อบต.แก้ไขปัญหาคต่อไป และล่าสุดมีปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่เป็นเรื่องที่ดิน สปก.ทางรัฐแบ่งที่ดินทำกินให้ชาวบ้าน ซึ่งมี หนังสือสปก.คล้ายโฉนด ชาวบ้านบางคนไม่มีเอกสาร สปก.กลับอ้างว่าเป็นของเขาจึงไปคุยกับ ชาวบ้านที่อ้างสิทธิที่ไม่มีเอกสารเพื่อรักษาสิทธิคนที่ไม่มีเอกสาร สปก.ให้คนที่ไม่มีหนังสือ สปก.เพื่อ รักษาผลประโยชน์ให้เขา โดยได้ประสานกับนายก อบต.ให้แก้ไขปัญหาดังกล่าว ส่วนเรื่อง เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ส่วนมากจะพูดคุยกับผู้ใหญ่บ้านมากกว่า ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่เวลา ไปกรีดยางก็กลัว เราเองในฐานะที่เป็นผู้นำก็ขี้กลัว เวลาขับรถไปกรีดยางหรือไปธุระมีรถตามหลัง มากี่ขี้กลัวระแวงอยู่ ในหมู่ 4 ก็มีรายชื่อแนวร่วมเยอะแต่ตามที่คูก็ไม่เป็นความจริง เคยคุยกับนายก อบต. เรื่องความไม่สงบ นายก อบต. เองก็หวาดระแวง ซึ่งมีคนเข้ามาในหมู่บ้าน ซึ่งแก้ก็ให้มี รปภ. รักษาที่บ้านนายก อบต. แต่ กะว่าในหมู่บ้านก็แนะนำว่าให้ทุกคนสอดส่องช่วยกันดูแลมีคนแปลก หน้าเข้ามาในหมู่บ้านก็ให้มาแจ้งผู้ใหญ่ด้วย แนวทางแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในพื้นที่มักยาก ไม่มี จุดเริ่มต้นที่จะทำ เวลามีปัญหาอะไรก็จะบอกชาวบ้านว่าให้คุยกันอย่าพูดลับหลัง อย่าให้แตกแยก กัน ถ้าไม่แตกแยกก็จะสงบ ในเขตหมู่ 4 เคยมีเหตุการณ์ล่าสุดเด็กเอาป้ายไปตั้งบนถนน และ เหตุการณ์ระเบิดถนนเมื่อหลายปีแล้ว ซึ่งเขาบอกว่าเป็นคนข้างนอกมาก่อเหตุ การแก้ปัญหา กะคิดว่า ถ้าคิดว่าแก้ไขยาก แต่ก็ให้คนในหมู่บ้านสามัคคีกันมีอะไรก็ปรึกษาหารือ ต้องร่วมกัน สอดส่องดูแลช่วยกัน สาเหตุความไม่สงบคิดว่ามาจาก การเมือง และที่เรื่องส่วนตัว ยาเสพติด ”(สัมภาษณ์ อุรีะ เจะมิง, สมาชิก อบต.ม.4 ต. ตะโละเมะนา วันที่ 1 ตุลาคม 2555)

อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง กล่าวว่า “ส่วนมากเรื่องความขัดแย้ง หรือเหตุการณ์ความไม่สงบใน พื้นที่เกิดขึ้นส่วนมากจะปรึกษากับสมาชิก อบต.ในหมู่บ้านมากกว่า พุดคุยกับสมาชิก อบต.เพราะ ไม่เคยคุยกับนายก อบต.เพราะนายก อบต.ไม่สนใจเรื่องนี้ นายก อบต.จะสนใจแต่เรื่องการบริหารงานของ อบต.เท่านั้น ส่วนมากก็ให้ช่วยกันสอดส่องดูแลช่วยกัน ให้มีความสามัคคีกัน และ สาเหตุส่วนใหญ่ของเหตุการณ์ก็ไม่รู้ที่ในพื้นที่ไม่เคยมีเหตุการณ์ เคยมีเพียงครั้งเดียวคือยิงตำรวจ เมื่อปี 49 ”(สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม.2 ต.ปากู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “เรื่องความขัดแย้ง เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ สถานการณ์ความไม่สงบ ไม่ค่อยได้คุยกัน เพราะไม่มีเวลานั่งคุย ส่วนมากความขัดแย้งในพื้นที่ก็มี บ้างประปราย เรื่องทะเลาะวิวาท ส่วนสาเหตุความไม่สงบในพื้นที่บอกไม่ได้”(สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัคฆอมิส ม.5 ตำบลน้ำคำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

ยูงู ยูโซะ กล่าวว่า “ก็มีกำนันผู้ใหญ่บ้านช่วยกันดูแลความไม่สงบในพื้นที่ มีความสามัคคีกัน และประสานงานกับอบต.และทุกภาคส่วน”(สัมภาษณ์ ยูงู ยูโซะ,กำนันตำบลปากู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

สาแม บือแน กล่าวว่า “ก็พูดคุยกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน นายก อบต. ในวันศุกร์ที่มา ละหมาดก็ให้ช่วยๆกันดูแลเหตุการณ์ และมีความสามัคคี”(สัมภาษณ์ สาแม บือแน, อีหม่ามมัสยิด ตะโละบุโละ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

มะการิง หวัง กล่าวว่า “ส่วนมากการรักษาความไม่สงบในพื้นที่ สถานการณ์ต่างๆจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นหลักเพราะมีกำลัง ชรบ. ซึ่งก็ต้องช่วยกันดูแลและมีความสามัคคีกัน”(สัมภาษณ์ มะการิง หวัง, นายก อบต.พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่า “ในเรื่องความไม่สงบ และสถานการณ์ก็จะประสานงานกัน ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการดูแลรักษาความไม่สงบก็ช่วยกันดูแล” (สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแลมะ, นายก อบต.ตะโละแมะนา วันที่ 29 กันยายน 2555)

การिया อาแวก็อจิ กล่าวว่า “ในเรื่องความไม่สงบในพื้นที่ก็จะมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ดูแลซึ่งมีกำลัง ชรบ.และที่ประสาน ร่วมมือกันกับทางอบต. หรือนายก อบต.ทุกภาคส่วนร่วมมือกัน”(สัมภาษณ์ การिया อาแวก็อจิ, กำนันตำบลน้ำคำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

วายา วาเม็ง กล่าวว่า “ การดูแลความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านก็จะมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และมีชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านอยู่เวรยามคอยดูแลเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่และประสานงานกับทาง อบต. กับทาง นายก อบต.ผู้นำทุกส่วนในการช่วยกันดูแล ”(สัมภาษณ์ วายา วาเม็ง, ผู้ใหญ่บ้านบือแนยามู ม.4 ต.น้ำคำ วันที่ 9 ตุลาคม 2555)

3.5 ประเด็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. หรือผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น ได้สื่อสารประสานงานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่ ความจำเป็นและความต้องการซึ่งส่วนใหญ่ได้ประสานขอความช่วยเหลือให้องค์การบริหารส่วนตำบลในการซ่อมแซมไฟฟ้าที่ดับตามถนน ไฟฟ้าตามอาคารบ้านเรือนที่ดับ ถนนที่ชำรุดเป็นส่วนมากในหมู่บ้านซึ่งทำให้การคมนาคมไม่สะดวก รวมถึงระบบประปาซึ่งในบางหมู่บ้านยังไม่มีระบบน้ำประปาหรือระบบน้ำประปามีปัญหาหาไม่สะอาด น้ำขุ่น น้ำประปาไม่ไหล ส่วนเรื่องอื่นๆมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นเช่น เรื่องส้วมในครัวเรือนที่ครัวเรือนที่สร้างใหม่และบางครัวเรือนยังไม่มีส้วมที่ถูกสุขลักษณะใช้ ยังจำเป็นต้องขอการสนับสนุนงบประมาณจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ และบางส่วนยังมีความต้องการในการขุดบ่อน้ำดื่มสำหรับอุปโภคให้กับประชาชน และในด้านการสื่อสารโทรคมนาคมยังมีปัญหาระบบอินเทอร์เน็ตใช้ไม่ได้ ผู้นำประชาชนได้เสนอขอการแก้ไขปรับปรุงจากทางผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อขอรับการสนับสนุนและแก้ไข ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดส่วนมากไม่มีการติดต่อประสานไปเพราะผู้นำประชาชนและผู้นำศาสนา มองว่าอยู่ไกลไปจะขอไปเฉพาะเรื่องที่ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถดำเนินการได้เท่านั้น ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง กล่าวว่า “ส่วนมากจะเป็นเรื่องถนน ไฟฟ้า ประปา อย่างเช่นไฟตามถนนที่ดับก็จะประสานให้มีการซ่อมบำรุง ถนนชำรุดก็จะประสานนายก อบต. ให้ช่วยมาดูแล”(สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม.2 ต.ปากู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

มะยูโซ๊ะ สาแลมะ กล่าวว่า “โครงสร้างพื้นฐานส่วนมากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. จะเข้ามาคุยกันจะเป็นเรื่อง ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา จะประสานงานกันตลอดหากมีปัญหา”(สัมภาษณ์ มะยูโซ๊ะ สาแลมะ, นายก อบต. ตะโละแมะนา วันที่ 28 กันยายน 2555)

มุฮัมมัดอาลาวิ บือแน กล่าวว่า “มีปัญหาเรื่องไฟฟ้าไม่พอ ไฟฟ้าดับ โดยจะมีผู้นำประชาชนจะประสานผ่านผม ซึ่งได้ประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางครั้งก็นิ่งเฉย”(สัมภาษณ์ มุฮัมมัดอาลาวิ บือแน, สมาชิกสภา อบจ.ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

สามแม บือแน กล่าวว่า “ไฟฟ้า ประปา ก็เคยประสานพูดคุย ไฟฟ้าดับตามถนน ไฟถนน เสี่ยง เรื่องถนนก็เคยมีถนนชำรุด ก็ประสานให้มาซ่อมแซมถนนที่ชำรุดในหมู่บ้าน”(สัมภาษณ์ สามแม บือแน, อีหม่ามมัสยิดตะโละบูโละ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

ฮานาฟี วาลี กล่าวว่า “ได้ประสานกับทาง นายท ออบต.ให้มีการปรับปรุงถนนในหมู่บ้าน และซ่อมไฟฟ้าตามถนน ซึ่งก็ได้รับปากและก็ดำเนินการให้” (สัมภาษณ์ ฮานาฟี วาลี, สมาชิก อบต. ม. 2 ต.ปาถู วันที่ 3 ตุลาคม 2555)

การียา อาแวก็อจี กล่าวว่า “ได้มีการประสานกับทาง อบต. โดยขอให้ อบต.สนับสนุน เรื่องพื้นฐานของชาวบ้านคือเรื่องส้วม ให้มีครบทุกครัวเรือน โดยเฉพาะในบ้านที่มีการสร้างบ้าน ใหม่ให้มีส้วมใช้ทุกครัวเรือน โดยขอสนับสนุนจาก อบต.”(สัมภาษณ์ การียา อาแวก็อจี, กำนันตำบล น้ำคำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง กล่าวว่า “ได้มีการประสานกับทาง อบต. โดยพูดคุยกับนายก อบต. ในเรื่องให้มีประปาในหมู่บ้าน การซ่อมถนน และกรณีไฟดับตามถนนในหมู่บ้านให้ทาง อบต.มา ซ่อมแซมให้ใช้การ ได้ปกติ” (สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม.2 ต.ปาถู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

มุฮัมหมัดดาวูด ตือเระ กล่าวว่า “ก็ได้พูดคุยในเรื่องต่างๆไป ไฟฟ้าดับ ประปา และถนน ก็พูดคุยปัญหา กับ สมาชิก อบต.ให้นำไปแก้ไข” (สัมภาษณ์ มุฮัมหมัดดาวูด ตือเระ, บิหลั่นมัสยิด ดารุลนาอีม วันที่ 16 ตุลาคม 2555)

มุฮัมมัดอาลาวี บือแน กล่าวว่า “ด้านไฟฟ้าไม่พอ ไฟฟ้าดับ ชาวบ้านก็จะมาติดต่อ ประสานงานให้ผมไปแก้ไข ผมก็ไปประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แก้ไข” (สัมภาษณ์ มุฮัมมัดอาลาวี บือแน, สมาชิกสภา อบจ.ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่า “โครงสร้างพื้นฐานจะเป็นก้านัน ผู้ใหญ่บ้านเข้ามาพบผมที่ อบต. หรือบางครั้ง สมาชิก อบต.ก็เข้ามาพบส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องถนน ไฟฟ้า ประปา เป็นส่วนใหญ่ ก็ได้ปรับปรุงแก้ไขให้ตามที่ผู้นำได้มาประสานในแต่ละหมู่บ้าน” (สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแลมะ, นายท ออบต.ตะโละแมะนา วันที่ 29 กันยายน 2555)

ซากาเรีย หะเต็ง กล่าวว่า “โดยรวมภารกิจของ อบต. ก็จะเป็นเรื่องโครงสร้างพื้นฐานอยู่แล้ว ซึ่งผมก็ได้ประสานให้ทาง อบต. ในเรื่องไฟฟ้า กรณีไฟฟ้าตามถนนไม่ติดหรือบางครั้งก็เรื่องถนนในหมู่บ้านชำรุด แต่ในเรื่องประปาไม่มีไม่ได้ประสานไปเพราะไม่มีปัญหาเพราะประชาชนในพื้นที่หมู่บ้านส่วนมากยังใช้น้ำจากบ่อดินอยู่” (สัมภาษณ์ ซากาเรีย หะเต็ง, คอเต็บมัซยิดนูเกะดาเนาะ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

มะการิง หวัง กล่าวว่า “ในฐานะที่ผมเป็น นายก อบต. ซึ่งผมเป็นนายกฯสองสมัยแล้ว ผมเคยประสานไปยัง อบจ. ในการขอสนับสนุนงบประมาณทำถนนคือ ถนนที่จะต้องประมาณสี่กิโลเมตร ผมทำไปแปลค่านบาทเงินไม่พอยังไม่เสร็จก็ประสานไปยัง อบจ. เพื่อขอสนับสนุนในส่วนที่เหลือก็ได้มา” (สัมภาษณ์ มะการิง หวัง, นายก อบต. พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

ยูนิ ยูโซะ กล่าวว่า “ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผมได้ประสานไปยัง อบต. โดยติดต่อกับนายก อบต. โดยขอให้ อบต. ดูแลเรื่องถนนที่ชำรุด และในส่วนของบ่อน้ำดื่มที่ชาวบ้านใช้น้ำใช้ ผมขอให้ทาง อบต. ขุดเพิ่มให้เพียงพอกับความต้องการของชาวบ้าน” (สัมภาษณ์ ยูนิ ยูโซะ, กำนันตำบลปาตู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “ในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน ส่วนมากก็ประสาน อบต. ไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าดับ ไฟไม่ติด ถนนชำรุด แล้วก็ต้องรอ เขาจะซ่อมก็ซ่อมไม่ซ่อมก็ต้องรอ” (สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัคฆอมิส ม.5 ตำบลน้ำคำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

3.6 ประเด็นด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้ประสานงานไปยังองค์กรส่วนท้องถิ่นในประเด็นส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องที่ โดยผู้นำประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. หรือผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลัน ได้ประสานขอการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนมากจะขอสนับสนุนในรูปแบบของกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน และมีบางส่วนที่ประสานขอให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ได้รับสวัสดิการ ซึ่งได้นำเสนอรายชื่อและข้อมูลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณา ส่วนในเรื่องอื่นไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตร ด้านอาชีพ เสริมปลูกแตงโม เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในท้องที่มีรายได้เสริมและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่ได้มีผู้นำประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำศาสนา

อิหม่าม คอเต็บ บิห์ลัน ไปประสานงานในเรื่องส่งเสริมคุณภาพชีวิตซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี บอกว่าไม่มีเนื่องจากว่ามีพื้นที่กว้าง งบประมาณไม่เพียงพอ ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

สาแม บือแน กล่าวว่า “ด้านอาชีพ เคยคุยกับนายก อบจ.ที่มีสยิดว่าให้สนับสนุนอุปกรณ์ในการซ่อมรถจักรยานยนต์ให้กับกลุ่มเยาวชนและได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ซ่อมรถมา โดยมีเด็กเยาวชนได้ส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียน บริเวณด้านข้างมัสยิด และได้ประสานกับนายก อบต. ในการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้ปลูกแตงโม โดยสนับสนุนของงบประมาณให้กับชาวบ้าน” (สัมภาษณ์ สาแม บือแน, อิหม่ามมัสยิดตะโละบูโละ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

สอบริ เปาะชู กล่าวว่า “ส่วนมากกลุ่มผู้นำตามธรรมชาติ ประธานกลุ่มอาชีพต่างๆก็เข้ามาประสานขอสนับสนุนกลุ่มอาชีพเพื่อพัฒนากลุ่มเราก็จะพิจารณาให้ตามความเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน เยาวชน” (สัมภาษณ์ สอบริ เปาะชู, นายก อบต.น้ำดำ วันที่ 27 กันยายน 2555)

การิยา ยูโซ๊ะ กล่าวว่า “ในเรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตทางอบต.ก็ได้มีการสนับสนุนกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน รวมทั้งกลุ่มเยาวชนต่างๆในพื้นที่ตำบล ก็มีทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาประสานการสนับสนุนทาง อบต.ก็ได้บรรจุไว้ในแผนงบประมาณ และมีการดำเนินการตามแผนและสนับสนุนให้ไปตามความเหมาะสมที่กลุ่มเสนอมา”(สัมภาษณ์ การิยา ยูโซ๊ะ, นายก อบต. วันที่ 1 ตุลาคม 2555)

มุฮัมหมัดอาลาวิ บือแน กล่าวว่า “เนื่องจาก อบจ. มีพื้นที่รับผิดชอบมากจึงทำให้งบประมาณไม่ทั่วถึงมีงบประมาณเพียงบางส่วนเท่านั้นอาจจะได้เพียงเล็กน้อยและบางอย่างก็ไม่ได้ ส่วนด้านคุณภาพชีวิตไม่ค่อยมี เพราะไม่มีงบประมาณ ส่วนมากจะจ่ายด้วยเงินของตัวเอง อาจจะทะเล้าร้อยบาท หรือหนึ่งพันบาทเป็นบางครั้ง” (สัมภาษณ์ มุฮัมหมัดอาลาวิ บือแน, สมาชิกสภา อบจ.ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

มะยูโษะ สาแลมะ กล่าวว่า “ก็มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กลุ่มต่างๆและจะมีตัวแทนกลุ่มอาชีพมาประสานขอการสนับสนุน ตลอดจนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเข้ามาสนับสนุนก็จะจัดสรรงบประมาณให้กับกลุ่มต่างๆตามความเหมาะสมและยังมีการขุดบ่อปลา ส่งเสริมการเกษตรให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่ม”(สัมภาษณ์ มะยูโษะ สาแลมะ, นายก อบต.ตะ โละแมะนา วันที่ 29 กันยายน 2555)

การิยา อาเวกือจิ กล่าวว่า “ส่วนมากก็จะเป็นเรื่องกลุ่มอาชีพ กลุ่มต่างๆ โดยเราจะเป็นตัวแทนชาวบ้านเข้าไปประสานกับทาง อบต.เพื่อให้ทาง อบต.ได้สนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆในหมู่บ้าน ในตำบล โดยรวมก็จะเสนอเข้าไปทาง อบต.”(สัมภาษณ์ การิยา อาเวกือจิ, กำนันตำบลน้ำคำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

มะการิง หวัง กล่าวว่า “โดยส่วนมากในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ อบต. ก็จะเป็นเรื่องส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน โดยสมาชิก อบต.จะเป็นตัวหลักในการศึกษาคว่ามีกลุ่มใดบ้างในพื้นที่มีอะไรบ้าง ส่งเสริมอาชีพ ส่วนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านน้อยมากที่ผู้ใหญ่บ้านจะเสนอมา ส่วนมากจะเป็นสมาชิก อบต.เสนอ ของงบประมาณในเรื่องส่งเสริมคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน โดยในกลุ่มต่างๆ ก็จะมีปราชญ์ชาวบ้านอยู่แล้ว มีกลุ่มอยู่แล้ว ถ้าไม่มีกลุ่มมาขอตั้งค์เราก็จะไม่ให้เลย เขามีอยู่แล้วก็จะส่งเสริมนิดหน่อย” (สัมภาษณ์ มะการิง หวัง, นายก อบต.พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

ยูณี ยูโษะ กล่าวว่า “ในส่วนของด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตได้ประสานไปยัง อบต. เพื่อให้ส่งเสริมให้มีการสนับสนุนให้มีการขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตร และ บ่อน้ำใช้ และ ยังได้ประสานทำหนังสือไปยัง อบจ.เพื่อสนับสนุนขอให้ช่วยสนับสนุนงบประมาณในการขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรให้แต่ก็ยังไม่ได้รับการสนับสนุนมา”(สัมภาษณ์ ยูณี ยูโษะ, กำนันตำบลปากู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “ในส่วนของส่งเสริมคุณภาพชีวิต อยากให้ช่วยชาวบ้านในด้านโครงการผู้พิการ คนแก่ โดยคนแก่ ก็อาจขอแว่นตาให้ หรือคนพิการอาจจะขอรถเข็นให้และกำลังมีการประสานงานกับทาง อบต.เพื่อขอรับการสนับสนุนดังกล่าว”(สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัคฆอมิส ม.5 ต.น้ำคำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง กล่าวว่า “ในเรื่องส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้ประสานไปยัง อบต. โดยคุยกับนายก อบต. ให้สนับสนุนส่งเสริมในด้านสตรี เยาวชน อาชีพ กีฬาเยาวชน เพื่อให้ความ เป็นอยู่ของชาวบ้านดีขึ้น ” (สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม.2 ต.ปากู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

ซาคารียา หะเค็ง กล่าวว่า” การส่งเสริมคุณภาพชีวิตซึ่งเป็นเรื่องของการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่โดยได้ประสานแนะนำชาวบ้านและประสานไปยังอบต. ให้ ดำเนินการให้กับผู้สูงอายุที่ยังไม่ได้ให้ทั่วถึง” (สัมภาษณ์ ซาคารียา หะเค็ง, คอเต็บมัศยิดบูกะ ตาเนาะ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

อาหมัด วาจิ กล่าวว่า “ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตได้ประสานให้ทางอบต.สนับสนุน กลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน ซึ่งเท่าที่เห็นในหมู่บ้านทางอบต.ส่งเสริมสนับสนุนเด็กเยาวชนในหมู่บ้าน ไปเล่นฟุตบอลตลอด” (สัมภาษณ์ อาหมัด วาจิ, สมาชิก อบต. ม.3 ต.ปากู วันที่ 5 ตุลาคม 2555)

มุฮัมมัดดาอุด คือระ กล่าวว่า “เรื่องส่งเสริมคุณภาพชีวิตในส่วนของผมไม่ได้มีการ พุดคุยกับทาง อบต. ส่วนมากจะประสานเรื่องอื่นๆมากกว่า”(สัมภาษณ์ มุฮัมมัดดาอุด คือระ, บิ หลันมัศยิดดารุลนาอิม วันที่ 16 ตุลาคม 2555)

3.7 ประเด็นด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ที่เป็นผู้นำประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สมาชิก อบต. ได้มีการติดต่อประสานงานกันระหว่าง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับ นายก อบต. ได้มีการแบ่งหน้าที่กันในการรักษาความสงบเรียบร้อยในเขต ท้องที่ของตน และช่วยกันแลความสงบในพื้นที่ และยังมีผู้นำประชาชนบางส่วนมองว่าในการจัด ระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่ เพียงฝ่ายเดียว และผู้นำประชาชนและผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลัน บางส่วนไม่มีการประสาน พุดคุยในเรื่องการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยเพราะคิดว่าตน ไม่มี ส่วนเกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

สอบริ เปาะชู กล่าวว่า “กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะรับผิดชอบด้านความสงบเรียบร้อย ซึ่งอาจจะดูแลในเขตรับผิดชอบของแต่ละพื้นที่” (สัมภาษณ์ สอบริ เปาะชู, นายก อบต.น้ำคำ วันที่ 27 กันยายน 2555)

การिया อาเวกือจิ กล่าวว่า “กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะรับผิดชอบ ครอบ.รักษาความสงบทั่วไป ในหมู่บ้านตำบล ส่วน อบต.จะมี อปพร.รับผิดชอบใน อบต.” (สัมภาษณ์ การिया อาเวกือจิ, กำนัน ตำบลน้ำคำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง กล่าวว่า “มีการประสานการทำงานในเรื่องการแบ่งงานกันทำเพราะ มีการทำงานร่วมกันระหว่าง ครอบ.กับ อปพร. โดยแบ่งหน้าที่การทำงาน โดยช่วยกันรักษาความสงบเรียบร้อยหมู่บ้านของตนเอง” (สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม.2 ต.ปากู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

ยูนิ ยูโซะ กล่าวว่า “ การประสานงานกันในส่วน ของ อบต. กับหมู่บ้าน คือคุยกันทำให้ อยู่เวรกลางคืน ให้เป็นชุด ครอบ. กับ อปพร.ให้ดูแลเฉพาะในอบต. ไป ส่วนของผมให้ดูแลหมู่บ้าน และโรงเรียน” (สัมภาษณ์ ยูนิ ยูโซะ, กำนันตำบลปากู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

มุฮัมหมัดดาวูด คือระ กล่าวว่า “ในส่วนของ การรักษาความสงบเรียบร้อยทางอำเภอได้ มีการแต่งตั้งชาวบ้านในหมู่บ้านให้เป็นชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ก็จะดูแลในอำเภอ ส่วนใน อบต.ก็จะมีการรักษาความปลอดภัยใน อบต.เอง” (สัมภาษณ์ มุฮัมหมัดดาวูด คือระ, บิห์ลันมัซยิด ดารุลนาอิม วันที่ 16 ตุลาคม 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “การรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านเราก็จะมีชุดรักษา ความปลอดภัยหมู่บ้านดูแลความสงบในหมู่บ้านของเรา ส่วนในบริเวณสำนักงาน อบต.ก็ทางอบต. ก็จะมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของอบต.จ้าง ดูแล อบต.เอง ก็ประสานกันในเรื่องข่าวสาร ระหว่างนายก อบต.กับผม ซึ่งเป็นหัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน”(สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์ สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัดขอมิส ม.5 ต.น้ำคำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

สาแม บือแน กล่าวว่ “ในการรักษาความสงบในหมู่บ้านโดยทั่วไปในหมู่บ้านในช่วง
 ละหมาดวันศุกร์ก็จะคุยกับทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายก อบต.หรือผู้นำทุกคนก็ได้มี
 การปรึกษาและพูดคุยกันให้ช่วยกันดูแลความสงบในพื้นที่ช่วยๆกันทุกคนในหมู่บ้าน”(สัมภาษณ์
 สาแม บือแน, อีเหม่ามัสยิดตะ โละบู โละ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

มะการิง หวัง กล่าวว่ “ในส่วนการจัดระเบียบชุมชนหมู่บ้านและการรักษาความสงบ
 เรียบร้อยในตำบลนี้ผมมองว่าไม่ว่าจะเป็นการจัดระเบียบสังคมเป็นบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน
 ไม่ใช่บทบาทของท้องถิ่น มีเพียง อบปร.ต้องมีการกิจก่อนถึงจะจ้างงานได้ เช่น นำท่วมป่า ต้อง
 มีการกิจก่อนถึงจะจ้างได้ ก็ต้องประสานกับทาง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการรักษาความสงบเรียบร้อย
 ในตำบล”(สัมภาษณ์ มะการิง หวัง, นายก อบต.พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่ “เรื่องปัญหาความขัดแย้ง ความสงบเรียบร้อยในท้องที่ของ
 อบต.ตะ โละมะนะ จะประสานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้ช่วยรักษาความสงบเรียบร้อย ก็มีการติดต่อ
 ประสานงานกันโดยตลอดระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผม ติดต่อกัน โดยตลอด”(สัมภาษณ์ มะยู
 โซะ สาแลมะ, วันที่ 29 กันยายน 2555)

มุฮัมมัดอาลาวิ บือแน กล่าวว่ “เรื่องความสงบเรียบร้อย การป้องกันเหตุต่างๆทาง
 กำนันผู้ใหญ่บ้านจะดำเนินการอยู่แล้ว ไม่ได้ประสานไปยัง อบจ. เพราะในท้องที่มีกำลังในหมู่บ้าน
 อยู่แล้วที่ดูแลและป้องกันความไม่สงบในท้องที่”(สัมภาษณ์ มุฮัมมัดอาลาวิ บือแน, สมาชิกสภา
 อบจ.ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

การียา ยูโซะ กล่าวว่ “ในการรักษาความสงบในพื้นที่ตำบลโดยทั่วไปก็จะ
 ประสานกันโดยตลอดระหว่างกำนันผู้ใหญ่บ้านซึ่งในหมู่บ้านจะมีชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน
 โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าชุดก็จะประสานงานกันโดยในบริเวณสำนักงาน อบต.ก็จะมีเจ้าหน้าที่
 รักษาความปลอดภัยในอบต.เอง ก็ภาพรวมก็ช่วยๆกัน”(สัมภาษณ์ การียา ยูโซะ, นายก อบต. ปากู
 วันที่ 1 ตุลาคม 2555)

วษา วาเม็ง กล่าวว่า “ในการรักษาความสงบเรียบร้อย การจัดระเบียบสังคม โดยทั่วไปในแต่ละหมู่บ้านจะมีชุดรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านทุกหมู่บ้านอยู่แล้ว โดยมีผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านเป็นหัวหน้าชุดคอยช่วยกันสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยและป้องกันเหตุในพื้นที่คอยอยู่เวรยามในหมู่บ้านของตน ก็เป็นหน้าที่หลักๆของกำนันผู้ใหญ่บ้านในส่วนอบต.ก็ประสานกับ นายก อบต. เรื่องข่าวสารต่างๆเท่านั้น” (สัมภาษณ์ วษา วาเม็ง, ผู้ใหญ่บ้านบือแนยามู ม. 4 ต.น้ำคำ วันที่ 9 ตุลาคม 2555)

3.8 ประเด็นด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยวการบริหารจัดการ และการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายก อบต. สมาชิก อบต. สมาชิกสภา อบจ. รวมถึงผู้นำศาสนาอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น ไม่มีการประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นการวางแผนการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยวเพราะมองว่าสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ยังมีอยู่จึงไม่สามารถดำเนินการด้านการลงทุนหรือการท่องเที่ยวได้มีเพียงผู้ใหญ่บ้านเพียงรายเดียวเท่านั้นที่ประสานของบประมาณในการเปิดตลาดรับซื้อผลิตภัณฑ์การเกษตร ส่วนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผู้นำประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น ส่วนใหญ่ไม่มีการพูดคุยหรือประสานขอความร่วมมือหรือขอรับการสนับสนุนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีบางส่วนเท่านั้นที่ให้มีการณรงค์และขอรับงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรบริหารส่วนตำบลในการดูแลไม่ให้ตัดไม้ทำลายป่า ปลูกป่าเพิ่ม การดูแลแหล่งน้ำ และจัดหางั๋งขยะให้กับครัวเรือนเพื่อการรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

อุรีะ เจะมิง กล่าวว่า “ไม่ได้พูดคุยเรื่องการท่องเที่ยวหรือลงทุนเนื่องจากความไม่สงบและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติก็ได้อยู่แล้วจึงไม่ได้คุยกัน”(สัมภาษณ์ อุรีะ เจะมิง, สมาชิก อบต.ม.4 ต. ตะโละแมะนา วันที่ 1 ตุลาคม 2555)

มะ มาตุ กล่าวว่า “ไม่ได้พูดคุยเรื่องการท่องเที่ยวเนื่องจากความไม่สงบจึงไม่มีคนมาเที่ยวและธรรมชาติก็สมบูรณ์อยู่แล้ว”(สัมภาษณ์ มะ มาตุ, ผู้ใหญ่บ้านจะมีฆา ม.7 ต.ปาตู วันที่ 11 ตุลาคม 2555)

ซากาเรีย หะเต็ง กล่าวว่า “ไม่มีการพูดคุยเรื่องท้องที่ขหรือเรื่องธรรมชาติสิ่งแวดล้อมก็ไม่ได้พูดคุย เนื่องจากไม่มีปัญหาเรื่องเกี่ยวกับป่าไม้ในพื้นที่ แต่อยากให้มีถังขยะ และมาเก็บขยะไม่ปล่อยให้ไว้นาน และให้ทั่วถึงบ้านที่อยู่ข้างในก็ควรสนับสนุนด้วย ซึ่งได้ประสานไปยังนายก อบต. แล้ว” (สัมภาษณ์ ซากาเรีย หะเต็ง, คอเต็บมัสดิบูเกตาเนาะ ต.ปาฏู วันที่ 16 ตุลาคม 2555)

มุฮัมมัดอาลาวิ บือแน กล่าวว่า “ผมเป็นคนที่ชอบปลูกต้นไม้ ตัดแล้วต้องปลูกทดแทน ผมมีโอกาสได้รับการประสานให้ไปบรรยายด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีบ้างที่พูดคุยกับผู้นำหรือผู้บริหารในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้” (สัมภาษณ์ มุฮัมมัดอาลาวิ บือแน, สมาชิกสภา อบจ.ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่า “ในพื้นที่ ของ อบต.มีการทำการเกษตร ขุดบ่อเลี้ยงปลา มีกลุ่มอนุรักษ์สัตว์น้ำ ซึ่งทาง อบต.ก็สนับสนุนงบประมาณให้กับกลุ่มดังกล่าว เพื่อให้ดำเนินการต่อเนื่องและสามารถอนุรักษ์ปลาให้เพียงพอในการบริโภคของคนในท้องถิ่น” (สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแลมะ, นายก อบต.ตะโละแมะนา วันที่ 29 กันยายน 2555)

มะการิง หวัง กล่าวว่า “ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผมให้ความสำคัญมากในการดูแลป่าโดยจะประสานกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.และเจ้าหน้าที่ทุกคนใน อบต.ในการดูแลอนุรักษ์ป่าไม้โดยมีนโยบายการดูแลซึ่งคนนอกพื้นที่เข้ามาต้องสอบถามก่อนว่ามาทำอะไร หากมีการตัดไม้ผมจะลงไปเอง บ้านไหนมีรถแปลกๆเข้ามาแจ้งผมผมจะไปดูว่ามาทำลายป่าไม้หรือไม่” (สัมภาษณ์ มะการิง หวัง, นายก อบต.พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

กาเรีย อาแวกือจิ กล่าวว่า “ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในตำบลน้ำคำเนื่องจากชาวบ้านส่วนหนึ่งมีอาชีพหาปลา เราก็ส่งเสริมให้ดูแลแหล่งน้ำหรือปล่อยปลาให้มากขึ้น และโดยส่งหนังสือไปขอ อบต. ซึ่ง อบต.ก็ทำเรื่องไปขอประมง ก็ได้พันธุ์ปลาตะเพียนมาสามหมื่นตัว” (สัมภาษณ์ กาเรีย อาแวกือจิ, กำนันตำบลน้ำคำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

อับดุลอาซิ เจะหลง กล่าวว่า “ในหมู่บ้านของเราในการอนุรักษ์ป่าไม้ มีการเสนอของบประมาณกับนายก อบต. เพื่อปลูกป่าเพิ่มที่เขาบูโงะ เพื่อให้มีต้นไม้มากขึ้น ” (สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม. 2 ต. ปาฏู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

สามแม ปือแน กล่าวว่่า “ ในการอนุรักษ์ป่าไม้ ได้มีการประสานงบประมาณจากทาง อบต.ให้สนับสนุนงบประมาณในการปลูกต้นไม้ เป็นต้นนี้หลัก เพราะกินได้ ซึ่งปลูกบริเวณถนนรอบๆหมู่บ้าน”(สัมภาษณ์ สามแม ปือแน, อีหม่ามมัสยิดตะโละบูโละ วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่่า “ในการอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้าน ได้ประสานงบประมาณไปยัง อบต.เพื่อดูแลไม่ให้ตัดไม้ทำลายป่า และในส่วนของปลาที่มีการประสานขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายให้ไม่ให้มีการใช้ไฟช้ด เพื่อให้มีปลาเหลือให้ประชาชนได้จับเป็นอาหารและจำหน่ายเป็นรายได้”(สัมภาษณ์ อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัดฆอมิส ม.5 ต.น้ำคำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

ยูนิ ยูไซ้ะ กล่าวว่่า “การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อยากให้อนุรักษ์คลองน้ำ พลุ่่น้ำ คำ ชาวบ้านจะได้ไปหาปลาและอย่าปล่อยน้ำจากแม่น้ำสายบุรีมามาก อย่าเปิดให้กว้างเพราะปลาจะไม่สามารถเข้าไปอาศัยอยู่ได้อุรักษ์ไว้ให้คงอยู่โดยได้ไปคุยกับ นายก อบต. ก็รับปากว่าจะดำเนินการให้” (สัมภาษณ์ ยูนิ ยูไซ้ะ, กำนันตำบลปาฎู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

สอบริ เปาะชู กล่าวว่่า “ในการอนุรักษ์ทรัพยากรต่างๆก็มีกลุ่มเกษตรกร ผู้นำธรรมชาติ ได้มาประสานการอนุรักษ์ทรัพยากรต่างๆและขอสนับสนุนงบประมาณ เพื่อไม่ให้ทำลายป่า หรือให้อนุรักษ์พันธุ์ปลาไม่ให้ทำลายแหล่งน้ำ เพื่อจะได้มีการประสานกันทุกส่วน” (สัมภาษณ์ สอบริ เปาะชู, นายก อบต.น้ำคำ วันที่ 27 กันยายน 2555)

ฮานาฟี วาลี กล่าวว่่า “การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้ประสานกับทาง อบต. เนื่องจากมีปัญหาเรื่องประชาชนในพื้นที่ไม่มีที่ทิ้งขยะ จึงประสานขอถังขยะเพิ่มเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้น่าอยู่” (สัมภาษณ์ ฮานาฟี วาลี, สมาชิก อบต. ม.2 ต.ปาฎู วันที่ 3 ตุลาคม 2555)

3.9 ประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายก อบต. สมาชิก อบต. สมาชิกสภา อบจ.ปัตตานี หรือผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น ให้ความสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวกับทางศาสนาโดยส่วนมากจะมีการประสานขอการสนับสนุนจากทาง องค์การบริหารส่วนตำบลในการขอการสนับสนุนงบประมาณในการกวนอาซูลา เมาลิด รยอ และอีกส่วนจะประสานขอของบประมาณในการทำบำรุงศาสนสถานคือมัสยิด โดยส่วนมากจะขอ งบประมาณในการทำรัฐสถาน ทาสีมัสยิด และส่วนที่เหลือจะเป็นกิจกรรมอื่นคือ จัดตั้งชมรมผู้นำ ศาสนา ชมรมโรงเรียนตาดีกา ส่งเสริมให้มีการจัดงานว่าวประจำปี ส่งเสริมให้สนับสนุนกลุ่มจักร สถานสุ่มจับปลา ดังรายละเอียดที่ปรากฏดังต่อไปนี้

สาแม บือแน กล่าวว่า “ด้านศาสนามีการส่งเสริมและได้พูดคุยประสานกับ อบต.ไม่ว่า จะเป็นของบประมาณทาสีมัสยิด งานเมาลิด รยอ ซึ่งทาง อบต.ก็ให้งบประมาณสนับสนุนมา” (สัมภาษณ์ สาแม บือแน, อิหม่ามมัสยิดตะโละบูโละ ต.ตะโละแมะนา วันที่ 15 ตุลาคม 2555)

มะยูโซะ สาแลมะ กล่าวว่า “เรื่องศาสนา เรื่องนี้ส่วนมากจะเป็นผู้นำศาสนา เกี่ยวกับ มัสยิด กวนอาซูลอ เมาลิด รยอ กิจกรรมที่เป็นงานประจำปี ซึ่งผู้นำจะเข้ามาพบพูดคุยเพื่อ วางแผนในการดำเนินงาน” (สัมภาษณ์ มะยูโซะ สาแลมะ, นายก อบต.ตะโละแมะนา วันที่ 28 กันยายน 2555)

มุฮัมหมัดอาลาวี บือแน กล่าวว่า “ผมเป็นคนให้ความสำคัญมากเกี่ยวกับเรื่องศาสนา เพราะผมจบปริญญาตรีด้านศาสนา และปริญญาโทด้านบริหารการศึกษา และให้ความสำคัญกับ ทุกกิจกรรมของศาสนาโดยร่วมมือกับผู้นำทางศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น ในการดำเนิน กิจกรรมต่างๆของมัสยิด เช่นงานประจำปี รยอ กวนอาซูลอ ถือศีลอด เมาลิด ” (สัมภาษณ์ มุฮัมหมัดอาลาวี บือแน, สมาชิกสภา อบจ.ปัตตานี วันที่ 26 กันยายน 2555)

สอบริ เปาะชู กล่าวว่า “ ส่วนมากก็จะเป็นงานประจำปีที่ผู้นำศาสนาประสานมาไม่ว่า จะเป็นรายอ กวนอาซูลอ ถือศีลอด เมาลิด และกิจกรรมที่ทางมัสยิดจัดก็เคยประสานขอของบประมาณ มา” (สัมภาษณ์ สอบริ เปาะชู, นายก อบต.น้ำคำ วันที่ 27 กันยายน 2555)

ฮานาฟี วาลี กล่าวว่า “ ในด้านศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณี ส่วนมากที่ประสานทาง
อบต.ไปก็จะมี ของบประมาณสร้างรัฐสุสาน การทำสัมปชิต ซึ่งก็ได้งบประมาณมาดำเนินการ ส่วน
ทางอบจ.ไม่มีการดำเนินการประสานเพราะอยู่ไกลเกินไป” (สัมภาษณ์ ฮานาฟี วาลี, สมาชิก อบต.
ม. 2 ต.ปากู วันที่ 3 ตุลาคม 2555)

ยูนิ ยูโซะ กล่าวว่า “ในด้านศิลปะวัฒนธรรมและประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นได้มีการ
ประสานของงบประมาณสนับสนุนกับ อบต.และ อบจ. โดยในส่วนของ อบต.ได้ประสานขอ
งบประมาณกับ นายก อบต.ในเรื่องงบประมาณไปคาวะ โดยนำเด็กเยาวชนที่ติดยาไปด้วย หรือการ
จัดแข่งขันกีฬาประจำปี ก็ประสานทาง อบต.ไปก็ได้งบประมาณมา แต่ในส่วนของ อบจ.ได้
ประสานงานโดยทำเป็นหนังสือไปประสานกับทาง อบจ.ในการขอสนับสนุนงบประมาณให้ทำดีกา
แต่ยังไม่ได้รับงบประมาณดังกล่าว” (สัมภาษณ์ ยูนิ ยูโซะ, กำนันตำบลปากู วันที่ 8 ตุลาคม 2555)

อภิชาติ วงศ์สุวรรณ กล่าวว่า “ในงานด้านวัฒนธรรม ได้ประสานให้ อบต.สนับสนุน
งบต่อเติมศาลา การส่งเสริมการจัดงานว่า ให้จัดงานทุกปี และผมกระตุ้นทาง อบต.ให้จัดงานว่า
โบราณทุกปี ซึ่งประสานกับทาง นายก อบต.แล้วก็รับปาก และในส่วนของรัฐของสัมปชิตประสาน
ไปสามเดือน อบต.ก็มาขอมให้ ส่วนของ อบจ.ไม่ได้ประสานอะไรไปเพราะอยู่ไกล” (สัมภาษณ์
อภิชาติ วงศ์สุวรรณ, ผู้ใหญ่บ้านนัคฆอมิส ม.5 ตำบลน้ำคำ วันที่ 10 ตุลาคม 2555)

มะการิง หวัง กล่าวว่า “ส่วนมากจะเป็นการนัดพบพูดคุยกันระหว่างผู้นำศาสนา อิหม่าม
คอเต็บ บิหลัน โดยได้ประสานงานกันในการจัดตั้งชมรมผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลัน ซึ่งพอ
มีภารกิจ ผู้นำศาสนาก็จะเข้ามาพบและเข้าร่วมประชุมเช่น รอมฎอน เดือนศีลอด จะดำเนินการแบบ
ไหน ก็จะปรึกษารื้อกัน และผมได้ประสานให้มีการจัดตั้งชมรมศาลาประจำตำบลพิเทน เพื่อ
ปลูกฝังด้านศาสนาให้กับเด็กนักเรียนตั้งแต่เด็กๆ ซึ่งในตำบลพิเทนประกอบด้วย โรงเรียนศาลา
จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อวางแนวทางหลักสูตรศาลาและแนวทางปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อให้
เป็นมาตรฐานของตำบล ผมเริ่มมาเจ็ดปีแล้ว ตั้งแต่ผมเป็นนายกมา และในด้านวัฒนธรรมต่างๆที่จัด
ให้เด็กเยาวชนได้เห็นวัฒนธรรมและหลักการของศาสนาที่ถูกต้องว่าจะดำเนินการอย่างไร
ว่าถูกต้องไหม ที่ผ่านมาประสานกับผู้นำศาสนา ตลอดเช่นงานเมาลิด ก็จะจัดเจ้าหน้าที่ อบต.ไป
เยี่ยมแต่ละมัสยิด” (สัมภาษณ์ มะการิง หวัง, นายก อบต.พิเทน วันที่ 28 กันยายน 2555)

อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง กล่าวว่า “ผมได้ประสาน กับ นายท อบต.ในการขอสนับสนุนงบประมาณในขอตั้งงบประมาณให้กับตาดิกา และสนับสนุนการทำอาหารเลี้ยงชาวบ้านในเดือนปอซอ โดยประสานงานกับ อบต.และเข้าร่วมวางแผนงานประจำปี เพื่อวางแผนงบประมาณ” (สัมภาษณ์ อับดุลอาซิ เจ๊ะหลง, ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม.2 ต.ปากู วันที่ 13 ตุลาคม 2555)

การียา อาแวก็อจิ กล่าวว่า “ในท้องที่ตำบลน้ำดำ ชาวบ้านมีอาชีพจับปลาส่วนหนึ่ง จึงได้อนุรักษ์การจับปลาทำสุ่มจับปลาเอาไว้ และในด้านศาสนาก็ประสาน อบต.ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณในการอุดหนุนมัสยิดโดยผ่านทางอิหม่าม ก็ได้มีการพูดคุยกันโดยตลอด สำคัญ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา และ นายท อบต.” (สัมภาษณ์ การียา อาแวก็อจิ, กำนันตำบลน้ำดำ วันที่ 6 ตุลาคม 2555)

การียา ยูโซะ กล่าวว่า “ในด้านศาสนาทาง อบต.ได้สนับสนุนงบประมาณให้แต่ละมัสยิดในกิจกรรมประจำปีไม่ว่าจะเป็นกวนอาซูลอ เมลิด รายอ และด้านอื่นๆที่ทางผู้นำศาสนาประสานมา”(สัมภาษณ์ การียา ยูโซะ, นายท อบต.ปากู วันที่ 1 ตุลาคม 2555)

วาฮา วาเม็ง กล่าวว่า “ในด้านศิลปวัฒนธรรมและด้านศาสนาในหมู่บ้านได้ประสานกับทาง อบต.เพื่อสนับสนุนงบประมาณในกิจกรรมประจำปีของมัสยิด เช่น งานเมลิด การสนับสนุนในเดือนบวช และในด้านการซ่อมแซมและปรับปรุงมัสยิดเช่น รั้วมัสยิด เป็นต้น”(สัมภาษณ์ วาฮา วาเม็ง, ผู้ใหญ่บ้านบือเนยามู ม.4 ต.น้ำดำ วันที่ 9 ตุลาคม 2555)

ตอนที่ 3 สาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 4.3 แสดงสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์	ประเด็น	คำสำคัญ(keyword)	รอยความถี่	รวม
สาร((message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	-สาร(message) ที่ส่งไปยัง	- ส่วนมากจะเป็น	/////	5
	องค์กรปกครองส่วน	การพัฒนา		
	ท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยาง	-งบประมาณ	///	4
	แดง จังหวัดปัตตานี มี	-ความเดือนร้อน	/////	6
	ประเด็นอะไรบ้าง	ความต้องการของ		
	ประชาชน	ประชาชน		
	องค์กรปกครอง	-เรื่องปัญหาความ	///	3
	ส่วนท้องถิ่น	จัดแย้งความสงบ		
	ในเขตอำเภอทุ่ง	เรียบร้อยในท้องที่		
	ยางแดง จังหวัด	-ปัญหาความ	//	2
ปัตตานี	เดือดร้อนน้ำท่วม			
	-ประเด็นการบริหารงาน			
	บุคคลในองค์กรปกครอง	- ไม่มี	//////////	17
	ส่วนท้องถิ่น	- มี การชมเชยให้	/	1
		กำลังใจการทำงาน		
		- มี แนะนำให้บริการ	//	2
		ที่ดีกับประชาชน		
	-ประเด็นงบประมาณใน			
	องค์กรปกครองส่วน	-ไม่แต่เป็นอำนาจ	/////	6
	ท้องถิ่น	ของท้องถิ่น		
		-เข้าร่วมประชุมแผน	//////////	14
		ประจำปีวางแผนบ		
		ประมา		

ตอนที่ 3 สาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
ตารางที่ 4.3 แสดงสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนส่ง ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ต่อ)

วัตถุประสงค์	ประเด็น	คำสำคัญ(keyword)	รอยความถี่	รวม
สาร(message) ทางการเมืองของ ผู้นำประชาชน ส่งไปยังไปยัง องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ใน เขตอำเภอทุ่งยาง แดง จังหวัด ปัตตานี	-ด้านความขัดแย้ง การทำ ร้ายกัน เหตุระเบิด เหตุการณ์ความไม่สงบใน พื้นที่ การเรียกร้องถึง เหตุการณ์ความไม่สงบใน พื้นที่	-ความสามัคคี ช่วยกันป้องกัน -ไม่ค่อยพูดคุย ไม่รู้	//////////////////// ///	17 3

ตอนที่ 3 สาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 4.3 แสดงสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ต่อ)

วัตถุประสงค์	ประเด็น	คำสำคัญ(keyword)	รอยความถี่	รวม
สาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชน ส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	-ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน	- ไฟฟ้าดับ ประปา	//////////	17
		และซ่อมถนนชำรุด		
		-เรื่องพื้นฐาน	/	1
		เรื่องส้วม		
		-บ่อน้ำตื้น	/	1
		-ซ่อมอินเตอร์เน็ตในหมู่บ้าน	/	1
	- ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต	- ด้านอาชีพไม่ค่อยมี	/	1
		เพราะไม่มีงบประมาณ		
		-ส่งเสริมกลุ่ม อาชีพกลุ่มแม่บ้าน	////////	8
		-การเกษตร ชุดบ่อปลา	///	3
		-ด้านอาชีพการปลูกแตงโม	/	1
		-สวัสดิการผู้สูงอายุ	////	5
		ผู้พิการ		
-ไม่มี	//	2		

ตอนที่ 3 สาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 4.3 แสดงสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนส่ง ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ต่อ)

วัตถุประสงค์	ประเด็น	คำสำคัญ(keyword)	รอยความถี่	รวม
สาร(message) ทางการเมืองของ ผู้นำประชาชน ส่งไปยังไปยัง องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ใน เขตอำเภอทุ่งยาง แดง จังหวัด ปัตตานี	- ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความ สงบเรียบร้อย	-ไม่มี	/////	6
		-แบ่งหน้าที่กันทำ ระหว่าง ชรบ.กับ อปพร.	////////	9
		-ให้ช่วยกันดูแล	//	2
		ความสงบใน	/	
		หมู่บ้าน	///	3
		-กำนันผู้ใหญ่บ้าน รับผิดชอบ		
	- ด้านการวางแผนการ ลงทุนพาณิชย์กรรมและการ ท่องเที่ยว	-ไม่มี	////////////////////	19
		-ลงทุนเปิดตลาด ศูนย์รับซื้อ ผลิตภัณฑ์เกษตร	/	1
	-ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	-ไม่มี	////////	10
		-ขยะที่เก็บไม่ เพียงพอ	///	3
	สิ่งแวดลอม	-ดูแลไม่ให้ตัดป่า โดยตั้งงบประมาณ ปลูกป่าเพิ่ม	////	4
-ดูแลแหล่งน้ำ		///	3	

ตอนที่ 3 สาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
ตารางที่ 4.3 แสดงสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนส่ง ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ต่อ)

วัตถุประสงค์	ประเด็น	คำสำคัญ(keyword)	รอยความถี่	รวม
สาร(message) ทางการเมืองของ ผู้นำประชาชน ส่งไปยังไปยัง องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ใน เขตอำเภอทุ่งยาง แดง จังหวัด ปัตตานี	-ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญา ท้องถิ่น	-เรื่องเกี่ยวกับศาสนา กวนอาซูลอ เมลิด รอยอ	/////	6
		-สร้างรั้ว สุสาน ทาสี มัสยิด	///	5
		-เสนอให้ตั้งบให้ตา ดีกา	/	1
		-ส่งเสริมการจัดงาน ว่าว	/	1
		-ขอสนับสนุนงบไป คาวะ	/	1
		-การจักสานส้มจ๊ับ ปลา	/	1
		-ร่วมมือกับอิหม่าม ในการดำเนิน กิจกรรมต่างของ มัสยิด	/	1
		-จัดตั้งชมรมผู้นำ ศาสนา อิหม่าม คอ เต็บ บิหลัน	/	1
		-ไม่มี	///	3

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสาร(message) ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีเป็นข้อความหรือสาร(message)ส่วนใหญ่เป็นเรื่องความเดือดร้อนความต้องการของประชาชน รองลงมาเป็นเรื่องการพัฒนา ตามด้วยเรื่องงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนา ตามด้วยเรื่องการแก้ไขความขัดแย้งความความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น และน้อยสุดเป็นปัญหาความเดือดร้อนน้ำท่วม ในส่วนของประเด็นการบริหารงานบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีการพูดคุยสื่อสารในประเด็นนี้ รองลงมาเป็นการแนะนำการให้บริการที่ดีกับประชาชน ตามด้วยการชมเชยให้กำลังใจการทำงาน ในส่วนของประเด็นงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมประชุมแผนประจำปีและร่วมวางแผนงบประมาณกับองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ในส่วนของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้มีการพูดคุยสื่อสารเพราะอยู่ห่างไกล รองลงมาผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้พูดคุยในประเด็นงบประมาณเพราะเข้าใจว่าเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่ไปเกี่ยวข้อง ในส่วนของประเด็นความขัดแย้ง การทำร้ายกัน เหตุระเบิด เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ การเรียกร้องถึงเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้พูดคุยปรึกษาหารือกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่โดยให้ช่วยกันสอดส่องดูแลแต่ช่วยกันในแต่ละพื้นที่และให้มีความสามัคคีกัน รองลงมาผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ค่อยได้พูดคุยกัน และไม่ทราบสาเหตุความขัดแย้งและไม่อยากที่จะให้ข้อมูลในประเด็นสถานการณ์ความขัดแย้งและความสงบในพื้นที่ ในส่วนของประเด็นด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยตรง ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้สื่อสารในเรื่องของไฟฟ้า ประปา และการซ่อมแซมถนนซึ่งถือว่ามีความจำเป็นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือ รองลงมาเป็นเรื่องของการขุดบ่อน้ำตื้น ส้วมในครัวเรือน และการซ่อมอินเตอร์เน็ตในหมู่บ้านให้สามารถใช้ การได้ ในส่วนของประเด็นด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้สื่อสารในเรื่องของการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน รองลงมาเป็นเรื่องสวัสดิการผู้สูงอายุ ผู้พิการ ตามด้วยเรื่องการเกษตร การขุดบ่อปลา ตามด้วยกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่ได้พูดคุยด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต และน้อยสุดคือด้านอาชีพให้มีการส่งเสริมการปลูกแดงโมซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของอำเภอทุ่งยางแดง ในส่วนของประเด็นด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้มีการสื่อสารพูดคุยในเรื่องการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อยโดยแบ่งหน้าที่กันทำระหว่างชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน(ชรบ.)กับอาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(อปพร.) ตามด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านรับผิดชอบและให้ช่วยกันดูแลความสงบในหมู่บ้าน รองลงมาไม่มีการพูดคุยกันเพราะคิดว่าเป็นอำนาจของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในส่วนของ

ประเด็นการวางแผนการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีการสื่อสารพูดคุยกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นนี้ รองลงมาคือผู้ให้สัมภาษณ์เพียงรายเดียวที่ได้พูดคุยสื่อสารในการลงทุนเปิดตลาดและศูนย์รับซื้อผลิตภัณฑ์เกษตร ในส่วนของประเด็นด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีการสื่อสารพูดคุยในประเด็นนี้ รองลงมาคือมีการพูดคุยสื่อสารกันเป็นเรื่องของให้ดูแลไม่ให้ตัดป่าโดยอาจตั้งงบประมาณในการปลูกป่าเพิ่ม ตามด้วยการดูแลแหล่งน้ำ และจัดหาที่เก็บขยะให้เพียงพอ ตามลำดับ และในส่วนของประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้สื่อสารพูดคุยในเรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่นการกวนอาชุลอ เมล็ด ฮารีรายอ ตามด้วยเรื่องสนับสนุนการก่อสร้างรั้ว สุสาน ทาสีมัสยิด และยังมีผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนที่ไม่ได้พูดคุยสื่อสารในประเด็นนี้ และกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนน้อยที่สุดที่ได้พูดคุยสื่อสารในเรื่อง ให้เสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณให้ทำดีกา ส่งเสริมให้มีการจัดงานว่าวประจำปี ขอสันับสนุนงบประมาณไปดาวะ ส่งเสริมมีการจักสานส้มจับปลา ร่วมมือกับอิหม่ามในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของมัสยิด และจัดตั้งชมรมผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลัน ซึ่งมีผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนเท่ากันที่ได้มีการพูดคุย สื่อสารในเรื่องนี้

สรุป จากการสัมภาษณ์ประเด็นสาร(message) ที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีการสื่อสารพูดคุยในเรื่องความเดือดร้อน ความต้องการของประชาชน ในส่วนของประเด็นการบริหารงานบุคคล ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีการพูดคุยสื่อสารในเรื่องการบริหารงานบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเรื่องธรรมาภิบาลเพราะคิดว่าเป็นเรื่องภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของประเด็นงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้มีการพูดคุยสื่อสารในประเด็นงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้เข้าร่วมประชุมแผนประจำปีและวางแผนประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้สื่อสารเพราะว่าไกลตัว ในส่วนของประเด็นความขัดแย้ง การทำร้ายกัน เหตุระเบิด เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ การเรียกร้องถึงเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้ประสานความร่วมมือกันในการสอดส่องดูแลความไม่สงบในพื้นที่และให้ความสามัคคีกัน ในส่วนของประเด็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้มีการพูดคุยสื่อสารในเรื่องของไฟฟ้าดับตามถนน ตามหมู่บ้าน ประปาไม่มี ประปาไม่ไหล และถนนชำรุด ในส่วนของประเด็นด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้พูดคุยสื่อสารในเรื่องการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน ในส่วนของประเด็นด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่แบ่งหน้าที่กัน

รับผิดชอบโดยกำนันผู้ใหญ่บ้านมีชุด ชรบ.ส่วน อบต. มี อปพร.แบ่งพื้นที่รับผิดชอบในตำบล ใน ส่วนของประเด็นด้านการวางแผนการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนใหญ่ ไม่มีการพูดคุยสื่อสารในด้านการวางแผนการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยวเพราะ เนื่องจากเกิดสถานการณ์ความ ไม่สงบจึงไม่มีการพูดคุยกันในเรื่องดังกล่าว ในส่วนของประเด็น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ไม่มีการพูดคุยสื่อสารในด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ใน ส่วนของประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีการพูดคุยสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับศาสนาซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลามจึงได้ พูดคุยสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับศาสนา การกวนอาชุลอ งานเมาลิด งานฮารีรายอ



บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี: ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ เพื่อศึกษาสาร (message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ซึ่งประกอบไปด้วยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี : ศึกษากรณีช่องทางการสื่อสารและสารทางการเมือง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อศึกษาสาร(message)ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้นำประชาชนในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี จำนวน 20 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และแสดงข้อมูลในรูปแบบของการบรรยายพรรณนาวิเคราะห์

1.3 ผลการวิจัย

สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 5 ประเด็นหลักดังต่อไปนี้

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.3.2 การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีการดำเนินการหรือไม่อย่างไร

1.3.3 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

1.3.4 สาร (message)ทางการเมืองของผู้นำประชาชนที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

1.3.5 การตอบสนองหลังจากได้สื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 90) มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 75) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา(ร้อยละ 30)สถานะดำรงตำแหน่งผู้นำประชาชนมากที่สุดเท่ากันคือดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้าน(ร้อยละ 50) ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางการเมืองที่ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 50)

1.3.2 การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีการดำเนินการหรือไม่อย่างไร

1) ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดได้มีการสื่อสารพูดคุยกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยประเด็นส่วนใหญ่จะเป็นความเดือดร้อนของประชาชน ร้องลงมาเป็นประเด็นความสงบสุข ความร่วมมือ และเรื่องทั่วไปและปัญหาน้ำท่วมตามลำดับ

1.3.3 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

(1) ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองมีช่องทางอะไรบ้าง พบว่า ผู้นำประชาชนผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ได้เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการไปพบปะกับผู้บริหาร โดยตรงคือไปพบกับ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

และในส่วนของการบริหารส่วนจังหวัดก็มีบ้างแต่ผู้นำประชาชนไม่ค่อยได้มีการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีเพราะว่าอยู่ไกลจากพื้นที่

(2) เหตุผลที่ผู้นำประชาชนเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารโดยการไปพบปะโดยตรง พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่สามารถที่จะเดินทางไปพบปะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้โดยตรงคือนายกองการบริหารส่วนตำบล และสามารถที่จะได้คำตอบจากการไปพบปะปรึกษาหารือกันได้โดยสะดวก

(3) รายละเอียดช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนสื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่จะไปพบด้วยตัวเองซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ แต่หากโทรศัพท์ไปผู้นำประชาชนจะพูดคุยเรื่องทั่วไปหรืองานพัฒนาในพื้นที่

(4) ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนสื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้นำประชาชนคิดว่าสะดวกที่สุด พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นการสื่อสาร โดยการใช้โทรศัพท์เพราะสะดวกรวดเร็ว แต่ก็ต้องดูที่ภารกิจหรือเรื่องที่จะประสานก่อนว่าเป็นเรื่องอะไรถ้าหากเป็นเรื่องทั่วไปหรือจำเป็นเร่งด่วนก็เป็นการสื่อสาร โดยการใช้โทรศัพท์

(5) ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนสื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการช่วงเวลาใด พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่เลือกเวลาในการสื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือก่อนการดำเนินกิจกรรม เพราะจะได้ทันกำหนดเวลาและได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(6) ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนสื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีอุปสรรคในการสื่อสารทางการเมืองเพราะสามารถไปพบปะกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สะดวกไม่ว่าจะเป็นนายกองการบริหารส่วนตำบล จะมีเพียงการใช้โทรศัพท์เพียงบางส่วนเท่านั้นที่สัญญาณโทรศัพท์อาจจะมีปัญหาบ้างเพียงบางครั้ง

(7) ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนได้เลือกที่จะส่งสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้นำประชาชนเลือกมีประเด็นที่ควรปรับปรุงหรือแก้ไขอย่างไรหรือไม่ พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีประเด็นที่จะต้องแก้ไขหรือปรับปรุงเพราะสามารถสื่อสารกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดีและสะดวกอยู่แล้ว

1.3.4 สาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

(1) สารที่ผู้นำประชาชนได้ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีประเด็นอะไรบ้าง พบว่า ผู้นำประชาชนได้ส่งสารหรือสื่อสารบอกกล่าวไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ได้ส่งสารในประเด็นความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชน เป็นหลัก

(2) สารที่ผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องการบริหารงานบุคคลหรือธรรมาภิบาล พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีการพูดคุยในเรื่องการบริหารงานบุคคลหรือธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะคิดว่าเป็นบทบาทหรือหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองจึงไม่เข้าไปเกี่ยวข้องหรือก้าวเกี่ยวในเรื่องดังกล่าว

(3) สารที่ผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ได้เข้าไปพูดคุยและสื่อสารตลอดจนมีส่วนในการเข้าประชุมวางแผนงบประมาณประจำปีกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้นำเสนอแผนงานหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อบรรจุในแผนงบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ที่ผู้นำประชาชนอยู่

(4) สารที่ผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องความขัดแย้ง การทำร้ายกัน เหตุระเบิด เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ การเรียกร้องถึงเหตุการณ์ไม่สงบในพื้นที่ พบว่า ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ได้มีการพูดคุยกันเป็นการทั่วไปในการร่วมมือกันป้องกันเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ของตน โดยให้ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นผู้นำประชาชนหรือผู้นำศาสนาช่วยกันสอดส่องดูแลความไม่สงบในพื้นที่ร่วมกัน และผู้นำประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ได้คือความสามัคคีกันของคนในพื้นที่เพื่อช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

(5) สารที่ผู้นำประชาชนได้ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ได้สื่อสารพูดคุยกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้พูดคุยในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นปัญหาได้แก่เรื่องไฟฟ้า ประปา และถนน ซึ่งในเรื่องของไฟฟ้าส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องไฟฟ้าดับตามบ้านเรือน และตามถนน ส่วนเรื่องถนนส่วนใหญ่จะเป็นถนนชำรุด

(6) สारที่ผู้นำประชาชนได้ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ได้สื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นส่งเสริมคุณภาพชีวิตในเรื่องของกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน หรือกลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นในนามของกลุ่มและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถที่จะสนับสนุนกลุ่มต่างๆ ได้เพราะกระทบกับคนกลุ่มใหญ่และจะทำให้เกิดความยั่งยืนและอาจรวมถึงฐานะคะแนนเสียงของผู้บริหารส่วนท้องถิ่นด้วย

(7) สारที่ผู้นำประชาชนได้ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ได้สื่อสารพูดคุยไปยังผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่โดยได้มีการแบ่งหน้าที่กันทำโดยผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จะมีกำลัง ชรบ.คอยดูแลในหมู่บ้านตำบล ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลจะดูแลในพื้นที่บริเวณองค์การบริหารส่วนตำบล

(8) สारที่ผู้นำประชาชนได้ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ได้สื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้พูดคุยกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องนี้ เพราะเนื่องจากมีสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ในการท่องเที่ยวไม่สามารถจัดได้ การพาณิชยกรรมการลงทุนไม่สามารถดำเนินการได้และสิ่งที่สำคัญขอให้ประชาชนอยู่อย่างปลอดภัยก็พอจึงไม่ได้พูดคุยกันเรื่องนี้

(9) สारที่ผู้นำประชาชนได้ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้นำประชาชนในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่ไม่ได้พูดคุยเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ เพราะมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์อยู่แล้วจึงไม่มีปัญหาใดจึงไม่ได้พูดคุยและประสานในการแก้ไขแต่อย่างไร

(10) สारที่ผู้นำประชาชนได้ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ผู้นำประชาชนได้สื่อสารพูดคุยกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะได้พูดคุยกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือนายกองการบริหารส่วนตำบลได้สื่อสารพูดคุยโดยจะเน้นเรื่องเกี่ยวกับศาสนาเป็นสำคัญและต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนอนุรักษ์กิจกรรมที่ดีงามไม่ว่าจะเป็นการกวาดอาชุลย งานวันฮารีรายอ การละศีลอด ซึ่งได้ขอสนับสนุนงบประมาณจากทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3.5 การตอบสนองหลังจากได้สื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชน ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

(1) หลังจากที่ผู้นำประชาชนได้สื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการตอบสนองอย่างไร พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ตอบสนองโดยมีการดำเนินการตามที่ผู้นำประชาชนได้ประสานมาซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการตามที่ประสานพูดคุยมาให้ทันภายในปีงบประมาณหากเสนอบรรจุทันตามแผนงบประมาณประจำปี

(2) ระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตอบสนองและดำเนินการตามที่ผู้นำประชาชนได้สื่อสารพูดคุยกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สนองการดำเนินการต่อที่ผู้นำประชาชนได้สื่อสารมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีหรือในปีงบประมาณเพราะมีการบรรจุในแผนงบประมาณประจำปีก็สามารถดำเนินการตามแผนได้เลย

(3) ข้อเสนอแนะที่ผู้นำประชาชนเสนอแนะผลการตอบสนองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้นำประชาชนได้สื่อสารไปมีข้อเสนอแนะหรือข้อต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีข้อเสนอแนะใดเพราะว่ามีการประสานงานกันเป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น และ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประสานงานกันเป็นอย่างดี ยกเว้นในส่วนของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจะไม่ได้ประสานงานเพราะผู้นำประชาชนมองว่าอยู่ไกลเกินไป

2. อภิปรายผล

2.1 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองมีของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ประเด็นนี้มีประเด็นหลัก 5 ประเด็นหลักที่นำมาอภิปรายผลคือ ช่องทางการสื่อสารทางการเมือง ช่องทางการสื่อสารที่คิดว่าดีที่สุด เหตุผลที่ใช้ช่องทางการสื่อสารในแต่ละช่องทาง ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองดำเนินการในแต่ละช่วงเวลา ปัญหาอุปสรรคช่องทางการสื่อสารทางการเมืองและประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขในการสื่อสารช่องทางต่างๆ

2.1.1 ช่องทางการสื่อสารทางการเมือง จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ จำนวน 9 คน มีการการสื่อสารทางการเมืองไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยการเลือกวิธีการไปพบปะด้วยตนเองเพราะมีความสะดวกสามารถ

ปรึกษาหารือกันได้และยังสามารถที่จะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อเสนอความต้องการของประชาชนได้ แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้นำประชาชนเลือกช่องทางการสื่อสารโดยไปพบปะกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เพราะท่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถที่จะตัดสินใจและให้คำตอบกับผู้นำประชาชนได้ทันทีซึ่งผู้นำประชาชนจะสามารถนำไปแจ้งหรือชี้แจงให้กับประชาชนในพื้นที่ของตนได้ทันที พบปัจจัยความสำเร็จคือการได้รับการตอบรับกลับคืนมาเพราะว่าทั้งผู้นำประชาชนและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปรึกษาและพูดคุยกันจึงสามารถได้รับการตอบรับกลับคืนมา

สอดคล้องกับ เสน่ห์ นนทะโชติ (2524) ที่กล่าวถึงเรื่องของการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนไทย โดยประชาชนในชนบทก็ยังมี การสื่อสารระหว่างบุคคลคือช่องทาง ผู้นำทางความคิด ผู้นำประชาชน ตัวแทนพรรค ข้าราชการร่วมด้วย

ผู้วิจัยเห็นว่า เหตุผลที่ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยการพูดคุย พบปะกันตัวต่อตัวระหว่างผู้นำประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รับเรื่องโดยตรงนั้น โดยไม่ใช้ช่องทางอื่นมากนัก เช่นการจัดประชุมพบปะมวลชนไม่ค่อยมี การสื่อสารผ่านทางวิทยุก็ไม่มี ซึ่งสาเหตุต่างๆเหล่านี้อาจจะมีผลมาจากบริบททางด้านศาสนาและความเชื่อมาเกี่ยวข้อง โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามและมีหลักความเชื่อของศาสนา ในเรื่องการเมืองการมีผลต่อการสื่อสารทางการเมือง โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติในศาสนกิจเป็นส่วนใหญ่คือมีการละหมาด 5 เวลา และในทุกบ่ายวันศุกร์ผู้ชายทุกคนต้องเข้าร่วมละหมาดที่มีสยิด จึงอาจจะเป็นเหตุผลที่ผู้นำประชาชนเลือกวิธีที่จะพูดคุยกันเป็นส่วนตัว และยังมิวัฒนธรรมของคนในพื้นที่อีกส่วนหนึ่งที่เอื้อต่อการสื่อสารในช่องทางการพบปะพูดคุยกันเป็นส่วนตัวคือการดื่มน้ำชา ตามร้านน้ำชาในหมู่บ้านจะเป็นโอกาสดีที่จะได้มีโอกาสพูดคุยกัน และอีกทั้งอาจจะยังมีปัจจัยอื่นที่อาจเป็นเหตุให้ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เลือกช่องทางที่การพบปะพูดคุยมากกว่าการทำหนังสือ คือเรื่องความถนัดในการทำเป็นหนังสือทางการ และยังไม่พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ได้มีการจัดประชุมพบปะมวลชนเพราะต้องใช้เวลามากในการพบปะ ซึ่งอาจจะเวลานานในการพบปะมวลชนซึ่งอาจจะไม่สะดวกต่อการปฏิบัติศาสนากิจตามหลักศาสนา ซึ่งอาจเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งได้ และในการสื่อสารทางวิทยุชุมชนก็ยังปรากฏว่าผู้สัมภาษณ์ไม่ได้ใช้ช่องทางการสื่อสารโดยผ่านวิทยุเลย ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับหลักการของศาสนาอีกเช่นกันที่มุ่งเน้นให้สนใจในเฉพาะเรื่องหลักศาสนาจึงทำให้ผู้นำประชาชนรวมถึงประชาชนไม่นิยมสื่อสารผ่านช่องทาง

วิทยุกระจายเสียงและสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ในอำเภอทุ่งยางแดงเป็นภูเขาการส่งและรับสัญญาณวิทยุ อาจจะทำให้ได้อย่างจึงไม่เป็นที่นิยมกัน ซึ่งหากจะทำให้ช่องทางการสื่อสารเพิ่มมากขึ้นสำหรับเป็น ทางเลือกในการสื่อสารของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือช่องทางการสื่อสาร ของประชาชน ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานรัฐอื่นก็ตาม จำเป็นต้องมีการพัฒนา ทั้งองค์กรวมในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่สำคัญคือ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาของประชาชนในพื้นที่ ปัญหา ความไม่สงบในพื้นที่ยุติลง พัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นรวมถึง เทคโนโลยีการสื่อสาร สมัยใหม่เข้าไปถึงพื้นที่ ก็จะเป็นวิธีการเพิ่มช่องทางการสื่อสารได้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและบรรลุผล เพื่อนำมาซึ่งการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่และนำมาซึ่งการสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผล ต่อไป

2.1.2 เหตุผลที่ใช้ช่องทางการสื่อสารในแต่ละช่องทาง จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ จำนวน 12 คน เลือกช่องทางการสื่อสารโดยผู้นำประชาชนได้เดินทางไป พบปะกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะสะดวกและรู้ผลของการสื่อสารเลย ซึ่งลักษณะพื้นที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จะมีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของแต่ละตำบล ยกเว้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะอยู่ห่างไกลจากพื้นที่ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสถานที่ตั้งของ องค์การบริหารส่วนตำบล และ บ้านพักอาศัยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องอยู่ใน พื้นที่ตำบลหมู่บ้านจึงทำให้ผู้นำประชาชนสามารถที่จะเดินทางไปองค์การบริหารส่วนตำบลหรือ พบกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ว่าจะเป็นที่บ้านพักหรือที่องค์การบริหารส่วนตำบลก็ตาม จึงสะดวกรวดเร็ว และผลที่ตามมาเมื่อผู้นำประชาชนได้ไปพบกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลก็ จะรู้ผลเรื่องที่สื่อสารพูดคุยกันได้ทันทีและได้รับการตอบสนองทันที

สอดคล้องกับ ประจวบ อินฮอด และ ชัชพรพร พูอินหลง (2546 : 265-266) ที่พบว่า การ กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นการกำหนดผู้รับสารที่ผู้ส่งสารต้องการนั่นเอง เพื่อให้การสื่อสารจากผู้ส่ง สารเกิดผลสัมฤทธิ์

2.1.3 ช่องทางการสื่อสารที่คิดว่าดีที่สุด จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้นำประชาชน ส่วนใหญ่จำนวน 12 คน แสดงความคิดเห็นว่าช่องทางการสื่อสารที่คิดว่าดีที่สุด คือ การสื่อสารผ่าน ช่องทางการใช้โทรศัพท์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เพราะเกิดความสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งเมื่อพิจารณาจากแนวคิดของผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ จะเห็นว่า การสื่อสาร โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยจะเป็นอีกช่องทางการสื่อสารหนึ่งที่เป็นทางเลือก ในการสื่อสารและการสื่อสารที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ปัจจัยแห่งความสำเร็จคือ รวดเร็ว ทันเวลา ทันต่อเหตุการณ์

สอดคล้องกับ ปักษร สมินทรปัญญา (2541:107-108) ที่กล่าวถึง ช่องทางการสื่อสารยุคใหม่ด้วยการรับและนำเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน ที่น่าจะสามารถช่วยลดปัญหาสังคมและความวุ่นวายความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของคนจำนวนมาก หากมีความกดดันเพื่อขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ เช่นเปิดรับโทรศัพท์สายตรง รับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชน

2.1.4 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองดำเนินการในแต่ละช่วงเวลา จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่ จำนวน 5 คน ได้มีการสื่อสารพูดคุยผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยช่วงเวลาที่มีการสื่อสารคือก่อนการเริ่มกิจกรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงความเหตุผลที่ผู้นำประชาชนได้เลือกที่จะสื่อสารในช่วงเวลา ก่อนเริ่มกิจกรรม เพราะสามารถที่จะเตรียมการ วางแผนการดำเนินงาน และโอกาสที่จะได้รับการตอบสนองค่อนข้างที่จะสูง เพราะในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถสนับสนุนได้จำเป็นต้องได้รับการบรรจุกิจกรรมหรือแผนงานต่างๆ ที่ผู้นำประชาชนได้สื่อสารมา ยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าบรรจุไว้ในแผนงบประมาณประจำปี พบปัจจัยความสำเร็จคือ การเตรียมการ การวางแผน

สอดคล้องกับ บุญบา สุธีธร (2546 : 139-141) ที่พบว่า สื่อแต่ละประเภทกิจกรรมแต่ละชนิดมีคุณลักษณะ คุณสมบัติ ข้อดีข้อเสียแตกต่างกันออกไป การจะตัดสินใจเลือกสื่อข้อเสียแตกต่างกันออกไป การจะตัดสินใจเลือกสื่อแต่ละประเภท หรือกำหนดกิจกรรมแต่ละ ชนิดมีประเด็นสำคัญสำคัญที่ต้องคำนึง และนำมาวิเคราะห์ในการตัดสินใจเลือก 4 ประการคือ กลุ่มเป้าหมายคือใคร กลุ่มเป้าหมายคือใคร กลุ่มเป้าหมายนั้นอยู่ที่ไหน สารที่ต้องการส่งคืออะไร และเมื่อไรที่เราจะเริ่มส่งสารนั้นออกสู่เป้าหมาย

2.1.5 ปัญหาอุปสรรคช่องทางการสื่อสารทางการเมืองและประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ จำนวน 16 คน จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นว่า ไม่มี ปัญหาอุปสรรคใดในการสื่อสารทางการเมืองไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและไม่ได้ให้เสนอแนะใดๆ เหตุผลประกอบของผู้ให้สัมภาษณ์คือมีการประสานงานกันดีอยู่แล้วระหว่าง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเมื่อพิจารณาจากเหตุผลดังกล่าวอาจเกิดจากการสื่อสารที่ดีซึ่งกันและกันและอาจโยงไปถึงสาร ช่องทางการสื่อสาร ที่อาจเกี่ยวข้องมายังผลการสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จได้ พบปัจจัยความสำเร็จคือการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม และการ

ประสานงานที่ชัดเจน การกำหนดบทบาท และการสื่อสารไปยังผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงจึงทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จ

สอดคล้องกับ สาลีณี อ่อนวงศ์ (2551 : 81-82) ที่กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านความเชื่อถือของประชาชนต่อผู้บริหารซึ่งผู้บริหารเทศบาล/อบต. ที่มีมนุษยสัมพันธ์กับประชาชนและประสานงานที่ดีการทำงานหรือการบริหารงานของเทศบาลที่ยึดประโยชน์ของส่วนร่วมเป็นสำคัญและความเชื่อถือต่อผู้บริหารในการบริหารงาน

2.2 สารทางการเมืองที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีการพูดคุยในเรื่องความเดือดร้อน ความต้องการของประชาชน ในส่วนของประเด็นการบริหารงานบุคคลและธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีการพูดคุยสื่อสารในเรื่องการบริหารงานบุคคลและเรื่องธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพราะคิดว่าเป็นเรื่องภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ในส่วนของประเด็นงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้มีการพูดคุยสื่อสารในประเด็นงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้เข้าร่วมประชุมแผนประจำปีและวางแผนประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้สื่อสารเพราะว่าไกลตัว ในส่วนของประเด็นความขัดแย้ง การทำร้ายกัน เหตุระเบิด เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ การเรียกร้องถึงเหตุการณ์ไม่สงบในพื้นที่ พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้มีการพูดคุยสื่อสารเพื่อประสานความร่วมมือกันในการป้องกันเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่และการช่วยกันสอดส่องดูแลในแต่ละพื้นที่ที่รับผิดชอบรวมทั้งการสร้างสามัคคีในชุมชนเพื่อเป็นเกราะป้องกันปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ แต่จะเห็นได้ว่ามีผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งที่ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นหรือให้ความเห็นในเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ รวมทั้งสาเหตุและแนวทางการแก้ไข อาจจะมองได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนยังเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองอยู่จะไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ในส่วนของประเด็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้มีการพูดคุยสื่อสารในเรื่องของไฟฟ้าดับตามถนน ตามหมู่บ้าน ระบายน้ำไม่มี ระบายไม่ไหล และถนนชำรุด ในส่วนของประเด็นด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้พูดคุยสื่อสารในเรื่องการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน ในส่วนของประเด็นด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบโดยกำนันผู้ใหญ่บ้านมีชุด ชรบ.ส่วน อบต. มี อปพร.แบ่งพื้นที่รับผิดชอบในตำบล ใน

ส่วนของประเด็นด้านการวางแผนการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ไม่มีการพูดคุยสื่อสารในด้านการวางแผนการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยวเพราะเนื่องจากเกิดสถานการณ์ความไม่สงบจึงไม่มีการพูดคุยกันในเรื่องดังกล่าว ในส่วนของประเด็นด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ไม่มีการพูดคุยสื่อสารในด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เพราะไม่มีปัญหาในเรื่องป่าไม้หรือทรัพยากรซึ่งยังอุดมสมบูรณ์อยู่ ในส่วนของประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีการพูดคุยสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับศาสนาซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลามจึงได้พูดคุยสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับศาสนาเป็นหลัก คือการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล ในการสนับสนุนงานการกวนอาซุรอ งานเมอลิดประจำปีของมัสยิด การเดือนถือศีลอด เป็นต้นแต่ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ค่อยได้มีการประสานเพราะว่าอยู่ไกลและประสานไปที่ไม่ค่อยได้รับการสนับสนุน

สอดคล้องกับ สุจิน บุตรดีสุวรรณ (2545) ที่กล่าวถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าข้อมูลข่าวสารคืออะไร ในกลุ่มประชาชนที่ทราบเรื่องสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการนั้น ทราบจากโทรทัศน์ วิทยุ ประกาศจากส่วนราชการและหนังสือพิมพ์ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยขอให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูล ประชาชนเห็นว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติมีปัญหาที่ไม่สะดวกมีขั้นตอนมากและไม่ทราบสถานที่ติดต่อรับข้อมูลข่าวสาร

สอดคล้องกับ ศิริรักษ์ ชัยมัชฌิม (2551) ที่กล่าวถึง ประชาชนยังไม่ทราบเรื่องสิทธิในการรับรู้ข่าวสารหรือข่าวสารณะที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานต่างๆของรัฐซึ่งมีกฎหมายรองรับไว้อย่างชัดเจน โดยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 ที่กำหนดให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงและรับรู้ในข้อมูลข่าวสารของทางราชการโดยวางหลักทั่วไปว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการทั้งหลายจะต้องเปิดเผยให้ประชาชนสามารถรับรู้ รับทราบเข้าตรวจหรือขอเอกสารของราชการได้เสมอ

ผู้วิจัยเห็นว่า สารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีหลากหลาย จะมีเพียงบางประเด็นเท่านั้น ซึ่งแม้แต่เรื่องสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ยังไม่ค่อยมีการสื่อสารไปมากเท่าที่ควร ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่แล้ว อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้นำประชาชนส่วนใหญ่อาจจะไม่กล้าที่จะพูดคุยในเรื่องปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ถึงแม้จะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นก็ตาม ซึ่งอาจมีเพียงพูดเพียงเล็กน้อยตามบทบาทหน้าที่ที่หน่วยงานรัฐจัดตั้งขึ้นหรือมีค่าตอบแทนให้เท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นชุดคุ้มครองหมู่บ้าน(ชรบ.)หรืออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)ที่แต่งตั้งโดยองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็ตาม และด้วยบริบทในพื้นที่ในเรื่องสถานการณ์อาจส่งผลให้ผู้นำประชาชนไม่สื่อสารหรือมีสารทางการเมืองที่หลากหลายจะมีเพียงการสื่อสารหรือส่งสาร ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะในเรื่องที่จำเป็นที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับประชาชนในพื้นที่เท่านั้น เพราะอีกนัยยะหนึ่งอาจเป็นการมองถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและครอบครัวก็ได้เพราะหากพูดถึงอาจส่งผลต่อความไม่ปลอดภัยของผู้ประชาชนที่ส่งสารไปก็เป็นได้ ซึ่งหากเหตุการณ์ความสงบยุติลงและผู้นำประชาชนมีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินก็อาจมีการพูดคุยสื่อสารที่หลากหลายมากกว่านี้เพราะสถานการณ์บริบทที่เปลี่ยนไปก็อาจทำให้มีประเด็นสารทางการเมืองที่นำไปสู่การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยในท้องถิ่นมากกว่านี้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในแง่ของช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนที่สื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ใช้ช่องทางการสื่อสารผ่านบุคคล (personal communication) ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับลักษณะของสังคมไทยที่ประชาชนจะให้ความเคารพผู้นำ หรือไว้วางใจผู้นำที่ตนเคารพนับถือ ซึ่งลักษณะของสังคมไทยคือ สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความผูกพันกันในระหว่างเครือญาติกันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เนื่องจากการที่สังคมไทยเป็นสังคมเกษตร จึงจำเป็นต้องอาศัยแรงงานของคนในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ครอบครัวของคนไทยแต่เดิมเป็นครอบครัวใหญ่ มีพ่อแม่ ลูก หลาน ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติอื่นๆ รวมอยู่ด้วยเป็นสายสัมพันธ์ทางระบบเครือญาติ เกิดความผูกพัน ห่วงใยดูแลทุกข์สุขกัน เป็นสายสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นที่ต้องอุปการะเกื้อกูลกัน กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และญาติผู้ใหญ่ สังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญในเรื่องอาวุโส ให้เกียรติยกย่องผู้ใหญ่ หรือผู้ที่อาวุโสกว่า ซึ่งถือเป็นลักษณะเด่นของสังคมไทย ซึ่งจะพบเห็นได้ในทุกกลุ่มทุกชั้น โดยพ่อแม่ ผู้ปกครองจะสั่งสอนลูกหลานกันต่อๆ มา ทำให้เด็กมีสัมมา

การระต่อผู้ที่อาวุโสกว่า จากลักษณะของสังคมไทยต้องกล่าวข้างต้นอาจจะกล่าวได้ว่าในแง่ของการสื่อสารของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ยังนิยมรูปแบบช่องทางการสื่อสารโดยผ่านบุคคล (personal communication) ซึ่งได้ไปพบปะพูดคุยสนทนาเป็นการส่วนตัวโดยตรงอาจจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและสามารถที่จะปรึกษาหารือในข้อเรียกร้องต่างๆแทนประชาชนได้และสามารถที่จะได้คำตอบที่ชัดเจนและสามารถนำมาสื่อสารต่อให้ประชาชนทราบ ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้นำประชาชนเหล่านี้และยังสะท้อนสภาพการสื่อสารทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับบริบทของสังคมไทยได้อีกด้วย

จากสภาพดังกล่าวในการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารผ่านบุคคล (personal communication) ของผู้นำประชาชนที่สื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจะสามารถพิจารณาถึงข้อจำกัดหรือจุดอ่อน ตลอดจนข้อดีหรือจุดแข็งของการการที่ผู้นำประชาชนเลือกใช้คือในส่วนข้อจำกัดหรือจุดอ่อนในการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารผ่านบุคคล (personal communication) ในการสื่อสารหรือการรับรู้จะเฉพาะเจาะจงเพียงบางคนหรือกลุ่มบุคคลเท่านั้นทำให้เกิดความสัมพันธ์หรือความขัดแย้งจากผลของการสื่อสารเพียงบางคนหรือกลุ่มบุคคลเท่านั้นไม่เป็นการกว้างขวาง และอาจมีข้อจำกัดเรื่องบุคคลเพราะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอาจจะเปลี่ยนไปก็ไม่ได้ดำรงตำแหน่งก็จะไม่เกิดความต่อเนื่องในการสะท้อนปัญหาของประชาชนในการสื่อสารแต่หากมีการจัดทำเป็นหนังสือหรือการเสนอผ่านการประชุมหรือลักษณะของกลุ่มองค์กรไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงแม้ว่าจะเปลี่ยนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัญหาหรือข้อเรียกร้องก็อาจจะได้รับการประสานหรือดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาของประชาชนไม่ผูกติดที่ตัวบุคคล แต่ในทางกลับกันการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารผ่านบุคคล (personal communication) ข้อดีหรือจุดแข็งอยู่บ้างในส่วนของความรวดเร็วในการดำเนินการในกรณีที่เร่งด่วนหรือต้องการการตัดสินใจหรือผู้รับผิดชอบหากสื่อสารผ่านบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะได้รับคำตอบหรือการตอบสนองที่ทันต่อเหตุการณ์และยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ตลอดจนความสามัคคีของผู้นำประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้บริหารส่วนท้องถิ่นซึ่งหากเกิดความร่วมมือหรือตอบสนองข้อเรียกร้องของผู้นำประชาชนแล้วก็ย่อมมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอันจะนำไปสู่ความสามัคคีของทุกภาคส่วนในชุมชนทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำประชาชนตลอดจนประชาชนในพื้นที่ซึ่งจะนำผลมาสู่การพัฒนาท้องถิ่นหรือการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ได้

3. ข้อค้นพบจากการวิจัย

3.1 กลุ่มสตรีที่เป็นมุสลิมมีโอกาสน้อยที่จะเข้ามาเป็นผู้นำประชาชนภายใต้บริบทของสังคมในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

3.2 ปัจจัยทางด้านการศึกษามีผลต่อการสื่อสารระหว่างประชาชนกับผู้นำประชาชนภายใต้บริบทสังคมในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

3.3 ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ไม่ได้ศึกษาในระบบสามัญของรัฐบาล จะให้ความสำคัญกับการเรียนในโรงเรียนสอนศาสนา โรงเรียนปอเนาะ ในพื้นที่เป็นสำคัญ

3.4 การพูดภาษาไทยไม่ได้ของประชาชนเป็นอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐในพื้นที่เป็นเหตุทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับหน่วยของรัฐมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกันภายใต้บริบทสังคมในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

3.5 วิถีชีวิตของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนาเป็นสำคัญกว่าสิ่งอื่นใด

3.6 ผู้นำประชาชนที่ประชาชนให้การยอมรับและเชื่อฟังคือกลุ่มผู้นำศาสนาอันได้แก่ อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น ภายใต้บริบทสังคมในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะช่องทางการสื่อสารทางการเมือง

4.1.1 ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยที่ผู้นำประชาชนเลือกช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยการไปพบปะพูดคุยด้วยตัวเองมากที่สุด เพื่อที่จะสื่อสารปัญหาความต้องการความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทราบปัญหาของประชาชน ซึ่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น ควรจะออกไปพบปะเยี่ยมเยือนประชาชนในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อที่จะมีโอกาสได้รับทราบปัญหาข้อเท็จจริง ความเดือดร้อน ความต้องการของประชาชน และเป็นการทำความรู้จัก สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น ได้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน และในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งผู้นำประชาชนส่วนใหญ่มองว่าอยู่ห่างไกล ในการสื่อสารประสานขอความร่วมมือ ขอการสนับสนุน จึงควรจัดหน่วยบริการเคลื่อนที่ มาพบประชาชนในพื้นที่ด้วย เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ผู้นำประชาชนได้มีการสื่อสารพูดคุยและ

เข้าไปพบปะกับเฉพาะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น โดยเฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ในส่วนของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีการประสานบ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

4.2 ข้อเสนอแนะสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนสื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.1 สารทางการเมืองที่ผู้นำประชาชนสื่อสารไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ที่เป็นเรื่องความเดือดร้อนความต้องการของประชาชน ซึ่งประกอบด้วยประเด็นงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้นำประชาชนได้เข้าร่วมประชุมแผนประจำปีวางแผนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นความขัดแย้ง การทำร้ายกัน เหตุระเบิด เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ การเรียกร้องถึงเหตุการณ์ไม่สงบในพื้นที่ เน้นความสามัคคีและช่วยกันดูแลความสงบ ประเด็น โครงสร้างพื้นฐานเรื่องไฟฟ้า ประปา ถนน ประเด็นด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตเรื่องส่งเสริมกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน ประเด็นการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยเรื่องแบ่งหน้าที่กันทำระหว่าง ชรบ.กับ อปพร. และประเด็นด้านศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา กวนอาชุลอ เมลิด ฮารีรายอ ซึ่งเป็นเรื่องความปัญหา ความเดือดร้อน ความต้องการของประชาชน นั้น แต่สิ่งที่ผู้นำประชาชนยังไม่ได้มีการพูดคุยสื่อสารคือเรื่องงานบริหารงานบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเรื่องธรรมาภิบาล ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น ซึ่งในส่วนของผู้นำประชาชนควรสะท้อนผลหรือช่วยตรวจสอบเรื่องการบริหารงานบุคคลหรือเรื่องธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในทางกลับกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเปิดช่องทางรับร้องราร้องทุกข์ของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ผู้นำประชาชนไม่มีการสื่อสารหรือพูดคุยในประเด็นการบริหารงานบุคคลหรือธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสิ่งที่สำคัญเพื่อให้การสื่อสารมีความสมบูรณ์และเกิดผลสัมฤทธิ์และประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่ควรมีสารเชิงประชาธิปไตยและการแก้ปัญหาความรุนแรงเพื่อนำมาซึ่งความสงบสุขในพื้นที่และพัฒนาประชาธิปไตยให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการปกครองพื้นที่และนำมาซึ่งการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีศึกษาปัจจัยด้านความเชื่อศาสนาอิสลามที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
2. ควรมีการศึกษาถึงเหตุการณ์สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ทางเครือข่ายญาติที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ควรมีการศึกษาถึงการได้รับการศึกษาในระบบของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีผลต่อเหตุการณ์ สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่อย่างไร
5. วิธีการศึกษาวิจัยควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพและปริมาณควบคู่กันเพื่อจะได้ข้อมูลที่หลากหลายรอบด้านและละเอียดไม่ว่าจะเป็นภาคประชาชน หน่วยงานราชการในท้องถิ่น และผู้นำประชาชนรวมถึงกลุ่มผู้หญิงเพื่อให้ได้ผลการวิจัยในหลายมิติที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองในพื้นที่ซึ่งจะนำมาสู่การแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่และการพัฒนาต่อไป



บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

- การสื่อสารทางการเมือง (2551) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขารัฐศาสตร์
กาญจนา แก้วเทพ (2541) สื่อมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ภาพพิมพ์
- กาญจนา แก้วเทพ (2551) การจัดการความรู้เบื้องต้นเรื่อง การสื่อสารชุมชน กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ภาพพิมพ์
- กมล สมวิเชียร (2514) วัฒนธรรมการเมืองไทยกับการพัฒนาการเมือง กรุงเทพมหานคร
กรรณิการ์ อัสวครเดชา (2553) การสื่อสารของมนุษย์ กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี่
- กระบวนการพัฒนาและทางเลือกสาธารณะ (2550) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขารัฐศาสตร์
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2539) สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลตาม
โครงการพัฒนาสภาตำบล กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
- กระทรวงมหาดไทย (2542) ทิศทางท้องถิ่นไทย : รวมกฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
- กุลชน ชนาพงศธร (2535) แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ ในเอกสารการสอนชุดวิชา
นโยบายสาธารณะและการวางแผน. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช
- จรัส มานตรี (2533) “เครือข่ายการสื่อสารของชุมชนไทยมุสลิมในยุคการเมืองเลือกตั้ง”
วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต(สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์
และการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จิรทีปต์ ทองสุข (2550) “กระบวนการสื่อสารเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองของสมาชิก
วุฒิสภา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช
- จุฬาพรรัตน์ ผดุงชีวิต (2551) วัฒนธรรม การสื่อสาร และอัตลักษณ์ กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2542) การปกครองท้องถิ่นไทย กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง

- ชมพิดา ชาญกุล (2552) “บทบาทของนายอำเภอในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นภินทร ศิริไทย (2546) “การสื่อสารทางการเมืองของภาคประชาชน : ศึกษากรณีคณะกรรมการณรงค์เพื่อประชาธิปไตย(ครป.)” วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาครัฐและเอกชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บุญคุ้ม ศรีสะอาด (2532) การวิจัยเบื้องต้น มหาสาคาม : อภิชาดการพิมพ์
- บุญจิระ พุทธิศรี (2541) “พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร ความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540 และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญเลิศ ศุกคิลก (2522) “สื่อสารมวลชน:พลังแฝงในการพัฒนาการเมืองที่ถูกกีดม” วารสารธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ(2551) “ดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย” ปรัชญาดุขฎิบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บุษยา สุธีธร (2546) “กระบวนการวางแผนงานประชาสัมพันธ์” ในเอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ หน่วยที่ 3 หน้า 124-149 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- บุญอริ ยีหมะ (2550) ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดดา
- ปรมะ สดะเวทิน (2539) การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพการพิมพ์
- ประจวบ อินออด และชัชพรรัช พุอินหลง (2546) “การวางแผนงานประชาสัมพันธ์องค์การทางการเมือง” ในเอกสารการสอนชุดวิชาการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ หน่วยที่ 12 หน้า 261-174 พิมพ์ครั้งที่ 1 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปักษิธร สมินทรปัญญา (2541) “การเปรียบเทียบช่องทางการสื่อสารทางการเมืองระหว่างประชาชนอำเภอเมืองและอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปรีชา หงส์ไกรเลิศ (2531) วิวัฒนาการวิชารัฐศาสตร์ในรอบ 200 ปีแห่งกรุงรัตน โกสินทร์ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2526) ข่าวสารการเมืองของไทย กรุงเทพมหานคร

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พรยุทธ์ โอฬารพันธุ์ “การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในสังคม” คืบค้นวันที่ 20 พฤศจิกายน 2555 จาก

<http://www.surapongse.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538789302&Ntype=3>

พฤทธิสถาน ชุมพล (2535) ระบบการเมือง ความรู้เบื้องต้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร

วงศ์ รุ่งรุจีไพศาล (2527) “การสื่อสารกับความตื่นตัวทางการเมือง: เฉพาะกรณีหมู่บ้านหาดสูง

อำเภอekinบุรี จังหวัดปราจีนบุรี และนิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกษาเชิงราย

อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา

การปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วารสารวิชาการ (2553) สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วิรัช ดอนสุวรรณ (2552) “การสื่อสารทางการเมืองในบริบทที่นำไปสู่การรัฐประหาร

19 กันยายน 2549 กรณีศึกษาหนังสือพิมพ์มติชนรายสัปดาห์” สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วิมล วรรณ (2549) “ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้”

วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วัลลภ ลำพวย (2551) “แนวคิดและกระบวนการสื่อสารทางการเมือง” ใน *ประมวลสาระชุด*

วิชาการสื่อสารทางการเมือง หน่วยที่ 3 หน้า 1-57 นนทบุรี มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช สาขารัฐศาสตร์

วิมล บุญรอด (2549) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคใต้

วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช

ศิริลักษณ์ ชัยมัทนิม (2551) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์การ

บริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสน

ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สมิหรา จิตตลดากร (2551) การจัดการทางการสื่อสาร: การเทียบเคียงระหว่างองค์การราชการกับ

องค์การรัฐวิสาหกิจ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ประสิทธิ์ภัณฑ์แอนด์พรินต์

- สรศิริ ปริญญานันท์ (2549) “บทบาทของกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้”
 วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สาลีณี อ่อนวงษ์ (2551) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์” ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบทมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- สวนิต ฆมาภัย (2547) “การสื่อสารด้วยภาษา” ในเอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หน้าที่ 1
 หน้า 7 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขานิเทศศาสตร์
- เสน่ห์ นนทะโชติ (2524) “การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชน
 ชนบทไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีวังคล้าอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์
 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2550) การจัดการทางการสื่อสาร กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์ระสิทธิ์ภัณฑ์แอนด์พริ้นติ้ง
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2526) “การสื่อสารทางการเมือง” สงขลา คณะวิทยาการจัดการ
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร “สื่อกับการเมือง” ค้นคืนวันที่ 20 พฤศจิกายน 2555 จาก
<http://www.surapongse.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=5350443&Ntype=2>
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2550) “ปัญหาภาคใต้” ค้นคืนวันที่ 21 พฤศจิกายน 2555 จาก
<http://www.surapongse.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=510090&Ntype=2>
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร “การจัดการทางการสื่อสาร” ค้นคืนวันที่ 21 พฤศจิกายน 2555 จาก
<http://www.surapongse.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538655206&Ntype=1>
- เสถียร เขยประทับ (2540) การสื่อสารกับการเมือง:เน้นสังคมประชาธิปไตย
 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมบัติ โพธิ์ศรี (2541) “สภาตำบลกับการพัฒนาชุมชน : ศึกษากรณีตำบลพลับพลา
 อำเภอเขียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด” ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา (2551) คำและความคิดในรัฐศาสตร์ร่วมสมัย เล่ม 2 กรุงเทพมหานคร:
 บริษัท วี. พริ้นท์ (1991)

เอกนรงค์ วรสีหะ (2553) ระเบียบวิธีวิจัยทางการสื่อสาร กรุงเทพมหานคร

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี (2549) “รูปแบบการสื่อสารของนักการเมืองท้องถิ่น” นครศรีธรรมราช

สำนักสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

อรรถพร กงวิไล (2547) “สถานภาพองค์ความรู้ของการสื่อสารทางการเมืองในประเทศไทย”

ปรัชญาคุณกวีบัณฑิตสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์





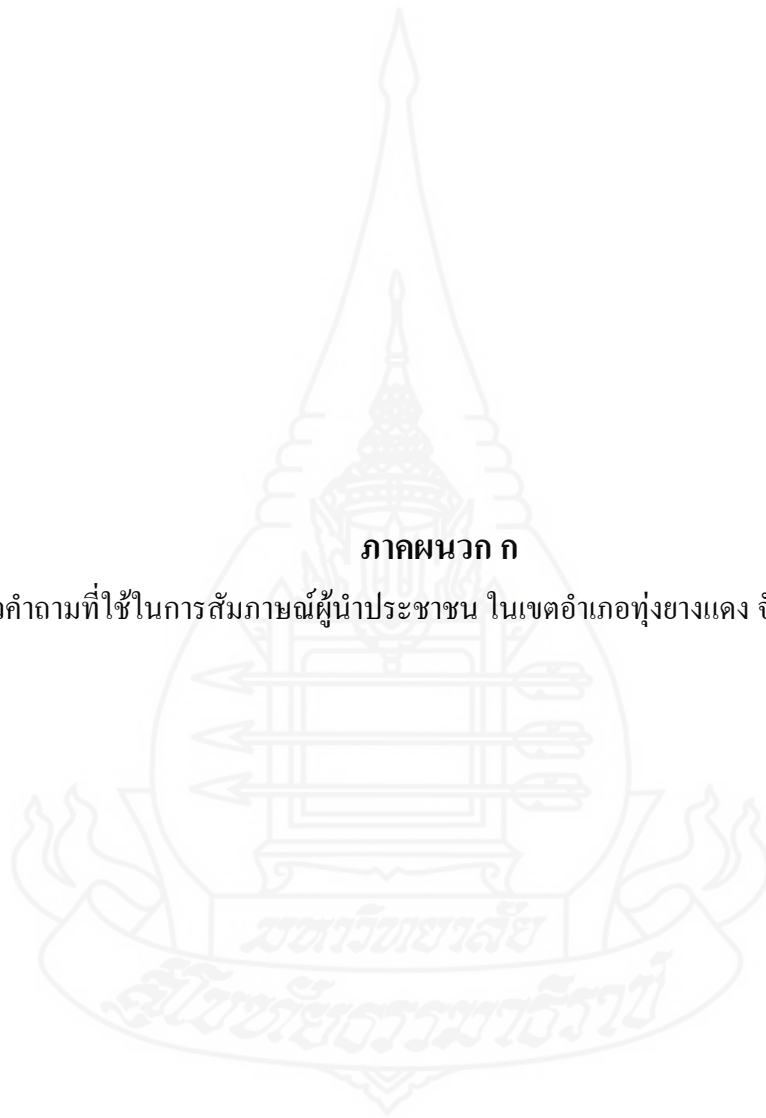
ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชน ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี



ตอนที่ 1 แนวคำถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 การศึกษา
- 1.4 อาชีพ
- 1.5 ประสบการณ์

ตอนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชน ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดงมีการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร

- ท่านได้มีการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือไม่ อย่างไรและหากไม่มีการสื่อสารเพราะอะไร

ตอนที่ 3 แนวคำถามช่องทางการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

- ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองมีช่องทางอะไรบ้าง
- เพราะเหตุใดจึงใช้ช่องทางการสื่อสารแบบนี้
- ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองเป็นอย่างไรบ้างกรุณาให้รายละเอียด
- ช่องทางการสื่อสารที่คิดว่าดีที่สุด เพราะอะไร
- ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองดำเนินการในช่วงเวลาใด เพราะอะไร
- ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง
- ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่เลือกมีประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรบ้าง

ตอนที่ 4 แนวคำถามเกี่ยวกับสาร(message) ทางการเมืองของผู้นำประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

- เนื้อหาสาร(message) ที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีประเด็นอะไรบ้าง
- เนื้อหาสาร(message) ที่ส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีประเด็นเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร หากไม่มีกรุณาให้เหตุผลประกอบ
- ประเด็นการบริหารงานบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ประเด็นงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ประเด็นความขัดแย้งกัน การทำร้ายกัน เหตุระเบิด เหตุความไม่สงบในพื้นที่ การเรียกร้องถึงเหตุการณ์ความไม่สงบ
- ประเด็น เนื้อหาสาร (message) ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระบุเหตุผลประกอบในการเลือกส่งเนื้อหาสาร ที่ส่งไปด้วย

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย
4. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
5. ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
6. ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตอนที่ 5 แนวคำถามเกี่ยวกับการตอบสนองหลังจากได้สื่อสาร(message) ทางการเมืองของผู้นำ
ประชาชนส่งไปยังไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

- มีการตอบสนองอย่างไรบ้างหลังได้สื่อสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ได้รับสาร(message)
- ระยะเวลาของการตอบสนองหลังจากได้สื่อสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ได้รับสาร(message)
- ข้อเสนอแนะของการตอบสนองจากการสื่อสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น



ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ





ที่ ศธ 0522.22(บ)/ 1297

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 กันยายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ต่านเดชา

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระจำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายณัฐวุฒิ บุญปก นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าวให้นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาในชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา รัฐศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน ด้วยตนเอง

สาขาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา

ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575



ที่ ศธ 0522.22(บ)/ 1297

สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 กันยายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระจำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายณัฐวุฒิ บุญปก นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาในชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา รัฐศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน ด้วยตนเอง

สาขาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา

ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

ที่ ศธ 0522.22(บ)/ 1297



สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

10 กันยายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ชารี ไตรจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระจำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายณัฐวุฒิ บุญปก นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองของผู้นำประชาชนไปยังองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาในชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชา รัฐศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา

ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ


(รองศาสตราจารย์ยุทพร อิศรชัย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

สาขาวิชารัฐศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2504-8356-9

โทรสาร 0-2503-3575

ภาคผนวก ค

ลำดับการสัมภาษณ์ผู้นำประชาชน ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี



การสัมภาษณ์ผู้นำประชาชน ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
จำนวน 20 คน เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

- | | |
|---------------------------|---|
| 1.นายมุฮัมมัดอาลาวี บือแน | สมาชิกสภา อบจ. ปัตตานี
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2555 |
| 2.นายสอกรี เปาะชู | นายก อบต.น้ำคำ
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2555 |
| 3.นายมะการิง หวัง | นายก อบต.พิเทน
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2555 |
| 4.นายมะยูโซะ สาแลมะ | นายก อบต.ตะโละแมะนา
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2555 |
| 5.นายการิยา ยูโซะ | นายก อบต.ปากู
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2555 |
| 6.น.ส.อุรีะ เจะมิง | สมาชิก อบต. ม.4 ต.ปากู
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 |
| 7.นายมะอุเซ็ง ตาเยะ | สมาชิก อบต. ม.2 ต.ปากู
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 |
| 8.นายฮานาฟี วาลี | สมาชิก อบต. ม.2 ต.ปากู
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2555 |
| 9.นายอับดุลรอNING ขาฮา | สมาชิก อบต. ม.4 ต.ปากู
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2555 |

การสัมภาษณ์ผู้นำประชาชน ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
จำนวน 20 คน เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

- | | |
|---------------------------|---|
| 10. นายอหมัด วาจิ | สมาชิก อบต. ม.4 ต.ปากู
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2555 |
| 11. นายการีชา อาแวก็อจิ | กำนันตำบลน้ำคำ
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2555 |
| 12. นายยูนิ ยูโซะ | กำนันตำบลปากู
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2555 |
| 13. นายวาฮา วาเม็ง | ผู้ใหญ่บ้านบือเนยามู ม.4 ต.น้ำคำ
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2555 |
| 14. นายอภิชาติ วงศ์สุวรรณ | ผู้ใหญ่บ้านนัคฆอมิส ม. 5 ต.น้ำคำ
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2555 |
| 15. นายมะ มาตุ | ผู้ใหญ่บ้านจะมือฆา ม.7 ต.ปากู
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2555 |
| 16. นายอับดุลเลาะ มะเซ็ง | ผู้ใหญ่บ้านลูกไม้ไผ่ ม.2 ตะโละแมะนา
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2555 |
| 17. นายอับดุลอาชี เจ๊ะหลง | ผู้ใหญ่บ้านมะนังยง ม.2 ต.ปากู
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2555 |
| 18. นายสาแม บือแน | อิหม่ามมัศยิดตะโละบูโละ
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2555 |

การสัมภาษณ์ผู้นำประชาชน ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

จำนวน 20 คน เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

19. นายซาคารียา หะเต็ง

คอเต็บมัสยิดบูเกตานาะ

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2555

20. นายมุฮัมหมัดคาอุด คีอระ

บิหลันมัสยิดคารุลนาอิม

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2555



ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายฉัฐวุฒิ บุญปก
วัน เดือน ปีเกิด	6 กรกฎาคม 2523
สถานที่เกิด	อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	ศศบ.การจัดการทั่วไป สถาบันราชราชนครราชสีมา 2544, รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2547 ประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและประเมินผลโครงการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2546
สถานที่ทำงาน	ที่ทำการปกครองอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
ตำแหน่ง	ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง ปฏิบัติการ)

